

จัดทำเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓

อ.ร. ๘๓๐๕

กฎหมายระหว่างประเทศ ว่าด้วยสงคราม

พ.ศ. ๒๕๔๓

เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ หมายเลข ๘๓๐๕

กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม

จัดทำโดย

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร.

ด้านการศึกษาชั้นสูง

พฤษภาคม ๒๕๔๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พฤษภาคม ๒๕๔๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. (กวพ.ยก.ทร. โทร. ๔๔๕๕๖)

ที่ กท ๐๕๑๕.๗ ๒๕๒

วันที่ ๑๐ เม.ย. ๕๓

เรื่อง ขออนุมัติใช้ อทร. เรื่อง "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม"

เรียน ประธานกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. และ รอง เลขาธิการ.

๑ คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร. ด้านการศึกษาชั้นสูง ได้จัดทำ อทร. ด้านการศึกษาชั้นสูง แล้วเสร็จจำนวน ๑ เรื่อง ใช้ชื่อเรื่อง "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม" (อทร.๘๓๐๕) ซึ่งเอกสารดังกล่าว สรท. ได้ใช้ประกอบการศึกษาอยู่ในปัจจุบัน และได้เสนอคณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. ขออนุมัติใช้ราชการ ใน ทร. ต่อไป รายละเอียดตามบันทึกคณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร. ด้านการศึกษาชั้นสูง ที่ ๐๕๓๒.๒๗/๑๗ ลง ๕ มี.ค.๕๓ (สิ่งที่ส่งมาด้วย)

๒ กระทบพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารด้านการศึกษาชั้นสูง เรื่อง "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม" ตามที่คณะทำงานฯ จัดทำขึ้นตามข้อ ๑. เป็นเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้บาดเจ็บในสนามรบ เกลี้ยศึก รวมทั้งการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ตามที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศ เพื่อให้หน่วยและข้าราชการ ทร. ทั่วไปได้ศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในสภาวะสงครามได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยและข้าราชการ ทร. โดยทั่วไป ประกอบกับ สรท. ได้ใช้เป็นเอกสารประกอบการศึกษาในหลักสูตรต่างๆ อยู่แล้วในปัจจุบัน จึงมีความเหมาะสมในการปรับเปลี่ยนให้เป็น อทร. เห็นควรอนุมัติให้ใช้เอกสารด้านการศึกษาชั้นสูงเป็น อทร. โดยกำหนดชื่อเป็น "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม" และกำหนดหมายเลขเป็น อทร. ๘๓๐๕ และเห็นควรให้คณะทำงานฯ ประสาน สบ.ทร. เกี่ยวกับรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าว เสนอประธานกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. เพื่อขออนุมัติจัดพิมพ์ต่อไป ทั้งนี้กระผมได้ร่างอนุมัติบัตรเพื่ออนุมัติใช้เอกสารดังกล่าวแนบมาด้วยแล้ว

๓. เห็นควร

๓.๑ ให้ใช้เอกสาร อทร. ด้านการศึกษาชั้นสูง โดยกำหนดชื่อเป็น "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม" และกำหนดหมายเลขเป็น อทร. ๘๓๐๕

๓.๒ ให้คณะทำงานฯ ประสาน สบ.ทร. เกี่ยวกับรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าว เสนอประธานกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. เพื่อขออนุมัติจัดพิมพ์ต่อไป

จึงเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติตามข้อ ๓. และกรุณาลงนามในอนุมัติบัตรตามที่แนบ

- อัญญา / ลาภานนท์
ผอ. กท.

น.อ. อธิสิทธิ์ สิงห์

เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. และ

ผอ. กวพ. ยก. ทร.

พร. กท. กท. ๗ / ๑๗ : ๑๗ / ๑๗
๑๐. ๑๗. ๕๓

อนุมัติบัตร

เรื่อง อนุมัติใช้เอกสารอ้างอิงของ ทร.หมายเลข ๘๓๐๕ เรื่อง "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม" (อทร.๘๓๐๕)

ตามคำสั่งกองทัพบกเรือ (เฉพาะ) ที่ ๑๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๒ ม.ค.๔๑ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานพิจารณาและจัดทำเอกสารอ้างอิงของ ทร. ให้ประธานกรรมการพิจารณาและจัดทำเอกสารอ้างอิงของ ทร. มีอำนาจอนุมัติใช้เอกสารอ้างอิงของ ทร. (อทร.) นั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้ใช้เอกสารอ้างอิงของ ทร. หมายเลข ๘๓๐๕ เรื่อง "กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม" (อทร. ๘๓๐๕) เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการศึกษาและปฏิบัติราชการใน ทร. โดยให้ สรส. เป็นหน่วยควบคุมเอกสาร ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓

รับคำสั่ง ผบ.ทร.

พล.ร.ท.

(ทวีศักดิ์ โสมาภา)

ประธานกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. และ รอง เสธ.ทร.

บันทึกการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

ลำดับที่	รายการแก้ไข	วันเดือนปี ที่ทำการแก้ไข	ผู้แก้ไข (ยศ-นาม-ตำแหน่ง)	หมายเหตุ

๑. อนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้น	
ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)	๑
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๒
ส่วนที่ ๒ ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้	๕
ส่วนที่ ๓ หน่วยและสถานที่ทางการแพทย์	๙
ส่วนที่ ๔ พนักงาน	๑๐
ส่วนที่ ๕ อาคารและพัสดุ	๑๓
ส่วนที่ ๖ การขนส่งทางการแพทย์	๑๓
ส่วนที่ ๗ เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด	๑๔
ส่วนที่ ๘ การปฏิบัติตามอนุสัญญา	๑๗
ส่วนที่ ๙ การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด	๑๗
บทสุดท้าย	๑๙
ภาคผนวกที่ ๑	
ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขต และสถานที่ตั้งสำหรับโรงพยาบาล	๒๑
ภาคผนวกที่ ๒	
ตัวอย่างบัตรประจำตัวสำหรับพนักงานแพทย์ และทางศาสนาประจำกองทัพ	๒๔
๒. อนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้	
และเรือต้องอับปาง มีสภาวะดีขึ้น ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)	๒๕
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๒๖
ส่วนที่ ๒ ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรือต้องอับปาง	๒๙
ส่วนที่ ๓ เรือพยาบาล	๓๓
ส่วนที่ ๔ พนักงาน	๓๖
ส่วนที่ ๕ การขนส่งทางการแพทย์	๓๖
ส่วนที่ ๖ เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด	๓๗
ส่วนที่ ๗ การปฏิบัติตามอนุสัญญา	๓๙
ส่วนที่ ๘ การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด	๔๐
บทสุดท้าย	๔๑
ภาคผนวก	๔๓

๓. อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)	๔๔
ภาค ๑ บททั่วไป	๔๕
ภาค ๒ การคุ้มครองโดยทั่วไปแก่เชลยศึก	๔๙
ภาค ๓ การจับกุมคุมขัง	๕๑
หมวด ๑ การเริ่มต้นแห่งการจับกุมคุมขัง	๕๑
หมวด ๒ การกักกันเชลยศึก	๕๓
ส่วนที่ ๑ ข้อสังเกตทั่วไป	๕๓
ส่วนที่ ๒ ที่อยู่ อาหาร และเครื่องนุ่งห่มของเชลยศึก	๕๔
ส่วนที่ ๓ สุขภาพและการรักษาพยาบาล	๕๕
ส่วนที่ ๔ พนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ที่ถูกกักตัวไว้ให้ อยู่ช่วยเหลือเชลยศึก	๕๗
ส่วนที่ ๕ กิจการที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญา และร่างกาย	๕๘
ส่วนที่ ๖ วินัย	๕๙
ส่วนที่ ๗ ยศของเชลยศึก	๖๐
ส่วนที่ ๘ การย้ายเชลยศึกหลังจากได้มาถึงค่ายแล้ว	๖๐
หมวด ๓ แร่งงานของเชลยศึก	๖๑
หมวด ๔ รายได้ทางการเงินของเชลยศึก	๖๔
หมวด ๕ ความสัมพันธ์ของเชลยศึกกับภายนอก	๖๗
หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างเชลยศึกกับเจ้าหน้าที่	๗๑
ส่วนที่ ๑ คำกล่าวหาของเชลยศึกเกี่ยวกับสภาพการจับกุมคุมขัง	๗๑
ส่วนที่ ๒ ผู้แทนของเชลยศึก	๗๑
ส่วนที่ ๓ การลงทะเบียนทางอาญาและการลงโทษทางวินัย	๗๓
๑ บททั่วไป	๗๓
๒ การลงโทษทางวินัย	๗๔
๓ การดำเนินคดีทางศาล	๗๗
ภาค ๔ ความสิ้นสุดแห่งการจับกุมคุมขัง	๘๐
หมวด ๑ การส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงและการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง	๘๐
หมวด ๒ การปล่อยตัวและการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมเมื่อยุติการสู้รบแล้ว	๘๓
หมวด ๓ การเสียชีวิตของเชลยศึก	๘๔
ภาค ๕ สำนักงานสนเทศ และสมาคมบรรเทาทุกข์เชลยศึก	๘๕

	หน้า
ภาค ๖ การปฏิบัติตามอนุสัญญา	๘๘
หมวด ๑ บททั่วไป	๘๘
หมวด ๒ บทสุดท้าย	๙๐
ภาคผนวกที่ ๑	๙๒
ภาคผนวกที่ ๒	๙๗
ภาคผนวกที่ ๓	๙๙
ภาคผนวกที่ ๔	๑๐๑
ภาคผนวกที่ ๕	๑๐๗
๔. อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม	๑๐๘
ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)	
ภาค ๑ บททั่วไป	๑๐๙
ภาค ๒ การคุ้มครองโดยทั่วไปแก่ประชาชนต่อผลแห่งสงครามบางประการ	๑๑๓
ภาค ๓ ฐานะและการปฏิบัติของบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง	๑๑๘
หมวด ๑ บทบัญญัติอันพึงใช้ร่วมกันสำหรับอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท และอาณาเขตที่ถูกยึดครอง	๑๑๘
หมวด ๒ คนต่างด้าวในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง	๑๑๙
หมวด ๓ อาณาเขตที่ถูกยึดครอง	๑๒๓
หมวด ๔ ข้อบังคับสำหรับปฏิบัติแก่ผู้ถูกกักคุม	๑๓๒
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๑๓๒
ส่วนที่ ๒ สถานที่กักคุม	๑๓๓
ส่วนที่ ๓ อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม	๑๓๔
ส่วนที่ ๔ สุขภาพและการรักษาพยาบาล	๑๓๕
ส่วนที่ ๕ กิจการที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญา และร่างกาย	๑๓๖
ส่วนที่ ๖ ทรัพย์สินส่วนบุคคลและรายได้ทางการเงิน	๑๓๘
ส่วนที่ ๗ การปกครอง และวินัย	๑๓๙
ส่วนที่ ๘ ความสัมพันธ์กับภายนอก	๑๔๑
ส่วนที่ ๙ การลงโทษทางอาญาและทางวินัย	๑๔๔
ส่วนที่ ๑๐ การย้ายผู้ถูกกักคุม	๑๔๗
ส่วนที่ ๑๑ การเสียชีวิต	๑๔๘

	หน้า
ส่วนที่ ๑๒ การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม และการพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง	๑๔๙
หมวด ๕ สำนักงานสนเทศ และสำนักงานตัวแทนกลาง	๑๕๐
ภาค ๔ การปฏิบัติตามอนุสัญญา	๑๕๒
หมวด ๑ บททั่วไป	๑๕๒
หมวด ๒ บทสุดท้าย	๑๕๔
ภาคผนวกที่ ๑ ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขต และสถานที่ตั้งสำหรับโรงพยาบาล และความปลอดภัย	๑๕๗
ภาคผนวกที่ ๒ ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม	๑๖๐
ภาคผนวกที่ ๓ ตัวอย่างบัตรกำกวม	๑๖๒
ภาคผนวกที่ ๓ (ต่อ) ตัวอย่างบัตรโต้ตอบ	๑๖๓
สรุป	๑๖๕

อนุสัญญาเจนีวา
เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพ
ในสนามรบมีสถานะดีขึ้น

ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูตที่ได้จัดขึ้น ณ กรุงเจนีวา ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ โดยมีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญาเจนีวา สำหรับการบรรเทาทุกข์ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ ลงนามเมื่อ ๒๗ มิถุนายน ค.ศ.๑๙๒๙ ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญาฉบับนี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ ๒

นอกจากบทบัญญัติที่จะต้องใช้บังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญาฉบับนี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใดซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่ายหรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานะสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดากรณีการยึดครองอาณาเขตบางส่วนหรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่าการยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะมีได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ก็ตามประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันกันตามอนุสัญญานี้ ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ยิ่งกว่านั้น บรรดาประเทศดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๓

ในกรณีที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายมีความผูกพันที่จะต้องใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

ก. ผู้ซึ่งมิได้เข้าร่วมในการสู้รบโดยตรง รวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการต่อสู้ เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่เชื้อชาติ ศาสนา หรือความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้ แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น เป็นอันห้าม และคงห้ามต่อไปไม่ว่าในกาลและเทศะใด คือ

(๑) การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทำทารุณกรรม และการทรมาน

(๒) การจับตัวไปเป็นประกัน

(๓) การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้าและเสื่อมทรามต่ำช้า

(๔) การตัดสินลงโทษและการปฏิบัติตามที่ตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบอันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรม ซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะละเว้นเสียได้

ข. ให้รวบรวมและดูแลรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ อาจเสนอบริการของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่น ๆ แห่งอนุสัญญานี้ทั้งหมด หรือบางส่วนมาใช้บังคับอีกด้วย โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้ จะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ ๔

ประเทศที่เป็นกลางจะต้องรับใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้โดยอนุโลมสำหรับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์แห่งกองทัพของภาคีคู่พิพาท ซึ่งได้รับตัวไว้หรือได้กักกันไว้ในอาณาเขตของตนรวมทั้งสำหรับผู้เสียชีวิตที่ค้นพบด้วย

ข้อ ๕

สำหรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้นให้ใช้อนุสัญญานี้จนถึงเวลาที่ส่งตัวกลับคืนสู่ประเทศเดิมแล้วโดยสมบูรณ์

ข้อ ๖

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ ๑๐, ๑๕, ๒๓, ๒๘, ๓๑, ๓๖, ๓๗ และ ๔๒ แล้ว บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงเป็นพิเศษอื่น ๆ สำหรับเรื่องทั้งปวง ซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากก็ได้ ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันจะเป็นผลเสื่อมเสียแก่ฐานะของผู้บาดเจ็บและป่วยไข้หรือพนักงานแพทย์ หรืออนุศาสนาจารย์ ตามที่ได้นิยามไว้ในอนุสัญญานี้ หรือก่อกัดสิทธิต่าง ๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์จะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่าง ๆ เช่นว่านี้ตราบเท่าที่อนุสัญญานี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงที่กล่าวแล้ว หรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นภายหลังหรือเมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่าง ๆ ที่ดีกว่ามาใช้กับบุคคลเหล่านั้น

ข้อ ๗

ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร บรรดาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนพนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ จะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญานี้ และตามความตกลงพิเศษต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ใน ข้อก่อน ในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นนั้น หาได้ไม่

ข้อ ๘

อนุสัญญานี้ ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งมีหน้าที่ พิทักษ์รักษาสผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาทเพื่อการนี้ นอกจากเจ้าหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่ คุ้มครองจะแต่งตั้งตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจจากคนชาติของตนหรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ตัวแทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทนหรือตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของ ประเทศที่คุ้มครอง อย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครอง ไม่ว่าในกรณีใดจะกระทำการเกินกว่าหน้าที่ ของตนตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันอยู่ภายใต้ข้อบังคับ เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศซึ่งตนไปปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้จะถูกจำกัดได้เฉพาะเป็น กรณีพิเศษและเป็นการชั่วคราวเมื่อมีความจำเป็นทางทหารเกิดขึ้นเท่านั้น

ข้อ ๙

บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานทางด้านมนุษยธรรมซึ่งคณะกรรมการกาชาด ระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดที่รับจะกระทำ เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บและ ป่วยไข้ พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ตลอดจนเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้น โดยได้รับความยินยอม ของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวงอันตกอยู่กับ ประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญานี้ แก่องค์การใด ๆ ซึ่งให้หลักประกันทุกประการในความไม่ลำเอียงและในทาง ประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ หรือพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์มิได้รับประโยชน์หรือถูกระงับมิให้ได้รับ ประโยชน์อีกต่อไปไม่ว่าเพราะเหตุใดจากการปฏิบัติการของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอต่อประเทศที่เป็นกลางประเทศหนึ่งประเทศใด หรือ องค์การหนึ่งองค์การใดเช่นว่านั้นเข้ารับหน้าที่ทั้งหลายอันประเทศที่คุ้มครองซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ ตามอนุสัญญานี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองได้ตามนัยดังกล่าวนี้ ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอหรือรับสนองบริการขององค์ การมนุษยธรรม เช่นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเป็นต้น ภายในบังคับของบทบัญญัติแห่งข้อนี้ ที่จะเข้ารับ หน้าที่ในทางมนุษยธรรม ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญานี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใดหรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้องหรือเสนอตนเองเพื่อ
การนี้ จะต้องปฏิบัติกรด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาท ซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตาม
อนุสัญญานี้สังกัดอยู่และจะต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควรและจะปฏิบัติ
หน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่าง ๆ จะทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งใน
บรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพแม้เพียงชั่วคราวก็ดี ในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตน
โดยเหตุผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่งในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของ
ประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดในอนุสัญญานี้ มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้แก่องค์การต่าง ๆ ที่เข้ามา
แทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

ข้อ ๑๑

ในกรณีที่เป็นกรการสมควร เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มี
การขัดแย้งกันระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้ หรือการตีความบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญานี้ประเทศที่
คุ้มครองจะได้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่เกิดขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศ จะเป็นโดยการเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการริเริ่ม
ของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่าง
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำ
ได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลางอันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะต้อง
ปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมาของตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจาก
ภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ
ซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ส่วนที่ ๒

ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

ข้อ ๑๒

ผู้สังกัดในกองทัพและบุคคลอื่นที่จะได้กล่าวถึงในข้อต่อไปนี้ ซึ่งบาดเจ็บหรือป่วยไข้ จะต้องได้รับความ
เคารพและความคุ้มครองในทุกพฤติการณ์

บุคคลเหล่านี้ จะต้องได้รับการปฏิบัติและรักษาพยาบาลด้วยมนุษยธรรม โดยคู่พิพาทซึ่งตนตกอยู่ใน
อำนาจ โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา
ความคิดเห็นทางการเมือง หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ห้ามประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลเหล่านี้อย่าง
เด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้ามฆาตกรรมหรือกำจัดเผ่าพันธุ์โดยวิธีใด ๆ ทรมาน หรือใช้ทดลองทางชีววิทยา
ห้ามละทิ้งบุคคลเหล่านี้ไว้โดยปราศจากความช่วยเหลือทางแพทย์ โดยเจตนาหรือโดยปราศจากการรักษาพยาบาล
หรือปล่อยไว้ให้ตกอยู่ในสภาพอันเสี่ยงต่อภัยแห่งโรคติดต่อ

สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลก่อนผู้อื่นนั้น จะเป็นอันอนุมัติให้มีขึ้นได้ก็โดยเหตุผลทางแพทย์ที่มีลักษณะด่วนเท่านั้น

สตรีจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยได้รับการพิจารณาทุกประการอันสมควรแก่เพศของตน
ภาคีคู่พิพาท ซึ่งมีความจำเป็นต้องละทิ้งผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้ไว้แก่ฝ่ายศัตรูจะต้องจัดให้มีพนักงานแพทย์และเวชภัณฑ์ส่วนหนึ่งไว้เท่าที่ความจำเป็นทางทหารจะอำนวยให้ เพื่อช่วยเหลือรักษาพยาบาลบุคคลเหล่านั้น

ข้อ ๑๓

อนุสัญญานี้ให้ใช้แก่บรรดาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอยู่ในประเภทดังต่อไปนี้ คือ
ก. ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในมิลิเซีย หรือหน่วยอาสาสมัครซึ่งเป็นส่วนของกองทัพเหล่านี้
ข. ผู้สังกัดในมิลิเซียและผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัดในขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบ ซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาท และปฏิบัติการอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตนเอง แม้ว่าอาณาเขตนั้นจะถูกยึดครองอยู่ หากว่ามิลิเซียหรือหน่วยอาสาสมัครรวมทั้งขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งโดยมีระเบียบเช่นว่านี้ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) มีผู้บังคับบัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
  - (๒) มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัด สามารถจะเห็นได้ในระยะไกล
  - (๓) ถืออาวุธโดยเปิดเผย
  - (๔) ปฏิบัติการตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม
- ค. ผู้สังกัดในกองทัพประจำการซึ่งมีความสวามิภักดิ์ต่อรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ที่มีได้รับการรับรองจากประเทศที่กักคุม
- ง. บุคคลที่ร่วมอยู่แต่มิได้สังกัดอยู่ในกองทัพนั้นโดยตรง เช่น พนักงานพลเรือนที่สังกัดอยู่ในพวกกำลังพลประจำอากาศยานทหาร ผู้สื่อข่าวสงคราม ผู้รับเหมาส่งเสบียง ผู้สังกัดในหน่วยกรรมกร หรือในบริการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบต่อสวัสดิการของทหาร หากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับอนุมัติจากกองทัพที่ตนได้ร่วมอยู่
- จ. บรรดากำลังพลประจำเรือ รวมทั้งนายเรือ พนักงานนาร์รอง และผู้ฝึกหัดงานของเรือพาณิชย์ตลอดจนกำลังพลประจำอากาศยานพลเรือน ของภาคีคู่พิพาท ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่านี้ตามบทบัญญัติอื่นใดแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ
- ฉ. พลเมืองในอาณาเขตที่มีได้ถูกยึดครองซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามาได้สมัครใจเข้าจับอาวุธต่อต้านกองทหารที่บุกเข้ามานั้นโดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหารประจำ หากบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผยและเคารพต่อกฎและประเพณีการสงคราม

ข้อ ๑๔

ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ ๑๒ ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ของผู้เป็นฝ่ายในสงครามฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น ให้ถือว่าเป็นเชลยศึก และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับเชลยศึกมาใช้บังคับแก่บุคคลเหล่านั้น

ในทุกโอกาสและโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการปะทะกันแต่ละครั้ง ภาคิคูพิพาตจะต้องจัดการเท่าที่จะกระทำได้ทุกประการโดยไม่ชักช้า เพื่อค้นหาและรวบรวมผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ เพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลที่ว่านี้จากการโจรกรรมและการปฏิบัติอันเลวทราม เพื่อจัดให้ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเพียงพอ และเพื่อค้นหาผู้ที่เสียชีวิต และป้องกันมิให้ร่างถูกทำลาย

ในเมื่อพฤติการณ์จ้กอำนาจให้ ให้จัดให้มีการสงบศึกหรือการหยุดยิง หรือทำการตกลงเฉพาะพื้นที่เพื่อให้สามารถขนย้ายแลกเปลี่ยน และขนส่งผู้บาดเจ็บที่ตกค้างอยู่ในสนามรบ

โดยนัยเดียวกัน ภาคิคูพิพาตทั้งสองฝ่ายอาจทำการตกลงเฉพาะพื้นที่เพื่อทำการขนย้าย หรือแลกเปลี่ยนผู้บาดเจ็บและป่วยไข้จากเขตที่ถูกปิดหรือถูกล้อมไว้ และเพื่อให้พนักงานแพทย์และพนักงานทางศาสนาพร้อมด้วยบริภัณฑ์ได้ผ่านไปสู่อุเขตนั้น ๆ ได้

ภาคิคูพิพาตจะต้องทำบันทึกเป็นหลักฐานแสดงรายการต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการจัดทำรูปพรรณสัณฐานของผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และผู้ที่เสียชีวิตแต่ละคนของฝ่ายปฏิบัติที่ตกอยู่ในอำนาจของตนโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ถ้าเป็นไปได้ บันทึกนั้นให้มีข้อความดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ชื่อประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่
- ข. หมายเลขประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ
- ค. นามสกุล
- ง. นามตัว
- จ. วันเกิด
- ฉ. รายการอื่น ๆ ที่ปรากฏในบัตรหรือแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐาน
- ช. วันที่และสถานที่ที่ถูกจับกุมหรือเสียชีวิต
- ซ. รายละเอียดเกี่ยวกับบาดแผล หรือโรค หรือสาเหตุแห่งการเสียชีวิต

ข้อความดังกล่าวข้างบนนี้จะต้องจัดส่งให้สำนักงานสนเทศตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒๒ แห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ สำนักงานนี้จะจัดส่งข้อความนี้ต่อไปให้ประเทศซึ่งบุคคลเหล่านี้สังกัดอยู่โดยผ่านประเทศที่คุ้มครองและสำนักงานตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก

ภาคิคูพิพาตต่างฝ่ายจะต้องจัดทำและจัดส่งมรณบัตร หรือบัญชีรายนามผู้เสียชีวิตอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว ให้กันและกันทราบ โดยผ่านทางสำนักงานเดียวกันนี้ โดยนัยเดียวกันต่างฝ่ายจะต้องเก็บและนำส่งแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐานชนิดคู่ซีกหนึ่ง พันัยกรรมฉบับสุดท้ายหรือเอกสารอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับญาติสนิทของผู้เสียชีวิต เงินและโดยทั่ว ๆ ไป บรรดาวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่มีค่าในตัวของวัตถุสิ่งของนั้นเองหรือในทางจิตใจซึ่งค้นพบในตัวผู้เสียชีวิต ให้แก่กันและกัน โดยผ่านทางสำนักงานเดียวกันนี้ สิ่งของเหล่านี้ รวมทั้งสิ่งของที่ไม่ปรากฏ

หลักฐานจะได้จัดส่งไปเป็นท่อ ปิดผนึกประทับตราพร้อมด้วยบันทึกรายการอันจำเป็นเพื่อทราบรูปพรรณสัณฐาน
ของเจ้าของผู้เสียชีวิตได้ และบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในหอนั้นโดยครบถ้วนด้วย

ข้อ ๑๗

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้มีการชันสูตรศพอย่างรอบคอบและถ้าเป็นไปได้ก็ให้มีการชันสูตรศพทางการแพทย์ในแต่ละรายเท่าที่สถานการณ์จะอำนวยให้ก่อนที่จะฝังหรือเผาศพ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถยืนยันการเสียชีวิต
จัดทำรูปพรรณสัณฐานผู้เสียชีวิตและเพื่อทำรายงานขึ้นได้ ซิกหนึ่งของแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐานชนิดคู่หรือ
แผ่นโลหะทั้งอันถ้าเป็นโลหะชนิดเดียว ให้คงเหลือติดไว้กับตัวผู้เสียชีวิต

ห้ามมิให้ทำการเผาศพ นอกจากจะมีเหตุผลทางอนามัยบังคับหรือโดยเหตุผลทางศาสนาของผู้เสียชีวิต
เท่านั้น ในกรณีที่มีการเผาจะต้องแจ้งพฤติการณ์และเหตุผลที่ต้องทำการเผาไว้โดยละเอียดในมรณบัตรหรือบัญชี
รายนามผู้เสียชีวิตอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว

นอกจากนี้ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้ผู้เสียชีวิตได้รับการฝังอย่างมีเกียรติ ถ้าเป็นไปได้ให้เป็นไปตามพิธี
ศาสนาของผู้เสียชีวิต ให้หลุมฝังศพของผู้เสียชีวิตเหล่านั้นได้รับความเคารพ ถ้าสามารถทำได้ให้ฝังไว้ ณ สถานที่
เดียวกันตามสัญชาติของผู้เสียชีวิต โดยให้ได้รับการดูแลอย่างดีและมีเครื่องหมายเพื่อให้ค้นหาได้เสมอ เพื่อการนี้
เมื่อเริ่มต้นการสู้รบ ภาคีคู่พิพาท จะได้จัดตั้งบริการทะเบียนหลุมฝังศพขึ้นเป็นทางการ เพื่อสามารถให้ทำการขุดศพ
ขึ้นภายหลังและยืนยันศพได้ ไม่ว่าหลุมฝังศพจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดและเพื่อสามารถทำการส่งศพคืนไปประเทศเดิมได้
บทบัญญัตินี้ให้เป็นอันใช้โดยนัยเดียวกันสำหรับอัฐิซึ่งบริการทะเบียนหลุมฝังศพจะได้เป็นผู้เก็บรักษาไว้จนกว่า
ประเทศเดิมจะได้แจ้งความประสงค์ว่าจะให้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างใด

ในทันทีที่พฤติการณ์จักอำนวยให้และโดยเร็วที่สุดเมื่อการสู้รบสิ้นสุดลงแล้ว ให้บริการดังกล่าวนี้จัดให้มี
การแลกเปลี่ยนบัญชีแสดงที่ตั้งและเครื่องหมายหลุมฝังศพอันแน่นอนพร้อมด้วยรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับผู้เสียชีวิต
ซึ่งฝังอยู่ ณ ที่นั้นโดยผ่านสำนักงานสนเทศตามที่ได้กล่าวไว้ในวรรคสองแห่งข้อ ๑๖

ข้อ ๑๘

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอาจร้องขอเมตตาจิตจากพลเมืองให้มารวบรวมและรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วย
ไข้โดยสมัครใจก็ได้ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่นั้น ๆ โดยให้บุคคลที่ตอบสนองรับคำขอร้องนั้นได้รับความ
คุ้มครองและความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็น หากฝ่ายปฏิบัติเข้ายึดหรือกลับเข้ามายึดครองควบคุมพื้นที่บริเวณ
นั้นได้ ฝ่ายนั้นก็ต้องให้ความคุ้มครองและความสะดวกเช่นเดียวกันแก่บุคคลดังกล่าวแล้วนั้นต่อไป

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะต้องอนุญาตให้พลเมืองและสมาคมบรรเทาทุกข์ต่าง ๆ แม้แต่ในบริเวณพื้นที่ที่ถูก
รุกรานหรือถูกยึดครองแล้ว ทำการรวบรวมและรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้ไม่ว่าสัญชาติใดโดยความสมัคร
ใจได้ ประชาชนพลเรือนจะต้องเคารพผู้บาดเจ็บและป่วยไข้เหล่านี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องละเว้นไม่กระทำ
ทารุณกรรมแก่บุคคลดังกล่าว

ห้ามมิให้กลั่นแกล้งรบกวนทำความเดือดร้อนหรือลงโทษผู้ที่ได้พยาบาลผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้

บทบัญญัติแห่งข้อนี้ไม่เป็นการปลดเปลื้องประเทศที่ยึดครองจากพันธกรณีที่จะต้องดูแลผู้บาดเจ็บและ
ป่วยไข้ทั้งในทางร่างกายและทางจิตใจ

ส่วนที่ ๓

หน่วยและสถานที่ทางการแพทย์

ข้อ ๑๙

ห้ามโจมตีไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ ก็ตาม ต่อสถานที่ตั้งประจำและหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของการบริการทางการแพทย์และจะต้องได้รับความเคารพและความคุ้มครองจากภาคีคู่พิพาทเสมอไป หากตกไปอยู่ในอำนาจของฝ่ายปฏิบัติภาระงานของสถานที่และหน่วยดังกล่าวแล้วอาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตราบเท่าที่ประเทศผู้ทำการจับกุมเอง คมขังเองยังมีได้จัดความดูแลที่จำเป็นสำหรับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ที่ยังอยู่ในสถานที่และหน่วยเหล่านั้น

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องจัดการเท่าที่สามารถจะทำได้ให้สถานที่และหน่วยทางการแพทย์ดังกล่าวแล้วตั้งอยู่ในลักษณะที่การโจมตีเป้าหมายทางทหารจะไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของสถานที่และหน่วยเหล่านั้น

ข้อ ๒๐

เรือพยาบาลที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปางมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ จะต้องไม่ถูกโจมตีจากภาคพื้นดิน

ข้อ ๒๑

ความคุ้มครองซึ่งสถานที่ตั้งประจำและหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของการบริการทางการแพทย์มีสิทธิได้รับนั้นจะไม่ระงับไปเว้นแต่จะใช้สถานที่นั้น ๆ นอกหน้าที่ทางมนุษยธรรมเพื่อกระทำการอันเป็นภัยอันตรายแก่ฝ่ายศัตรู อย่างไรก็ตามความคุ้มครองจะระงับได้ก็ต่อเมื่อได้ให้คำเตือนตามสมควรแล้ว โดยแจ้งกำหนดระยะเวลาอันเหมาะสมตามควรแก่กรณีและคำเตือนเช่นนั้นได้ถูกทอดทิ้งละเลยเสีย

ข้อ ๒๒

พฤติการณ์ต่อไปนี้ จะไม่ถือว่าทำให้หน่วยหรือสถานที่ทางการแพทย์ต้องเสียสิทธิแห่งความคุ้มครองตามข้อ ๑๙ คือ

ก. เมื่อพนักงานของหน่วยหรือสถานที่มีและใช้อาวุธเพื่อป้องกันตัวหรือป้องกันผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในความรับผิดชอบ

ข. เมื่อไม่มีพลพยาบาลที่ถืออาวุธประจำอยู่ หน่วยหรือสถานที่ดังกล่าวนั้นจะได้รับความคุ้มครองจากหน่วย หรือยามรักษาการ หรือขบวนคุ้มกัน

ค. เมื่อค้นพบอาวุธเบาและกระสุน วัตถุระเบิดในหน่วยหรือสถานที่อันเป็นของที่ยึดมาจากผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ และยังมีได้ส่งมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ง. เมื่อมีพนักงานและพัสดุของกิจการสัตวแพทย์อยู่ในหน่วยหรือสถานที่โดยมิได้เป็นส่วนแห่งหน่วยหรือสถานที่นั้น

จ. เมื่อกิจการในด้านมนุษยธรรมของหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์หรือของพนักงานประจำหน่วยและสถานที่นั้นขยายงานออกไปให้การดูแลรักษาบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บหรือป่วยไข้ด้วย

ข้อ ๒๓

ในเวลาสงบ บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาก็ดี และภายหลังเมื่อได้เกิดการสู้รบขึ้นแล้ว บรรดาภาคีคู่พิพาทก็ดี อาจจัดตั้งเขตโรงพยาบาลและพื้นที่สำหรับการรักษาพยาบาลขึ้นในอาณาเขตของตน และถ้าหากมีความจำเป็นเกิดขึ้นก็อาจจัดตั้งเขตและพื้นที่ดังกล่าวขึ้นในเขตยึดครอง ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ให้พ้นจากภัยสงคราม รวมทั้งพนักงานผู้ได้รับมอบหมายในการจัดระเบียบและในการดำเนินกิจการในเขตและพื้นที่ดังกล่าวนี้ ทั้งในการให้การดูแลรักษาบุคคลที่รวมกันอยู่ในที่นั้นด้วย

เมื่อเกิดการรบขึ้นและระหว่างที่ทำการสู้รบกันอยู่นั้น ภาคีที่เกี่ยวข้องอาจทำความตกลงกันเพื่อรับรองเขตโรงพยาบาลและพื้นที่ สำหรับการรักษาพยาบาลซึ่งภาคีเหล่านั้นได้จัดตั้งขึ้น เพื่อการนี้ภาคีดังกล่าวแล้วอาจเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งร่างความตกลงซึ่งได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญานี้โดยการแก้ไขตามที่เห็นว่าเป็นการจำเป็นก็ได้

ประเทศที่คุ้มครองและคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจะได้รับเชิญเพื่อให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งและรับรองเขตโรงพยาบาลและสถานที่สำหรับการรักษาพยาบาลเหล่านี้

ส่วนที่ ๔

พนักงาน

ข้อ ๒๔

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ พนักงานแพทย์ที่มีหน้าที่โดยเฉพาะในการค้นหา รวบรวมขนส่ง หรือรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้ หรือในการป้องกันโรค กับเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่โดยเฉพาะในการบริหารหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์ รวมทั้งอนุศาสนาจารย์ประจำกองทัพจะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง

ข้อ ๒๕

ผู้สังกัดในกองทัพที่ได้รับฝึกหัดเป็นพิเศษเพื่อเป็นพลพยาบาล นางพยาบาลหรือผู้ช่วยพลเบล ในเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องค้นหาหรือรวบรวม ขนส่งหรือรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ก็จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองเช่นเดียวกันหากบุคคลดังกล่าวนี้กระทำหน้าที่เหล่านี้ในขณะที่ติดต่อกับฝ่ายศัตรู หรือเมื่อตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรู

ข้อ ๒๖

เจ้าหน้าที่ของสภากาชาดประจำชาติและของสมาคมอาสาสมัครอื่นๆ ที่ได้รับการรับรองและอนุญาตโดยถูกต้องจากรัฐบาลของตนแล้วซึ่งอาจทำหน้าที่อย่างเดียวกันกับพนักงาน ที่กล่าวไว้ในข้อ ๒๔ ย่อมได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกับพนักงานที่กล่าวไว้ในข้อที่กล่าวนี้ ภายใต้เงื่อนไขว่าเจ้าหน้าที่ของสมาคมเช่นนี้จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับทหาร

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบรายนามสมาคมต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านบริการทางการแพทย์แก่กองทัพของตน การแจ้งนี้จะกระทำในยามสงบหรือเมื่อเริ่มสู้รบหรือในระหว่างที่สู้รบก็ได้ แต่จะต้องเป็นเวลาก่อนที่จะให้สมาคมเหล่านี้เริ่มปฏิบัติการ

สมาคมที่ได้รับการรับรองของประเทศที่เป็นกลางประเทศใดประเทศหนึ่งสามารถที่จะให้ความช่วยเหลือด้านพนักงานและหน่วยทางการแพทย์ของตนแก่ภาคีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งก็โดยได้รับความยินยอมจากรัฐบาลของตน และโดยได้รับอนุญาตจากภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องเสียก่อน พนักงานและหน่วยเหล่านี้ให้อยู่ภายใต้ความควบคุมของภาคีคู่พิพาทฝ่ายนั้น

ให้รัฐบาลของประเทศที่เป็นกลางแจ้งการยินยอมนี้แก่ฝ่ายปฏิบัติของรัฐที่ยอมรับความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว ภาคีคู่พิพาทที่ยอมรับความช่วยเหลือเช่นนี้จะต้องแจ้งให้ฝ่ายปฏิบัติทราบเรื่อง ก่อนที่จะใช้ประโยชน์จากความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ ก็ตาม มิให้ถือว่าความช่วยเหลือนี้เป็นการแทรกแซงในการพิพาท

ผู้ที่เป็นพนักงานที่กล่าวไว้ในวรรคแรกจะต้องมีบัตรประจำตัวตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ ก่อนที่จะออกจากประเทศที่เป็นกลางซึ่งตนสังกัดอยู่

พนักงานตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒๔ และ ๒๖ ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายปฏิบัติ จะถูกกักตัวไว้ได้เพียงเท่าที่จำเป็นแก่สภาวะของสุขภาพ ความจำเป็นทางจิตใจ และจำนวนแห่งเชลยศึกเท่านั้น

พนักงานที่ถูกกักตัวไว้เช่นนี้ มิให้ถือว่าเป็นเชลยศึก อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุดบุคคลเหล่านี้จะได้รับประโยชน์แห่งบทบัญญัติต่าง ๆ ของอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ ภายในกรอบแห่งกฎหมายและข้อบังคับทางทหารของประเทศที่กักคุม และภายใต้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของประเทศนั้น บุคคลดังกล่าวจะคงปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อไปตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของตนในทางการแพทย์หรือทางจิตใจเพื่อประโยชน์ของเชลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับความสะดวกต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนในทางการแพทย์หรือในทางจิตใจ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. ให้ได้รับอนุญาตไปเยี่ยมเชลยศึกได้เป็นครั้งคราวตามหน่วยแรงงานหรือในโรงพยาบาลซึ่งอยู่นอกค่าย ประเทศที่กักคุมจะได้จัดหาพาหนะในการขนส่งที่จำเป็นสำหรับการนี้

ข. ในค่ายแต่ละแห่ง นายทหารแพทย์อาวุโสที่มียศสูงที่สุดจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ทหารของค่ายสำหรับการกระทำต่าง ๆ ของพนักงานแพทย์ที่ถูกกักตัวไว้ เพื่อการนี้เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ภาคีคู่พิพาทจะต้องตกลงกันเกี่ยวกับการเทียบอาวุโสแห่งยศของพนักงานแพทย์ของตน รวมทั้งพนักงานแห่งสมาคมซึ่งระบุในข้อ ๒๖ สำหรับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านั้น นายทหารแพทย์ดังกล่าวและอนุศาสนาจารย์จะติดต่อได้โดยตรงกับเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่แพทย์ของค่าย เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องจัดอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อการติดต่อทางจดหมายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้

ค. แม้พนักงานที่ถูกกักตัวอยู่ในค่าย จะต้องอยู่ภายใต้วินัยของค่ายก็ตาม พนักงานเหล่านี้จะถูกเรียกร้องให้ทำงานอื่นใดนอกหน้าที่ของตนในทางแพทย์หรือทางศาสนาหาได้ไม่

ในระหว่างการรบนั้น ภาคีคู่พิพาทจะต้องทำความตกลงกันเพื่อลดภาระของพนักงานที่ถูกกักตัวไว้เท่าที่จะพึงทำได้ และจะต้องตกลงกันกำหนดวิธีดำเนินการเพื่อการนี้ไว้ด้วย

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนี้จะไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมพ้นจากพันธกรณี ซึ่งตนมีอยู่เพื่อสวัสดิภาพทาง แพทย์และทางจิตใจของเชลยศึก

ข้อ ๒๙

ผู้ที่เป็นพนักงานที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘ ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้นให้ถือว่าเป็นเชลยศึก แต่จะใช้ให้ ปฏิบัติหน้าที่ทางแพทย์เมื่อมีความจำเป็น

ข้อ ๓๐

พนักงานที่ไม่มีความจำเป็นจะต้องถูกกักตัวไว้ตามนัยแห่งบทบัญญัติข้อ ๒๘ นั้น จะต้องจัดส่งตัวกลับไป ให้ภาคีคู่พิพาทซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่ในทันทีที่สถานการณ์เอื้ออำนวย และเมื่อความจำเป็นทางทหารเปิดช่องให้ ในระหว่างที่รอการส่งตัวกลับนั้นจะไม่ถือว่าบุคคลเหล่านี้เป็นเชลยศึก อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุดบุคคล ดังกล่าวนี้อาจต้องได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับ ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ บุคคลเหล่านี้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ภายใต้คำสั่งของภาคีฝ่ายปฏิบัติ และโดยเฉพาะให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ของภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่บุคคลนั้นเองสังกัดอยู่

ในเวลาเดินทางกลับ บุคคลเหล่านี้สามารถที่จะนำสิ่งของ ทรัพย์สินส่วนตัว สิ่งของอันมีค่าและเครื่องมือ ต่าง ๆ ซึ่งเป็นของตนกลับไปกับตนได้ด้วย

ข้อ ๓๑

การคัดเลือกพนักงานเพื่อส่งตัวกลับตามข้อ ๓๐ นั้น ให้กระทำโดยปราศจากการพิจารณาถึงเชื้อชาติ ศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง แต่โดยเฉพาะให้กระทำโดยเรียงตามลำดับวันที่ถูกจับและสภาวะของสุขภาพ ของบุคคลที่เวลานี้

หลังจากที่ได้เกิดการรบขึ้น ภาคีคู่พิพาทอาจทำความตกลงเป็นพิเศษเพื่อกำหนดอัตราร้อยละของพนักงาน ที่จะให้กักตัวไว้ตามอัตราส่วนสัมพันธ์กับจำนวนเชลยศึก และการแบ่งแยกพนักงานดังกล่าวนั้นไปยังค่ายต่าง ๆ

ข้อ ๓๒

บุคคลที่ระบุไว้ในข้อ ๒๗ ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของภาคีฝ่ายปฏิบัติจะต้องไม่ถูกกักคุม

เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับอนุญาตให้กลับคืนไปยังประเทศของตนได้ หรือถ้าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ก็ให้กลับคืนไปยังอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทซึ่งบุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่ประจำอยู่ที่ ที่สถานการณ์เอื้ออำนวยและเมื่อความจำเป็นทางทหารเปิดช่องให้

ในระหว่างที่รอการปล่อยตัวอยู่นี้ ให้บุคคลเหล่านี้คงปฏิบัติภารกิจต่อไปตามคำสั่งของภาคีฝ่ายปฏิบัติ โดยเฉพาะให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ของภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่บุคคลนั้นเองมีหน้าที่ประจำอยู่

ในเวลาเดินทางกลับ บุคคลเหล่านี้สามารถที่จะนำสิ่งของ ทรัพย์สินส่วนตัว สิ่งของอันมีค่า เครื่องมือ อาวุธ และหากเป็นไปได้ ยานพาหนะสำหรับขนส่งซึ่งเป็นของตนกลับไปได้ด้วย

ตลอดระยะเวลาที่พนักงานเหล่านี้อยู่ในอำนาจของตน ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้ได้รับอาหาร ที่พักอาศัย เบี้ยเลี้ยงและเงินเดือนเท่ากันกับที่พนักงานเทียบชั้นเดียวกันในกองทัพของตนได้รับอยู่ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ อาหาร จะต้องดีพอทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และชนิดเพื่อให้พนักงานดังกล่าวนี้คงมีสภาวะของสุขภาพดีตามปกติ

ส่วนที่ ๔

อาคารและพัสดุ

ข้อ ๓๓

พัสดุของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของกองทัพซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้นจะต้องมีสำรองไว้เพื่อการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

อาคาร พัก และคลังพัสดุต่าง ๆ ของสถานที่ตั้งประจำทางการแพทย์ของกองทัพนั้น ให้คงเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสงคราม แต่จะถูกนำไปใช้ทางอื่นใดมิได้ตราบเท่าที่ยังมีความจำเป็นสำหรับการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้อย่างไรก็ดี ผู้บังคับบัญชากองทัพในสนามรบอาจใช้สิ่งเหล่านี้ในกรณีจำเป็นอันรีบด่วนทางทหารได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องจัดการล่วงหน้าเพื่อสวัสดิภาพของผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ที่ได้รับการรักษาพยาบาลอยู่ในที่นั้น

พัสดุและคลังพัสดุที่นิยามไว้ในข้อนี้ ห้ามมิให้ทำลายโดยเจตนา

ข้อ ๓๔

อสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ของสมาคมสงครามซึ่งได้รับเอกสิทธิ์จากอนุสัญญานี้ จะต้องถูกถือว่าเป็นทรัพย์สินส่วนตัว

สิทธิในการเรียกเกณฑ์ซึ่งรับรองให้แก่ผู้เป็นฝ่ายในสงครามสามารถดำเนินการได้ตามกฎและประเพณีการสงครามนั้น จะใช้ได้เฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นอันรีบด่วนและต่อเมื่อได้จัดประกันสวัสดิภาพของผู้บาดเจ็บและป่วยไข้แล้วเท่านั้น

ส่วนที่ ๖

การขนส่งทางการแพทย์

ข้อ ๓๕

การขนส่งผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ หรือบริภัณฑ์ทางการแพทย์จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองอย่างเดียวกับหน่วยทางการแพทย์เคลื่อนที่

เมื่อตกไปอยู่ในอำนาจของภาคีฝ่ายปฏิบัติแล้ว การขนส่งหรือยานพาหนะเช่นว่านี้จะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสงครามโดยมีเงื่อนไขว่า ภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่ยึดไว้จะบริหารจัดการในเรื่องการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งบรรทุกมาในทุกกรณี

พนักงานพลเรือนและยานพาหนะสำหรับขนส่งต่าง ๆ ซึ่งได้มาด้วยการเรียกเกณฑ์ จะต้องอยู่ภายใต้กฎทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ ๓๖

อากาศยานทางการแพทย์ ได้แก่ อากาศยานที่ใช้โดยเฉพาะในการขนย้ายผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ และในการขนส่งพนักงานแพทย์ และบริภัณฑ์ทางการแพทย์นั้น จะต้องไม่ถูกโจมตี แต่จะต้องได้รับความเคารพจากผู้เป็นฝ่ายในสงครามในขณะที่ทำการบินอยู่ในระดับความสูงในเวลาและตามเส้นทางที่จะได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะระหว่างผู้ที่เป็นฝ่ายในการสงครามที่เกี่ยวข้องแล้ว

อากาศยานเหล่านี้จะต้องมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ พร้อมด้วยธงชาติของตนที่ด้านใต้ ด้านบน และด้านข้างทั้งสองของลำตัวอากาศยาน และจะต้องมีเครื่องหมายหรือเครื่องแสดงลักษณะอย่างอื่น ซึ่งอาจเป็นที่ตกลงกันระหว่างผู้เป็นฝ่ายในสงคราม เมื่อเริ่มต้นหรือในระหว่างสู้รบก็ได้

เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ทำการบินเหนืออาณาเขตของฝ่ายศัตรู หรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครอง

อากาศยานทางการแพทย์จะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดิน เมื่อได้มีการร่อนลงตามคำสั่งดังกล่าวนี้ อากาศยานพร้อมด้วยผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้นอาจทำการบินต่อไปได้หลังจากได้มีการตรวจสอบแล้ว หากมีการตรวจสอบเช่นนั้น

ในกรณีที่ต้องร่อนลงโดยไม่สมัครใจบนพื้นดิน ในอาณาเขตของฝ่ายศัตรูหรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครองอยู่ ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ตลอดจนกำลังพลประจำอากาศยานจะต้องเป็นเชลยศึก พนักงานแพทย์จะต้องได้รับการปฏิบัติตามข้อ ๒๔ และข้อต่อไปนี้

ข้อ ๓๗

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในวรรคสอง อากาศยานทางการแพทย์ของภาคีคู่พิพาทอาจทำการบินเหนืออาณาเขตของประเทศที่เป็นกลาง ร่อนลงสู่อาณาเขตนั้นในกรณีจำเป็น หรือใช้อณาเขตนั้นเป็นท่าอากาศยานแวะพักจอดก็ได้ อากาศยานนั้น ๆ จะต้องแจ้งให้ประเทศที่เป็นกลางทราบล่วงหน้าถึงการบินผ่านเหนืออาณาเขตที่ว่านั้น และจะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดินหรือพื้นน้ำ อากาศยานเช่นว่นี้จะต้องไม่ถูกโจมตี เฉพาะในเมื่อทำการบินตามเส้นทาง ในระดับความสูงและตามเวลาที่ตกลงไว้โดยเฉพาะในระหว่างภาคีคู่พิพาทและประเทศที่เป็นกลางที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดีประเทศที่เป็นกลางอาจวางเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการบินผ่านหรือร่อนลงสู่อาณาเขตของตนสำหรับอากาศยานทางการแพทย์ เงื่อนไขหรือข้อจำกัดซึ่งอาจวางไว้ดังกล่าวแล้วนี้ จะต้องใช้บังคับโดยเท่าเทียมกันแก่ภาคีคู่พิพาททุกฝ่าย นอกจากจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เป็นกลางและภาคีคู่พิพาท ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งลงจากอากาศยานทางการแพทย์ด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในอาณาเขตที่เป็นกลาง จะต้องถูกกักกุมไว้โดยประเทศที่เป็นกลาง ในลักษณะที่บุคคลเหล่านี้จะกลับเข้าไปมีส่วนร่วมในการรบอีกไม่ได้ ในเมื่อกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดไว้เช่นนั้น คำใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่และการกักกันบุคคลเหล่านี้ ให้ประเทศที่บุคคลดังกล่าวนี้สังกัดอยู่เป็นผู้จ่าย

ส่วนที่ ๗

เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด

ข้อ ๓๘

เพื่อเป็นอนุรักษนันทนาการแก่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เครื่องหมายกาชาดบนพื้นสีขาวซึ่งประกอบขึ้นโดยผันกลับสีธงชาติของสหพันธรัฐนั้น ให้คงถือเป็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์พิเศษอันเด่นชัดแห่งบริการทางการแพทย์ของกองทัพ

อย่างไรก็ดี สำหรับประเทศที่ใช้เครื่องหมายซีกรวดเดือนแดงหรือสิงโตแดงและดวงอาทิตย์บนพื้นสีขาว เป็นเครื่องหมายอยู่แล้วก็ให้เครื่องหมายเหล่านั้นเป็นอันได้รับการรับรองตามความแห่งอนุสัญญานี้ด้วย

ข้อ ๓๙

ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทางทหาร เครื่องหมายนี้ให้แสดงไว้บนธง ผ้าพันแขน และบน ปรักณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริการทางการแพทย์

ข้อ ๔๐

พนักงานที่ระบุไว้ในข้อ ๒๔ และข้อ ๒๖ และ๒๗ จะต้องมีผ้าพันแขนที่ป้องกันน้ำได้สวมติดไว้ที่แขนซ้าย มีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้จ่ายและประทับตราให้

พนักงานเช่นว่านี้ นอกจากจะต้องมีแผ่นโลหะประจำตัวตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๖ แล้ว ยังจะต้องถือบัตร ประจำตัวพิเศษมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดอีกด้วยบัตรนี้จะต้องป้องกันน้ำได้ และมีขนาดพอเหมาะที่จะใส่ใน กระเป๋าได้ ข้อความในบัตรนั้นให้เขียนเป็นภาษาแห่งชาติ อย่างน้อยจะต้องระบุนามเต็ม วันที่เกิด ยศ และเลข หมายประจำตัวทหารของผู้ถือบัตร และจะต้องแสดงให้เห็นทราบว่า ผู้ถือได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญานี้ในฐานะ ใด บัตรนี้จะต้องมีรูปถ่ายของเจ้าของและมีลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้นั้น หรือทั้งสองอย่าง และจะต้อง ประทับตราของเจ้าหน้าที่ทหาร

บัตรประจำตัวนี้จะต้องมีลักษณะอย่างเดียวกันตลอดทั้งกองทัพและเท่าที่จะกระทำได้ จะต้องให้เป็นแบบ เดียวกันทั้งหมดในกองทัพต่างๆ ของอัครภาคีผู้ทำสัญญา ภาคีคู่พิพาทอาจถือแบบตามที่ได้ผนวกไว้ทำอนุสัญญานี้ เป็นตัวอย่างก็ได้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องแจ้งให้ทราบซึ่งกันและกันเมื่อได้มีการสู้รบเกิดขึ้นถึงแบบที่ตนใช้อยู่ หากเป็น ไปได้ บัตรประจำตัวควรทำขึ้นเป็นสองฉบับเป็นอย่างน้อย ซึ่งประเทศผู้ออกบัตรจะเก็บรักษาไว้ฉบับหนึ่ง

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ พนักงานดังกล่าวจะถูกยึดเครื่องหมายหรือบัตรประจำตัว หรือถูกตัดสิทธิในการ ที่จะสวมผ้าพันแขนหาได้ไม่ ในกรณีที่เกิดสูญหาย บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิได้รับสำเนาบัตรและได้รับเครื่องหมายใหม่ แทน

ข้อ ๔๑

พนักงานที่ระบุไว้ในข้อ ๒๕ เฉพาะในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์จะสวมผ้าพันแขนสีขาวมีเครื่อง หมายพิเศษอันเด่นชัดขนาดย่อตรงกลางผ้าพันแขนนี้ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้จ่ายและประทับตรา

เอกสารประจำตัวทหาร ซึ่งพนักงานประเภทดังกล่าวนี้เป็นผู้ถือให้นั้นให้ระบุถึงการฝึกหัดพิเศษที่บุคคลนั้น ได้รับ ลักษณะอันเป็นการชั่วคราวแห่งหน้าที่ซึ่งผู้ถือจะพึงปฏิบัติ และสิทธิในการสวมผ้าพันแขน

ข้อ ๔๒

ธงเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแห่งอนุสัญญา จะชักขึ้นได้ก็แต่เฉพาะเหนือหน่วยและสถานที่ตั้งทางการแพทย์ต่าง ๆ ซึ่งมีสิทธิได้รับความเคารพตามอนุสัญญานี้ และด้วยความยินยอมของเจ้าหน้าที่ทหารเท่านั้น

ในหน่วยเคลื่อนที่เช่นเดียวกันกับในสถานที่ตั้งประจำ ธงนี้อาจชักคู่กับธงชาติของภาคีคู่พิพาทซึ่งหน่วย หรือสถานที่นั้นสังกัดอยู่ก็ได้

อย่างไรก็ดี หน่วยแพทย์ที่ตกอยู่ในอำนาจของข้าศึกจะต้องไม่ชักธงอื่นนอกจากธงแห่งอนุสัญญานี้

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการที่จำเป็นเท่าที่การพิจารณาของทางการทหารจะอำนวยให้ เพื่อให้เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแสดงหน่วยและสถานที่ตั้งทางการแพทย์เป็นที่เห็นอย่างชัดเจนแก่กองทัพบก อากาศ และเรือของข้าศึก เพื่อป้องกันการโจมตีใด ๆ ซึ่งอาจมีขึ้นได้

ข้อ ๔๓

หน่วยแพทย์ของประเทศที่เป็นกลาง ซึ่งอาจได้รับอนุญาตให้ทำการช่วยเหลือแก่ผู้เป็นฝ่ายในสงครามฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งภายใต้เงื่อนไขแห่งข้อ ๒๗ จะต้องชกธงชาติของผู้เป็นฝ่ายในสงครามฝ่ายนั้นคู่กับธงแห่งอนุสัญญาเมื่อฝ่ายที่กล่าวฝ่ายหลังนั้นใช้ประโยชน์ที่ได้รับตามข้อ ๔๒

เว้นแต่เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารผู้รับผิดชอบจะออกคำสั่งเป็นอย่างอื่น หน่วยแพทย์ดังกล่าวอาจชกธงชาติของตนได้ในทุกโอกาส แม้ว่าจะตกอยู่ในอำนาจของภาคีฝ่ายปฏิปักษ์ก็ตาม

ข้อ ๔๔

นอกจากตามข้อยกเว้นในกรณีต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในวรรคต่อ ๆ ไปแห่งข้อนี้แล้ว ห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายกาชาดบนพื้นสีขาวและคำว่า "กาชาด" หรือ "กาเจนีวา" ทั้งในยามสงบและในยามสงคราม เว้นแต่เฉพาะเพื่อระบุหรือคุ้มครองหน่วยและสถานที่ตั้งทางการแพทย์ พนักงานและพัสดุซึ่งได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญานี้และอนุสัญญาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องอย่างเดียวกัน ให้ใช้ทับัญญัตติอย่างเดียวกันนี้สำหรับเครื่องหมายต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๓๘ วรรค ๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ที่ใช้เครื่องหมายเหล่านั้น สภากาชาดประจำชาติและสมาคมอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในข้อ ๒๖ จะมีสิทธิใช้เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดซึ่งให้ความคุ้มครองแห่งอนุสัญญาได้ก็แต่เฉพาะภายในกรอบแห่งวรรคนี้เท่านั้น

นอกจากนั้นแล้ว สภากาชาด (สภาชีกวงเดือนแดง สภาสิงโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติ ในยามสงบอาจใช้นามและเครื่องหมายแห่งกาชาดในกิจการอื่น ๆ ของตน โดยถูกต้องตามกฎหมายแห่งประเทศของตน ตามหลักการซึ่งกำหนดไว้โดยการประชุมกาชาดระหว่างประเทศได้ หากกิจการเหล่านั้นเป็นกิจการที่พึงปฏิบัติในยามสงครามแล้ว เงื่อนไขต่าง ๆ ในการใช้เครื่องหมายนั้นจะต้องเป็นไปโดยนัยที่จะมิให้เข้าใจได้ว่าเป็นการให้ความคุ้มครองโดยอนุสัญญา เครื่องหมายนั้นเมื่อเทียบตามส่วนแล้วจะต้องมีขนาดเล็กและห้ามมิให้นำไปติดที่ผ้าพันแขนหรือบนหลังคาอาคาร

องค์การกาชาดระหว่างประเทศต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่แห่งองค์การเหล่านั้นซึ่งได้รับอนุญาตโดยถูกต้องแล้ว จะได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายกาชาดบนพื้นสีขาวได้ทุกเมื่อ

เพื่อเป็นการยกเว้นอันจะต้องเป็นไปตามกฎหมายแห่งชาติและด้วยการอนุญาตโดยชัดเจนของสภากาชาด (สภาชีกวงเดือนแดง สภาสิงโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติ สภาใดสภาหนึ่งแล้วเครื่องหมายแห่งอนุสัญญาอาจนำไปใช้ในยามสงบเพื่อแสดงไว้บนยานพาหนะต่าง ๆ ที่ใช้เป็นรถพยาบาล และเพื่อชี้แสดงที่ตั้งสถานี่สำหรับให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ซึ่งได้รับหน้าที่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้การรักษายาบาลแก่ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้โดยไม่คิดมูลค่า

ส่วนที่ ๘

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

ข้อ ๔๕

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินการโดยผ่านทางผู้บัญชาการทหารของตนเพื่อประกันให้การปฏิบัติตามอนุสัญญาข้อต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นให้เป็นไปโดยละเอียด และดำเนินการที่จำเป็นต่าง ๆ สำหรับกรณีที่มีได้คาดหมายไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกับหลักทั่วไปแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๖

ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการตอบแทนแก่แก่นต่อผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ พนักงาน อาคาร หรือบริภัณฑ์ ที่ได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๗

อัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ในประเทศของตนอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในยามสงบและในยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้เข้าในโครงการศึกษาของทหารและถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยกำลังรบ พนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๘

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลเป็นทางการของอนุสัญญานี้ให้กันและกัน โดยผ่านทางคณะมนตรีสหพันธ์สวิส และในระหว่างการรบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งตนเองบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ส่วนที่ ๙

การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด

ข้อ ๔๙

อัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะตรากฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้อย่างได้ผลแก่บุคคลที่กระทำหรือสั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงใด ๆ ต่ออนุสัญญานี้ดังได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงนั้น ๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใดขึ้นศาลของตน หากประสงค์และจะให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครภาคีฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครภาคีฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณาและการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรม ซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕ และข้อต่อ ๆ ไปแห่งอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ข้อ ๕๐

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่ การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หากได้กระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครอง คือ การฆ่าโดยเจตนา การทรมานหรือการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม รวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัสหรือทำอันตรายแก่ร่างกายหรือสุขภาพอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การทำลายและริบทรัพย์สินอย่างกว้างขวางโดยไม่มีเจตนาจำเป็นทางทหารและซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายและโดยผลการ

ข้อ ๕๑

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดเปลื้องตนเอง หรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเองหรืออัครภาคีอื่นมีอยู่เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้นมิได้

ข้อ ๕๒

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใด ๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในการสำหรับการสอบสวนแล้ว ภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลงและกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

ข้อ ๕๓

ในทุกโอกาส ห้ามมิให้เอกชน สมาคม ห้างร้านหรือบริษัทไม่ว่าที่เป็นสาธารณะหรือส่วนบุคคล นอกจากผู้ที่มีสิทธิตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ใช้เครื่องหมายหรือคำว่า "กาซาด" หรือ "กาเจนีวา" หรือเครื่องหมายหรือถ้อยคำใด ๆ อันเป็นการเลียนแบบไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์อย่างไรในการใช้และโดยไม่คำนึงถึงวันที่นำมาใช้นั้น

ด้วยเหตุผลแห่งบรรณาการที่ได้ให้แก่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ด้วยการใช้ธงชาติสหพันธรัฐผู้กลับคืนนั้น และการสับสนที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างตราแผ่นดินแห่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์กับเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแห่งอนุสัญญา ห้ามมิให้เอกชน สมาคม หรือห้างร้าน ใช้ตราแผ่นดินแห่งสมาพันธรัฐสวิส หรือเครื่องหมายใด ๆ ที่เป็นการเลียนแบบในทุกโอกาส ไม่ว่าเพื่อใช้เป็นเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายในทางพาณิชย์ หรือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องหมายดังกล่าว หรือด้วยความมุ่งหมายอันขัดต่อความสุจริตในทางพาณิชย์ หรือในพฤติการณ์อันอาจกระทบกระเทือนความรู้สึกของประชาชนชาติสวิส

อย่างไรก็ตาม อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดที่มีได้เป็นภาคีอนุสัญญาเจนีวา ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ อาจอนุมัติกำหนดเวลาไม่เกินสามปี นับตั้งแต่อนุสัญญานี้มีผลบังคับใช้ให้ผู้ที่เคยใช้เครื่องหมายถ้อยคำหรือสัญญาหรือตราที่ระบุไว้ในวรรคแรกมาก่อนแล้วเลิกใช้ โดยมีให้การใช้ในระหว่างระยะเวลานั้นปรากฏในยามสงครามว่าเป็นการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญา

บทบัญญัติห้ามในวรรคแรกแห่งข้อนี้ ให้เป็นอันบังคับใช้สำหรับเครื่องหมายและตราซึ่งระบุไว้ในวรรคสองแห่งข้อ ๓๘ ด้วย โดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิที่มีอยู่โดยการใช้ก่อนแล้ว

ข้อ ๕๔

อัครภาคีผู้ทำสัญญา หากกฎหมายที่มีอยู่ไม่เป็นการเพียงพอแล้ว จะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อป้องกัน และกำจัดการฝ่าฝืนซึ่งกล่าวไว้ในข้อ ๕๓ ในทุกโอกาส

บทสุดท้าย

ข้อ ๕๕

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ตัวบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่ากัน คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญาฉบับนี้อย่างเป็นทางการ เป็นภาษารัสเซียและภาษาสเปน

ข้อ ๕๖

อนุสัญญานี้ซึ่งลงวันที่วันนี้ เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๐ ในนามของประเทศที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมซึ่งได้เปิดขึ้น ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๔๙ กับทั้งประเทศที่มีผู้แทนเข้าร่วม ในการประชุมครั้งนี้ แต่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเจนีวาฉบับ ค.ศ. ๑๘๖๔, ๑๙๐๖ และ ๑๙๒๙ ว่าด้วยการบรรเทาทุกข์ผู้บาดเจ็บป่วยใช้ในกองทัพในสนามรบ

ข้อ ๕๗

อนุสัญญานี้จะต้องได้รับการให้สัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสารไว้ที่กรุงเบอร์ลิน

ให้จัดทำการบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสารแต่ละฉบับไว้ และให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องไปให้ประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๕๘

อนุสัญญานี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้เมื่อครบหกเดือน หลังจากได้มีการมอบสัตยาบันสารไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไปอนุสัญญานี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายเมื่อครบหกเดือนหลังจากที่ได้มอบสัตยาบันสารแล้ว

ข้อ ๕๙

อนุสัญญานี้ ให้เป็นอันใช้แทนอนุสัญญาฉบับลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๘๖๔ ฉบับลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๐๖ และฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๙ ในความสัมพันธ์ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ ๖๐

ตั้งแต่วันที่ผลบังคับเป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใด ๆ ที่มีได้ลงนามไว้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ได้

ข้อ ๖๑

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิส และจะมีผลบังคับเมื่อครบหกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๖๒

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๒ และ ๓ จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสารที่ได้มอบไว้ และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาท ก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งการสัตยาบัน หรือการภาคยานุวัติใด ๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ ๖๓

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพ ที่จะบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้ การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิส ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งปวง

การบอกเลิกจะมีผลเมื่อครบหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสทราบ อย่างไรก็ตามการบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะที่ประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใดๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสัญญาสันติภาพกันแล้ว และภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวและการส่งตัวกลับประเทศเดิมของบุคคลที่ได้รับควบคุมครองจากอนุสัญญานี้ได้ยุติลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากจารีตประเพณีซึ่งเป็นที่รับรู้กันในระหว่างอารยชน จากกฎแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

ข้อ ๖๔

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญานี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิกที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้ส่งมอบสารแสดงการได้รับมอบอำนาจเต็มของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้

ทำ ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๘ เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ต้นฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสมาพันธ์รัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้วไปยังแต่ละรัฐที่ได้ลงนามและรัฐที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้

ภาคผนวกที่ ๑

ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขตโรงพยาบาลและตำบลสถานที่ตั้งสำหรับการรักษาพยาบาล

ข้อ ๑

เขตโรงพยาบาลจะต้องสงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่กล่าวไว้ในข้อ ๒๓ แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ และสำหรับพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งและทำหน้าที่ในทางบริหารเขตและสถานที่เหล่านี้ ตลอดจนดูแลรักษาพยาบาลบุคคลซึ่งรวมอยู่ในที่นั้น

อย่างไรก็ดี บุคคลที่มีเคหะสถานประจำอยู่ภายในเขตเช่นว่านี้ก็ให้มีสิทธิอยู่ในที่นั้นได้

ข้อ ๒

ห้ามมิให้บุคคลใดที่พักอาศัยอยู่ในเขตโรงพยาบาลไม่ว่าในฐานะใดก็ตาม ทำงานอย่างใด ๆ ไม่ว่าภายในหรือภายนอกเขตนั้นอันเกี่ยวกับการปฏิบัติทางทหาร หรือการผลิตวัสดุสิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสงครามโดยตรง

ข้อ ๓

ประเทศที่จัดตั้งเขตโรงพยาบาลขึ้นนั้น จะต้องใช้มาตรการตามที่จำเป็นเพื่อห้ามมิให้บุคคลทุกคนที่ไม่มีสิทธิพักอาศัยหรือเข้าไปในเขตนั้น ล่วงล้ำเข้าไปในเขตดังกล่าว

ข้อ ๔

เขตโรงพยาบาลนั้นจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้ คือ

- ก. จะต้องเป็นอาณาเขตแต่เพียงส่วนน้อยซึ่งอยู่ในพื้นที่ปกครองของประเทศที่ได้จัดตั้งเขตนั้นขึ้น
- ข. จะต้องมีการเฝ้าระวังเมื่อเทียบส่วนกับที่พักอาศัยที่จะพึงจัดให้ได้
- ค. จะต้องตั้งอยู่ห่างไกล และปราศจากเป้าหมายทางทหาร หรือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือสถานที่ตั้งทางฝ่ายปกครองที่มีความสำคัญ
- ง. จะต้องไม่ตั้งอยู่ในเขตซึ่งเป็นที่คาดหมายได้แน่ชัดว่าจะมีความสำคัญในการดำเนินการสงคราม

ข้อ ๕

เขตโรงพยาบาลนั้น จะต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- ก. บรรดาเส้นทางคมนาคมและยานพาหนะขนส่งที่อยู่ในครอบครองนั้น จะต้องไม่นำไปใช้ในการขนส่งพนักงานหรือวัสดุสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร แม้จะเป็นแต่เพียงส่งผ่านก็ตาม
- ข. ไม่ว่าในกรณีใด เขตที่ว่านั้นจะต้องไม่มีการป้องกันทางทหาร

ข้อ ๖

เขตโรงพยาบาลจะต้องมีเครื่องหมายกาชาด (สีวงเดือนแดง สิ่งทอสีแดง และดวงอาทิตย์) บนพื้นสีขาว ตั้งอยู่ในบริเวณภายนอกและบนอาคาร เขตเหล่านี้ในเวลากลางคืนอาจมีเครื่องหมายเช่นเดียวกันโดยใช้แสงไฟเป็นเครื่องแสดงตามความเหมาะสมก็ได้

ข้อ ๗

ประเทศต่าง ๆ จะต้องส่งบัญชีแจ้งเขตโรงพยาบาลในอาณาเขตที่ตนปกครองอยู่ไปให้อัครราชทูตผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายในยามสงบ หรือเมื่อได้เกิดการสู้รบขึ้น ทั้งจะต้องแจ้งเพิ่มเติมให้ทราบถึงเขตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในเมื่อกำลังทำการรบอยู่ด้วย

ในทันทีที่ภาคีฝ่ายปฏิบัติได้รับคำบอกกล่าวดังกล่าวข้างต้นแล้วให้ถือว่าเขตที่ว่านั้นได้จัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องแล้ว

อย่างไรก็ดี ถ้าภาคีฝ่ายปฏิบัติพิจารณาเห็นว่ามิได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตามความตกลงฉบับนี้ ตนอาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับรองเขตดังกล่าวได้ โดยส่งคำบอกกล่าวเช่นนั้นไปยังภาคีที่รับผิดชอบต่อเขตที่ว่านั้นโดยทันที หรือจะยอมรับรองเขตเช่นนั้นโดยใช้วิธีควบคุมตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๘ ก็ได้

ข้อ ๘

ประเทศใดก็ตามเมื่อได้รับรองเขตโรงพยาบาลเขตหนึ่งหรือหลายเขตที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยภาคีฝ่ายปฏิบัติแล้วย่อมมีสิทธิที่จะร้องขอให้มีการควบคุมโดยคณะกรรมการพิเศษคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบแน่ว่าเขตเหล่านั้นได้ปฏิบัติเป็นไปตามเงื่อนไขและพันธกรณีต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในความตกลงนี้

เพื่อการนี้ บรรดากรรมการแห่งคณะกรรมการพิเศษ จะมีสิทธิเข้าไปในเขตต่าง ๆ ได้ทุกเมื่อโดยเสรี และอาจเข้าไปพักอาศัยอยู่เป็นการประจำก็ได้ กรรมการจะต้องได้รับความสะดวกทุกประการในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจตราของตน

ข้อ ๙

หากคณะกรรมการพิเศษสังเกตเห็นข้อเท็จจริงใดซึ่งพิจารณาเห็นว่าขัดต่อบทบัญญัติแห่งความตกลงนี้ คณะกรรมการนั้นจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเหล่านั้นแก่ประเทศที่ปกครองเขตที่ว่านั้นทันที และจะได้กำหนดระยะเวลาห้าวันเพื่อจัดการแก้ไขเรื่องนั้นเสีย คณะกรรมการจะต้องแจ้งความให้ประเทศที่ยอมรับรองเขตนั้นทราบด้วย

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลานั้นแล้ว หากประเทศที่ปกครองเขตนั้นยังมิได้ปฏิบัติตามข้อดังกล่าว ภาคีฝ่ายปฏิบัติอาจประกาศว่าตนเป็นอันหมดความผูกพันตามความตกลงนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับเขตที่ว่านั้น

ข้อ ๑๐

ประเทศใด ๆ ที่ได้จัดตั้งเขตโรงพยาบาลและพื้นที่สำหรับการรักษาพยาบาลขึ้นแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งก็ตาม และภาคีฝ่ายปฏิบัติทั้งหลาย ซึ่งได้รับแจ้งให้ทราบถึงการมีอยู่แห่งเขตและพื้นที่ดังกล่าวนั้น จะได้แต่งตั้งหรือให้ประเทศที่เป็นกลางแต่งตั้งบุคคลที่สมควรจะได้รับเลือกเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการพิเศษต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๘ และ ๙

ข้อ ๑๑

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ ก็ตาม ห้ามใช้เขตโรงพยาบาลเป็นเป้าหมายสำหรับการโจมตี เขตนั้น ๆ จะต้องได้รับความคุ้มครองและเคารพจากภาคีคู่พิพาททุกเมื่อ

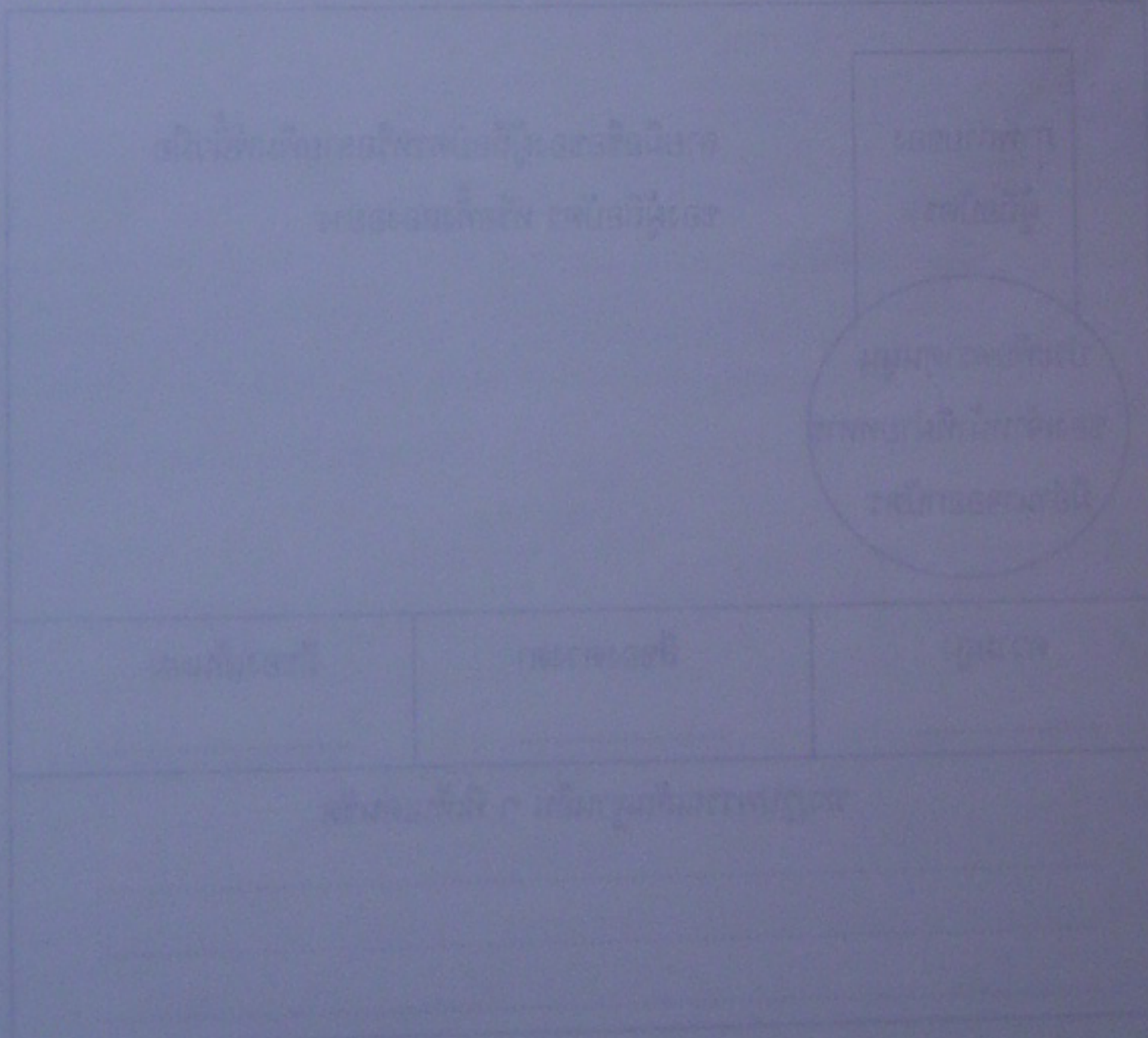
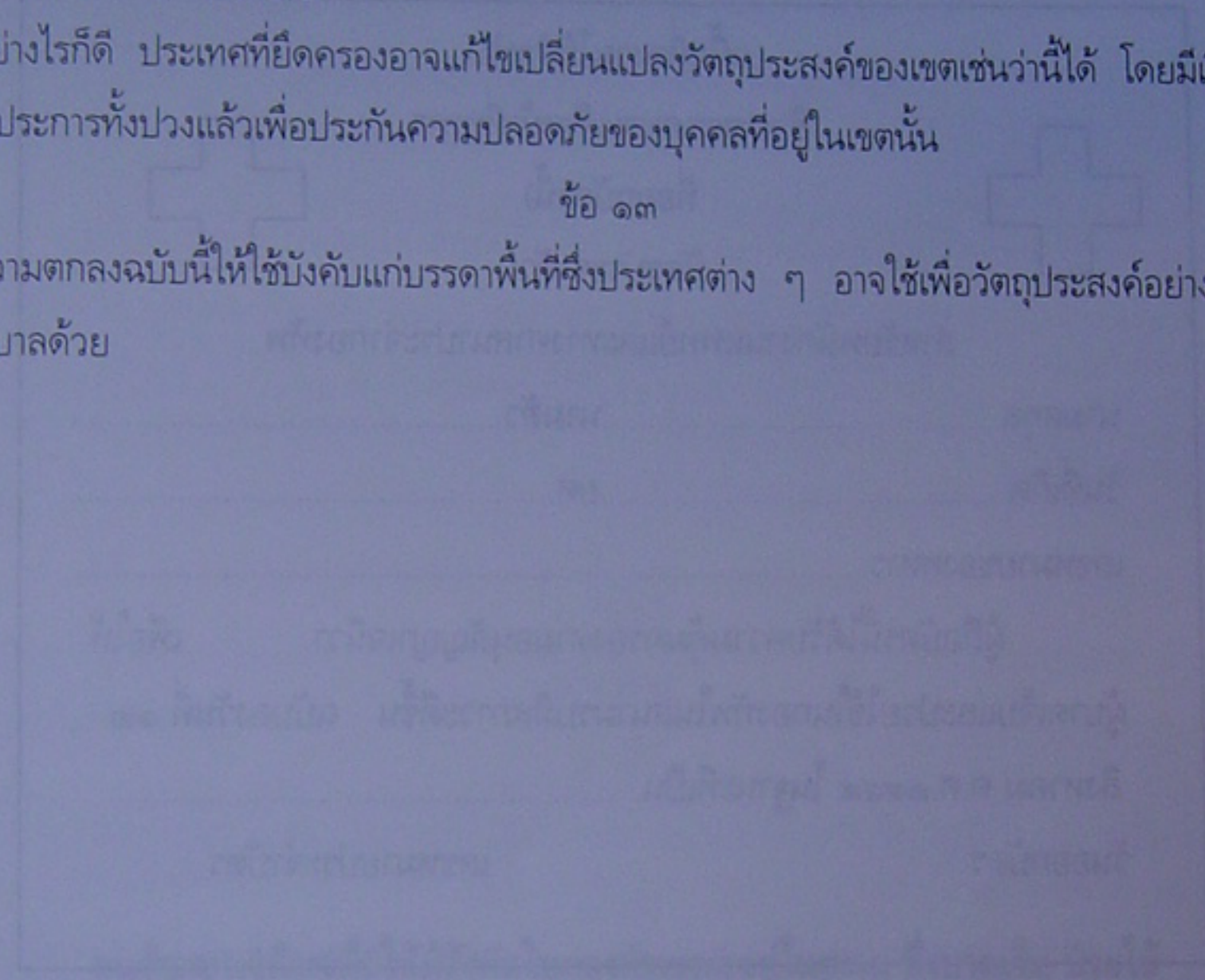
ข้อ ๑๒

ในกรณีที่มีการยึดครองอาณาเขตนั้น เขตโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตนั้น ๆ จะคงได้รับความเคารพและใช้ประโยชน์เช่นนั้นต่อไป

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของเขตเช่นนี้ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าได้จัดการด้วยประการที่พึงประสงค์แล้วเพื่อประกันความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในเขตนั้น

ข้อ ๑๓

ความตกลงฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาพื้นที่ซึ่งประเทศต่าง ๆ อาจใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันกับเขตโรงพยาบาลด้วย

ภาคผนวกที่ ๒

ด้านหน้า

(เนื้อที่สงวนไว้สำหรับ
ชื่อประเทศและเจ้าหน้าที่ทหาร
ที่ออกบัตรนี้)
บัตรประจำตัว

สำหรับพนักงานแพทย์และทางศาสนาประจำกองทัพ

นามสกุล.....นามตัว.....

วันที่เกิด.....ยศ.....

เลขหมายของทหาร.....

ผู้ถือบัตรนี้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้
ผู้บาดเจ็บและป่วยใช้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒
สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ ในฐานะที่เป็น.....

วันออกบัตร.....เลขหมายประจำบัตร.....

ด้านหลัง

ภาพถ่ายของ ผู้ถือบัตร	ลายมือชื่อของผู้ถือบัตรหรือลายพิมพ์นิ้วมือ ของผู้ถือบัตร หรือทั้งสองอย่าง	
ประทับตราคุณนูน ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร มีอำนาจออกบัตร		
ความสูง	สีของดวงตา	สีของเส้นผม .....
ระบุรูปพรรณลักษณะอื่น ๆ ที่เห็นเด่นชัด		

กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข
ที่ ๑๒๖๓/วพ.ร. (๑๒) ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๒

อนุญาตเจเนวาให้ผู้สังเกตในกองทัพนขณะอยู่ในทะเล ซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้
และเรือต้องอับปาง มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๒๒

อนุสัญญาเจนีวา
เพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเล
ซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง มีสถานะดีขึ้น
ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูต ที่ได้จัดขึ้น ณ กรุงเจนีวา ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ เพื่อแก้ไขอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ค.ศ.๑๙๐๗ ซึ่งนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.๑๙๐๖ มาปรับใช้แก่การสงครามทางทะเล ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญานี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ ๒

นอกจากบทบัญญัติซึ่งจะต้องใช้บังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญานี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใด ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่าย หรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานะสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาการยึดครองอาณาเขตบางส่วน หรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่า การยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะมีได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ก็ตาม ประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันยิ่งกว่านั้น บรรดาประเทศดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๓

ในกรณีที่การพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายมีความผูกพันที่จะต้องใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

ก. บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการรวบรวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธของตนแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการทำงานเพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักกุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรมโดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาจาก เชื้อชาติ ผิว ศาสนา หรือความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น เป็นอันห้ามและคงห้ามต่อไปไม่ว่าใน
กาลและเทศะใด คือ

๑. การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอน
อวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทำทารุณกรรมและการทรมาน
๒. การจับตัวไปเป็นประกัน
๓. การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้าและ
เสื่อมทรามต่ำช้า
๔. การตัดสินลงโทษ และการปฏิบัติการตามคำตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ ตั้ง
ขึ้นตามระเบียบ อันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรม ซึ่งอรรถยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะ
ละเว้นเสียได้

ข. ให้รวบรวมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ อาจเสนอบริการ
ของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่น ๆ แห่งอนุสัญญานี้ทั้งหมด หรือบางส่วนมาใช้บังคับอีกด้วย
โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้จะไม่กระทบกระเทือนฐานะในทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ ๔

ในกรณีที่มีการสู้รบกันระหว่างกำลังทางบกและกำลังทางเรือของภาคีคู่พิพาท บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้
ให้เป็นอันใช้แก่กำลังทหารที่อยู่บนเรือเท่านั้น

กำลังทหารที่ส่งขึ้นบกแล้วนั้น จะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้
บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ โดยทันที

ข้อ ๕

ประเทศที่เป็นกลางจะต้องรับใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้โดยอนุโลม สำหรับผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือ
ต้องอับปาง ตลอดจนพนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์แห่งกองทัพของภาคีคู่พิพาท ซึ่งได้รับไว้หรือได้ถูกกักกัน
ไว้ในอาณาเขตของตน รวมทั้งผู้เสียชีวิตที่พบด้วย

ข้อ ๖

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ ๑๐, ๑๘, ๓๑, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๓ และ ๕๓ แล้ว
บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงเป็นพิเศษอื่น ๆ สำหรับเรื่องทั้งปวงซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติ
ไว้ต่างหากก็ได้ ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันจะเป็นผลเสื่อมเสียแก่ฐานะของผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือ
ต้องอับปาง หรือพนักงานแพทย์ หรืออนุศาสนาจารย์ ตามที่ได้นิยามไว้ในอนุสัญญานี้ หรือก่อกัดสิทธิต่าง ๆ ที่
อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง ตลอดจนพนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ จะคงได้รับ
ประโยชน์จากความตกลงต่าง ๆ เช่นว่านี้ตราบเท่าที่อนุสัญญานี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบท

บัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงที่กล่าวแล้ว หรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นในภายหลัง หรือ เมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่าง ๆ ที่ดีกว่ามาใช้กับบุคคลเหล่านี้

ข้อ ๗

ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร บรรดาผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง ตลอดจนพนักงานแพทย์ และ อนุศาสนาจารย์ จะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญานี้และตามความตกลงพิเศษต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อน ในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นว่านั้น หาได้ไม่

ข้อ ๘

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครองซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์ รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาทเพื่อการนี้ นอกจากเจ้าหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจจากคนชาติของตน หรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ตัวแทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทนหรือตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองไม่ว่าในกรณีใด จะกระทำการเกินกว่าหน้าที่ของตนตามอนุสัญญานี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศซึ่งตนไปปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้จะถูกจำกัดเป็นกรณีพิเศษและเป็นการชั่วคราว เมื่อมีความจำเป็นทางการทหารเกิดขึ้นเท่านั้น

ข้อ ๙

บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรม ซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดที่รับจะกระทำ เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง พนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ ตลอดจนเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้น โดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวงอันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญานี้ แก่องค์การใด ๆ ซึ่งให้หลักประกันทุกประการในความไม่ลำเอียงและในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง หรือพนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ มิได้รับประโยชน์หรือถูกระงับมิให้ได้รับประโยชน์อีกต่อไป ไม่ว่าเพราะเหตุใดจากการปฏิบัติการของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอประเทศที่เป็นกลางประเทศหนึ่งประเทศใดหรือองค์การหนึ่งองค์การใดเช่นว่านั้นเข้ารับหน้าที่ทั้งหลายอันประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญานี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอหรือรับสนองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นต้น ภายในบังคับของบทบัญญัติแห่งข้อนี้ที่จะเข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรมซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญานี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใดหรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอตนเองเพื่อการนี้ จะต้องปฏิบัติกรด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาทซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้สังกัดอยู่ และต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควร และจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่าง ๆ จะทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพแม้เป็นเพียงชั่วคราวก็ดี ในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตน โดยเหตุผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่งในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดในอนุสัญญานี้มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้แก่องค์การต่าง ๆ ที่เข้ามาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

ข้อ ๑๑

ในกรณีที่เป็นกรการสมควรเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้ หรือการตีความบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญานี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่ขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศ จะเป็นโดยการเชื้อเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่งหรือโดยการริเริ่มของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง พนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลางอันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ส่วนที่ ๒

ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง

ข้อ ๑๒

ผู้สังกัดในกองทัพและบุคคลอื่นที่จะได้กล่าวถึงในข้อต่อไปนี้ ซึ่งอยู่ในทะเลและซึ่งเป็นผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปาง จะต้องได้รับความเคารพ และคุ้มครองในทุกพฤติการณ์ โดยให้เป็นที่เข้าใจว่า คำว่า "เรืออับปาง" นั้น หมายถึง เรืออับปางโดยเหตุใด ๆ ก็ตาม และรวมความตลอดถึงการถูกบังคับให้ลงสู่ทะเลโดยหรือจากอากาศยาน

บุคคลเช่นนี้จะต้องได้รับการปฏิบัติและรักษาพยาบาลด้วยมนุษยธรรมโดยภาคีคู่พิพาท ซึ่งตนตกอยู่ในอำนาจโดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสียมเสียดเนื่องมาแต่เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ห้ามประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลเหล่านี้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้ามฆาตกรรม หรือการกำจัดเผ่าพันธุ์โดยวิธีใด ๆ ทรมาณ หรือใช้ทดลองทางชีววิทยา ห้ามมิให้ละทิ้งบุคคลเหล่านี้ไว้โดยปราศจากความช่วยเหลือทางแพทย์โดยเจตนา หรือโดยปราศจากการรักษาพยาบาลหรือปล่อยไว้ให้ตกอยู่ในสภาพอันเสี่ยงภัยแห่งโรคติดต่อ

สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลก่อนผู้อื่นนั้น จะเป็นอันอนุมัติให้มีขึ้นได้ก็โดยเหตุผลทางแพทย์ที่มีลักษณะด่วนเท่านั้น

สตรีจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยได้รับการพิจารณาทุกประการอันสมควรแก่เพศของตน

ข้อ ๑๓

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปางในทะเลซึ่งอยู่ในประเภทต่อไปนี้ คือ

ก. ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในมิลิเซีย หรือหน่วยอาสาสมัคร ซึ่งเป็นส่วนของกองทัพเหล่านี้

ข. ผู้สังกัดในมิลิเซียและผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัดในขบวนการต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาท และปฏิบัติการอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตนเองแม้ว่าอาณาเขตนั้นจะถูกยึดครองอยู่ หากว่ามีมิลิเซียหรือหน่วยอาสาสมัคร รวมทั้งขบวนการต่อต้านที่ได้จัดตั้งโดยมีระเบียบเช่นว่านี้ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

๑. มีผู้บังคับบัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา
๒. มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัดสามารถจะเห็นได้ในระยะไกล
๓. ถืออาวุธโดยเปิดเผย
๔. ปฏิบัติการตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม

ค. ผู้สังกัดในกองทัพประจำซึ่งมีความสวามิภักดิ์ต่อรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่มีได้รับการรับรองจากประเทศที่กักคุม

ง. บุคคลที่รวมอยู่แต่มิได้สังกัดอยู่ในกองทัพนั้นโดยตรง เช่น พนักงานพลเรือนที่สังกัดอยู่ในพวกกำลังพลประจำอากาศยานทหาร ผู้สื่อข่าวสงคราม ผู้รับเหมาส่งเสบียง ผู้สังกัดในหน่วยกรรมกรหรือในบริการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบต่อสวัสดิการของทหาร หากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับอนุมัติจากกองทัพที่ตนได้รวมอยู่

จ. บรรดากำลังพลประจำเรือรวมทั้งนายเรือ เจ้าหน้าที่นำร่องและผู้ฝึกหัดงานของเรือพาณิชย์ และกำลังพลประจำอากาศยานพลเรือนของภาคีคู่พิพาท ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่านี้ ตามบทบัญญัติอื่นใดแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ

ฉ. พลเมืองในอาณาเขตที่ได้ถูกยึดครอง ซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามาได้สมัครใจเข้าจับอาวุธต่อต้านกองทหารที่บุกเข้ามานั้น โดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหารประจำ หากบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผยและเคารพต่อกฎและประเพณีการสงคราม

ข้อ ๑๔

บรรดาเรือรบทั้งปวงของผู้ที่เป็นฝ่ายในสงครามมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้อง
อับปางที่อยู่บนเรือพยาบาลของทหาร และเรือพยาบาลของสมาคมบรรเทาทุกข์ หรือของบุคคล เอกชน ตลอดจน
เรือพาณิชย์ เรือยอชต์ และเรืออย่างอื่นต้องยอมมอบตัว ไม่ว่าบุคคลดังกล่าวนั้นจะมีสัญชาติใด หากว่าผู้บาดเจ็บ
และป่วยไ้ช้ันั้นอยู่ในสภาพที่จะพึงขนย้ายไปได้ และเรือรบนั้นสามารถที่จะให้ความสะดวกอันพอเพียงสำหรับการ
รักษาพยาบาลอันจำเป็น

ข้อ ๑๕

ถ้ามีการรับตัวผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปางไว้บนเรือรบของประเทศที่เป็นกลางหรืออากาศยาน
ทหารที่เป็นกลางก็ให้จัดประกันมิให้บุคคลดังกล่าวนั้นสามารถกลับเข้าร่วมปฏิบัติการในสงครามได้อีกต่อไปในกรณี
ที่กฎหมายระหว่างประเทศบังคับไว้เช่นนั้น

ข้อ ๑๖

ภายใต้บทบังคับบัญญัติแห่งข้อ ๑๒ ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง ของผู้ที่เป็นฝ่ายในสงคราม
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น ให้ถือว่าเป็นเชลยศึก และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ระหว่างประเทศเกี่ยวกับเชลยศึกมาใช้บังคับแก่บุคคลเหล่านั้น ผู้จับกุมอาจลงความเห็นตามพฤติการณ์ว่าเป็นการ
สมควรที่จะควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวไว้ หรือจะนำตัวไปยังท่าเรือในประเทศของผู้จับกุม ท่าเรือที่เป็นกลางหรือท่า
เรือในอาณาเขตของศัตรูเองก็ได้ ในกรณีหลังนี้ห้ามมิให้เชลยศึกที่กลับไปสู่ประเทศของตนนั้น ๆ เข้ารับหน้าที่เป็น
ทหารประจำการตลอดเวลาสงครามนั้น

ข้อ ๑๗

ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปาง ซึ่งได้ถูกส่งขึ้นบก ณ ท่าของประเทศที่เป็นกลางโดยความยิน
ยอมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้น หากไม่มีข้อตกลงเป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เป็นกลางกับประเทศที่เป็นฝ่ายใน
สงครามแล้ว ให้ประเทศที่เป็นกลางควบคุมตัวไว้เพื่อมิให้เข้าร่วมปฏิบัติการในสงครามได้อีก ในกรณีที่กฎหมาย
ระหว่างประเทศบังคับไว้เช่นนั้น

ค่ารักษาพยาบาลในโรงพยาบาล และค่าใช้จ่ายในการกักกันนั้นให้ประเทศซึ่งผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือ
ต้องอับปางนั้นสังกัดอยู่เป็นผู้ชำระ

ข้อ ๑๘

ภายหลังการปะทะกันแต่ละครั้ง ภาคิคูพิพาทจะต้องจัดการเท่าที่จะทำได้โดยทุกประการ โดยไม่ชักช้า เพื่อ
ค้นหาและรวบรวมผู้ซึ่งเรือต้องอับปาง บาดเจ็บ และป่วยไข้ เพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลที่ว่านี้จากการโจรกรรม
และการปฏิบัติอันเลวทราม เพื่อจัดให้ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเพียงพอ และเพื่อค้นหาผู้ตาย และป้องกันมิให้
ศพถูกทำลาย

ในเมื่อพฤติการณ์จักอำนวยให้ ให้ภาคิคูพิพาททำการตกลงเฉพาะพื้นที่เพื่อขนย้ายผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ทาง
ทะเลจากเขตที่ถูกปิด หรือถูกล้อมไว้ และเพื่อให้พนักงานแพทย์ และพนักงานศาสนาพร้อมด้วยบริภคิได้ผ่านไป
สู่เขตนั้นได้

ภาคีคู่พิพาทจะต้องทำบันทึกเป็นหลักฐานแสดงรายการต่าง ๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการจัดทำรูปพรรณสัณฐานของผู้ซึ่งเรือต้องอับปาง บาดเจ็บ และป่วยไข้ หรือผู้เสียชีวิตแต่ละคนของฝ่ายปฏิบัติที่ตกอยู่ในอำนาจของตนโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ ถ้าเป็นไปได้ บันทึกนั้นให้มีข้อความดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ชื่อประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่
- ข. หมายเลขประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัวหรือหมายเลขลำดับ
- ค. นามสกุล
- ง. นามตัว
- จ. วันเกิด
- ฉ. รายการอื่น ๆ ที่ปรากฏในบัตร หรือแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐาน
- ช. วันที่และสถานที่ที่ถูกจับกุมหรือเสียชีวิต
- ซ. รายละเอียดเกี่ยวกับบาดแผล หรือโรค หรือสาเหตุแห่งการเสียชีวิต

ข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้ จะต้องจัดส่งให้สำนักงานสนเทศตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒๒ แห่งอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ สำนักงานนี้จะได้จัดส่งข้อความนี้ต่อไปให้ประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่โดยผ่านประเทศที่คุ้มครองและสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก

ภาคีคู่พิพาทต่างฝ่ายต่างจะต้องจัดทำและจัดส่งมรณบัตรหรือบัญชีรายนามผู้เสียชีวิตอันรับรองว่า ถูกต้องแล้วให้กันและกันทราบโดยผ่านทางสำนักงานเดียวกันนี้ โดยนัยเดียวกันต่างฝ่ายต่างจะต้องเก็บและนำส่งแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐานชนิดคู่ซีกหนึ่ง หรือตัวแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐานนั้นถ้าเป็นแผ่นโลหะชนิดเดี่ยว พินัยกรรมฉบับสุดท้าย หรือเอกสารอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับญาติสนิทของผู้ตาย เงิน และโดยทั่ว ๆ ไป บรรดาวัตถุต่าง ๆ ที่มีค่าในตัวของวัตถุนั้นเอง หรือในทางจิตใจ ซึ่งค้นพบในตัวผู้เสียชีวิตให้แก่กันและกันโดยผ่านสำนักงานเดียวกันนี้ สิ่งของเหล่านี้ รวมทั้งสิ่งของที่ไม่ปรากฏหลักฐาน ซึ่งจะได้จัดส่งไปเป็นหีบห่อปิดผนึกประทับตรา พร้อมด้วยบันทึกรายการ อันจำเป็นเพื่อทราบรูปพรรณสัณฐานของเจ้าของผู้ตายได้ และบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในหีบห่อนั้นโดยครบถ้วนด้วย

ข้อ ๒๐

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้มีการชันสูตรศพอย่างรอบคอบ และถ้าเป็นไปได้ก็ให้มีการชันสูตรศพทางแพทย์ในแต่ละราย เท่าที่สถานการณ์จะอำนวยให้ก่อนที่จะปลงศพในทะเล ทั้งนี้เพื่อสามารถยืนยันการตาย จัดทำรูปพรรณสัณฐานของผู้เสียชีวิต และเพื่อสามารถทำรายงานขึ้นได้ ในกรณีที่ผู้ตายมีแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณสัณฐานชนิดคู่ซีกให้ซีกหนึ่งของแผ่นโลหะนั้นให้คงเหลือติดไว้กับตัวผู้เสียชีวิต

ถ้าผู้เสียชีวิตถูกส่งตัวขึ้นบกให้นำบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ใน กองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ มาใช้บังคับ

ข้อ ๒๑

ภาคีคู่พิพาทอาจขอร้องในเมตตาจิตของนายเรือพาณิชย์ เรือยอชต์ และเรืออื่น ๆ ที่เป็นกลางให้รับผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปางขึ้นบนเรือ และให้การรักษายาบาล ตลอดจนให้เก็บศพผู้เสียชีวิตก็ได้

เรือทุกชนิดที่สนองรับคำขอร้องนี้ และเรือซึ่งเข้ารับตัวผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปางด้วยความสมัครใจนั้นจะต้องได้รับความคุ้มครอง และความสะดวกเป็นพิเศษในการให้ความช่วยเหลือเช่นนั้น

ไม่ว่ากรณีใด ห้ามมิให้จับกุมเรือเหล่านั้น เพราะเหตุว่าได้ทำการขนส่งเช่นนั้น แต่ถ้าไม่มีข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นแล้วเรือเหล่านั้นอาจถูกจับกุมได้ในกรณีและเมิตความเป็นกลางซึ่งเรือเหล่านั้นได้กระทำขึ้น

ส่วนที่ ๓

เรือพยาบาล

ข้อ ๒๒

เรือพยาบาลทหาร ได้แก่ เรือที่ประเทศต่าง ๆ สร้างขึ้นหรือจัดไว้เป็นพิเศษ และโดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือรักษายาบาล และขนย้ายผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง ซึ่งจะต้องไม่ถูกโจมตีหรือจับกุมไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ แต่จะต้องได้รับความเคารพและความคุ้มครองโดยมีเงื่อนไขว่าภาคีคู่พิพาทจะต้องได้รับแจ้งชื่อและลักษณะของเรือนั้นสิบวันก่อนมีการใช้เรือนั้น

ลักษณะต่างๆ ซึ่งต้องปรากฏในคำแจ้งความนั้น จะต้องรวมตลอดถึงระวางต้นกรอสส์ ที่ได้จดทะเบียนไว้ ความยาวจากหัวถึงท้ายเรือและจำนวนเสากระโดงและปล่อง

ข้อ ๒๓

สถานที่ตั้งบนฝั่งซึ่งมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ใน กองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ จะต้องได้รับความคุ้มครองมิให้ต้องถูกระดมยิงหรือถูกโจมตีจากทางทะเล

ข้อ ๒๔

เรือพยาบาลที่ใช้โดยสภากาชาดประจำชาติ โดยสมาคมบรรเทาทุกข์ซึ่งได้รับการรับรองเป็นทางการแล้ว หรือโดยเอกชนนั้น จะต้องได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับเรือพยาบาลทหาร และจะต้องได้รับการยกเว้นจากการถูกจับกุมหากว่าภาคีคู่พิพาทซึ่งเรือเหล่านั้นสังกัดอยู่ได้มอบหน้าที่ให้เป็นทางการและเมื่อได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๒๒ ว่าด้วยการแจ้งความนั้นแล้ว

เรือเหล่านี้จะต้องจัดให้มีใบสำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ระบุว่าเรือนั้นอยู่ในความควบคุมของเขาเหล่านั้นขณะเตรียมพร้อม และขณะออกปฏิบัติการ

ข้อ ๒๕

เรือพยาบาลที่ใช้โดยสภากาชาดประจำชาติ โดยสมาคมบรรเทาทุกข์ซึ่งได้รับการรับรองเป็นทางการแล้ว หรือโดยเอกชนของประเทศที่เป็นกลางนั้น จะต้องได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับเรือพยาบาลทหาร และจะต้องได้รับยกเว้นจากการถูกจับกุมโดยมีเงื่อนไขว่า เรือเหล่านั้นได้มอบไว้ให้อยู่ภายใต้ความควบคุมของภาคีคู่พิพาทฝ่าย

หนึ่งด้วยความยินยอมของรัฐบาลของตนมาก่อนแล้ว และโดยได้รับอนุญาตจากภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องแล้ว ตลอดจนได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๒๒ ว่าด้วยการแจ้งความนั้นแล้ว

ข้อ ๒๖

ความคุ้มครองดังกล่าวในข้อ ๒๒, ๒๔ และ ๒๕ นั้น ให้ใช้บังคับแก่เรือพยาบาลไม่ว่าจะมีระวางขับหน้าขนาดใด และแก่เรือช่วยชีวิตของเรือเหล่านั้นไม่ว่าจะปฏิบัติการ ณ ที่ใด อย่างไรก็ดีเพื่อให้ได้รับความสะดวกสบายและความปลอดภัยอย่างเต็มที่ ภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามใช้แต่เพียงเรือพยาบาลที่มีระวางขับหน้ามากกว่า ๒,๐๐๐ ตันกรอสส์ขึ้นไปเท่านั้น สำหรับบรรทุกผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปางในการเดินทางระยะไกลและในทะเลหลวง

ข้อ ๒๗

ภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในข้อ ๒๒ และ ๒๔ เรือเล็ก ซึ่งใช้โดยประเทศ หรือโดยสถาบันเรือช่วยชีวิตซึ่งได้รับการรับรองเป็นทางการแล้ว สำหรับการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือที่ชายฝั่งนั้นจะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองเช่นเดียวกันเท่าที่จะไม่ขัดกับการดำเนินการทางทหาร

บทบัญญัติเช่นเดียวกันนี้ให้ใช้บังคับเท่าที่จะพึงปฏิบัติได้ แก่สถานที่ตั้งประจำตามชายฝั่งที่ใช้โดยเฉพาะสำหรับเรือเหล่านี้เพื่อกิจการทางมนุษยธรรม

ข้อ ๒๘

ถ้ามีการสู้รบเกิดขึ้นบนเรือรบ ห้องพยาบาลในเรือรบ จะต้องได้รับความเคารพและกันไว้จากการสู้รบเท่าที่จะทำได้ห้องพยาบาลในเรือรบ รวมทั้งบริภัณฑ์จะต้องให้คงอยู่ภายใต้บังคับของกฎว่าด้วยการสงคราม แต่ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงไปใช้ในด้านอื่นนอกเหนือจากความประสงค์ด้านการรักษาพยาบาลตราบเท่าที่ จำเป็นสำหรับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ อย่างไรก็ดีผู้บังคับบัญชาทหารซึ่งต้องรับผิดชอบพื้นที่ห้องพยาบาลในเรือรบอาจใช้ส่วนนั้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่นในกรณีที่มีความจำเป็นทางทหารอันรีบด่วนได้เมื่อได้จัดให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอยู่ในห้องพยาบาลในเรือรบนั้นได้รับการดูแลรักษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๒๙

เรือพยาบาลใดที่อยู่ ณ ท่าเรือซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้นจะต้องได้รับอนุญาตให้ออกจากท่าเรือนั้นได้

ข้อ ๓๐

บรรดาเรือดังกล่าวไว้ในข้อ ๒๒, ๒๔, ๒๕ และ ๒๗ นั้น จะต้องให้การบรรเทาทุกข์และความช่วยเหลือแก่ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นคนสัญชาติใด

บรรดาอัครภาคีผู้ผูกผันในสัญญาว่าจะไม่ใช่เรือเหล่านี้ เพื่อการทหารใด ๆ

เรือเช่นนี้จะต้องไม่กีดขวางการเคลื่อนที่ของกำลังรบ

ระหว่างและภายหลังการรบ เรือเหล่านี้จะกระทำการโดยเสี่ยงภัยแห่งตนเอง

ข้อ ๓๑

ภาคีคู่พิพาทจะต้องมีสิทธิที่จะควบคุมและค้นเรือดังกล่าวในข้อ ๒๒, ๒๔, ๒๕ และ ๒๗ และสามารถที่จะปฏิเสธไม่รับความช่วยเหลือจากเรือเหล่านี้ สั่งให้เรือเหล่านี้ไปเสีย หรือบังคับให้เดินเรือไปทางใด ๆ ควบคุมการใช้

วิทยุ และการสื่อสารอื่น ๆ ของเรือเหล่านี้ และรวมทั้งอาจจะกักเรือเหล่านี้ไว้ในระยะเวลาไม่เกินเจ็ดวัน นับแต่วันที่จับยึดเรือได้ก็ได้ ถ้าความร้ายแรงของเหตุการณ์บังคับให้ต้องกระทำเช่นนั้น

ภาคีคู่พิพาทอาจจะส่งเจ้าหน้าที่ไปอยู่ในเรือนั้นชั่วคราว โดยให้มีหน้าที่แต่เพียงที่จะดูแลให้ปฏิบัติตามคำสั่งซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในวรรคก่อนนั้นก็ได้

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดบันทึกคำสั่งที่สั่งการแก่นายเรือไว้ในปูมของเรือพยาบาลในภาษาหนึ่งภาษาใดที่นายเรือจะเข้าใจได้เท่าที่จะกระทำได้

ไม่ว่าจะเป็นการกระทำฝ่ายเดียว หรือโดยมีข้อตกลงกันไว้เป็นพิเศษก็ตาม ภาคีคู่พิพาทอาจจะให้มีผู้สังเกตการณ์ที่เป็นกลางขึ้นมาประจำอยู่บนเรือของตนเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้อย่างเคร่งครัดก็ได้

ข้อ ๓๒

เรือดังกล่าวไว้ในข้อ ๒๒, ๒๔, ๒๕ และ ๒๗ นั้น มิให้ถือว่าเป็นเรือรบในกรณีที่จอดอยู่ในท่าที่เป็นกลาง

ข้อ ๓๓

เรือพาณิชย์ซึ่งได้ทำการดัดแปลงเป็นเรือพยาบาลนั้น จะใช้เพื่อการอื่นไม่ได้ตลอดเวลาแห่งการสู้รบ

ข้อ ๓๔

ความคุ้มครองซึ่งเรือพยาบาลและห้องพยาบาลในเรือรบนั้นจะไม่ระงับไป เว้นแต่จะนำไปใช้นอกหน้าที่ทางมนุษยธรรม เพื่อทำการอันเป็นอันตรายแก่ฝ่ายศัตรูซึ่งเป็นเหตุให้ความคุ้มครองระงับไปได้

อย่างไรก็ดีความคุ้มครองจะระงับได้ก็แต่เมื่อได้ให้คำเตือนตามสมควรแล้ว โดยในคำเตือนจะกำหนดให้แก้ไขการดำเนินการทั้งปวงเสียใหม่ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันจำกัดตามสมควรและคำเตือนเช่นนั้นได้ถูกทอดทิ้งละเลยเสีย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรือพยาบาลจะต้องไม่มีหรือใช้รหัสลับในการรับ-ส่งวิทยุหรือในการสื่อสารอื่น ๆ

ข้อ ๓๕

พฤติการณ์ต่อไปนี้จะไม่ถือเป็นเหตุให้เรือพยาบาลหรือห้องพยาบาลในเรือรบต้องเสียสิทธิแห่งความคุ้มครอง ซึ่งควรจะได้รับ คือ

- ก. การที่ลูกเรือของเรือพยาบาลหรือห้องพยาบาลในเรือรบมีอาวุธเพื่อรักษาความเรียบร้อย เพื่อป้องกันตนเองหรือผู้ป่วยไข้ และบาดเจ็บ
- ข. การที่มีเครื่องมือสำหรับใช้โดยเฉพาะในการเดินเรือหรือการสื่อสารอยู่บนเรือ
- ค. การที่พบอาวุธประจำกายและกระสุนวัตถุระเบิดบนเรือหรือห้องพยาบาลในเรือรบอันเป็นของที่ยึดมาจากผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง และยังมีได้ส่งมอบให้แก่เจ้าหน้าที่
- ง. การที่กิจการในด้านมนุษยธรรมของเรือพยาบาล และห้องพยาบาลในเรือรบ หรือของลูกเรือได้ขยายไปถึงการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปาง ที่เป็นพลเรือน
- จ. การขนส่งบริภัณฑ์และพนักงานแพทย์ที่มีปริมาณบริภัณฑ์และจำนวนพนักงานมากเกินไปเกินกว่าความต้องการตามปกติ

ส่วนที่ ๔

พนักงาน

ข้อ ๓๖

พนักงานทางศาสนา พนักงานแพทย์ และพนักงานพยาบาลของเรือพยาบาล และกำลังพลประจำเรือของเรือพยาบาลจะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง บุคคลเหล่านี้จะถูกจับกุมในระหว่างเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือพยาบาลมิได้ ไม่ว่าจะมิใช่บาดเจ็บหรือป่วยไข้อยู่บนเรือนั้นหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๓๗

พนักงานทางศาสนา พนักงานแพทย์ และพนักงานพยาบาลซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาหรืออบรมจิตใจของบุคคลที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๒ และ ๑๓ นั้น ถ้าตกไปอยู่ในอำนาจของศัตรู จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง บุคคลเหล่านี้จะพึงปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อไปได้เท่าที่จำเป็นเพื่อดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ บุคคลเหล่านี้จะต้องถูกส่งตัวกลับในภายหลัง ในทันทีที่ผู้บัญชาการทหารซึ่งตนอยู่ใต้บังคับบัญชาเห็นเห็นว่า จะพึงปฏิบัติได้ และเมื่อไปจากเรือนั้น บุคคลเหล่านี้จะนำทรัพย์สินส่วนตัวของตนไปได้ด้วย

อย่างไรก็ดีถ้าเป็นการจำเป็นที่จะกักตัวพนักงานเหล่านี้บางคนไว้ตามความจำเป็นทางการแพทย์ และทางจิตใจของเชลยศึก ก็ให้กระทำการทุกอย่างที่จะกระทำได้ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้ขึ้นบกโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

พนักงานที่ถูกกักตัวอยู่นี้เมื่อขึ้นบกแล้วจะต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ส่วนที่ ๕

การขนส่งทางการแพทย์

ข้อ ๓๘

บรรดาเรือที่จัดหามาเพื่อการนี้ให้ได้รับอนุญาตให้ทำการขนส่งบริภัณฑ์ที่มุ่งหมายจะเอาไปใช้โดยเฉพาะในการรักษาผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ในกองทัพหรือเพื่อใช้ในการป้องกันโรค แต่จะต้องแจ้งรายละเอียดในการเดินทางไปให้ประเทศฝ่ายปฏิบัติทราบ และได้ต้องรับอนุมัติจากประเทศนั้นเสียก่อน ประเทศฝ่ายปฏิบัติมีสิทธิที่จะขึ้นบนเรือที่ขนส่งนั้นได้แต่จะจับกุมเรือหรือยึดเครื่องมือที่ขนส่งมานั้นไม่ได้

โดยความตกลงระหว่างภาคีคู่พิพาท อาจจัดให้มีผู้สังเกตการณ์ที่เป็นกลางขึ้นไปบนเรือเหล่านี้ เพื่อตรวจบริภัณฑ์ที่ขนส่งมานั้นก็ได้ เพื่อการนี้จะต้องอนุญาตให้เข้าถึงบริภัณฑ์นี้ได้โดยเสรี

ข้อ ๓๙

อากาศยานทางการแพทย์ ได้แก่ อากาศยานที่ใช้โดยเฉพาะในการขนย้ายผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปางตลอดจนในการขนส่งพนักงานและบริภัณฑ์ทางการแพทย์นั้นจะต้องไม่ถูกโจมตี และจะต้องได้รับความเคารพจากภาคีคู่พิพาทในขณะที่ทำการบินอยู่ในระดับความสูง ในเวลาและตามเส้นทางที่ได้ตกลงกันไว้ โดยเฉพาะระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องแล้ว

อากาศยานเหล่านี้จะต้องมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๔๑ พร้อมด้วยธงชาติของตนที่ด้านใต้ ด้านบน และด้านข้างทั้งสองของลำตัวอากาศยาน และจะต้องมีเครื่องหมายหรือเครื่องแสดงลักษณะอย่างอื่นซึ่งอาจเป็นที่ตกลงกันระหว่างภาคีคู่พิพาทเมื่อเริ่มต้นหรือในระหว่างการรบก็ได้

เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ทำการบินเหนืออาณาเขตของฝ่ายศัตรูหรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครอง

อากาศยานทางการแพทย์จะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดิน หรือพื้นน้ำเมื่อได้มีการร่อนลงเช่นว่านี้ อากาศยานพร้อมด้วยผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้นอาจทำการบินต่อไปได้หลังจากได้มีการตรวจสอบแล้ว หากมีการตรวจสอบเช่นว่านั้น

ในกรณีที่ต้องร่อนลงโดยไม่สมัครใจบนพื้นดินหรือพื้นน้ำในอาณาเขตของฝ่ายศัตรู หรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครองอยู่ ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง รวมทั้งกำลังพลประจำอากาศยานจะต้องเป็นเชลยศึก พนักงานแพทย์จะต้องได้รับการปฏิบัติตามข้อ ๓๖ และ ๓๗

ข้อ ๔๐

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในวรรคสอง อากาศยานทางการแพทย์ของภาคีคู่พิพาทอาจทำการบินเหนืออาณาเขตของประเทศที่เป็นกลาง ร่อนลงสู่อาณาเขตนั้นในกรณีจำเป็น หรือใช้อาณาเขตนั้นเป็นท่าแวะจอดพักก็ได้ อากาศยานนั้น ๆ จะต้องแจ้งให้ประเทศที่เป็นกลางทราบล่วงหน้าถึงการบินผ่านเหนืออาณาเขตนั้น และจะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดินหรือพื้นน้ำ อากาศยานเช่นว่านี้จะต้องไม่ถูกโจมตีในเมื่อทำการบินตามเส้นทางในระดับความสูงและตามเวลาที่ได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะในระหว่างภาคีคู่พิพาท และประเทศที่เป็นกลางที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดีประเทศที่เป็นกลางอาจวางเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการบินผ่าน หรือการร่อนลงสู่อาณาเขตของตนสำหรับอากาศยานทางการแพทย์ เงื่อนไขหรือข้อจำกัดซึ่งวางไว้ดังกล่าวแล้วนี้จะต้องใช้บังคับโดยเท่าเทียมกันแก่ภาคีคู่พิพาททุกฝ่าย

นอกจากจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ระหว่างประเทศที่เป็นกลางและภาคีคู่พิพาท ผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ หรือเรือต้องอับปาง ซึ่งลงจากอากาศยานทางการแพทย์ด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในอาณาเขตที่เป็นกลาง จะต้องถูกกักกุมไว้โดยประเทศที่เป็นกลางในลักษณะที่บุคคลเหล่านั้นจะกลับเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการในสงครามอีกไม่ได้ ในเมื่อกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดไว้เช่นนั้น คำใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่และการกักกันบุคคลเหล่านี้ให้ประเทศที่บุคคลดังกล่าวนั้นสังกัดอยู่เป็นผู้จ่าย

ส่วนที่ ๖

เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด

ข้อ ๔๑

ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทางทหาร ให้แสดงเครื่องหมายบนพื้นสีขาวไว้บนธง ผ้าพันแขน และบนบริภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริการทางการแพทย์

อย่างไรก็ดี สำหรับประเทศที่ใช้เครื่องหมายสีทวิรงค์เดือนแดงหรือสิงห์โตแดงและดวงอาทิตย์บนพื้นสีขาวเป็นเครื่องหมายอยู่แล้ว ก็ให้เครื่องหมายเหล่านั้นเป็นอันได้รับการรับรองตามความแห่งอนุสัญญานี้ด้วย

พนักงานที่ระบุไว้ในข้อ ๓๖ และข้อ ๓๗ จะต้องมีผ้าพันแขนที่ป้องกันน้ำได้ สวมติดไว้ที่แขนซ้ายมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้จ่ายและประทับตราให้

พนักงานเช่นว่านั้นนอกจากจะต้องมีแผ่นโลหะประจำตัวตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๕ แล้ว ยังจะต้องถือบัตรประจำตัวพิเศษมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดอีกด้วย บัตรนี้จะต้องป้องกันน้ำได้ และมีขนาดที่พอเหมาะที่จะใส่ในกระเป๋าได้ ข้อความในบัตรนั้นให้เขียนเป็นภาษาแห่งชาติและอย่างน้อยจะต้องระบุนามเต็ม วันที่เกิด ยศ และเลขหมายประจำตัวในกองทัพของผู้ถือบัตรและจะต้องแสดงให้เห็นว่าผู้ถือบัตรได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญาในฐานะใด บัตรนี้จะต้องมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตร และมีลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ถือบัตรหรือทั้งสองอย่างและจะต้องประทับตราของเจ้าหน้าที่ทหาร

บัตรประจำตัวนี้จะต้องมีลักษณะอย่างเดียวกันตลอดทั้งกองทัพ และจะต้องให้เป็นแบบเดียวกันทั้งหมดในกองทัพต่าง ๆ ของจักรวรรดิผู้ทำสัญญาเท่าที่จะกระทำได้ ภาคีคู่พิพาทอาจถือแบบตามที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญานี้เป็นตัวอย่างได้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องแจ้งให้ทราบซึ่งกันและกันเมื่อได้มีการสู้รบเกิดขึ้นถึงแบบที่ตนใช้อยู่ หากเป็นไปได้ บัตรประจำตัวควรทำขึ้นเป็นสองฉบับเป็นอย่างน้อย ซึ่งประเทศผู้ออกบัตรจะเก็บรักษาไว้ฉบับหนึ่ง

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ พนักงานดังกล่าวจะถูกยึดเครื่องหมาย หรือบัตรประจำตัวหรือถูกตัดสิทธิในการที่จะสวมผ้าพันแขนหาได้ไม่ ในกรณีที่เกิดสูญหายบุคคลเหล่านั้นมีสิทธิได้รับสำเนาบัตร และได้รับเครื่องหมายใหม่แทน

บรรดาเรือที่ระบุไว้ในข้อ ๒๒, ๒๔, ๒๕ และ ๒๗ จะต้องมีเครื่องหมายไว้ดังต่อไปนี้

ก. ด้านนอกทั้งหมดให้ทาสีขาว

ข. ให้ทาสีและแสดงเครื่องหมายกาชาดสีแดงเข้มหนึ่งเครื่องหมายหรือมากกว่าไว้ที่ข้างลำเรือแต่ละข้าง หรือบนพื้นแนวนอนที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้มองเห็นได้ง่ายที่สุดจากทางทะเลและทางอากาศ

เรือพยาบาลทุกลำจะต้องแสดงตนให้เป็นที่ทราบได้โดยชักธงชาติของตน และถ้าเรือนั้นเป็นของประเทศที่เป็นกลางให้ชักธงของภาคีคู่พิพาทที่ตนยอมรับอยู่ได้ความควบคุมเพิ่มขึ้นอีกด้วย ให้ชักธงขาวมีกาชาดไว้บนเสากระโดงใหญ่ให้สูงที่สุดที่จะทำได้

เรือช่วยชีวิตประจำเรือพยาบาล เรือช่วยชีวิตประจำฝั่ง และเรือเล็กทุกลำซึ่งใช้โดยกิจการบริการทางการแพทย์ ให้ทาสีขาวมีกาชาดสีแดงเข้มแสดงไว้อย่างเด่นชัด และจะต้องปฏิบัติตามวิธีการข้างต้นเพื่อแสดงว่าเป็นเรือพยาบาล

บรรดาเรือใหญ่และเรือเล็กที่กล่าวข้างต้น ซึ่งประสงค์จะให้ได้รับความคุ้มครองตามที่มีสิทธิอยู่นั้นในเวลากลางคืนและในเวลาที่ยากจะมองเห็นได้ยาก จะต้องดำเนินการตามที่จำเป็นด้วยความยินยอมของภาคีคู่พิพาทซึ่งตนอยู่ใต้อำนาจ เพื่อให้สีและเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดของตนเห็นได้ชัดอย่างเพียงพอ

บรรดาเรือพยาบาลซึ่งฝ่ายศัตรูกักคุมไว้ชั่วคราวตามข้อ ๓๑ จะต้องลดธงของภาคีคู่พิพาทซึ่งตนปฏิบัติตามการร่วมอยู่หรือซึ่งตนยอมรับอยู่ในความควบคุมนั้นลง

เรือช่วยชีวิตประจำฝั่งนั้น ถ้ายังคงปฏิบัติการอยู่ต่อไปจากฐานทัพที่ถูกยึดครองด้วยความยินยอมของ ประเทศที่ยึดครอง อาจได้รับอนุญาตให้คงชักธงชาติของตนต่อไปคู่กับธงซึ่งมีกาชาดบนพื้นขาวในขณะที่อยู่ไกลจาก ฐานทัพ ทั้งนี้จะต้องบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบเสียก่อน

บรรดาบทบัญญัติว่าด้วยกาชาดในข้อนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับเครื่องหมายอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในข้อ ๔๑ อย่าง เดียวกัน

ภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามในทุกโอกาสที่จะทำความตกลงซึ่งกันและกันเพื่อใช้วิธีที่ใหม่ที่สุดเท่าที่จะพึง จัดหาได้เพื่ออำนวยความสะดวกในการที่จะแสดงลักษณะของเรือพยาบาล

ข้อ ๔๔

เครื่องหมายแสดงลักษณะต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๕๓ นั้น ไม่ว่าในยามสงบหรือยามสงคราม จะใช้ได้ก็ แต่เพื่อแสดงลักษณะหรือเพื่อคุ้มครองเรือตามที่ระบุไว้ในข้อนี้เท่านั้นเว้นแต่จะมีบัญญัติไว้ในอนุสัญญาระหว่าง ประเทศอื่นใด หรือโดยความตกลงระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อ ๔๕

ถ้าบทกฎหมายของประเทศตนยังมีอยู่ไม่เพียงพอ อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อ ป้องกันและปราบปรามการฝ่าฝืนเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕๓ นั้นในทุกโอกาส

ส่วนที่ ๗

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

ข้อ ๔๖

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินการโดยผ่านทางผู้บัญชาการทหารของตนเพื่อประกันให้การปฏิบัติ ตามอนุสัญญาข้อต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นให้เป็นไปโดยละเอียดรอบคอบและดำเนินการที่จำเป็นต่าง ๆ สำหรับกรณี ที่มีได้คาดหมายไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกับหลักทั่วไปแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๗

ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการตอบแทนแก่แค้น ต่อผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง กำลังพล ประจำเรือหรือบริภัณฑ์ที่ได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๘

อัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ในประเทศของตนอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะ ทำได้ ทั้งในยามสงบและในยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้เข้าในโครงการศึกษา ของทหารและถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้พลเรือนโดยทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วย ทหารที่มีหน้าที่ทำการรบ พนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ ได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๙

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลอย่างเป็นทางการของอนุสัญญานี้ให้กันและกันโดยผ่านทางคณะ มนตรีสหพันธ์สวิส และในระหว่างการรบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่ง ตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ส่วนที่ ๘

การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด

ข้อ ๕๐

อัครภาคีผู้ทำสัญญาฉบับที่จะบัญญัติกฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้
อย่างเป็นผลแก่บุคคลที่กระทำหรือสั่งให้กระทำการละเมิดร้ายแรงใด ๆ ต่ออนุสัญญานี้ดังที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการ
ละเมิดอันร้ายแรงนั้น ๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ ไม่ว่าจะมิสัญชาติใดขึ้นศาลของประเทศตน หากประสงค์
และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศตนแล้ว อัครภาคีฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัคร
ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครภาคีฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใด ๆ อันขัดต่อบท
บัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณา และการต่อสู้
คดีโดยเป็นธรรมซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕ และข้อต่อ ๆ ไปแห่ง
อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ข้อ ๕๑

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ หากได้กระทำ
ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครอง คือการฆ่าโดยเจตนา การทรมาน หรือการปฏิบัติอย่างไร
มนุษยธรรมรวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส หรือทำอันตรายแก่ร้าย
กาย หรือสุขภาพอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การทำลายและริบทรัพย์สินอย่างกว้างขวางโดยไม่มี ความจำเป็นทางทหาร
และซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และโดยพลการ

ข้อ ๕๒

อัครภาคีผู้ทำสัญญาไม่ได้รับอนุญาตให้ปลดเปลื้องตนเอง หรืออัครภาคีผู้ทำสัญญาอื่นจากความรับผิดชอบ
ชอบใด ๆ ที่เกิดจากการที่ตนเอง หรืออัครภาคีผู้ทำสัญญาอื่น ๆ นั้นได้กระทำการละเมิดตามที่ได้กล่าวถึงในข้อ
ก่อนนั้น

ข้อ ๕๓

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการ
ละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใด ๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีเกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในการสำหรับการสอบสวนแล้วภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งซึ่งจะ
ตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลงและยุติการ
ละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

บทสุดท้าย

ข้อ ๕๔

อนุสัญญาฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส ตัวบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่าเทียมกัน คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญานี้เป็นทางการเป็นภาษารัสเซียและภาษา สเปน

ข้อ ๕๕

อนุสัญญานี้ซึ่งลงวันที่วันนี้เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๑๙๕๐ ในนามของประเทศที่ได้ มีผู้แทนไปในการประชุมซึ่งได้จัดให้มีขึ้น ณ กรุงเจนีวาเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ค.ศ.๑๙๔๙ กับทั้งประเทศที่มีผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้แต่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ค.ศ.๑๙๐๗ ว่าด้วยการนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.๑๙๐๖ มาปรับใช้แก่สงครามทางทะเลหรือเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา เจนีวา ค.ศ.๑๘๖๔, ๑๙๐๖ หรือ ๑๙๒๙ ว่าด้วยการบรรเทาทุกข์ผู้บาดเจ็บ และป่วยไว้ในกองทัพในสนามรบ

ข้อ ๕๖

อนุสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับการให้สัตยาบันโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสารไว้ที่กรุงเบอร์น

ให้จัดทำบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสารแต่ละฉบับไว้และให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสส่งสำเนาอันรับรองว่า ถูกต้องไปให้ประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๕๗

อนุสัญญาฉบับนี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้หกเดือนหลังจากที่ได้มีการส่งมอบสัตยาบันสารไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไป อนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายหกเดือนหลังจากที่ได้ส่งมอบสัตยาบันสารแล้ว

ข้อ ๕๘

อนุสัญญานี้ให้เป็นอันใช้แทนอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ค.ศ.๑๙๐๗ ว่าด้วยการนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.๑๙๐๖ มาปรับใช้แก่สงครามทางทะเล ในความสัมพันธ์ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ ๕๙

ตั้งแต่วันที่มิมีผลบังคับใช้เป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใด ๆ ที่มีได้ลงนามไว้ ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ได้

ข้อ ๖๐

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิสและจะมีผลบังคับใช้ในหกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๖๑

สถานการณ์ดังได้บัญญัติไว้ในข้อ ๒ และ ๓ จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสารที่ได้มอบไว้และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาท ก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการให้สัตยาบันหรือการภาคยานุวัติใด ๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ ๖๒

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญานี้ การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสอง

การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสทราบ อย่างไรก็ตามการบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะที่ประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใด ๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสัญญาสันติภาพกันแล้ว และภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวและการส่งตัวกลับประเทศเดิมของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาฉบับนี้ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้นการบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากจารีตประเพณี ซึ่งเป็นที่รับรู้กันในระหว่างอารยชน จากกฎแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

ข้อ ๖๓

คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญา ฉบับนี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิกที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้ส่งมอบสารแสดงว่าเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจเต็มจากประเทศของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญานี้

ทำ ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ต้นฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสมาพันธ์รัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้วไปยังแต่ละประเทศที่ได้ลงนามและประเทศที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้

ภาคผนวก

ด้านหน้า

เนื้อที่สงวนไว้สำหรับ

ชื่อประเทศและเจ้าหน้าที่ทหาร
ที่ออกบัตรนี้
บัตรประจำตัว

สำหรับพนักงานแพทย์และทางศาสนา ประจำกองทัพในทะเล

นามสกุล.....

นามตัว.....

วันที่เกิด.....

ยศ.....

เลขหมายของทหาร.....

ผู้ถือบัตรนี้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้สังกัด
ในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง มี
สภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ ในฐานะที่เป็น.....

วันออกบัตร..... เลขหมายประจำบัตร.....

ด้านหลัง

ภาพถ่ายของ
ผู้ถือบัตร

ลายมือชื่อของผู้ถือบัตรหรือลายพิมพ์นิ้วมือ
ของผู้ถือบัตร หรือทั้งสองอย่าง

ประทับตราคุณนูน
ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร
มีอำนาจออกบัตร

<p>ความสูง</p> <p>.....</p>	<p>สีของดวงตา</p> <p>.....</p>	<p>สีของเส้นผม</p> <p>.....</p>
-----------------------------	--------------------------------	---------------------------------

ระบุรูปพรรณสัณฐานอื่น ๆ ที่เห็นเด่นชัด

.....

.....

.....

อนุสัญญาเจนีวา
 เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก
 ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ฉบับภาษาไทย

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์

อนุสัญญาเจนีวา
เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก
ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูต ที่ได้จัดให้มีขึ้น ณ กรุงเจนีวาตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ เพื่อแก้ไขอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๙ ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญานี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ ๒

นอกจากบทบัญญัติที่จะต้องบังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญานี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใด ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่ายหรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานะสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดากรณีการยึดครองอาณาเขตบางส่วน หรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่าการยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะมีได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ก็ตาม ประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันกันตามอนุสัญญานี้ ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ยิ่งกว่านั้นบรรดาประเทศดังกล่าวแล้วยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๓

ในกรณีที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธ อันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศ เกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีความผูกพันที่จะใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

(ก) บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการรบโดยตรง รวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการต่อสู้เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสียมเสียด เนื่องจากแต่เชื้อชาติ ศิวนศาสนา หรือความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น เป็นอันห้าม และคงห้ามต่อไปไม่ว่าในกาลและเทศะใด คือ

(๑) การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิดการตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทารุณกรรมและการทรมาน

(๒) การจับตัวไปเป็นประกัน

(๓) การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้าและเสื่อมทรามต่ำช้า

(๔) การตัดสินลงโทษ และการปฏิบัติการตามคำตัดสิน โดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบ อันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรมซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะละเว้นได้

(ข) ให้รวบรวมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงของฝ่ายใดเช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ อาจเสนอบริการของตนให้แก่คู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่น ๆ แห่งอนุสัญญานี้ทั้งหมด หรือบางส่วนมาใช้บังคับอีกด้วย โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้ จะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ ๔

ก. เซลยศึก ตามความหมายแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ได้แก่บุคคลประเภทหนึ่งประเภทใดดังต่อไปนี้ซึ่งได้ตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรู คือ

(๑) ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในมิลิเซียหรือหน่วยอาสาสมัครซึ่งเป็นส่วนของกองทัพเหล่านี้

(๒) ผู้สังกัดในมิลิเซีย และผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัดในขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบ ซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาทและปฏิบัติการอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตนเอง แม้ว่าอาณาเขตนั้นจะถูกยึดครองอยู่ก็ตาม หากมิลิเซียหรือหน่วยอาสาสมัคร รวมทั้งขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบเหล่านี้ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

(ก) มีผู้บังคับบัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

(ข) มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัดสามารถจะเห็นได้ในระยะไกล

(ค) ถืออาวุธโดยเปิดเผย

(ง) ปฏิบัติการรบตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม

(๓) ผู้สังกัดในกองทัพประจำ ซึ่งมีความสวามิภักดิ์ต่อรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่มีได้รับการรับรองจากประเทศที่กักคุม

(๔) บุคคลที่รวมอยู่แต่มิได้สังกัดอยู่ในกองทัพนั้นโดยตรง เช่น พนักงานพลเรือนที่สังกัดอยู่ในประเภทกำลังพลประจำอากาศยานทหาร ผู้สื่อข่าวสงคราม ผู้รับเหมาส่งเสบียง ผู้สังกัดในหน่วยกรรมการหรือให้บริการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของกองทัพ หากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับอนุมัติจากกองทัพที่ตนได้รวมอยู่โดยกองทัพนั้นออกบัตรประจำตัว ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบที่ได้ผนวกไว้

(๕) บรรดากำลังพลประจำเรือ รวมทั้งนายเรือ พนักงานนำร่อง และผู้ฝึกหัดงานของเรือพาณิชย์ กำลังพลประจำอากาศยานพลเรือนของภาคีคู่พิพาท ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่านี้ ตามบทบัญญัติอื่นใดแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ

๕ (๖) พลเมืองในอาณาเขตที่มีได้ถูกยึดครอง ซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามา ได้สมัครใจเข้าจับอาวุธต่อต้านกองทหารที่บุกเข้ามานั้น โดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหารประจำ หากว่าบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผย และเคารพต่อกฎและประเพณีการสงคราม

ข. โดยนัยเดียวกัน บุคคลต่อไปนี้จะต้องได้รับการปฏิบัติฐานเป็นเชลยศึกตามอนุสัญญาฉบับนี้ คือ

(๑) บุคคลที่สังกัดอยู่หรือเคยสังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่ถูกยึดครอง หากว่าประเทศที่ยึดครองพิจารณาเห็นจำเป็นที่จะต้องกักกันไว้ โดยเหตุผลแห่งความสวามิภักดิ์เช่นว่านั้น แม้ว่าแต่เดิมจะได้เคยปลดปล่อยบุคคลเหล่านี้ไว้ในขณะที่การสู้รบกำลังดำเนินอยู่ภายนอกอาณาเขตที่ประเทศนั้นทำการยึดครองก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้พยายามที่จะเข้าร่วมในกองทัพที่ตนสังกัด ซึ่งกำลังทำการต่อสู้อยู่ แต่ไม่สามารถเข้าร่วมได้หรือในเมื่อบุคคลเหล่านี้ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกตัวเพื่อทำการกักกัน

(๒) บุคคลประเภทหนึ่งประเภทใดที่ได้ระบุไว้ในข้อนี้ ซึ่งประเทศที่เป็นกลางหรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงครามได้รับเข้าไว้ในอาณาเขตของตน และเป็นบุคคลซึ่งประเทศเหล่านี้จำต้องกักกันไว้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้โดยไม่เป็นผลเสียต่อการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่า ซึ่งประเทศเหล่านี้อาจจะเลือกอำนาจให้และโดยยกเว้นข้อ ๘, ๑๐, ๑๕, ๓๐ วรรค ๕, ๕๘ ถึง ๖๗, ๗๒, ๑๒๖ และข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศที่คุ้มครอง ในเมื่อมีความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างภาคีคู่พิพาทกับประเทศที่เป็นกลาง หรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงครามที่เกี่ยวข้องด้วย เมื่อมีความสัมพันธ์ทางการทูตเช่นนี้แล้ว ภาคีคู่พิพาทซึ่งบุคคลเหล่านี้สังกัดอยู่ จะต้องได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของประเทศที่คุ้มครองต่อบุคคลเหล่านี้ได้ ดังที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ โดยไม่เป็นผลเสียต่อหน้าที่ ซึ่งภาคีเหล่านี้ปฏิบัติอยู่เป็นปกติตามธรรมเนียมทางการทูตและกงสุล และตามสนธิสัญญาต่าง ๆ

ค. ความข้อนี้จะไม่กระทบเหือนแต่อย่างใด ถึงฐานะของพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๓๓ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๕

อนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นอันใช้แก่บุคคลต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในข้อ ๔ นับตั้งแต่เวลาที่บุคคลเหล่านั้นตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรู จนกระทั่งในที่สุดได้รับการปล่อยตัวและส่งตัวกลับประเทศเดิม

หากมีการสงสัยว่าบุคคลที่ได้ปฏิบัติกรฐานผู้เป็นฝ่ายในสงคราม และได้ตกไปอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น จะเข้าอยู่ในประเภทหนึ่งประเภทใด ดังที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๔ หรือไม่แล้ว บุคคลเช่นว่านี้จะต้องได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญาฉบับนี้ จนกว่าศาลที่ทรงอำนาจจะได้ชี้ขาดในฐานะของบุคคลเหล่านี้

ข้อ ๖

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ ๑๐, ๒๓, ๒๘, ๓๓, ๖๐, ๖๕, ๖๖, ๖๗, ๗๒, ๗๓, ๗๕, ๑๐๕, ๑๑๐, ๑๑๘, ๑๑๙, ๑๒๒, และ ๑๓๒ แล้ว บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงพิเศษอื่น ๆ สำหรับเรื่องทั้งปวง ซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากได้ ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันจะเป็น

ผลเสียแก่ฐานะของเซลยศึกตามที่ได้นิยามไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ หรือจำกัดสิทธิต่าง ๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาเซลยศึกจะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่าง ๆ เช่นว่านี้ ตราบเท่าที่อนุสัญญานี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงที่กล่าวแล้วหรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นภายหลัง หรือเมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่าง ๆ ที่ดีกว่ามาใช้แก่บุคคลเหล่านี้

ข้อ ๗

บรรดาเซลยศึกไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร จะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมด ที่ตนได้รับตามอนุสัญญาฉบับนี้ และตามความตกลงพิเศษต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อนในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นว่านั้นหาได้ไม่

ข้อ ๘

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือ และภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครองซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาท เพื่อการนี้ นอกจากพนักงานทูตหรือกงสุลของตนแล้วประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งผู้แทนจากคนชาติของตนหรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ผู้แทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทน หรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ไม่ว่าในกรณีใดผู้แทนหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครอง จะทำการเกินหน้าที่ของตนตามอนุสัญญาฉบับนี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศซึ่งตนไปปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๙

บทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรม ซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมอื่น ๆ ที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด ว่าจะกระทำเพื่อการคุ้มครองเซลยศึก และเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้นโดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใด ที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวงอันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ให้องค์การใด ๆ ซึ่งให้หลักประกันทั้งปวงในความไม่ลำเอียงและในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อเซลยศึกมิได้รับประโยชน์ หรือถูกระงับมิให้ได้รับประโยชน์อีกต่อไป ไม่ว่าเพราะเหตุใด จากการปฏิบัติการของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้ว ให้ประเทศที่คุ้มครองร้องขอประเทศที่เป็นกลางประเทศหนึ่งประเทศใด หรือองค์การหนึ่งองค์การใดเช่นว่านั้นเข้ารับหน้าที่ทั้งหลายอันประเทศที่คุ้มครองซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองได้ตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมทำการร้องขอหรือรับสนองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเป็นต้น ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งข้อนี้ ที่จะเข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรม ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญานี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใดหรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอตนเองเพื่อการนี้ จะต้องปฏิบัติด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาท ซึ่งผู้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้สังกัดอยู่ และจะต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควรและจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่าง ๆ จะทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ในเมื่อประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพ แม้เพียงชั่วคราวก็ดี ในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตน โดยเหตุผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหารเฉพาะอย่างยิ่ง ในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดในอนุสัญญานี้มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้บังคับแก่องค์การต่าง ๆ ที่เข้ามาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

ข้อ ๑๑

ในกรณีที่เป็นกรณีการสมควร เพื่อประโยชน์แก่ผู้ได้รับความคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่มีการขัดแย้งกันในระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้หรือการตีความบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญานี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่เกิดขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศ จะเป็นโดยการเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการริเริ่มของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเชลยศึกก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลาง อันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทที่มีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจจะเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมดังกล่าวก็ได้

ภาค ๒

การคุ้มครองโดยทั่วไปแก่เชลยศึก

ข้อ ๑๒

เชลยศึกย่อมอยู่ในอำนาจของประเทศที่เป็นฝ่ายศัตรู แต่มิใช่อยู่ในอำนาจของเอกชน หรือหน่วยทหารที่เป็นผู้จับกุมคุมขังไว้ ประเทศที่กักคุมจะต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติที่จะให้แก่เชลยศึก โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบเฉพาะตัวซึ่งอาจจะมียุ

ประเทศที่กักคุมจะย้ายตัวเชลยศึกได้ก็เพื่อส่งไปยังประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเท่านั้น และก็ต่อเมื่อประเทศที่กักคุมพอใจแล้วว่า ประเทศผู้รับตัวพร้อมและสามารถที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ได้ เมื่อเชลยศึกถูกย้าย

ตัวไปตามพฤติการณ์เช่นนั้นแล้ว ความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามอนุสัญญาตกอยู่กับประเทศที่รับบุคคลนั้นไว้ ตลอดเวลาที่บุคคลนั้นอยู่ในความควบคุมของตน

อย่างไรก็ดี ถ้าประเทศนั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้เฉพาะที่สำคัญประการใด เมื่อได้รับแจ้งจากประเทศที่คุ้มครองแล้ว ประเทศที่ทำการย้ายตัวเชลยศึกไป จะต้องจัดการให้เป็นผลเพื่อแก้ไข สถานการณ์นั้น หรือจะต้องขอร้องให้ส่งตัวเชลยศึกกลับคืนไป คำขอร้องเช่นนี้จะต้องได้รับการปฏิบัติตาม

ข้อ ๑๓

เชลยศึกจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมในทุกโอกาส การกระทำหรือการละเว้นใด ๆ อันมิชอบ ด้วยกฎหมายของประเทศที่กักคุมซึ่งก่อให้เกิดการเสียชีวิต หรือเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่ออนามัยของเชลยศึกที่อยู่ในความควบคุมของตนนั้น เป็นอันต้องห้าม และจะถือว่าเป็นการละเมิดอนุสัญญาฉบับนี้อย่างร้ายแรงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชลยศึกจะต้องไม่ถูกทำการตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด หรือถูกเป็นเครื่องทดลองอย่างหนึ่ง อย่างไม่ดีทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ อันไม่เป็นการจำเป็นในทางการแพทย์ ทางทันตแพทย์ หรือในการ รักษาพยาบาล และได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ของเชลยศึกนั้น

โดยนัยเดียวกัน เชลยศึกจะได้รับความคุ้มครองในทุกโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะได้รับความคุ้มครอง ต่อบรรดาการประทุษร้าย หรือต่อการขู่เข็ญ และต่อการดูถูกเหยียดหยามและความอยากสอดรู้สอดเห็นของ ประชาชน

ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการตอบแทนแก้แค้นต่อเชลยศึก

ข้อ ๑๔

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ เชลยศึกมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพในตัวตน และเกียรติยศ สตรีจะต้องได้รับการปฏิบัติอันควรแก่เพศด้วยประการทั้งปวง และจะต้องได้รับประโยชน์จากผลปฏิบัติ อันเท่าเทียมกับที่อำนวยความสะดวกให้แก่บุรุษในทุกกรณี

ให้เชลยศึกคงมีความสามารถในทางแพ่งโดยสมบูรณ์ ตามที่ตนได้รับอยู่เมื่อเวลาถูกจับ ประเทศที่กักคุม จะต้องไม่ก้าวกัดการใช้สิทธิ ซึ่งได้จากความสามารถเช่นว่านี้ ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตน เว้นแต่จะเป็นการจำเป็น เนื่องจากการถูกจับกุมนั้น

ข้อ ๑๕

ประเทศที่ทำการกักคุมเชลยศึกย่อมผูกพันที่จะต้องจัดการเลี้ยงดู และให้การรักษาพยาบาลตามควรแก่ สภาพวะแห่งอนามัยของเชลยศึก โดยไม่คิดมูลค่า

ข้อ ๑๖

ภายในขอบข่ายแห่งบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ที่เกี่ยวกับยศและเพศและภายใต้การปฏิบัติ เป็นพิเศษเนื่องจากเหตุผลแห่งสภาวะแห่งอนามัย ทางอายุ หรือคุณวุฒิทางวิชาชีพของตน เชลยศึกทุกคนจะต้องได้ รับการปฏิบัติจากประเทศที่กักคุมโดยเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่อง มาแต่ เชื้อชาติ สัญชาติ ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง หรือความแตกต่างอื่น ๆ อันมี มูลฐานคล้ายคลึงกันนี้

ภาค ๓

การจับกุมคุมขัง

หมวดที่ ๑

การเริ่มต้นแห่งการจับกุมคุมขัง

ข้อ ๑๗

ในเมื่อถูกซักถามในเรื่องนี้ เซลยศึกทุกคนจำต้องให้การเฉพาะเพียงนามสกุล นามตัว ยศ วันเกิด และหมายเลขประจำกองทัพ หรือประจำกรม หรือประจำตัวหรือหมายเลขลำดับหรือถ้าให้การดังกล่าวนี้ไม่ได้ ก็แจ้งให้ทราบข้อความทำนองเดียวกันนี้

หากเซลยศึกผู้ใดจงใจละเมิดกฎข้อนี้ เซลยศึกผู้นั้นอาจจะต้องถูกจำกัดเอกลิทธิซึ่งได้กำหนดให้ไว้ตามยศหรือฐานะของตนได้

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องจัดให้บุคคลที่อยู่ในเขตอำนาจของตน ซึ่งอาจได้รับวินิจฉัยให้เป็นเซลยศึกได้นั้น มีบัตรประจำตัวที่แสดงนามสกุล นามตัว ยศ หมายเลขประจำกองทัพ หรือประจำกรม หรือประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ หรือข้อความทำนองเดียวกันนี้ และวันเกิด นอกจากนั้น บัตรประจำตัวอาจจะมีลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือ หรือทั้งลายมือชื่อและลายพิมพ์นิ้วมือของเจ้าของบัตร และอาจมีข้อความอย่างอื่น ๆ ซึ่งภาคีคู่พิพาทอาจประสงค์จะเพิ่มเติมขึ้นเกี่ยวกับบุคคลในกองทัพของตนอีกด้วยก็ได้ เท่าที่สามารถจะทำได้ บัตรประจำตัวจะต้องมีขนาด ๖.๕ x ๑๐ ซม. และจะต้องทำขึ้นเป็นสองฉบับ เมื่อได้รับคำร้องขอ เซลยศึกจะต้องนำบัตรประจำตัวออกมาแสดง แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ก็ตาม ห้ามมิให้ยึดเอาบัตรประจำตัวนี้ไปเสียจากเซลยศึก

ห้ามมิให้ใช้การทรมานทางร่างกายหรือจิตใจ หรือการบังคับในรูปใด ๆ แก่เซลยศึกเพื่อจะเอาข้อความไม่ว่าชนิดใด ๆ จากเซลยศึก เซลยศึกผู้ปฏิเสธไม่ยอมตอบจะต้องไม่ถูกขู่เข็ญ ถูกเหยียดหยาม หรือถูกกระทำให้เป็นที่เดือดร้อนรำคาญ หรือถูกตัดทอนผลประโยชน์ไม่ว่าประการใด ๆ

เซลยศึกซึ่งไม่สามารถจะแสดงรูปพรรณสัณฐานของตนได้ เนื่องจากสภาพทางร่างกายหรือจิตใจ จะต้องถูกมอบตัวไปให้แพทย์และจะต้องจัดทำรูปพรรณสัณฐานของเซลยศึกผู้นั้นโดยทุกวิธีเท่าที่จะทำได้ภายใต้บทบัญญัติแห่งวรรคก่อนนั้น

การซักถามเซลยศึก จะต้องใช้ภาษาที่เซลยศึกนั้นเข้าใจได้

ข้อ ๑๘

บรรดาสิ่งของและเครื่องใช้ส่วนตัว นอกจากอาวุธ ไม้ บริภัณฑ์และเอกสารทางทหาร ให้คงอยู่ในครอบครองของเซลยศึกได้ รวมทั้งหมวกเหล็ก หน้ากากป้องกันไอพิษและสิ่งของทำนองดังกล่าวแล้วนี้ ซึ่งได้จ่ายให้สำหรับการป้องกันตัว สิ่งของและเครื่องใช้สำหรับการนุ่งห่ม หรือสำหรับการกินอยู่ก็ให้คงอยู่ในครอบครองของเซลยศึกได้เช่นเดียวกันแม้ว่าสิ่งของและเครื่องใช้เหล่านี้จะเป็นบริภัณฑ์ของเซลยศึกตามข้อบังคับทางทหารก็ตาม

ไม่ว่าในเวลาใด จะปล่อยให้เซลยศึกปราศจากสิ่งเอกสารแสดงรูปพรรณสัณฐานหาได้ไม่ ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาเอกสารเช่นว่านี้ให้แก่เซลยศึกที่ไม่มีเอกสาร

เครื่องหมายแสดงยศ และสัญชาติ เครื่องอิสริยาภรณ์ และสิ่งของซึ่งมีค่าในทางส่วนตัว หรือมีค่าในทางจิตใจนั้น ห้ามมิให้ยึดเอาไปเสียจากเซลยศึก

จำนวนเงินที่เชลยศึกมีติดตัวอยู่นั้นห้ามมิให้ยึดเอาไปเสียจากเชลยศึก นอกจากโดยคำสั่งของนายทหาร
ผู้หนึ่งผู้ใด และภายหลังจากที่ได้จดจำนวนและรายการของเจ้าของลงในทะเบียนไว้เป็นพิเศษแล้ว และจะต้องให้
ใบรับที่มีรายการอันชัดเจนเป็นข้อ ๆ โดยกรอก นาม ยศ และหน่วยสังกัดของบุคคลที่ออกใบรับดังกล่าวไว้
จำนวนเงินที่เป็นสกุลเงินตราของประเทศที่กักคุม หรือที่ได้เปลี่ยนเป็นเงินตราสกุลอื่นตามคำร้องขอของเชลยศึกนั้น
จะต้องนำเข้าบัญชีของเชลยศึก ดังที่บัญญัติไว้ในข้อ ๖๔

ประเทศที่กักคุมจะยึดสิ่งของอันมีค่าไปจากเชลยศึกได้ก็แต่เพียงเพื่อความปลอดภัยเท่านั้น เมื่อได้ยึดสิ่ง
ของเช่นว่านี้ไปแล้วให้ใช้วิธีดำเนินการตามที่ได้วางไว้สำหรับจำนวนเงินที่ได้ยึดไปเก็บไว้

สิ่งของต่าง ๆ เช่นว่านี้ รวมทั้งจำนวนเงินที่ยึดไปไม่ว่าจะเป็นเงินตราสกุลใดนอกจากเงินตราในสกุลของ
ประเทศที่กักคุม และซึ่งเจ้าของก็มีได้ร้องขอให้ทำการแลกเปลี่ยนนั้น ให้เก็บไว้ในความอารักขาของประเทศที่กักคุม
และให้คืนให้แก่เชลยศึกในรูปเดิมเมื่อพ้นจากการถูกจับกุมคุมขังแล้ว

ข้อ ๑๙

ภายหลังการถูกจับกุมแล้ว เชลยศึกจะต้องถูกอพยพไปยังค่ายที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อันห่างไกลจากแนวรบพอ
สมควรโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เชลยศึกอยู่นอกเขตอันตราย

เฉพาะเชลยศึกซึ่งจะต้องเสี่ยงอันตรายในการอพยพมากกว่าที่จะให้คงอยู่ ณ ที่เดิมเนื่องจากการบาดเจ็บ
หรือป่วยไข้เท่านั้นที่จะให้คงอยู่ในเขตอันตรายต่อไปได้เป็นการชั่วคราว

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกปล่อยให้อยู่ในอันตรายโดยไม่จำเป็น ในขณะที่รอการอพยพจากแนวรบ

ข้อ ๒๐

การอพยพเชลยศึก จะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมเสมอ และจะต้องเป็นไปในสภาพที่คล้ายคลึงกับที่
กองทหารของประเทศที่กักคุมทำการย้ายสถานที่ตั้ง

ประเทศที่กักคุมจะได้จ่ายอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอให้แก่เชลยศึกซึ่งกำลังทำการอพยพ พร้อมทั้ง
เครื่องนุ่งห่มและการรักษาพยาบาลที่จำเป็น ประเทศที่กักคุมจะต้องใช้ความระมัดระวังทั้งหมดตามสมควร เพื่อ
ประกันความปลอดภัยของเชลยศึกระหว่างการอพยพนั้น และจะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อของเชลยศึกที่ถูกอพยพ
ขึ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในระหว่างการอพยพนั้น ถ้าจะต้องส่งเชลยศึกไปยังค่ายสำหรับส่งผ่านไปแล้ว การพักอยู่ในค่ายเช่น
ว่านี้จะต้องมีระยะเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะสั้นได้

หมวด ๒

การกักกันเชลยศึก

ส่วนที่ ๑

ข้อสังเกตทั่วไป

ข้อ ๒๑

ประเทศที่กักคุมอาจจะทำการกักกันเชลยศึกได้ ทั้งอาจจะบังคับมิให้ออกไปจากค่ายที่เชลยศึกถูกกักกันอยู่นั้นเกินเขตที่กำหนดขึ้นไว้ก็ได้ หรือถ้าค่ายนั้นมีรั้วล้อมอยู่จะห้ามมิให้ออกไปนอกเขตรั้วนั้นก็ได้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้เกี่ยวกับการลงทะเบียนทางอาญาและการลงทะเบียนทางวินัย เชลยศึกจะต้องไม่ถูกกักกันอยู่ในที่คุมขัง นอกจากเมื่อจำเป็นต้องพิทักษ์รักษาอนามัยของเชลยศึก และทั้งนี้ก็เฉพาะระหว่างที่ยังมีพฤติการณ์อันจำเป็นต้องคุมขังเช่นว่านี้อยู่เท่านั้น

เชลยศึกอาจได้รับการปล่อยตัวเป็นบางส่วนหรือทั้งหมด โดยมีทัณฑ์บนหรือโดยให้คำมั่นไว้เท่าที่กฎหมายของประเทศที่ตนสังกัดอยู่จะอนุญาตให้ทำได้ ระเบียบการเช่นว่านี้ให้นำมาใช้ เฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่น่าจะเป็นส่วนช่วยให้สภาวะแห่งสุขภาพของเชลยศึกดีขึ้น ห้ามมิให้บังคับให้เชลยศึกรับอิสรภาพโดยมีทัณฑ์บน หรือโดยให้คำมั่นไว้

เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้ภาคีฝ่ายปฏิบัติทราบถึงบรรดากฎหมาย และข้อบังคับที่อนุญาตหรือที่ห้ามมิให้คนชาติของตนรับอิสรภาพโดยมีทัณฑ์บนหรือโดยให้คำมั่น เชลยศึกที่ถูกปล่อยตัวโดยมีทัณฑ์บนหรือโดยให้คำมั่นตามกฎหมายและข้อบังคับที่ได้แจ้งไว้แล้วนั้น ย่อมผูกพันในเกียรติยศของตนที่จะต้องปฏิบัติไปโดยบริสุทธิ์ใจทั้งต่อประเทศที่ตนสังกัดอยู่ และต่อประเทศที่จับกุมตนให้เต็มตามข้อสัญญาทัณฑ์บนหรือคำมั่นของตน ในกรณีเช่นว่านี้ ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ย่อมไม่ผูกพันที่จะต้องเรียกร้องหรือรับเอาบริการใด ๆ ซึ่งขัดกับทัณฑ์บนหรือคำมั่นที่ได้ให้ไว้แล้วนั้น

ข้อ ๒๒

เชลยศึกอาจจะถูกกักกันได้ก็เฉพาะแต่ในสถานที่ซึ่งต้องอยู่บนพื้นดิน และที่ให้หลักประกันทางอนามัยและสุขภาพทุกประการเท่านั้น ห้ามมิให้กักกันเชลยศึกไว้ในทัศนสถานเว้นแต่ในกรณีพิเศษอันเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์ของเชลยศึกนั่นเอง

เชลยศึกซึ่งถูกกักกันอยู่ในที่ที่จะเสียสุขภาพ หรือในที่ซึ่งมีอากาศอันเป็นอันตรายต่อเชลยศึกแล้วจะต้องให้ย้ายไปยังที่ซึ่งมีอากาศดีกว่านั้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ประเทศที่กักคุมจะต้องรวมเชลยศึกไว้ในค่าย หรือในบริเวณค่ายโดยจัดแบ่งไว้ตามสัญชาติภาษาและประเพณี โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่แยกเชลยศึกเหล่านี้ออกจากเชลยศึกที่สังกัดในกองทัพ ซึ่งตนได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเวลาที่ถูกจับกุม เว้นแต่เชลยศึกนั้นจะยินยอม

ข้อ ๒๓

ไม่ว่าในเวลาใด ๆ ห้ามมิให้ส่งตัวเชลยศึกไป หรือกักคุมตัวไว้ในที่ที่อาจได้รับอันตรายจากการยิงจากแนวรบ และห้ามมิให้ใช้เชลยศึกเป็นเครื่องป้องกันเพื่อให้จุดใดจุดหนึ่งหรือเขตใดเขตหนึ่งพ้นจากการปฏิบัติทางทหาร

เซลล์จะต้องมีที่หลบภัยจากการทิ้งระเบิดทางอากาศ และจากภัยอันตรายต่าง ๆ ของสงครามให้เท่าเทียมกันกับประชาชนพลเรือนแห่งท้องที่นั้นได้รับ ยกเว้นแต่ผู้ที่จะต้องจัดให้ความคุ้มครองที่พักของตนต่อภัยอันตรายดังกล่าวแล้ว เซลล์ก็อาจเข้าที่หลบภัยเช่นนี้ได้โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้หลังจากมีสัญญาณภัยระเบียบการคุ้มครองอื่นใดที่ให้แก่ประชาชนอย่างไรให้นำมาใช้แก่เซลล์ด้วย

บรรดาประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่เกี่ยวข้องทราบข้อความที่เป็นประโยชน์ทั้งปวงเกี่ยวกับที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของค่ายเซลล์ โดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง

หากไม่เป็นการขัดกับเหตุผลทางทหารแล้ว ค่ายเซลล์จะต้องมีตัวอักษร PW หรือ PG เป็นเครื่องหมายในเวลากลางวัน โดยติดตั้งไว้ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนจากทางอากาศ อย่างไรก็ตาม ประเทศที่เกี่ยวข้องอาจตกลงกันใช้แบบเครื่องหมายอย่างอื่นก็ได้ เฉพาะแต่ค่ายเซลล์เท่านั้นที่จะต้องมีการติดตั้งไว้ดังเช่นว่านี้

ข้อ ๒๔

ค่ายสำหรับส่งผ่านไป หรือค่ายที่แบ่งแยกเซลล์แล้วชนิดถาวร จะต้องจัดให้เป็นไปตามสภาพที่ได้ระบุไว้ในหมวดนี้ และเซลล์ที่อยู่ในค่ายก็ต้องได้รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับเซลล์ในค่ายอื่น ๆ

ส่วนที่ ๒

ที่อยู่ อาหาร และเครื่องนุ่งห่มของเซลล์

ข้อ ๒๕

เซลล์จะต้องมีที่อยู่ในสภาพอันเท่าเทียมกันที่ได้ให้แก่ทหารของประเทศที่กักคุมซึ่งตั้งอยู่ในเขตเดียวกัน สภาพดังกล่าวนี้จะต้องเป็นไปโดยคำนึงถึงนิสัยและประเพณีของเซลล์ และต้องไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่สุขภาพของเซลล์แต่อย่างใดด้วย

บทบัญญัติข้างต้นนี้ให้ใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับห้องนอนของเซลล์ ในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่ทั้งหมดและจำนวนเนื้อที่ลูกบาศก์อย่างน้อยที่สุด และเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งทั่ว ๆ ไป ที่ใช้นอน หมอนและผ้าห่มนอน

อาคารซึ่งจัดไว้ให้เซลล์ใช้เฉพาะตัว หรือใช้รวมกันนั้นจะต้องป้องกันอย่างเต็มที่ มิให้ชื้น ให้ได้รับความอบอุ่นและแสงสว่างพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเวลาค่ำถึงสว่าง ทั้งจะต้องจัดให้ความระมัดระวังทุกประการเพื่อมิให้เกิดอัคคีภัยขึ้น

ค่ายใดที่จัดให้เซลล์สตรีและบุรุษอยู่รวมกันแล้ว จะต้องจัดห้องนอนแยกจากกันไว้ด้วย

ข้อ ๒๖

การปันส่วนอาหารธรรมดาประจำวัน จะต้องมามีปริมาณ คุณภาพและประเภทอย่างพอเพียงในอันที่จะให้เซลล์มีสุขภาพดี และที่จะป้องกันมิให้น้ำหนักตัวลดลง หรือป้องกันการขยายตัวของโรคขาดอาหาร ทั้งจะต้องคำนึงถึงอาหารปกติของเซลล์ด้วย

ประเทศที่กักคุมจะต้องจ่ายอาหารปันส่วนเพิ่มเติมแก่เซลล์ ที่ต้องทำงานตามแต่ความจำเป็นแก่งานที่ทำอยู่นั้น

เซลล์จะต้องได้รับน้ำบริโภคน้ำอย่างพอเพียง จะต้องอนุญาตให้สูบยาสูบได้ด้วย

เซเลบิตีจะต้องมีส่วนร่วมในการทำอาหารของตนเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อการนี้อาจใช้เซเลบิตีให้ทำงานอยู่ในโรงครัวได้ นอกจากนี้ เซเลบิตียังจะต้องได้รับปัจจัยเพื่อตนจะได้นำไปจัดทำอาหารที่ตนมีอยู่เพิ่มเติมเองได้ สำหรับห้องรับประทานอาหารนั้นจะต้องจัดหาอาคารให้ตามสมควร

ห้ามมิให้วางระเบียบการต่าง ๆ สำหรับลงโทษส่วนรวมในทางระเบียบวินัยเกี่ยวกับอาหารการกิน

ข้อ ๒๗

* ประเทศที่กักคุมจะต้องจ่ายเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้าชั้นใน และรองเท้าให้แก่เซเลบิตีตามจำนวนที่พอเพียง ซึ่งจะต้องเป็นไปโดยคำนึงสภาพของอากาศแห่งภูมิภาคที่เซเลบิตีถูกกักคุมตัวอยู่ เครื่องแบบของทหารฝ่ายศัตรูซึ่งประเทศที่กักคุมได้จับกุมมาไว้ นั้น ถ้าเหมาะสมแก่อากาศก็ให้ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มของเซเลบิตีได้

* ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้จ่ายให้ใหม่และทำการซ่อมแซมสิ่งของต่าง ๆ ข้างต้นนั้นโดยสม่ำเสมอ นอกจากนี้ เซเลบิตีที่ต้องทำงานก็จะต้องได้รับเครื่องนุ่งห่มตามสมควรแก่ลักษณะความจำเป็นของงานนั้น

ข้อ ๒๘

* ในค่ายทุกค่ายจะต้องจัดให้มีร้านจำหน่ายสิ่งของขึ้น ให้เป็นที่ซึ่งเซเลบิตีอาจหาอาหาร สบู่ และยาสูบ และสิ่งของธรรมดาต่าง ๆ ที่ใช้ประจำวันได้ อัตราราคาจะต้องไม่เกินกว่าราคาในตลาดท้องถิ่นนั้น

ถ้าไรที่บังเกิดขึ้นจากบรรดาร้านจำหน่ายสิ่งของในค่ายนั้น จะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของเซเลบิตี ให้ตั้งกองทุนพิเศษขึ้นเพื่อการนี้ ผู้แทนของเซเลบิตีก็มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในการดำเนินการของร้านจำหน่ายสิ่งของและการดำเนินการของกองทุนนี้

เมื่อค่ายแห่งหนึ่งปิดลง ให้โอนยอดเงินคงเหลือของกองทุนพิเศษไปยังองค์การสวัสดิการระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นประโยชน์แก่เซเลบิตีที่มีสัญชาติเดียวกันกับผู้ที่ได้มีส่วนบำรุงอยู่ในกองทุนนี้ ในกรณีการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยทั่ว ๆ ไปนั้น ให้ประเทศที่กักคุมเก็บรักษาถ้าใดดังกล่าวนี้ไว้ เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๓

สุขอนามัยและการรักษาพยาบาล

ข้อ ๒๙

ประเทศที่กักคุมผูกพันที่จะต้องจัดการทั้งปวงตามที่จำเป็นในทางสุขาภิบาล เพื่อประกันให้มีความสะอาด และการมีสุขภาพดีในค่าย และเพื่อป้องกันโรคระบาด

เซเลบิตีจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการสุขาอันถูกต้องตามกฎหมายไว้สำหรับใช้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน และจะต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ ค่ายใดที่จัดไว้ให้เซเลบิตีสตรีอยู่ จะต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการสุขาแยกไว้สำหรับเซเลบิตีสตรีนั้นต่างหาก

อนึ่ง นอกจากอ่างที่อาบน้ำและฝักบัวอาบน้ำ ซึ่งจะต้องจัดให้มีขึ้นในค่ายแล้ว จะต้องจัดให้เซเลบิตีมีน้ำและสบู่อย่างพอเพียงสำหรับชำระร่างกาย และสำหรับซักฟอกเสื้อผ้าส่วนตัวอีกด้วย ทั้งจะต้องจัดสถานที่อำนวยความสะดวก และให้เวลาตามที่จำเป็นแก่เซเลบิตีเพื่อการนี้ด้วย

ข้อ ๓๐

ค่ายทุก ๆ แห่งจะต้องมีสถานที่พยาบาลอันพอเพียง เพื่อเชลยศึกจะได้รับการรักษาพยาบาลตามความประสงค์ และจะได้รับอาหารที่เหมาะสมด้วย ถ้าจำเป็นผู้ป่วยโรคติดต่อและโรคจิตจะต้องจัดแยกไว้อีกแผนกหนึ่งต่างหาก

เชลยศึกที่ป่วยเนื่องจากโรคร้ายแรง หรือซึ่งมีอาการอันจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ ต้องทำการผ่าตัดหรือต้องอยู่ในความดูแลรักษาในโรงพยาบาลจะต้องอนุญาตให้รับไว้ในหน่วยแพทย์ทหารหรือพลเรือนซึ่งจะให้การรักษาเช่นนั้นได้ แม้จะพิจารณาให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมในไม่ช้าก็ตาม ทั้งจะต้องอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษในการดูแลรักษาผู้ที่ทุพพลภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ตาบอด และในการปรับปรุงให้บุคคลเหล่านี้ได้เข้าอยู่ในสภาพปกติเช่นเดิมระหว่างรอการส่งตัวกลับประเทศเดิม

เชลยศึกจะต้องได้รับการรักษาพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากพนักงานแพทย์ของประเทศที่ตนสังกัดอยู่ ถ้าสามารถทำได้จากพนักงานแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกับตน

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกขัดขวางในการที่จะให้เจ้าหน้าที่แพทย์ทำการตรวจร่างกายเมื่อได้รับการร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้กักคุมจะต้องออกไปรับรองเป็นทางการแสดงลักษณะแห่งโรคหรือบาดแผลตลอดจนถึงระยะเวลาและลักษณะของการรักษาพยาบาลให้แก่เชลยศึกทุกคนที่ได้รับการรักษาพยาบาลมาแล้ว สำเนาใบรับรองนี้จะต้องส่งไปยังสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก

ค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งค่าจัดหาเครื่องมือใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อบำรุงรักษาให้เชลยศึกมีอนามัยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟันเทียมและเครื่องใช้เทียมอื่น ๆ และแว่นตา เหล่านี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้ออก

ข้อ ๓๑

การตรวจร่างกายทางการแพทย์แก่บรรดาเชลยศึก จะต้องกระทำอย่างน้อยเดือนละครั้งรวมทั้งการตรวจสอบและการบันทึกน้ำหนักของเชลยศึกแต่ละคนไว้ วัตถุประสงค์ในการตรวจนี้ โดยเฉพาะก็เพื่อที่จะควบคุมสภาวะทั่วไปทางสุขภาพ โภชนาการ และความสะอาดของเชลยศึกและตรวจหาโรคติดต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัณโรค ไข้จับสั่น และกามโรค เพื่อการนี้จะต้องใช้วิธีการรักษาอันมีประสิทธิภาพยิ่งเท่าที่จะทำได้ เช่นการใช้รังสีวิทยาทายภาพขนาดเล็กรวมไว้เป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจหาวัณโรคเสียแต่ยังเป็นอาการขั้นเริ่มต้น

ข้อ ๓๒

ประเทศที่กักคุมอาจให้เชลยศึกที่เป็นอายุรแพทย์ ศัลยแพทย์ ทันตแพทย์ นางพยาบาล หรือพลพยาบาล ซึ่งแม้มิได้ประจำอยู่ในหน่วยบริการทางการแพทย์แห่งกองทัพของตนก็ตาม เข้าปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์เพื่อประโยชน์แก่เชลยศึก ซึ่งสังกัดอยู่กับประเทศเดียวกันนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวนั้นยังคงเป็นเชลยศึกอยู่ แต่จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกันกับพนักงานแพทย์ ซึ่งประเทศที่กักคุมได้กักตัวไว้ บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการยกเว้นจากการทำงานอย่างอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๔

ส่วนที่ ๔

พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ที่ถูกกักตัวไว้

ให้อยู่ช่วยเหลือเชลยศึก

ข้อ ๓๓

บรรดาพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ขณะที่ถูกประเทศที่กักคุมกักตัวอยู่เพื่อที่จะให้ช่วยเหลือเชลยศึกนั้น มิให้ถือว่าเป็นเชลยศึก อย่างไรก็ตาม บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับประโยชน์และความคุ้มครองจากอนุสัญญาฉบับนี้เป็นอย่างน้อยที่สุด และจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงอันจำเป็นแก่การรักษาพยาบาลและการสั่งสอนทางศาสนาแก่เชลยศึก

บุคคลเหล่านี้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์ และทางจิตใจต่อไป เพื่อประโยชน์ของเชลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเชลยศึกซึ่งอยู่ในกองทัพที่ตนสังกัดอยู่ ภายในกรอบแห่งกฎหมาย และข้อบังคับทางทหารของประเทศที่กักคุม และภายใต้การควบคุมแห่งบริการเจ้าหน้าที่ของประเทศนั้นตามมารยาทในทางวิชาชีพของตน นอกจากนี้แล้วให้บุคคลเหล่านี้ได้รับความสะดวกต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์และทางจิตใจของตนอีกด้วย คือ

ก. ให้ได้รับอนุญาตไปเยี่ยมเชลยศึกได้เป็นครั้งคราวตามกองแรงงาน หรือในโรงพยาบาลซึ่งอยู่นอกค่าย เพื่อการนี้ประเทศที่กักคุมจะได้จัดหาพาหนะสำหรับขนส่งให้ตามความจำเป็น

ข. นายทหารแพทย์อาวุโสในแต่ละค่าย จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ทหารของค่ายทุกประการเท่าที่เกี่ยวกับกิจการของพนักงานแพทย์ที่ถูกกักตัวอยู่ เพื่อการนี้ เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ภาคีคู่พิพาทจะต้องตกลงกันถึงลำดับชั้นของพนักงานแพทย์ รวมทั้งพนักงานแพทย์ของสมาคมที่กล่าวถึงในข้อ ๒๖ แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ นายทหารแพทย์อาวุโสรวมทั้งอนุศาสนาจารย์ จะต้องมีสิทธิที่จะทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของค่ายในปัญหาทั้งปวงเกี่ยวกับหน้าที่ของตน เจ้าหน้าที่เช่นนี้จะต้องจัดอำนวยความสะดวกทั้งปวงอันจำเป็น ให้แก่บุคคลเหล่านั้น เพื่อการติดต่อทางจดหมายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้

ค. แม้ว่าจะต้องอยู่ภายใต้วินัยภายในของค่ายที่ตนถูกกักตัวอยู่ก็ตาม พนักงานเช่นนี้จะต้องไม่ถูกบังคับให้ทำงานอย่างอื่นใดนอกเหนือไปจากงานที่เกี่ยวกับหน้าที่ทางการแพทย์หรือทางศาสนาของตน

ในระหว่างที่สู้รบอยู่นั้น ภาคีคู่พิพาทจะต้องตกลงกันเกี่ยวกับการปลดปล่อยภาระของพนักงานที่ถูกกักตัวอยู่ และจะต้องจัดวางวิธีดำเนินการที่จะพึงปฏิบัติต่อไป

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนี้ จะไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมพ้นจากพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับเชลยศึกในทางการแพทย์หรือทางจิตใจ

ส่วนที่ ๔

กิจการที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญาและร่างกาย

ข้อ ๓๔

เชลยศึกจะต้องมีเสรีภาพอย่างกว้างขวางเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในทางศาสนาของตนรวมทั้งการเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมตามความเลื่อมใสของตน โดยมีเงื่อนไขว่าเชลยศึกนั้นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่เจ้าหน้าที่ทางทหารได้วางไว้

จะต้องจัดหาสถานที่ไว้ให้เป็นที่พอเพียงเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

ข้อ ๓๕

บรรดาอนุศาสนาจารย์ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของประเทศที่เป็นฝ่ายศัตรู และซึ่งยังตกค้างหรือถูกกักตัวไว้เพื่อทำการช่วยเหลือเชลยศึก จะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการทำพิธีศาสนาแก่เชลยศึก และปฏิบัติศาสนกิจของตนได้โดยเสรีในหมู่เชลยศึกที่ถือศาสนาเดียวกันตามความเชื่อมั่นในทางศาสนาของตน ให้แบ่งแยกอนุศาสนาจารย์เหล่านี้ไปประจำค่ายและกองแรงงานต่าง ๆ ที่มีเชลยศึกที่สังกัดในกองทัพเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน หรือนับถือศาสนาเดียวกัน และได้รับความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพาหนะการขนส่งตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๓๓ เพื่อไปเยี่ยมเชลยศึกรอกค่าย อนุศาสนาจารย์จะทำการติดต่อจดหมายได้โดยเสรีภายใต้การตรวจตราควบคุม ในเรื่องต่าง ๆ อันเกี่ยวกับหน้าที่ในทางศาสนาของตนกับเจ้าหน้าที่ทางศาสนาในประเทศที่ทำการกักคุม และกับองค์การศาสนาระหว่างประเทศ จดหมายและไปรษณียบัตรต่าง ๆ ซึ่งอนุศาสนาจารย์อาจส่งไปเพื่อการนี้ให้ นับเพิ่มเติมจากการปันส่วนตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๗๑

ข้อ ๓๖

เชลยศึกผู้เป็นนักบวชทางศาสนาโดยมิได้ทำหน้าที่อนุศาสนาจารย์ในกองทัพของตน ไม่ว่าจะเป็ลัทธิศาสนาใดย่อมทำการสั่งสอนศาสนาแก่บรรดาศาสนิกชนของตนได้โดยเสรี เพื่อการนี้เชลยศึกดังกล่าวจะต้องได้รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับอนุศาสนาจารย์ที่ถูกประเทศที่กักคุมกักตัวไว้ และจะต้องไม่ถูกบังคับให้ทำงานอื่นได้อีก

ข้อ ๓๗

เมื่อเชลยศึกไม่ได้รับความช่วยเหลือจากอนุศาสนาจารย์ที่ถูกกักตัวไว้ หรือจากนักบวชเชลยศึกแห่งลัทธิศาสนาของตนแล้ว หากมีคำร้องขอของเชลยศึกที่เกี่ยวข้อง จะต้องแต่งตั้งนักบวชขึ้นคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ถือลัทธิศาสนาเดียวกับเชลยศึก หรือลัทธิศาสนาที่คล้ายคลึงกัน หรือในกรณีที่ไม่มีนักบวชดังกล่าวแล้วก็ให้แต่งตั้งฆราวาสที่ทรงคุณวุฒิเข้าประจำตำแหน่งนี้ หากว่าวิธีเช่นนี้ทำได้โดยไม่ขัดกับหลักแห่งการสารภาพผิด การแต่งตั้งนี้จะต้องกระทำด้วยความยินยอมของหมู่เชลยศึกที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ความเห็นชอบของประเทศที่กักคุม และในกรณีที่จำเป็นก็ต้องกระทำด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ทางศาสนาประจำท้องถิ่นที่มีความเชื่อถือลัทธิศาสนาเดียวกัน บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเช่นนี้จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับทั้งปวง ซึ่งประเทศที่กักคุมได้บัญญัติขึ้นไว้เพื่อประโยชน์ทางวินัย และเพื่อความมั่นคงทางทหาร

ข้อ ๓๘

ประเทศที่กักคุมจะได้ส่งเสริมการฝึกฝนในทางสติปัญญา การศึกษา และการพักผ่อน การกีฬา และการแข่งขันระหว่างเชลยศึกด้วยกัน โดยเคารพต่อความพอใจเป็นส่วนตัวของเชลยศึกทุกคน และจะต้องจัดการทั้ง

ปวงตามที่จำเป็นเพื่อให้ได้ผลในกิจการดังกล่าวแล้วนั้น โดยจัดหาอาคารสถานที่ให้เป็นที่พอเพียงรวมทั้งบริภัณฑ์ที่จำเป็นให้

เชลยศึกจะต้องมีโอกาสรักษาสุขภาพรวมทั้งการกีฬา การเล่นแข่งขันต่าง ๆ และการที่จะได้อยู่กลางแจ้ง เพื่อการนี้จะต้องจัดหาสถานที่กลางแจ้งไว้ให้พอเพียงในค่ายทุกค่าย

ส่วนที่ ๖

วินัย

ข้อ ๓๙

ค่ายเชลยศึกทุกค่ายจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่โดยตรงของนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่รับผิดชอบผู้หนึ่ง ของกองทัพบกประจำประเทศที่กักคุม นายทหารผู้หนึ่งจะต้องมีสำเนาอนุสัญญาฉบับนี้หนึ่งฉบับ และจะต้องจัดให้เจ้าหน้าที่ประจำค่ายและยามรักษาการณ์ทราบถึงบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้และจะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติการตามอนุสัญญานี้ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลของตน

ยกเว้นบรรดานายทหาร เชลยศึกจะต้องทำความเคารพ และแสดงกิริยาอาการภายนอกอันเป็นการคารวะต่อนายทหารของประเทศที่กักคุม ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อบังคับที่ใช้อยู่ในกองทัพของตนเอง

เชลยศึกซึ่งเป็นนายทหารจะต้องทำความเคารพ เฉพาะนายทหารของประเทศที่กักคุมที่มียศสูงกว่าเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เชลยศึกนั้นจะต้องทำความเคารพผู้บัญชาการค่ายไม่ว่าผู้บัญชาการค่ายจะมียศชั้นใดก็ตาม

ข้อ ๔๐

ให้อนุญาตให้เชลยศึกใช้เครื่องหมายยศ เครื่องหมายสัญชาติ และเครื่องอิสริยาภรณ์ต่าง ๆ ได้

ข้อ ๔๑

ในค่ายทุกค่ายจะต้องติดประกาศตัวบท และภาคผนวกของอนุสัญญาฉบับนี้ตลอดจนข้อความของคความตกลงพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด ดังที่บัญญัติอยู่ในข้อ ๖ ในภาษาของเชลยศึกไว้ ณ ที่ต่าง ๆ ซึ่งเชลยศึกทั้งหลายจะอ่านดูได้ และเมื่อมีคำร้องขอก็จะต้องแจกจ่ายสำเนาให้แก่เชลยศึก ซึ่งไม่สามารถเข้าไปอ่านสำเนาที่ติดประกาศไว้ได้

ข้อบังคับ คำสั่ง คำแจ้งความ และประกาศทุกชนิดที่เกี่ยวกับความประพฤติของเชลยศึก จะต้องออกเป็นภาษาที่เชลยศึกเข้าใจได้ ข้อบังคับ คำสั่ง คำแจ้งความและประกาศเหล่านี้ให้ติดประกาศไว้ในลักษณะดังกล่าวข้างต้นนั้น และจะต้องจัดส่งสำเนาไปให้ผู้แทนเชลยศึกด้วย คำสั่งและคำบัญชาทุก ๆ อันที่มีถึงเชลยศึกเป็นส่วนตัวจะต้องทำเป็นภาษาซึ่งเชลยศึกจะเข้าใจได้เช่นเดียวกัน

ข้อ ๔๒

การใช้อาวุธต่อเชลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้ที่กำลังหลบหนีหรือกำลังพยายามจะหลบหนีนั้น ให้ถือว่าเป็นวิธีการอันรุนแรงที่สุด ซึ่งจะต้องมีการเตือนให้ทราบก่อนเสมอตามควรแก่พฤติการณ์

ส่วนที่ ๗

ยศของเชลยศึก

ข้อ ๔๓

เมื่อเกิดการสู้รบกัน ภาคีคู่พิพาทจะต้องติดต่อกันให้ทราบตำแหน่งและยศของบุคคลทั้งหลายที่ระบุไว้ ข้อ ๔ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อที่จะประกันให้มีการปฏิบัติด้วยความเสมอภาคระหว่างเชลยศึกที่มียศเท่ากัน ตำแหน่งและยศซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นภายหลังนั้น จะต้องติดต่อให้ทราบเช่นเดียวกัน

ประเทศที่กักคุมจะต้องยอมรับนับถือการเลื่อนยศที่เชลยศึกได้รับ และซึ่งประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ได้ แจ้งมาให้ทราบตามระเบียบ

ข้อ ๔๔

นายทหารและเชลยศึกที่อยู่ในฐานะเทียบเท่ากัน จะต้องได้รับผลปฏิบัติให้เหมาะสมกับยศและอายุของตน เพื่อที่จะปฏิบัติภาระงานรับใช้ในค่ายของนายทหาร ให้จัดมอบหน้าที่ให้พลทหารที่อยู่กองทัพเดียวกันเป็นผู้ปฏิบัติ และถ้าสามารถทำได้ที่พูดภาษาเดียวกันในจำนวนที่พอเพียง โดยคำนึงถึงยศของนายทหารและเชลยศึกที่มีฐานะเทียบเท่ากัน แต่พลทหารรับใช้เช่นนี้จะต้องไม่ถูกบังคับให้ทำงานอื่นได้อีก

การควบคุมดูแลห้องรับประทานอาหารโดยบรรดานายทหารด้วยกันเอง จะต้องได้รับความสะดวกทุกประการ

ข้อ ๔๕

บรรดาเชลยศึกที่มีใช้เป็นนายทหาร และเชลยศึกที่มีฐานะเทียบเท่ากันนี้ จะต้องได้รับการปฏิบัติให้เหมาะสมกับยศและอายุของตน

การควบคุมดูแลห้องรับประทานอาหารโดยบรรดาเชลยศึกด้วยกันเอง จะต้องได้รับความสะดวกทุกประการ

ส่วนที่ ๘

การย้ายเชลยศึก หลังจากได้มาถึงค่ายแล้ว

ข้อ ๔๖

ในการพิจารณาย้ายเชลยศึกนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของเชลยศึกเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อจะไม่ให้เพิ่มความยุ่งยากแก่การส่งตัวกลับประเทศเดิม

การย้ายเชลยศึกจะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมเสมอ และต้องเป็นไปในลักษณะที่เป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าการย้ายของผู้ที่อยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ทั้งจะต้องคำนึงถึงสภาพอากาศที่เชลยศึกเคยชินอยู่ และสภาพการย้ายซึ่งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเชลยศึกไม่ว่าในกรณีใด ๆ

ระหว่างทำการย้ายนั้นประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาอาหาร และน้ำดื่มแก่เชลยศึกให้เป็นที่พอเพียง เพื่อให้เชลยศึกมีสุขภาพดี พร้อมทั้งจัดหาเครื่องนุ่งห่ม ที่หลบภัย และให้การรักษาพยาบาลเท่าที่จำเป็นด้วย ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความระมัดระวังตามสมควรที่จะจัดให้มีความปลอดภัยระหว่างทำการย้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน

กรณีที่ต้องขนส่งทางทะเล หรือทางอากาศ และจะต้องทำบัญชีรายชื่อเซลล์ที่ถูกย้ายโดยครบถ้วนก่อนจะออกเดินทางไป

ข้อ ๔๗

เซลล์ที่บาดเจ็บหรือป่วยไข้จะต้องไม่ถูกย้าย ตราบใดที่การเดินทางจะยังเป็นอันตรายต่อการฟื้นจากอาการบาดเจ็บหรือป่วยไข้ของเซลล์นั้น นอกจากนี้จะเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของเซลล์เอง

ถ้าแนวรบเคลื่อนเข้าใกล้มายังค่ายแล้ว เซลล์ในค่ายดังกล่าวจะต้องไม่ถูกย้ายนอกจากการย้ายจะกระทำได้ในสภาพปลอดภัยอย่างพอเพียง หรือถ้าคงอยู่ ณ ที่นั้นจะเป็นการเสี่ยงภัยมากกว่าการย้ายไป

ข้อ ๔๘

ในกรณีที่มีการย้าย เซลล์จะต้องได้รับแจ้งเป็นทางการถึงการออกเดินทาง และตำบลที่อยู่ทางไปรษณีย์ใหม่ การแจ้งให้ทราบเช่นนี้จะต้องบอกล่วงหน้า ให้มีเวลาพอที่เซลล์จะรวบรวมสิ่งของเดินทาง และแจ้งให้ญาติที่สนิทของตนทราบ

เซลล์จะได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของส่วนตัว จดหมายและหีบห่อเดินทางซึ่งส่งมาให้ตนติดตัวไปด้วยน้ำหนักของหีบห่อเช่นนี้จะถูกจำกัดก็ได้ ถ้าเป็นการจำเป็นโดยพฤติการณ์แห่งการย้ายนั้น โดยจำกัดลงเท่าที่เซลล์แต่ละคนจะนำไปได้ตามสมควร ซึ่งจะต้องไม่เกินกว่าคนละ ๒๕ กิโลกรัม

จดหมายและพัสดุหีบห่อที่ส่งไปยังค่ายเดิมของเซลล์นั้น ให้ส่งต่อไปให้เซลล์โดยมิชักช้า ผู้บัญชาการค่ายจะต้องดำเนินการอันจำเป็นโดยทำความตกลงกับผู้แทนของเซลล์เพื่อจัดให้ทำการขนส่ง ทรัพย์สินส่วนรวมของเซลล์ และสิ่งของซึ่งเซลล์ไม่สามารถจะเอาติดตัวไปด้วย เพราะเหตุมีข้อจำกัดกำหนดขึ้นไว้ตามความในวรรคสองของข้อนี้

ค่าใช้จ่ายในการย้ายนั้นให้ประเทศที่กักคุมเป็นผู้ออก

หมวด ๓

แรงงานของเซลล์

ข้อ ๔๙

ประเทศที่กักคุมอาจใช้แรงงานของเซลล์ซึ่งมีร่างกายสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ ยศ และความเหมาะสมทางร่างกายและด้วยความมุ่งประสงค์โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะบำรุงรักษาสุขภาพทางร่างกาย และจิตใจของเซลล์ให้อยู่ในสภาพที่ดี

นายทหารชั้นประทวนที่เป็นเซลล์ จะต้องถูกบังคับให้ทำหน้าที่เพียงควบคุมดูแลการทำงานเท่านั้น บุคคลที่ไม่จำเป็นสำหรับงานเช่นนี้อาจขอทำงานอื่นที่เหมาะสมได้ ทั้งนี้ต้องจัดทำให้เท่าที่จะสามารถทำได้

ถ้านายทหารหรือบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่ากันนั้น ขอทำงานที่เหมาะสมแล้ว ก็ให้จัดทำให้ได้เท่าที่จะสามารถทำได้ แต่ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ ห้ามมิให้บังคับบุคคลเหล่านี้ทำงาน

ข้อ ๕๐

นอกจากงานที่เกี่ยวกับการปกครอง การจัดตั้ง และการบำรุงรักษาค่ายแล้ว เซลล์ก็ยังจะถูกบังคับให้ทำได้แต่เพียงงานที่ได้ระบุไว้ดังต่อไปนี้เท่านั้น คือ

ก. กสิกรรม

ข. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการประดิษฐ์หรือการขุดหาวัตถุดิบ อุตสาหกรรมหัตถกรรม ยกเว้นอุตสาหกรรมทางทำโลหะ ทางเครื่องจักร และทางเคมี งานสาธารณะ และการก่อสร้างที่ไม่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ทางทหาร

ค. การขนส่งและจัดการเกี่ยวกับคลังพัสดุที่ไม่มีลักษณะ หรือวัตถุประสงค์ทางทหาร

ง. ธุรกิจทางการค้า งานศิลปะและงานฝีมือ

จ. งานคหกรรม

ฉ. บริการสาธารณสุขประเภทที่ไม่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ทางทหาร

หากมีการละเมิดบทบัญญัติต่าง ๆ ข้างต้นนี้แล้ว เซลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทำคำร้องทุกข์ได้ตามความในข้อ ๗๘

ข้อ ๕๑

เซลยศึกจะต้องได้รับเงื่อนไขการทำงานตามสมควร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับที่อยู่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และบริภัณฑ์ เงื่อนไขเช่นนี้จะต้องไม่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่คนชาติของประเทศที่กักคุมซึ่งถูกใช้งานอันคล้ายคลึงกันนี้ได้รับอยู่และให้คำนึงถึงสภาพแห่งอากาศด้วย

ในการใช้แรงงานของเซลยศึกนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้ปรับใช้กฎหมายของชาติเกี่ยวกับความคุ้มครองแรงงาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อบังคับสำหรับความปลอดภัยของคนงานในเขตที่เซลยศึกเช่นว่านี้ทำงานอยู่

เซลยศึกจะได้รับการฝึกหัดและได้รับเครื่องป้องกันอันตรายอันเหมาะสมแก่งานที่เซลยศึกจะทำและคล้ายคลึงกับที่ให้แก่คนชาติแห่งประเทศที่กักคุม ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ ๕๒ เซลยศึกอาจต้องได้รับการเลี้ยงภยธรรมดาเช่นคนงานพลเรือนเหล่านี้ได้

ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้ดัดแปลงเงื่อนไขในการทำงานให้เข้มงวดขึ้นโดยใช้การลงทัณฑ์ทางวินัย

ข้อ ๕๒

ห้ามมิให้ใช้เซลยศึกทำงานอันมีลักษณะเสื่อมเสียสุขภาพ หรือที่มีลักษณะเป็นอันตรายนอกจากเซลยศึกจะเป็นผู้อาสาสมัคร

ห้ามมิให้กำหนดหน้าที่การงานให้เซลยศึก อันอาจเป็นการทำให้เห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่อับอายขายหน้าสำหรับผู้สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมเอง

การเคลื่อนย้ายทุ่นระเบิดหรือเครื่องกลที่คล้ายคลึงกันนี้ จะต้องถือว่าเป็นงานที่มีอันตราย

ข้อ ๕๓

ระยะเวลาทำงานประจำวันของเซลยศึก รวมทั้งเวลาเดินทางไปและกลับจะต้องไม่นานเกินไป และไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะต้องไม่เกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้สำหรับคนงานพลเรือนในตำบลนั้น ซึ่งเป็นคนชาติของประเทศที่กักคุมและที่ทำงานอย่างเดียวกัน

เซลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้หยุดพักในตอนกลางวันของวันทำงานไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง การหยุดพักนี้ก็จะต้องเป็นเช่นเดียวกันกับการหยุดพักของคนงานของประเทศที่กักคุม หากว่าคนงานของประเทศที่กักคุมได้รับ

เวลาพักนานกว่า นอกจากนั้นเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้หยุดพักเป็นเวลาติดต่อกัน ๒๔ ชั่วโมงทุกสัปดาห์
วันที่เหมาะสมที่สุดก็คือวันอาทิตย์หรือวันหยุดงานของประเทศเดิมของเชลยศึก ยิ่งกว่านั้นเชลยศึกทุกคนที่ได้ทำงาน
มาแล้วหนึ่งปีจะต้องได้รับอนุญาตให้พักได้ ๘ วันติดต่อกัน ซึ่งระหว่างนั้นจะต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานให้ด้วย

ถ้าใช้ทำงานโดยวิธีต่าง ๆ เช่น ทำงานเป็นชิ้น ๆ ไปแล้ว วิธีการเช่นว่านั้นจะต้องไม่เป็นเหตุให้ระยะเวลา
ทำงานนานเกินไป

ข้อ ๕๔

ค่าจ้างแรงงานที่จะต้องจ่ายให้เชลยศึก จะต้องกำหนดลงไว้ตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๖๒ ของอนุสัญญา
ฉบับนี้

เชลยศึกที่ได้รับอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากงาน หรือเชลยศึกซึ่งติดโรครมาเนื่องจากการนั้น หรือเพราะผลของ
งานที่ทำ จะต้องได้รับการดูแลรักษาทุกประการเท่าที่จำเป็นแก่อาการป่วยไข้ของตน นอกจากนั้นประเทศที่กักคุม
จะต้องให้ใบรับรองแพทย์แก่เชลยศึกเช่นว่านี้เพื่อเชลยศึกจะสามารถยื่นคำร้องเรียกค่าทดแทนจากประเทศที่ตน
สังกัดอยู่ และจะต้องจัดส่งสำเนาไปยังสำนักงานตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๓

ข้อ ๕๕

เชลยศึกจะต้องได้รับการตรวจร่างกายทางการแพทย์เป็นระยะ ๆ เพื่อรับรองว่ามีร่างกายสมบูรณ์สำหรับ
ทำงาน อย่างน้อยที่สุดเดือนละครั้ง การตรวจจะต้องคำนึงโดยเฉพาะถึงลักษณะของงานซึ่งเชลยศึกจะต้องทำ

ถ้าเชลยศึกผู้ใดเห็นว่าตนไม่สามารถทำงานได้แล้ว เชลยศึกผู้นั้นจะได้รับอนุญาตให้ไปหาเจ้าหน้าที่แพทย์
ประจำค่ายของตนได้ อายุรแพทย์หรือศัลยแพทย์อาจจะรับรองว่าเชลยศึก ซึ่งมีความเห็นว่าตนมีร่างกายไม่สมบูรณ์
สำหรับทำงานนั้นควรจะได้รับยกเว้นจากการทำงานได้

ข้อ ๕๖

การจัดดำเนินการและการปกครองของกองแรงงานทั้งหลาย จะต้องเป็นไปเช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในค่าย
เชลยศึก

กองแรงงานทุกกองนั้นให้คงอยู่ภายใต้ความควบคุมและเป็นส่วนหนึ่งในทางการปกครองของค่ายเชลยศึก
เจ้าหน้าที่ทางทหารและผู้บัญชาการของค่ายที่กล่าวแล้วจะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่าง ๆ แห่ง
อนุสัญญาฉบับนี้ในกองแรงงานทั้งหลายภายใต้ความควบคุมของรัฐบาลของเจ้าหน้าที่นั้น

ผู้บัญชาการค่ายจะต้องเก็บบันทึกเกี่ยวกับกองแรงงาน ซึ่งสังกัดอยู่ในค่ายของตนอันเป็นบันทึกฉบับที่ล่ำที่
สุดและจะต้องส่งบันทึกนั้นไปยังตัวแทนผู้ได้รับมอบหมายของประเทศที่คุ้มครองของคณะกรรมการกาชาดระหว่าง
ประเทศ หรือขององค์การอื่น ๆ ที่ให้การบรรเทาทุกข์แก่เชลยศึก ซึ่งอาจมาเยี่ยมค่ายนั้น

ข้อ ๕๗

การปฏิบัติต่อเชลยศึกที่ทำงานให้แก่บุคคลเอกชน แม้ว่าบุคคลผู้นั้นจะรับผิดชอบในการรักษาและ
คุ้มครองเชลยศึกก็ตาม แต่จะต้องไม่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่กักคุมเจ้าหน้าที่
ทางทหารและผู้บัญชาการค่ายที่เชลยศึกเช่นว่านี้สังกัดอยู่ จะต้องรับผิดชอบด้วยประการทั้งปวงในการเลี้ยงดู
การดูแลรักษา การปฏิบัติและการจ่ายค่าจ้างแรงงานของเชลยศึกเช่นที่ว่านี้

เชลยศึกเช่นว่านี้จะต้องมีสิทธิที่จะคงติดต่อกับผู้แทนของเชลยศึกในค่ายที่ตนสังกัดอยู่ได้

หมวดที่ ๔

รายได้ทางการเงินของเซลยศึก

ข้อ ๕๘

เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น และระหว่างรอความตกลงในเรื่องนี้กับประเทศที่คุ้มครองนั้นประเทศที่กักคุมอาจกำหนดจำนวนเงินสูงสุดเป็นเงินสด หรือเป็นรูปอื่นใดที่คล้ายคลึงกันนี้เพื่อให้เซลยศึกมีไว้ในครอบครองได้ เงินจำนวนที่เกินไปจากนี้ซึ่งอยู่ในความครอบครองของเซลยศึกโดยชอบธรรมและซึ่งได้ยึดไปหรือกันไว้จากเซลยศึกนั้นจะต้องนำไปเข้าบัญชีของเซลยศึกนั้นไว้รวมทั้งเงินใด ๆ ที่เซลยศึคนำฝากไว้ด้วย และจะเปลี่ยนเป็นเงินตราสกุลอื่นโดยปราศจากความยินยอมของเซลยศึกหาได้ไม่

ถ้าเซลยศึกได้รับอนุญาต ให้จัดหาบริการหรือซื้อเครื่องสินค้าต่าง ๆ ภายนอกค่ายโดยการจ่ายเงินสดแล้ว การจ่ายเช่นนี้เซลยศึกจะต้องเป็นผู้กระทำด้วยตนเองหรือโดยการจัดการของค่ายและคิดเอากับบัญชีของเซลยศึกที่เกี่ยวข้อง ประเทศที่กักคุมจะต้องวางกฎต่าง ๆ ที่จำเป็นไว้ในเรื่องนี้

ข้อ ๕๙

เงินสดที่ได้ยึดไปจากเซลยศึกตามข้อ ๑๘ เมื่อเวลาที่เซลยศึกถูกจับกุม และซึ่งเป็นเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมนั้น จะต้องนำเข้าไปในบัญชีของเซลยศึกที่แยกไว้ต่างหากตามบทบัญญัติในข้อ ๖๔ ของหมวดนี้

จำนวนเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุม อันได้มาจากการแลกเปลี่ยนเงินกับตราสกุลอื่น ๆ ซึ่งได้ยึดไว้จากเซลยศึก เวลาเดียวกันนั้น จะต้องนำไปเข้าบัญชีของเซลยศึกที่แยกไว้ต่างหากนั้น

ข้อ ๖๐

ประเทศที่กักคุม จะอนุญาตให้เซลยศึกทุกคนเบิกเงินประจำเดือนเป็นการล่วงหน้าได้ในจำนวนที่จะได้กำหนดไว้ โดยการแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราในสกุลของประเทศดังกล่าวแล้วดังต่อไปนี้

ประเภท ๑ : เซลยศึกที่มียศต่ำกว่าสิบเอก : แปดแฟรงค์สวิส

ประเภท ๒ : สิบเอกและนายทหารชั้นประทวนอื่น หรือเซลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้

: สิบสองแฟรงค์สวิส

ประเภท ๓ : จำและนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่มียศต่ำกว่าพันตรี หรือเซลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : ห้าสิบแฟรงค์สวิส

ประเภท ๔ : พันตรี พันโท พันเอก หรือเซลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : หกสิบแฟรงค์สวิส

ประเภท ๕ : นายทหารชั้นนายพล หรือเซลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : เจ็ดสิบห้าแฟรงค์สวิส

อย่างไรก็ดี ภาควิชาที่เกี่ยวข้ออาจทำความตกลงกันเป็นพิเศษเพื่อเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่จะจ่ายล่วงหน้าให้แก่เซลยศึกประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นนั้นได้

นอกจากนั้น ถ้าจำนวนเงินที่กล่าวไว้ในวรรคแรกข้างต้น เมื่อเทียบกับเงินเดือนของกองทัพแห่งประเทศที่กักคุมแล้วจะเป็นจำนวนสูงเกินควรไป หรือด้วยเหตุใดก็ตามจะทำให้ประเทศที่กักคุมอยู่ในฐานะที่ลำบากแล้วระหว่างรอการจัดทำความตกลงพิเศษกับประเทศที่เซลยศึกสังกัดอยู่ เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงจำนวนดังกล่าวข้างต้นนั้น ประเทศที่กักคุม

- ก. จะต้องเพิ่มบัญชีเงินของเซลยศึก ตามจำนวนที่กล่าวไว้ในวรรคแรกข้างต้นต่อไป
- ข. อาจจำกัดจำนวนที่จะพึงจ่ายจากเงินล่วงหน้าเหล่านี้แก่เซลยศึก เพื่อใช้จ่ายส่วนตัวตามจำนวนที่สมควร แต่สำหรับประเภท ๑ จะต้องได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ประเทศกักคุมจ่ายให้แก่ผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของตน การจำกัดอย่างหนึ่งอย่างใด จะต้องแจ้งเหตุผลให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยมิชักช้า

ข้อ ๖๑

ประเทศที่กักคุม จะต้องรับจำนวนเงินซึ่งประเทศที่เซลยศึกสังกัดอยู่อาจจะส่งมาให้เพื่อแจกจ่ายเป็นส่วนเพิ่มให้แก่เซลยศึก โดยมีเงื่อนไขว่าจำนวนเงินที่จะนำมาจ่ายนั้นจะต้องจ่ายให้เท่ากันแก่เซลยศึกแต่ละคนในประเภทเดียวกัน จะต้องจ่ายให้แก่เซลยศึกทุกคนในประเภทนั้น ซึ่งสังกัดอยู่กับประเทศนั้น และจะต้องจัดนำเข้าบัญชีของแต่ละคนโดยเร็วที่สุด ตามความในบทบัญญัติแห่งข้อ ๖๔ การจ่ายเพิ่มเติมให้เช่นนี้จะไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมพ้นจากพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๖๒

เซลยศึกจะต้องได้รับอัตราค่าจ้างแรงงานอย่างเป็นธรรมโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ที่กักคุม อัตรานี้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะเป็นผู้กำหนด แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของหนึ่งแฟรงค์สวิสต่อวันทำงานเต็มวันไม่ว่าในกรณีใด ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้เซลยศึกและประเทศที่เซลยศึกสังกัดอยู่ทราบอัตราค่าจ้างแรงงานรายวันซึ่งได้กำหนดไว้ โดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง

โดยนัยเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานให้เซลยศึก ซึ่งได้รับมอบหน้าที่ประจำ หรือการทำงานที่ใช้ฝีมือหรือกึ่งฝีมือที่เกี่ยวกับการปกครอง การจัดตั้ง หรือการบำรุงรักษาค่ายและให้แก่เซลยศึกซึ่งมีหน้าที่ทางศาสนา หรือทางการแพทย์ต่อเพื่อนเซลยศึกของตน

ค่าจ้างแรงงานของผู้แทนเซลยศึก หรือของที่ปรึกษาถ้ามี และของผู้ช่วยผู้แทนนั้นจะต้องจ่ายจากกองทุนที่เก็บได้เป็นกำไรจากร้านจำหน่ายสิ่งของ อัตราส่วนค่าจ้างแรงงานนี้ผู้แทนเซลยศึกจะเป็นผู้กำหนดขึ้น และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บัญชาการค่ายด้วย ถ้าไม่มีกองทุนเช่นว่านี้แล้ว เจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะได้จ่ายค่าจ้างแรงงานให้แก่เซลยศึกเหล่านี้เป็นธรรม

ข้อ ๖๓

เซลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้รับเงินที่มีผู้ส่งมาถึงตนเป็นส่วนตัวหรือส่วนรวม

เซลยศึกทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะใช้เงินที่เหลืออยู่ในบัญชีของตนดังที่บัญญัติไว้ในข้อต่อไป ภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ซึ่งประเทศที่กักคุมได้กำหนดไว้ การจ่ายเงินเช่นว่านี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องจ่ายเมื่อมีการร้องขอ เซลยศึกอาจจะทำการจ่ายเงินไปยังต่างประเทศได้ด้วย ภายใต้ข้อจำกัดทางการคลังหรือทางการเงินของประเทศที่กักคุมเท่าที่เห็นว่าจำเป็น ในกรณีนี้จะต้องจัดการจ่ายเงินที่เซลยศึกส่งไปถึงผู้ที่ต้องพึงพิงตนเป็นอันดับแรก

ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร และด้วยความยินยอมของประเทศที่ตนสังกัดอยู่ เซลยศึกอาจทำการจ่ายเงินในประเทศของตนเองได้ ดังต่อไปนี้คือ ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งใบแจ้งความที่แสดงรายการที่จำเป็นเกี่ยวกับเซลยศึก แสดงผู้รับประโยชน์ในการจ่ายเงินและจำนวนรวมที่จะต้องจ่ายโดยแจ้งเป็นเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมไปยังประเทศที่กล่าวนั้นโดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง ใบแจ้งความดังกล่าวนี้เซลยศึกจะต้องลงนาม และผู้บัญชาการ

ค่ายจะต้องลงนามกำกับไว้ด้วย ประเทศที่กักคุมจะได้หักเงินจากบัญชีของเชลยศึกตามจำนวนที่เท่ากัน เงินจำนวนที่หักไว้ เช่นนี้ให้นำเข้าไว้ในรายรับของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่

ในการใช้บทบัญญัติต่างข้างต้นนี้ ประเทศที่กักคุมอาจจะอนุโลมใช้แบบข้อบังคับในภาคผนวกที่ ๕ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นประโยชน์ได้

ข้อ ๖๔

ประเทศที่กักคุมจะได้ถือบัญชีของเชลยศึกแต่ละคนไว้ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดจะต้องแสดงถึง

ก. จำนวนเงินที่เป็นของเชลยศึก หรือที่เชลยศึกได้รับจ่ายล่วงหน้า หรือการจ่ายค่าจ้างแรงงานหรือได้รับมาจากทางอื่น จำนวนเงินในสกุลของประเทศที่กักคุมซึ่งได้ยึดมาจากเชลยศึก จำนวนเงินที่ได้ยึดมาจากเชลยศึก และได้เปลี่ยนเป็นเงินตราในสกุลของประเทศดังกล่าวตามที่เชลยศึกร้องขอ

ข. เงินที่ได้จ่ายให้เชลยศึกเป็นเงินสด หรือในลักษณะอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน เงินที่ได้จ่ายในนามของเชลยศึกและตามคำร้องของเชลยศึก เงินที่ได้โอนไปจ่ายตามข้อ ๖๓ วรรคสาม

ข้อ ๖๕

รายการทุกรายการในบัญชีของเชลยศึกนั้น เชลยศึกหรือผู้แทนที่ทำการในนามของเชลยศึกจะต้องลงนามกำกับหรือลงนามย่อไว้ด้วย

เชลยศึกจะได้รับความสะดวกตามสมควรไม่ว่าเวลาใด ในการที่จะขอดูและขอสำเนาบัญชีเงินฝากของตน ซึ่งผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองอาจขอตรวจได้เช่นเดียวกันในเวลาที่มาเยี่ยมค่าย

เมื่อเชลยศึกถูกย้ายจากค่ายหนึ่งไปยังอีกค่ายหนึ่ง จะต้องส่งบัญชีเฉพาะตัวของเชลยศึกตามไปด้วย ในกรณีการย้ายจากประเทศที่กักคุมประเทศหนึ่งไปยังประเทศที่กักคุมอีกประเทศหนึ่งนั้น จะต้องส่งเงินที่เป็นทรัพย์สินสมบัติของเชลยศึกและที่มีใช้เงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมตามเชลยศึกไปด้วย เชลยศึกต้องได้รับใบรับรองสำหรับจำนวนเงินอื่นใดที่ยังมีเหลืออยู่ในบัญชีรายรับของตน ภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องอาจตกลงกันว่า จะแจ้งให้กันและกันทราบจำนวนเงินในบัญชีของเชลยศึกในระยะเวลาที่จะกำหนดขึ้นได้ โดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง

ข้อ ๖๖

เมื่อการจับกุมคุมขังได้สิ้นสุดลงแล้ว ในการปล่อยเชลยศึกหรือการส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้นประเทศที่กักคุมจะต้องทำรายการแถลงบัญชีแสดงจำนวนเงินที่เหลืออยู่ ซึ่งเป็นของเชลยศึกมอบให้แก่เชลยศึกโดยมีนายทหารผู้ได้รับมอบอำนาจนายหนึ่งของประเทศนั้นเป็นผู้ลงนาม ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งบัญชีแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ตามสมควรของบรรดาเชลยศึกด้วย โดยผ่านประเทศที่คุ้มครองไปยังรัฐบาลที่เชลยศึกสังกัดอยู่ เมื่อการจับกุมคุมขังเชลยศึกเหล่านี้ได้สิ้นสุดลง โดยการส่งตัวกลับประเทศเดิม การปล่อยตัว การหลบหนี การเสียชีวิต หรือโดยวิธีอื่น ๆ และแสดงจำนวนเงินของเชลยศึกที่ยังคงเหลืออยู่ บัญชีแสดงรายละเอียดเช่นว่านี้ ให้ผู้แทนที่ทรงอำนาจของประเทศที่กักคุมรับรองไว้ทุกแผ่น

บทบัญญัติข้างต้นอันหนึ่งอันใดของข้อนี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้โดยความตกลงร่วมกันระหว่างภาคีคู่พิพาททั้งสองฝ่าย

ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่จะต้องรับผิดชอบในการชำระเงินจำนวนที่ยังค้างอยู่แก่เชลยศึกจากประเทศที่กักคุม เมื่อการจับกุมคุมขังได้สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ ๖๗

การจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่เชลยศึกตามข้อ ๖๐ นั้นจะต้องถือว่าได้กระทำไปในนามของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ การจ่ายล่วงหน้าเช่นนี้ และการจ่ายทุกประเภทที่ประเทศดังกล่าวได้กระทำไปตามข้อ ๖๓ วรรคสาม และข้อ ๖๘ ให้เป็นเรื่องที่จะได้ตกลงกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อการสู้รบได้สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ ๖๘

การเรียกร้องค่าทดแทนของเชลยศึกเกี่ยวกับการบาดเจ็บหรือพิการอื่นใดอันเกิดจากการทำงานนั้นจะต้องติดต่อให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดทราบโดยผ่านประเทศที่คุ้มครองในทุกกรณีตามข้อ ๕๔ ประเทศที่กักคุมจะได้จัดให้เชลยศึกผู้เกี่ยวข้องได้รับบันทึกแสดงลักษณะของการบาดเจ็บ หรือพิการ พฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและรายละเอียดของการปฏิบัติทางการแพทย์หรือทางโรงพยาบาล บันทึกนี้นายทหารผู้รับผิดชอบของประเทศที่กักคุมจะต้องลงนามไว้ และรายละเอียดในทางการแพทย์ก็จะต้องได้รับการรับรองจากนายทหารแพทย์

การเรียกร้องอย่างใด ๆ ที่มาจากเชลยศึกเพื่อให้ชดใช้ค่าทดแทนเกี่ยวกับสิ่งของส่วนตัว เงิน หรือสิ่งมีค่าอื่น ๆ ซึ่งประเทศที่กักคุมได้ยึดไว้ตามข้อ ๑๘ และยังมีได้คืนให้ในเมื่อมีการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม หรือเกี่ยวกับความเสียหายที่อ้างว่าเนื่องจากความผิดของประเทศที่กักคุม หรือของเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดของประเทศนั้น เหล่านี้ก็ให้ติดต่อให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ทราบเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งของส่วนตัวเช่นว่านี้ อย่างหนึ่งอย่างใดที่เชลยศึกจำเป็นจะต้องใช้ระหว่างอยู่ในการกักกันนั้น ให้ประเทศที่กักคุมเป็นผู้จ่ายให้ใหม่ในทุกกรณี ประเทศที่กักคุมจะได้จัดบันทึกให้เชลยศึกฉบับหนึ่ง โดยมีนายทหารผู้รับผิดชอบลงนามแสดงข้อความทุกประการเท่าที่ทราบเกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่ส่งสิ่งของ เงิน และสิ่งมีค่าต่าง ๆ คืนให้แก่เชลยศึก สำเนาบันทึกนี้จะส่งไปให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ ๑ ฉบับ โดยผ่านทางสำนักงานตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก ดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๓

หมวด ๕

ความสัมพันธ์ของเชลยศึกกับภายนอก

ข้อ ๖๙

ในทันทีที่เชลยศึกได้ตกอยู่ในอำนาจของตน ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้เชลยศึกและประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ทราบโดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง เพื่อให้ทราบระเบียบการต่าง ๆ ที่ได้จัดวางขึ้นเพื่อการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งหมวดนี้ ทั้งจะต้องแจ้งให้ภาคีที่เกี่ยวข้องทราบถึงการแก้ไขระเบียบการเช่นนี้ในภายหลังด้วย

ข้อ ๗๐

ในทันทีที่ถูกจับกุมหรือหลังจากการมาถึงค่ายไม่เกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ แม้จะเป็นค่ายสำหรับส่งผ่านต่อไปก็ตาม ทั้งในกรณีการป่วยไข้หรือการย้ายไปยังโรงพยาบาล หรือไปยังค่ายแห่งอื่นนั้น จะต้องให้เชลยศึกทุกคนสามารถเขียนหนังสือโดยตรงถึงครอบครัวของตนทางหนึ่ง และถึงสำนักงานตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกดังที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๓ อีกทางหนึ่งเพื่อแจ้งให้บรรดาญาติพี่น้องของตนทราบถึงการถูกจับกุม ตำแหน่งที่อยู่และสภาวะแห่งสุขภาพของตนโดยใช้บัตร ซึ่งถ้าเป็นไปได้ก็จะมีลักษณะเหมือนแบบที่ผนวกอยู่ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้ ให้ส่งบัตรดังกล่าวแล้วไปโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ และจะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้ด้วยประการใด ๆ

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งและรับจดหมายและไปรษณียบัตร ถ้าประเทศที่กักคุมเห็นเป็นการจำเป็นที่จะจำกัดจำนวนจดหมาย และไปรษณียบัตรที่เชลยศึกแต่ละคนจะส่งไปแล้ว จำนวนดังกล่าวนี้สำหรับจดหมายจะต้องไม่น้อยกว่าสองฉบับและสำหรับไปรษณียบัตรจะต้องไม่น้อยกว่าสี่ฉบับต่อเดือน โดยไม่รวมถึงบัตรแจ้งการจับกุมตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๗๐ และจัดทำให้มีข้อความตามแบบที่อยู่ในผนวกแนบท้าย อนุสัญญานี้ ส่วนข้อจำกัดอื่น ๆ อาจกำหนดเพิ่มเติมขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเป็นที่พอใจแก่ประเทศที่คุมครองแล้ว ว่าจะเป็นประโยชน์แก่เชลยศึกที่เกี่ยวข้องที่จะทำเช่นนั้น เนื่องจากความยากลำบากในการแปลเพราะประเทศที่กักคุมไม่สามารถจะหานักภาษาที่ทรงคุณวุฒิพอเพียงเพื่อทำการตรวจข้อความในจดหมายตามที่จำเป็นได้ ถ้าจะต้องตั้งข้อจำกัด สำหรับจดหมายโต้ตอบที่มีมาถึงเชลยศึกแล้ว ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่เท่านั้นจะเป็นผู้ที่ออกคำสั่งได้ ซึ่งอาจเป็นโดยคำร้องขอของประเทศกักคุมก็ได้ จดหมายและไปรษณียบัตรเช่นว่านี้ จะต้องจัดส่งไปโดยวิธีรวดเร็วที่สุดเท่าที่ประเทศที่กักคุมจะจัดได้และจะต้องไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือยึดไว้โดยเหตุผลทางวินัย

เชลยศึกซึ่งไม่ได้รับข่าวคราวจากครอบครัวเป็นเวลานาน หรือไม่สามารถจะรับข่าวจากญาติที่สนิทหรือส่งข่าวไปยังบุคคลดังกล่าวนี้โดยทางไปรษณีย์ธรรมดาได้ รวมทั้งผู้ซึ่งอยู่ห่างไกลมากจากบ้านของตนนั้นจะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งโทรเลขได้ ส่วนค่าธรรมเนียมนั้นคิดจากบัญชีของเชลยศึกซึ่งมีอยู่กับประเทศที่กักคุม หรือจะจ่ายเป็นเงินตราตามสกุลที่เชลยศึกมีอยู่ ในกรณีที่มีเรื่องด่วน เชลยศึกจะต้องได้รับประโยชน์จากระเบียบการนี้เช่นเดียวกัน

โดยปกติ จดหมายโต้ตอบของเชลยศึกจะต้องเขียนเป็นภาษาของเชลยศึกนั่นเอง ภาควิชาพิพาทอาจยอมให้เขียนจดหมายโต้ตอบเป็นภาษาอื่นก็ได้

ถุงที่บรรจุไปรษณีย์ของเชลยศึกจะต้องประทับตราอย่างแข็งแรง และปิดป้ายแสดงสิ่งของที่บรรจุภายในโดยชัดเจน และจะต้องจำหน่ายถึงที่ทำการปลายทาง

ข้อ ๗๒

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้รับหีบห่อของที่ส่งมาเป็นรายบุคคล หรือที่ส่งมาเป็นส่วนรวมโดยทางไปรษณีย์หรือทางอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหีบห่อที่บรรจุอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เวชภัณฑ์ และวัตถุที่ใช้ในทางศาสนา การศึกษาหรือการพักผ่อนตามที่เชลยศึกนั้นประสงค์ รวมทั้งหนังสือ วัตถุสำหรับสักการบูชา บริภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ กระดาษข้อสอบ เครื่องดนตรี เครื่องกีฬา และสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องช่วยเชลยศึกได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมหรือใช้ในทางวัฒนธรรมของตน

การส่งของเช่นว่านี้ไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมหลุดพ้นจากพันธกรณี ซึ่งมีอยู่ตามอนุสัญญาลดฉบับนี้

ข้อจำกัดซึ่งจะพึงทำได้สำหรับการส่งของเหล่านี้นั้น จะต้องเป็นแต่เพียงข้อจำกัดต่าง ๆ ซึ่งประเทศที่คุมครองเสนอขึ้นเพื่อประโยชน์ของเชลยศึกเอง หรือที่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การอื่น ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกเป็นผู้เสนอขึ้นเกี่ยวกับการส่งของในส่วนของตนเท่านั้น เนื่องจากภาวะอันตึงเครียดทางการขนส่งและการคมนาคม

เงื่อนไขในการส่งหีบห่อเป็นรายบุคคลและที่เป็นส่วนรวมนั้น ถ้าจำเป็นจะต้องเป็นไปตามความตกลงพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่ว่าในกรณีใดจะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวทำให้เชลยศึกได้รับเครื่องอุปโภคบริโภคที่ส่งมา

บรรเทาทุกข์นี้โดยล่าช้า หนังสือจะต้องไม่รวมอยู่ในหีบห่อบรรจุเครื่องนุ่มห่มและอาหาร เวชภัณฑ์นั้นโดยปกติจะ
ต้องส่งเป็นหีบห่อที่ส่งมาเป็นส่วนรวม

ข้อ ๗๓

ในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับเงื่อนไขในการรับและการแจกจ่ายสิ่ง
ของบรรเทาทุกข์อันส่งมาเป็นส่วนรวมแล้ว ให้ใช้กฎและข้อบังคับอันเกี่ยวกับการส่งของเป็นส่วนรวม ซึ่งผนวกไว้
ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้บังคับ

ความตกลงพิเศษที่ระบุถึงข้างต้นนี้ จะต้องไม่จำกัดสิทธิของผู้แทนเชลยศึกในอันที่จะเข้าครอบครองสิ่ง
ของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมาสำหรับเชลยศึก และในอันที่จะดำเนินการแจกจ่ายหรือจำหน่ายสิ่งของ
นั้น เพื่อประโยชน์ของเชลยศึก

นอกจากนั้น ความตกลงเช่นนี้จะต้องไม่จำกัดสิทธิของผู้แทนแห่งประเทศที่คุ้มครองคณะกรรมการ
กาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การอื่นใดซึ่งให้ความช่วยเหลือเชลยศึก และรับผิดชอบในการส่งสิ่งของอันเป็นส่วน
รวมนั้น ๆ ในอันที่จะควบคุมดูแลการแจกจ่ายให้แก่ผู้รับ

ข้อ ๗๔

สิ่งของบรรเทาทุกข์ทั้งปวงที่ส่งมาให้เชลยศึก จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีขาเข้าภาษีศุลกากร และ
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ

จดหมายโต้ตอบ สิ่งของบรรเทาทุกข์ และเงินที่ส่งไปให้เชลยศึก ซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว หรือที่เชลยศึก
ส่งผ่านที่ทำการไปรษณีย์ ไม่ว่าจะส่งโดยทางตรง หรือส่งผ่านทางสำนักงานสนเทศ ดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๒ และ
สำนักงานตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก ดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๓ จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม
ไปรษณีย์ทั้งในประเทศต้นทางและปลายทาง และในประเทศระหว่างทางด้วย

ถ้าไม่สามารถส่งของที่มุ่งหมายจะส่งมาบรรเทาทุกข์เชลยศึกโดยผ่านที่ทำการไปรษณีย์เพราะมีน้ำหนักมาก
ไปหรือเพราะเหตุอื่นใดแล้ว จะต้องคิดค่าขนส่งในอาณาเขตทั้งปวงที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของประเทศที่กักคุม
เอาที่ประเทศที่กักคุมนั้น ส่วนประเทศอื่น ๆ ที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้จะต้องเป็นผู้เสียค่าขนส่งในอาณาเขตของ
ตน

เมื่อมิได้มีความตกลงไว้เป็นพิเศษระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องแล้ว ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการขนส่งของเช่น
ว่านี้ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายที่การยกเว้นต่าง ๆ ข้างต้นคลุมถึงนั้น ให้คิดเอาจากผู้ส่ง

อัครภาคีผู้ทำสัญญา จะต้องพยายามลดค่าโทรเลขที่เชลยศึกส่งหรือที่ส่งไปยังเชลยศึกลงเท่าที่จะกระทำ
ได้

ข้อ ๗๕

ถ้าการปฏิบัติการทางทหารขัดขวางประเทศที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่จะอำนวยความสะดวก
ปลอดภัยในการขนส่งสิ่งของตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๗๐, ๗๑, ๗๒, และ ๗๗ แล้ว ประเทศที่คุ้มครองที่เกี่ยวข้อง
คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การอื่นใดซึ่งได้รับความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทอำนาจการให้ทำการ
ขนส่งของเช่นว่านี้โดยวิธีที่เหมาะสมก็ได้ (โดยขบวนตุ้รถไฟ ยานยนต์ เรือหรืออากาศยาน ฯลฯ) เพื่อการนี้

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องพยายามจัดหาพาหนะสำหรับการขนส่งเช่นนี้ให้และอนุญาตการจราจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการออกหนังสือคุ้มครองอันจำเป็นให้

การขนส่งเช่นนี้ อาจจะใช้สำหรับขนส่งของดังต่อไปนี้ได้ด้วย คือ

ก. จดหมาย บัญชีรายชื่อ และรายงานที่ได้ต่อกัน ระหว่างสำนักงานตัวแทนสหประชาชาติที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒๓ และสำนักงานแห่งชาติที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒๒

ข. จดหมาย และรายงานเกี่ยวกับเชลยศึก ซึ่งประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การอื่นใด ที่ช่วยเหลือเชลยศึกอันเป็นการโต้ตอบกับตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของตนหรือกับภาคีคู่พิพาท

ข้อความดังกล่าวมิได้ทำให้เสียไป ซึ่งสิทธิที่ภาคีคู่พิพาทฝ่ายใดก็ตามจะพึงมีในการจัดการขนส่ง โดยวิธีอื่น ๆ ถ้ามีความเหมาะสม ทั้งมิได้ตัดสิทธิการทำการขนส่งกันเองภายใต้เงื่อนไขความตกลงร่วมกันในเรื่องของการขนส่งนั้น

เมื่อมิได้มีความตกลงพิเศษแต่อย่างใดแล้ว ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้วิธีขนส่งเช่นนี้ให้ภาคีคู่พิพาทซึ่งคนชาติของตนได้รับประโยชน์จากการนั้นเป็นผู้ชำระตามส่วน

ข้อ ๗๖

การตรวจจดหมายที่ส่งไปยังเชลยศึก หรือที่เชลยศึกส่งไปนั้น จะต้องกระทำโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ การตรวจจดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์นั้นให้ประเทศที่ส่งและประเทศที่รับเท่านั้นเป็นผู้ตรวจ และให้ฝ่ายหนึ่งตรวจได้เพียงครั้งเดียว

การตรวจหีบห่อที่มีความมุ่งหมายจะส่งไปให้เชลยศึกนั้น จะต้องไม่กระทำในลักษณะที่จะทำให้สิ่งของที่บรรจุอยู่นั้นเสื่อมเสีย การตรวจจะต้องกระทำต่อหน้าผู้รับ หรือต่อหน้าเพื่อนเชลยศึกด้วยกัน ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเชลยศึกโดยเรียบร้อยแล้ว นอกจากในกรณีที่เป็นสิ่งของที่บรรจุข้อความเป็นลายลักษณ์อักษร หรือสิ่งตีพิมพ์ การส่งมอบสิ่งของซึ่งส่งมาเป็นรายบุคคล หรือสิ่งของอันเป็นส่วนรวมให้แก่เชลยศึกนั้น จะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้ โดยการอ้างถึงความยุ่งยากในการตรวจ

การห้ามส่งจดหมายใด ๆ ซึ่งภาคีคู่พิพาทได้สั่งห้ามโดยเหตุผลทางการทหาร หรือทางการเมืองก็ตามจะต้องเป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้น และมีระยะเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้อ ๗๗

ประเทศที่กักคุมจะต้องอำนวยความสะดวกสำหรับการส่งเอกสารการทำนิติกรรม บันทึกข้อความหรือเอกสารที่มีความมุ่งหมายจะส่งมาให้เชลยศึก หรือที่เชลยศึกส่งไปโดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง หรือสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใบมอบฉันทะและพินัยกรรม

ในทุกกรณี ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความสะดวกแก่เชลยศึกในการเตรียม และการจัดการเอกสารต่าง ๆ เช่นว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กักคุมจะต้องอนุญาตให้เชลยศึกได้ปรึกษาหารือกับทนายความ และจะต้องจัดการที่จำเป็นเพื่อรับรองความถูกต้องแห่งลายมือของเชลยศึก

หมวด ๖

ความสัมพันธ์ระหว่างเซลยศึกกับเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ ๑

คำกล่าวหาของเซลยศึกเกี่ยวกับสภาพการจับกุมคุมขัง

ข้อ ๗๘

เซลยศึกมีสิทธิที่จะยื่นคำขอร้องต่อเจ้าหน้าที่ทางทหารซึ่งตนอยู่ในอำนาจเกี่ยวกับสภาพการจับกุมคุมขัง ซึ่งเซลยศึกได้รับอยู่

เซลยศึกยังมีสิทธิอันไม่จำกัดที่จะร้องเรียนต่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง โดยผ่านทางผู้แทนของเซลยศึกเอง หรือถ้าเซลยศึกพิจารณาเห็นว่าเป็นการจำเป็นก็อาจจะทำการร้องเรียนโดยตรง เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงกรณีของตนเองมีเหตุจะต้องกล่าวหาเกี่ยวกับสภาพการจับกุมคุมขัง

คำร้องขอ และข้อกล่าวหาเหล่านี้จะต้องไม่ถูกจำกัด หรือถือว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งส่วนจำกัดของจดหมายโต้ตอบที่ระบุไว้ในข้อ ๗๑ ทั้งจะต้องส่งไปโดยทันที ถึงแม้จะปรากฏว่าคำร้องขอ และข้อกล่าวหาเหล่านี้ไม่มีมูลก็จะยกมาเป็นเหตุเพื่อทำการลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้

ผู้แทนเซลยศึกอาจส่งรายงานเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ในค่ายและความต้องการของเซลยศึกไปยังผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง

ส่วนที่ ๒

ผู้แทนของเซลยศึก

ข้อ ๗๙

ในสถานที่ทุกแห่งที่มีเซลยศึกอยู่ ยกเว้นที่ซึ่งมีนายทหาร ให้เซลยศึกมีเสรีภาพในการเลือกตั้งโดยวิธีลงคะแนนลับทุก ๆ ๖ เดือน และทุกครั้งที่มีตำแหน่งว่างลงเพื่อเลือกตั้งผู้แทนเซลยศึก ในอันที่จะมอบหมายให้ทำการแทนสำหรับติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางทหาร ประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และองค์การอื่นใดที่อาจจะให้ความช่วยเหลือแก่ตน ผู้แทนเซลยศึกเหล่านี้มีสิทธิที่จะได้รับเลือกใหม่ได้

ในค่ายสำหรับนายทหาร และสำหรับบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่ากับนายทหาร หรือในค่ายผสมนั้น จะต้องยอมรับให้นายทหารผู้มีอาวุโสในหมู่เซลยศึกเป็นผู้แทนเซลยศึกของค่าย ในกรณีที่ เป็นค่ายสำหรับนายทหารให้นายทหารผู้นี้ได้รับความช่วยเหลือโดยมีที่ปรึกษาคนหนึ่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งนายทหารทั้งหลายได้เลือกตั้งขึ้น ส่วนในค่ายผสมผู้ช่วยเหลือจะต้องได้รับเลือกจากเซลยศึกที่มีใช้นายทหาร และได้รับเลือกโดยผู้ที่มีใช้นายทหารด้วย

ในค่ายกรรมกรสำหรับเซลยศึกนั้น จะต้องจัดให้นายทหารซึ่งมีสัญชาติเดียวกัน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางการปกครอง ซึ่งเซลยศึกรับผิดชอบอยู่ นายทหารเหล่านี้อาจได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนของเซลยศึกตามวรรคแรกแห่งข้อนี้ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้จะต้องเลือกผู้ช่วยของผู้แทนเซลยศึกจากเซลยศึกซึ่งมีใช้นายทหาร

ผู้แทนทุกคนที่ได้รับเลือกตั้งขึ้นจะต้องได้รับอนุมัติจากประเทศที่กักคุมก่อนที่จะมีสิทธิเริ่มปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีที่ประเทศที่กักคุมไม่อนุมัติ เซลยศึกที่ได้รับเลือกตั้งจากเพื่อนเซลยศึกด้วยกันแล้ว ก็จะต้องแจ้งเหตุการปฏิเสธเช่นนั้นไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ

ในทุกกรณีผู้แทนเซลยศึกจะต้องมีสัญชาติ ภาษา และประเพณีเดียวกับเซลยศึกที่ตนทำการแทน ดังนั้น เซลยศึกซึ่งถูกส่งตัวไปกักกันอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของค่ายตามสัญชาติ ภาษา และประเพณีของตนนั้น จะต้อง มีผู้แทนเซลยศึกของตนเองแต่ละส่วนโดยเป็นไปตามวรรคข้างต้นนั้น

ข้อ ๘๐

ผู้แทนเซลยศึกจะต้องเพิ่มพูนความเป็นอยู่ทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของเซลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่เซลยศึกตกลงจะจัดตั้งวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันขึ้นในพวกของตนแล้ว องค์การนี้จะต้องอยู่ภายในเขตอำนาจของผู้แทนเซลยศึกเพิ่มขึ้น จากหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายโดยบทบัญญัติ อื่น ๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ผู้แทนเซลยศึกไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบสำหรับความผิดใด ๆ ที่เซลยศึกได้กระทำขึ้นเพียงแต่โดยเหตุผลแห่ง หน้าที่ของตนเท่านั้น

ข้อ ๘๑

ผู้แทนเซลยศึกจะต้องไม่ถูกเรียกร้องให้ปฏิบัติงานอย่างอื่นอีก หากว่าการเรียกร้องนั้นจะทำให้การปฏิบัติ หน้าที่ของตนได้รับความลำบากมากขึ้น

ผู้แทนเซลยศึกอาจแต่งตั้งผู้ช่วยจากบรรดาเซลยศึกตามที่เห็นว่าจำเป็น ทั้งจะต้องได้รับความสะดวกใน ทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องได้รับเสรีภาพในการกระทำการกิจกรรมบางประการตามความจำเป็นแก่การ ปฏิบัติหน้าที่ของตน (การตรวจตรากองแรงงาน การรับเครื่องอุปโภคบริโภค ฯลฯ)

ผู้แทนเซลยศึก จะต้องได้รับอนุญาต ให้ไปเยี่ยมตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เซลยศึกถูกกักคุมอยู่และเซลยศึก ทุกคนมีสิทธิที่จะปรึกษาหารือผู้แทนของตนได้อย่างเสรี

โดยนัยเดียวกันผู้แทนเซลยศึกจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวง ในการติดต่อโดยทางไปรษณีย์ และ โทรเลขกับเจ้าหน้าที่ที่กักคุม ประเทศที่คุมครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศและตัวแทนผู้ได้รับมอบ อำนาจของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ คณะกรรมการผสมทางการแพทย์และองค์การต่าง ๆ ที่ให้ความ ช่วยเหลือแก่เซลยศึก ผู้แทนเซลยศึก แห่งกองแรงงานจะได้รับความสะดวกอย่างเดียวกัน ในการติดต่อกับผู้แทน เซลยศึกของค่ายใหญ่ การติดต่อเช่นนี้จะต้องไม่ถูกจำกัด และจะต้องไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของส่วนจำกัดดังที่ ระบุไว้ในข้อ ๗๑

ผู้แทนเซลยศึกซึ่งถูกโยกย้ายจะต้องได้มีเวลาอันสมควร เพื่อแจ้งให้ผู้ที่จะมาแทนตนได้ทราบถึงกิจการ ประจำวันของตน

หากมีการปลดผู้แทนเซลยศึกจากหน้าที่ก็จะต้องติดต่อแจ้งเหตุผลแห่งการนี้ไปให้ประเทศที่คุมครองทราบ

ส่วนที่ ๓

การลงโทษทางอาญาและการลงทัณฑ์ทางวินัย

๑. บททั่วไป

ข้อ ๘๒

เชลยศึกจะต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งอันใช้อยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ประเทศที่กักคุมมีอำนาจที่จะใช้ระเบียบการในทางกฎหมายหรือทางวินัยแก่เชลยศึก ซึ่งกระทำความผิดอย่างหนึ่ง อย่างใดต่อกฎหมายข้อบังคับ หรือคำสั่งเช่นที่ว่านี้ อย่างไรก็ดี ห้ามมิให้ดำเนินคดีหรือลงโทษใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งส่วนนี้

ถ้ากฎหมาย ข้อบังคับ หรือคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดของประเทศที่กักคุม จะกำหนดให้การกระทำใด ๆ ซึ่งเชลยศึกกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งการกระทำเช่นเดียวกันนี้ หากผู้สังกัดในกองทัพของประเทศที่กักคุมเป็นผู้กระทำ เป็นอันไม่มีโทษทางอาญาแล้ว การกระทำเช่นนี้จะต้องได้รับเพียงทัณฑ์ทางวินัยเท่านั้น

ข้อ ๘๓

ในการชี้ขาดว่าการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดซึ่งเชลยศึกถูกกล่าวหาว่าได้กระทำขึ้นจะเป็นความผิดในทางกฎหมายหรือทางวินัยนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องประกันว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้ให้ความปรานีอย่างมากที่สุด และเมื่อสามารถทำได้ก็ให้ใช้ระเบียบการทางวินัยมากกว่าทางกฎหมาย

ข้อ ๘๔

เชลยศึกจะต้องถูกพิจารณาคดีโดยศาลทหารเท่านั้น นอกเสียจากว่ากฎหมายที่ใช้ของประเทศที่กักคุม จะอนุญาตไว้โดยชัดแจ้งให้ศาลพลเรือนมีอำนาจพิจารณาผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมนั้นเกี่ยวกับความผิดโดยเฉพาะที่เชลยศึกได้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำขึ้น

ไม่ว่าพฤติการณ์ใด ๆ ก็ตาม เชลยศึกจะถูกพิจารณาคดีโดยศาลหนึ่งศาลใดที่ไม่ได้ให้หลักประกันอันสำคัญในความเป็นอิสระและความไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด ดังเป็นที่รับรองกันอยู่โดยทั่วไปแล้วมิได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อศาลนั้นใช้วิธีพิจารณาที่ไม่ให้ผู้ต้องหาสิทธิและวิธีการต่อสู้คดีดังที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕

ข้อ ๘๕

เชลยศึกที่ถูกฟ้องตามกฎหมายของประเทศที่กักคุม สำหรับการกระทำผิดใด ๆ ที่ได้กระทำก่อนการจับกุมนั้น ให้คงได้รับประโยชน์จากอนุสัญญาฉบับนี้ แม้ว่าจะได้ถูกตัดสินลงโทษไปแล้วก็ตาม

ข้อ ๘๖

ห้ามมิให้ลงโทษเชลยศึกเกินกว่าหนึ่งครั้ง สำหรับการกระทำความผิดเดียวหรือข้อหาอันเดียวกัน

ข้อ ๘๗

เชลยศึก จะต้องไม่ถูกเจ้าหน้าที่ทางทหารและศาลของประเทศที่กักคุมตัดสินลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากจะเป็นโทษที่ได้บัญญัติไว้สำหรับผู้สังกัดในกองทัพของประเทศ ดังกล่าวที่ได้กระทำผิดอย่างเดียวกัน

ในการกำหนดโทษนั้น ศาลหรือเจ้าหน้าที่ของประเทศที่กักคุมจะต้องคำนึงอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ถึงข้อที่ว่าผู้ต้องหาซึ่งมิใช่คนชาติของประเทศที่กักคุมนั้นย่อมไม่จำต้องผูกพันในหน้าที่แห่งความสวามิภักดิ์ใด ๆ และผู้ต้องหานั้นต้องตกอยู่ในอำนาจของประเทศนั้น โดยผลแห่งพฤติการณ์ต่างๆ อันมิใช่เป็นความประสงค์ของตน

ศาลหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมมีเสรีภาพที่จะลดโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดซึ่งเคยเสียถูกกล่าวหา และจะต้องไม่ถูกผูกพันว่าจะต้องใช้อัตราโทษขั้นต่ำตามที่บัญญัติไว้

การลงโทษเป็นส่วนรวมสำหรับการกระทำของแต่ละคนก็ดี การเขียนตีก็ตี การจำคุกไว้ในสถานที่ที่ปราศจากแสงสว่างก็ดี และโดยทั่วไปการทรมานหรือการทารุณโหดร้ายทุกชนิดเป็นอันต้องห้าม

ห้ามมิให้ประเทศที่กักคุมถอดยศเคยเสีย หรือขัดขวางมิให้เคยเสียประดับเครื่องหมายของตน

ข้อ ๘๘

นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และพลทหาร ซึ่งเป็นเคยเสียที่กำลังได้รับทัณฑ์ทางวินัยหรือโทษตามคำพิพากษาของศาลอยู่ จะต้องไม่ได้รับผลปฏิบัติที่ร้ายแรงกว่าที่ใช้ในการลงโทษทัณฑ์อย่างเดียวกันนี้สำหรับผู้สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมซึ่งมียศเท่ากัน

เคยเสียสตรีจะต้องไม่ถูกตัดสินหรือลงโทษลงทัณฑ์ หรือได้รับการปฏิบัติ ในระหว่างรับโทษทัณฑ์อยู่ ร้ายแรงกว่าสตรีซึ่งสังกัดในกองทัพของประเทศที่กักคุม ที่ได้กระทำความผิดอย่างเดียวกันนี้

ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ก็ตาม เคยเสียสตรีจะต้องไม่ถูกตัดสินหรือลงโทษลงทัณฑ์ หรือได้รับการปฏิบัติ ในระหว่างรับโทษทัณฑ์อยู่ ร้ายแรงกว่าบุรุษ ซึ่งสังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมที่ได้กระทำความผิดอย่างเดียวกัน

เคยเสียที่ได้รับการตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัย หรือลงโทษตามคำพิพากษาของศาลนั้น จะต้องได้รับผลปฏิบัติโดยไม่แตกต่างไปจากเคยเสียอื่น ๆ

๒. การลงทัณฑ์ทางวินัย

ข้อ ๘๙

ทัณฑ์ทางวินัยอันพึงปรับใช้แก่เคยเสีย มีดังต่อไปนี้ คือ

ก. ปรับไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของเงินจ่ายล่วงหน้า และเงินค่าจ้างแรงงานซึ่งเคยเสียอาจได้รับจากทางอื่น ตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๖๐ และ ๖๒ โดยมีระยะเวลาไม่เกินกว่าสามสิบวัน

ข. งดเอกสิทธิที่ได้ให้ไว้ นอกเหนือจากที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญา

ค. ให้ทำงานออกแรงไม่เกินวันละสองชั่วโมง

ง. คุมขัง

ห้ามมิให้ใช้การลงทัณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ค. แก่นายทหารไม่ว่าในกรณีใด

ทัณฑ์ทางวินัยจะต้องไม่เป็นไปอย่างร้ายมนุษยธรรม ทารุณ หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของเคยเสีย

ข้อ ๙๐

ไม่ว่าในกรณีใด กำหนดระยะเวลาการลงทัณฑ์คราวเดียวจะต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน ระยะเวลาการคุมขังขณะรอฟังการพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยหรือคำตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัยนั้น จะต้องหักออกจากคำตัดสินลงทัณฑ์เคยเสีย

กำหนดเวลาอย่างสูงสามสิบวัน ตามที่ได้บัญญัติไว้ข้างต้นนั้น จะเพิ่มให้เกินขึ้นไปอีกไม่ได้ถึงแม้ว่าเชลยศึกนั้นจะต้องได้รับทัณฑ์สำหรับความผิดหลายประการ ในเวลาเดียวกันในขณะที่สั่งลงทัณฑ์นั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกระทำเช่นนี้จะเป็นการติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

ระยะเวลาระหว่างการตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัยและการบังคับตามคำตัดสินนั้น จะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเดือน เมื่อเชลยศึกถูกลงทัณฑ์ทางวินัยเป็นกรณีใหม่ จะต้องให้ระยะเวลาอย่างน้อยสามวันล่วงหน้าไประหว่างการลงทัณฑ์สองคราวใด ๆ หากว่ากำหนดทัณฑ์รายใดรายหนึ่ง มีระยะเวลาสิบวัน หรือกว่านั้นขึ้นไป

ข้อ ๕๑

การหลบหนีของเชลยศึกจะถือว่าได้สำเร็จแล้วต่อเมื่อ

- ก. เชลยศึกได้เข้าไปอยู่ร่วมในกองทัพของประเทศที่ตนสังกัด หรือในกองทัพของประเทศพันธมิตร
- ข. เชลยศึกได้ออกไปพ้นอาณาเขตที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของประเทศที่กักคุม หรือของประเทศพันธมิตรของประเทศดังกล่าว
- ค. เชลยศึกได้ขึ้นไปอยู่บนเรือที่ชักธงของประเทศที่ตนสังกัด หรือของประเทศพันธมิตรที่อยู่ในน่านน้ำอาณาเขตของประเทศที่กักคุม แต่เรือดังกล่าวนั้นมีได้ตกอยู่ภายใต้ความควบคุมของประเทศที่กักคุมนั้นเชลยศึกซึ่งหลบหนีไปได้ตามนัยแห่งข้อนี้ และต่อมาถูกจับตัวได้ใหม่นั้น จะไม่ต้องรับทัณฑ์อย่างใดเกี่ยวกับการหลบหนีที่แล้วมา

ข้อ ๕๒

เชลยศึกที่พยายามหลบหนี และถูกจับตัวได้ก่อนจะหลบหนีไปได้สำเร็จตามนัยแห่งข้อ ๕๑ จะต้องได้รับทัณฑ์ทางวินัยเท่านั้นสำหรับการกระทำที่ว่่านี้ แม้ว่าจะเป็นความผิดซ้ำก็ตาม

เชลยศึกที่ถูกจับได้อีกนี้ จะต้องถูกส่งให้เจ้าหน้าที่ทางทหารผู้มีอำนาจโดยมิชักช้า

โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งข้อ ๘๘ วรรค ๔ เชลยศึกที่ต้องถูกลงทัณฑ์จากผลแห่งการหลบหนีไปไม่สำเร็จอาจต้องอยู่ภายใต้การสอดส่องดูแลเป็นพิเศษ การสอดส่องเช่นนี้จะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสภาวะของสุขภาพของเชลยศึก และจะต้องกระทำในค่ายเชลยศึกทั้งจะต้องไม่ทำให้เพิกถอนความคุ้มครองใด ๆ ที่เชลยศึกได้รับอยู่ตามอนุสัญญานี้ด้วย

ข้อ ๕๓

การหลบหนี หรือพยายามหลบหนี แม้จะเป็นความผิดที่กระทำซ้ำก็ตาม จะต้องไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมเพื่อเพิ่มโทษให้หนักขึ้น หากว่าเชลยศึกต้องถูกฟ้องตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดที่กระทำขึ้นในระหว่างการหลบหนีหรือพยายามหลบหนี

ตามหลักที่กล่าวไว้ในข้อ ๘๓ นั้น ความผิดใด ๆ ที่เชลยศึกกระทำด้วยเจตนาเพียงแต่จะยังความสะดวกแก่การหลบหนี และมีได้ก่อให้เกิดการประทุษร้ายแก่ชีวิตและร่างกาย เช่น ความผิดที่กระทำต่อทรัพย์สินสมบัติสาธารณะ การลักทรัพย์โดยปราศจากเจตนาที่หวังความร่ำรวย การทำหรือใช้เอกสารปลอม การสวมเครื่องนุ่งห่มพลเรือนเหล่านี้ ย่อมลงทัณฑ์ได้เพียงวินัยเท่านั้น

เชลยศึกที่ช่วยเหลือให้มีการหลบหนีหรือพยายามหลบหนี จะต้องได้รับทัณฑ์สำหรับการกระทำนี้เพียงทางวินัยเท่านั้น

ข้อ ๔๔

ถ้าเชลยศึกที่หลบหนีถูกจับตัวคืนมาได้แล้ว จะต้องแจ้งไปให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ทราบเรื่องนี้ ตามลักษณะที่นิยามไว้ในข้อ ๑๒๒ หากว่าได้แจ้งการหลบหนีของเชลยศึกนี้ไว้

ข้อ ๔๕

เชลยศึกที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางวินัย จะต้องไม่ถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณานอกจากว่าผู้สังกัด ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดเช่นเดียวกันจะต้องถูกคุมขังเช่นนั้น หรือหากว่าเป็นการ จำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งระเบียบและวินัยของค่าย

ระยะเวลาที่เชลยศึกถูกขังระหว่างรอการตัดสินความผิดต่อวินัยนี้ จะต้องลดลงให้เหลือน้อยที่สุด และจะ ต้องไม่เกินกว่าสิบสี่วัน

บทบัญญัติแห่งข้อ ๔๗ และ ๔๘ ของส่วนนี้ ให้ใช้กับเชลยศึกซึ่งอยู่ในที่คุมขังระหว่างรอการตัดสิน ความผิดต่อวินัย

ข้อ ๔๖

การกระทำซึ่งเป็นการผิดต่อวินัยนั้น จะต้องทำการสอบสวนทันที โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่อำนาจศาลและเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายทหาร การลงทัณฑ์ทางวินัยนั้น ให้ นายทหารซึ่งมีอำนาจทางวินัยในฐานะเป็นผู้บัญชาการค่าย หรือนายทหารผู้รับผิดชอบซึ่งทำหน้าที่แทน หรือได้รับ มอบอำนาจทางวินัยเท่านั้น เป็นผู้สั่ง

ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ก็ตาม ห้ามมิให้มอบอำนาจเช่นนี้ให้แก่เชลยศึกหรือให้เชลยศึกใช้อำนาจเช่นว่านี้ ก่อนตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัยอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้ต้องหาจะต้องได้ทราบข้อความโดยละเอียดเกี่ยวกับ ความผิดที่ตนถูกกล่าวหา และจะต้องมีโอกาสดูแลถึงความประพฤติและต่อสู้อุบัติของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะ ต้องได้รับอนุญาตให้เรียกพยานและถ้าจำเป็นก็ให้จัดหาล่ามผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยได้ คำตัดสินนั้นจะต้องอ่านให้ฟัง ต่อหน้าเชลยศึกที่ถูกต้องหาและผู้แทนเชลยศึก

ให้ผู้บัญชาการค่ายรักษาสมุดรายการทัณฑ์ทางวินัยไว้ ซึ่งผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองจะขอตรวจดูได้

ข้อ ๔๗

ไม่ว่าในกรณีใด ๆ เชลยศึกจะไม่ต้องถูกย้ายไปยังสถานที่เพื่อการลงทัณฑ์ (เรือนจำ ทัณฑสถาน เรือนจำ มหันตโทษ ฯลฯ) เพื่อรับทัณฑ์ทางวินัย

สถานที่ทั้งหลายซึ่งใช้เป็นที่ลงทัณฑ์ทางวินัยนั้น จะต้องให้มีลักษณะถูกต้องตามหลักสุขอนามัยตามที่ กำหนดไว้ในข้อ ๒๕ เชลยศึกที่ได้รับทัณฑ์อยู่จะต้องสามารถรักษาตัวของเขาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดตามความใน ข้อ ๓๐

นายทหารหรือผู้ที่มีฐานะเทียบเท่ากัน จะต้องไม่ถูกให้พักอยู่ในสถานที่แห่งเดียวกันกับนายทหารชั้น ประทวนหรือพลทหาร

เชลยศึกสตรีที่กำลังรับทัณฑ์ทางวินัย จะต้องถูกคุมขังไว้ในสถานที่ซึ่งแยกต่างหากจากเชลยศึกบุรุษ และ จะต้องอยู่ในความปกครองของสตรีโดยตรง

ข้อ ๙๘

เชลยศึกที่กำลังถูกคุมขังอันเป็นการรับทัณฑ์ทางวินัยนั้นจะยังคงได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฯ นี้ นอกจากเท่าที่ไม่สามารถจะปรับใช้ได้ เพราะเหตุที่ต้องถูกคุมขังอยู่เท่านั้น ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เชลยศึกถูกตัดประโยชน์ที่มีอยู่ตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๗๘ และ ๑๒๖ ห้ามมิให้ตัดสิทธิของเชลยศึกที่ถูกตัดสินให้รับทัณฑ์ทางวินัย อันเป็นสิทธิซึ่งมีอยู่ตามยศของเขา

เชลยศึกที่ถูกตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัย จะต้องได้รับอนุญาตให้บริหารร่างกายและให้อยู่กลางแจ้งได้อย่างน้อยที่สุดวันละสองชั่วโมง

ถ้าเชลยศึกร้องขอจะต้องได้รับอนุญาตไปให้แพทย์ตรวจได้ทุกวัน เชลยศึกจะต้องได้รับการดูแลรักษาตามความจำเป็นแห่งสภาวะของสุขภาพของตน และถ้าจำเป็นก็ให้ย้ายไปยังสถานที่พยาบาลของค่าย หรือไปยังโรงพยาบาล

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้อ่านและเขียน ตลอดจนส่งและรับจดหมายด้วย อย่างไรก็ตามก็ตีพิมพ์ชื่อและเงินที่ส่งมาให้ นั้นจะเก็บรักษาไว้จนกว่าจะครบกำหนดทัณฑ์ก็ได้ ในระหว่างนั้นให้มอบของที่ส่งไปเช่นว่านี้แก่ผู้แทนเชลยศึกเพื่อรักษาไว้ ซึ่งถ้ามีของสละเสียได้อยู่ในหีบนั้นแล้ว ก็ให้ผู้แทนเชลยศึกมอบให้แก่สถานที่พยาบาลต่อไป

๓. การดำเนินคดีทางศาล

ข้อ ๙๙

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกฟ้องหรือถูกลงโทษสำหรับการกระทำซึ่งกฎหมายของประเทศที่กักคุมหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้อยู่ในเวลาที่ได้กระทำการดังกล่าวนี้มิได้กำหนดว่าเป็นความผิด

ห้ามมิให้ทำการบังคับทางจิตใจหรือร่างกายแก่เชลยศึก เพื่อที่จะชักจูงให้เชลยศึกรับสารภาพผิดในการกระทำที่ตนถูกกล่าวหา

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกตัดสินลงโทษ โดยไม่มีโอกาสที่จะแสดงข้อต่อสู้ และที่จะได้รับความช่วยเหลือจากทนายความผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ ๑๐๐

ความผิดใดซึ่งตามกฎหมายของประเทศที่กักคุมอาจลงโทษถึงประหารชีวิตได้แล้ว จะต้องแจ้งให้เชลยศึกและประเทศที่คุ้มครองทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

ความผิดอื่น ๆ นอกจากนั้นจะต้องไม่มีบทลงโทษประหารชีวิตโดยปราศจากความยินยอมของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่

การลงโทษประหารชีวิตแก่เชลยศึกนั้น จะกระทำมิได้เว้นแต่ศาลจะได้คำนึงถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อเท็จจริงตามข้อ ๘๗ วรรคสองที่ว่า ผู้ต้องหามิได้เป็นคนชาติของประเทศที่กักคุม เพราะฉะนั้นจึงไม่มีหน้าที่จะต้องสวมักัดต่อประเทศนั้นอย่างใดเลย และการที่เชลยศึกต้องตกอยู่ในอำนาจของประเทศนั้นก็เนื่องจากผลแห่งพฤติการณ์อันมิใช่เป็นความปรารถนาของตน

ข้อ ๑๐๑

ถ้าเชลยศึกถูกพิพากษาลงโทษประหารชีวิตแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการตามคำพิพากษาจนกว่ากำหนดระยะเวลาจะได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน นับแต่วันที่ประเทศที่คุ้มครองได้รับทราบการแจ้ง ณ ตำบลที่ได้แสดงไว้ถึงรายละเอียดตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๗

ข้อ ๑๐๒

การลงโทษเชลยศึกนั้น จะถือว่าเป็นการสมบูรณได้ก็ต่อเมื่อคำพิพากษาลงโทษนั้นเป็นคำพิพากษาของศาลเดียวกันซึ่งใช้วิธีพิจารณาอย่างเดียวกันกับในคดีของผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ทั้งได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งส่วนนี้ด้วยแล้ว

ข้อ ๑๐๓

การสอบสวนของศาลเกี่ยวกับเชลยศึก จะต้องปฏิบัติไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่พฤติการณ์จะอำนวยให้ และเพื่อที่จะให้การพิจารณาคดีของเชลยศึกนั้นได้ดำเนินไป โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้เชลยศึกจะต้องไม่ถูกคุมขังขณะรอการพิจารณาคดี นอกจากผู้สังกัดในกองทัพของประเทศที่กักคุมจะต้องถูกคุมขังเช่นนั้น หากถูกกล่าวหาในความผิดอันคล้ายคลึงกันนี้ หรือหากว่ามีความจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้นเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศ ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ ก็ตาม ห้ามมิให้ทำการคุมขังเช่นนี้เกินกว่าสามเดือน

ระยะเวลาที่เชลยศึกถูกคุมขังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีนั้น จะต้องนำมาหักออกจากโทษจำคุก และจะต้องคำนึงถึงด้วยในการกำหนดโทษใด ๆ

บทบัญญัติแห่งข้อ ๙๗ และ ๙๘ ของส่วนนี้ให้นำมาใช้สำหรับเชลยศึกที่ถูกคุมขังขณะรอการพิจารณาคดีด้วย

ข้อ ๑๐๔

ในคดีใดก็ตามซึ่งประเทศที่กักคุมตกลงให้ดำเนินการฟ้องเชลยศึกผู้หนึ่งได้ตามกฎหมายแล้วประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และอย่างน้อยที่สุดจะต้องก่อนเริ่มการพิจารณาคดีสามสัปดาห์ ระยะเวลาสามสัปดาห์นี้ให้นับจากวันที่ได้แจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบตามตำบลที่อยู่ ซึ่งประเทศที่คุ้มครองได้แจ้งไว้กับประเทศที่กักคุมก่อนหน้านั้นแล้ว

การแจ้งดังกล่าวจะต้องมีข้อความต่อไปนี้คือ

ก. นามสกุลและนามตัวของเชลยศึก ยศ เครื่องหมายประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ วันเกิดและอาชีพ หรือการทำธุรกิจ ถ้ามี

ข. สถานที่กักกันหรือที่ถูกคุมขัง

ค. รายละเอียดแห่งข้อที่กล่าวหาข้อเดียวหรือหลายข้อเพื่อฟ้องร้องเชลยศึก โดยระบุบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้ด้วย

ง. ชื่อศาลที่จะทำการพิจารณาคดี รวมทั้งวันและสถานที่ที่กำหนดไว้สำหรับการเริ่มพิจารณาคดี ประเทศที่กักคุมจะต้องติดต่อแจ้งข้อความทำนองเดียวกันนี้ ไปให้ผู้แทนเชลยศึกทราบด้วย

เมื่อเปิดการพิจารณาคดี ถ้าไม่มีพยานหลักฐานมาแสดงว่าประเทศที่คุ้มครองหรือเซลยศึกและผู้แทนเซลยศึกที่เกี่ยวข้องได้รับทราบการแจ้งดังกล่าวมาข้างต้นนั้นอย่างน้อยที่สุดสามสัปดาห์ก่อนเปิดการพิจารณาคดีแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการพิจารณาคดี และให้เลื่อนการพิจารณาคดีไป

ข้อ ๑๐๕

เซลยศึกมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนเซลยศึกของตนจำนวนหนึ่งนาย และมีสิทธิที่จะเลือกหาทนายความหรือที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการต่อสู้คดีให้ ตลอดจนมีสิทธิที่จะเรียกพยาน และถ้าเซลยศึกเห็นว่าจำเป็นก็มีสิทธิที่จะขอให้ล่าม ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้เซลยศึกทราบในเวลาอันควรก่อนการพิจารณาคดีว่าตนมีสิทธิเหล่านี้

เมื่อเซลยศึกไม่ใช้สิทธิเลือกหาทนายความหรือที่ปรึกษา ประเทศที่คุ้มครองจะต้องจัดหาทนายความหรือที่ปรึกษาให้และให้มีเวลาอย่างน้อยที่สุดหนึ่งสัปดาห์เพื่อการนี้ เมื่อได้รับคำร้องขอ ประเทศที่คุ้มครองจะต้องส่งรายชื่อบุคคลที่มีคุณวุฒิเป็นทนายความให้แก่ประเทศที่กักคุม แต่ถ้าเซลยศึกหรือประเทศที่คุ้มครองไม่เลือกหาทนายความ ประเทศที่กักคุมจะต้องตั้งทนายความหรือที่ปรึกษาที่สามารถเข้าทำการต่อสู้คดีให้

ทนายความหรือที่ปรึกษาที่ทำการต่อสู้คดีในนามของเซลยศึก จะต้องใช้เวลาจัดการ อย่างน้อยที่สุดสองสัปดาห์ก่อนเปิดการพิจารณาคดี ทั้งจะต้องได้รับความสะดวกต่าง ๆ อันจำเป็นเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีของผู้ต้องหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้าเยี่ยมผู้ต้องหาได้โดยเสรี และทำการสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวได้ และให้ปรึกษารือกับพยานฝ่ายจำเลยตลอดจนเซลยศึกคนอื่น ๆ ได้ด้วย ทนายความหรือที่ปรึกษานี้จะได้รับความสะดวกต่าง ๆ เหล่านี้จนกว่าจะสิ้นระยะเวลาสำหรับอุทธรณ์หรือสำหรับการยื่นคำร้อง

รายละเอียดข้อกล่าวหาในการฟ้องเซลยศึกและเอกสารต่าง ๆ โดยทั่วไป ซึ่งได้ส่งให้แก่ผู้ต้องหาตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม จะต้องส่งให้เซลยศึกผู้ซึ่งตกเป็นจำเลยในภาษาซึ่งเซลยศึกผู้นั้นเข้าใจได้ และภายในเวลาอันสมควรก่อนเปิดการพิจารณาคดีให้มีการติดต่อส่งเอกสารอย่างเดียวกันในพฤติการณ์เช่นเดียวกันนี้ แก่ทนายความหรือที่ปรึกษาซึ่งทำการต่อสู้คดีในนามของเซลยศึกด้วย

ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองจะต้องมีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาคดี นอกจากว่าการพิจารณาคดีนั้นต้องพิจารณาลับเป็นพิเศษ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศ ในกรณีเช่นนี้ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ

ข้อ ๑๐๖

เซลยศึกทุกคนจะต้องมีสิทธิอุทธรณ์ หรือยื่นคำร้อง ต่อคำตัดสินอย่างหนึ่งอย่างใดที่ตนได้รับ เช่นเดียวกับผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมนั้น เพื่อที่จะให้กลับหรือแก้ไขคำตัดสิน หรือที่จะให้เปิดการพิจารณาคดีใหม่ได้ เซลยศึกจะต้องได้รับทราบการแจ้งโดยชัดเจนว่า ตนมีสิทธิอุทธรณ์หรือยื่นคำร้อง รวมทั้งกำหนดเวลาที่จะฟังปฏิบัติการดังกล่าวนี้

ข้อ ๑๐๗

คำพิพากษาและการตัดสินลงโทษใด ๆ ที่มีต่อเซลยศึก จะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบทันทีตามแบบที่มีข้อความโดยย่อ ซึ่งจะต้องชี้แจงให้ทราบด้วยว่าเซลยศึกนั้นมีสิทธิหรือไม่ที่จะอุทธรณ์ เพื่อทำการกลับคำตัดสินหรือเพื่อการเปิดการพิจารณาคดีใหม่ ข้อความทั้งนี้จะต้องส่งไปให้ผู้แทนเซลยศึกที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

เช่นเดียวกัน และหากว่าการอ่านคำตัดสินมิได้ทำต่อหน้าเซลยศึกผู้ตกเป็นจำเลยแล้ว ก็จะต้องส่งไปให้เซลยศึกผู้ซึ่งตกเป็นจำเลยในภาษาที่เซลยศึกนั้นเข้าใจได้ด้วย นอกจากนี้ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยทันที ถึงการตัดสินใจของเซลยศึกที่จะใช้หรือจะสละสิทธิแห่งการอุทธรณ์ที่ว่านี้

อนึ่ง ถ้าในที่สุดเซลยศึกถูกตัดสินลงโทษหรือถ้าคำตัดสินลงโทษเซลยศึกในชั้นต้นเป็นโทษประหารชีวิตแล้ว ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบข้อความละเอียดโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยกล่าวถึง

ก. สำนวนความโดยละเอียดของคำวินิจฉัยและคำตัดสิน

ข. รายงานโดยย่อของการสอบสวนอย่างหนึ่งอย่างใดในชั้นต้นและในชั้นการพิจารณาคดี

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เน้นถึงประเด็นสำคัญของข้อกล่าวหาและข้อต่อสู้

ค. แจ้งให้ทราบสถานที่ซึ่งจะใช้ลงโทษ หากมีการลงโทษ

การติดต่อดังที่ได้ระบุในอนุวรรคข้างต้นนี้ จะต้องส่งไปให้ประเทศที่คุ้มครองตามตำบลที่อยู่ ซึ่งได้แจ้งให้ประเทศที่กักคุมทราบล่วงหน้าไว้แล้ว

ข้อ ๑๐๘

การดำเนินการตามคำตัดสินใด ๆ แก่เซลยศึกหลังจากที่คำพิพากษา มีผลเป็นอันใช้บังคับได้แล้วนั้นจะต้องกระทำในสถานที่และภายใต้เงื่อนไข เช่นเดียวกับกับในกรณีของผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมได้รับเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องเป็นไปตามควรแก่สุขภาพและมนุษยธรรมในทุกกรณี

เซลยศึกสตรีที่ถูกตัดสินลงโทษเช่นนี้จะต้องถูกคุมขังไว้ในสถานที่ซึ่งแยกไว้ต่างหากและจะต้องอยู่ในความควบคุมของสตรีด้วยกัน

ในกรณีใดก็ตาม เซลยศึกที่ถูกตัดสินลงโทษจำกัดเสรีภาพนั้น ให้คงได้รับประโยชน์แห่งบทบัญญัติของข้อ ๗๘ และ ๑๒๖ ของอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากนี้เซลยศึกยังมีสิทธิที่จะรับและส่งจดหมายโต้ตอบ ที่จะได้รับหีบห่อสิ่งของบรรเทาทุกข์อย่างน้อยที่สุดเดือนละ ๑ ห่อ ที่จะออกกำลังภายในกลางแจ้งได้อย่างสม่ำเสมอ ที่จะได้รับการรักษายาบาลตามความจำเป็นของสภาวะแห่งสุขภาพของตน และความช่วยเหลือทางจิตใจตามที่เซลยศึกจะพึงประสงค์ โดยที่เซลยศึกจะได้รับนั้นจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๘๗ วรรคสาม

ภาค ๔

การสิ้นสุดแห่งการจับกุมคุมขัง

หมวด ๑

การส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงและการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง

ข้อ ๑๐๙

ภายใต้บทบัญญัติแห่งวรรคสามของข้อนี้ ภาคีคู่พิพาทย่อมมีพันธกรณีที่จะต้องจัดส่งตัวเซลยศึกที่ได้รับบาดเจ็บสาหัสและป่วยไข้อย่างร้ายแรง กลับคืนประเทศของเซลยศึกนั้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนหรือชั้นยศ หลังจากได้ดูแลรักษาจนอยู่ในลักษณะที่สมควรเดินทางได้แล้วทั้งนี้ตามความในวรรคแรกแห่งข้อต่อไป

ตลอดระยะเวลาแห่งการรบ ภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามด้วยความร่วมมือของประเทศที่เป็นกลางที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการวางระเบียบเกี่ยวกับการที่จะให้เซลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งระบุไว้ในวรรค ๒ แห่ง

ข้อต่อไปนี้จะได้อาศัยในประเทศที่เป็นกลางนอกจากนั้นยังอาจทำความตกลงต่าง ๆ เพื่อการส่งตัวเชลยศึกที่ร่างกายสมบูรณ์และซึ่งได้ถูกจับกุมไว้เป็นระยะเวลานานแล้วกลับประเทศเดิมโดยตรง หรือเพื่อกักกันไว้ในประเทศที่เป็นกลาง .

ห้ามมิให้ส่งตัวเชลยศึกที่ป่วยไข้หรือได้รับบาดเจ็บ ซึ่งมีสิทธิจะได้รับเลือกเพื่อส่งตัวกลับประเทศเดิมตามวรรคแรกแห่งข้อนี้กลับประเทศเดิมโดยขัดกับความประสงค์ของเชลยศึกในระหว่างที่มีการรบ

ข้อ ๑๑๐

ก. บุคคลต่อไปนี้จะต้องถูกส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง คือ

(๑) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ที่รักษาให้หายไม่ได้ ซึ่งปรากฏว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือทางร่างกายได้เสื่อมโทรมลงอย่างร้ายแรง

(๒) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ซึ่งแพทย์มีความเห็นว่าจะรักษาให้หายภายในหนึ่งปีมิได้ ซึ่งมีอาการที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาล ทั้งปรากฏว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือทางร่างกายได้เสื่อมโทรมลงอย่างร้ายแรง

(๓) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งรักษาหายแล้ว แต่ปรากฏว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือทางร่างกายได้เสื่อมโทรมอย่างร้ายแรงเป็นการประจำ

ข. บุคคลต่อไปนี้อาจได้รับให้พักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลาง คือ

(๑) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอาจมีหวังที่จะรักษาให้หายได้ภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รับบาดเจ็บหรือจากวันที่เริ่มป่วยไข้ หากว่าการรักษาพยาบาลในประเทศที่เป็นกลางจะเพิ่มความหวังว่า จะรักษาให้หายได้แน่นอนและรวดเร็วยิ่งขึ้น

(๒) เชลยศึกซึ่งแพทย์มีความเห็นว่าถ้าหากถูกจับกุมคุมขังต่อไปจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อสุขภาพจิตหรือสุขภาพทางร่างกายอย่างร้ายแรง แต่ถ้าได้ไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางแล้วการกระทบกระเทือนเช่นนั้นจะเป็นอันสิ้นไป

ค. เงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งเชลยศึกจะต้องปฏิบัติตามในการเข้าไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางเพื่อเป็นทางสำหรับส่งตัวกลับประเทศเดิมรวมทั้งฐานะของเชลยศึกด้วยนั้นจะได้กำหนดขึ้นไว้โดยความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยปกติ เชลยศึกที่ได้พักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางและเข้าอยู่ในประเภทต่อไปนี้จะควรจะได้รับ การส่งตัวกลับประเทศเดิม คือ

(๑) ผู้ซึ่งมีสภาวะของสุขภาพเสื่อมโทรมในลักษณะที่พอจะเข้าเงื่อนไขแห่งการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงได้

(๒) ผู้ซึ่งกำลังใจหรือกำลังร่างกายยังคงเสื่อมโทรมลงอย่างมากมาย แม้ภายหลังการรักษาพยาบาลแล้วก็ตาม

ถ้าภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องมิได้ทำความตกลงกันเป็นพิเศษขึ้นเพื่อกำหนดกรณีต่าง ๆ เกี่ยวกับความพิการหรือความป่วยไข้อันจะเป็นเหตุให้จำเป็นต้องจัดการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง หรือให้ไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางแล้ว กรณีต่าง ๆ เช่นว่านี้จะต้องเป็นไปตามหลักซึ่งได้วางไว้ในแบบความตกลงเกี่ยวกับการส่งตัวกลับ

ประเทศเดิมโดยตรง และการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลางของเชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ และตามข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการแพทย์ผสม ซึ่งได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๑๑๑

ประเทศที่กักคุม ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ และประเทศที่เป็นกลางซึ่งประเทศทั้งสองดังกล่าวแล้วได้ตกลงเลือกขึ้นนั้น จะต้องพยายามจัดทำความตกลงต่าง ๆ เพื่อจัดการกักกันเชลยศึกไว้ในอาณาเขตของประเทศที่เป็นกลางดังกล่าวนั้น จนกระทั่งการรบได้สิ้นสุดลง

ข้อ ๑๑๒

เมื่อเกิดการรบขึ้น จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการแพทย์ผสมขึ้นเพื่อทำการตรวจเชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ และดำเนินการตามสมควรแก่เชลยศึกเหล่านั้น การแต่งตั้ง หน้าที่ และการดำเนินงานของคณะกรรมการเหล่านี้จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งข้อบังคับที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญานี้

อย่างไรก็ดี เชลยศึกซึ่งเจ้าหน้าที่แพทย์ของประเทศที่กักคุม เห็นว่าเป็นผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือป่วยไข้อย่างร้ายแรงจนเห็นได้ชัดนั้น อาจถูกส่งตัวกลับประเทศเดิม โดยคณะกรรมการแพทย์ผสมไม่จำเป็นต้องทำการตรวจก็ได้

ข้อ ๑๑๓

นอกจากบุคคลที่เจ้าหน้าที่แพทย์แห่งประเทศที่กักคุมได้กำหนดตัวไว้แล้ว เชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอยู่ในประเภทที่กำหนดไว้ต่อไปนี้ มีสิทธิที่จะขอให้คณะกรรมการแพทย์ผสมตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อก่อนนั้นทำการตรวจร่างกายได้ คือ

- ก. ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ซึ่งอายุรแพทย์หรือศัลยแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกันหรือซึ่งเป็นคนชาติของภาคีคู่พิพาทที่เป็นพันธมิตรกับประเทศที่เชลยศึกดังกล่าวสังกัดอยู่ และเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในค่ายนั้นเป็นผู้เสนอ
- ข. ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งผู้แทนเชลยศึกของตนเสนอ
- ค. ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งประเทศที่ตนสังกัดอยู่ หรือองค์การที่ประเทศดังกล่าวได้รับรองแล้ว และที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกเป็นผู้เสนอ

อย่างไรก็ตาม เชลยศึกซึ่งมิได้อยู่ในประเภทหนึ่งประเภทใดในสามประเภทที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจขอให้คณะกรรมการแพทย์ผสมทำการตรวจร่างกายได้ แต่ให้ทำการตรวจภายหลังจากผู้ที่อยู่ในประเภทต่าง ๆ ทั้งสามประเภท ดังกล่าวแล้ว

อายุรแพทย์หรือศัลยแพทย์ ซึ่งมีสัญชาติเดียวกันกับเชลยศึก ซึ่งขอให้คณะกรรมการแพทย์ผสมทำการตรวจร่างกายเชลยศึก รวมทั้งผู้แทนของเชลยศึกที่กล่าวนั้น จะต้องได้รับอนุญาตให้ร่วมอยู่ในเวลาทำการตรวจด้วย

ข้อ ๑๑๔

เชลยศึกที่ประสบอุบัติเหตุจะต้องได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลาง นอกจากอาการบาดเจ็บนั้นตนจะเป็นผู้กระทำตนเอง

ข้อ ๑๑๕

ห้ามกักตัวเชลยศึกที่จำต้องรับทัณฑ์ทางวินัย และมีสิทธิที่จะได้รับเลือกให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมหรือไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางนั้นไว้โดยเหตุที่ว่าเชลยศึกนั้นยังมีได้รับทัณฑ์

เชลยศึกที่ได้ถูกกักคุมเกี่ยวกับการถูกดำเนินคดี หรือการตัดสินลงโทษและที่ได้กำหนดตัวไว้สำหรับส่งกลับประเทศเดิม หรือไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางนั้น อาจได้รับประโยชน์จากระเบียบการเช่นนี้ก่อนเสร็จสิ้นการดำเนินคดี หรือก่อนการสิ้นสุดแห่งการลงโทษ ถ้าประเทศที่กักคุมเห็นชอบด้วยแล้ว

ภาคีคู่พิพาทจะต้องติดต่อกันให้ทราบชื่อของผู้ที่จะต้องถูกกักคุมอยู่จนกว่าจะเสร็จสิ้นการดำเนินคดีหรือสิ้นสุดแห่งการลงโทษ

ข้อ ๑๑๖

ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม หรือในการขนส่งเชลยศึกไปยังประเทศที่เป็นกลางนับจากเขตแดนประเทศที่กักคุมนั้น ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่จะต้องเป็นผู้ออก

ข้อ ๑๑๗

ห้ามมิให้จับบุคคลที่จะส่งตัวกลับประเทศเดิม เข้าปฏิบัติหน้าที่ทหารประจำการ

หมวด ๒

การปล่อยตัวและการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม

เมื่อยุติการสู้รบแล้ว

ข้อ ๑๑๘

ภายหลังการรบได้สิ้นสุดลงแล้ว จะต้องปล่อยตัวเชลยศึกและส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ไม่มีความตกลงใด ๆ ที่ได้กระทำกันระหว่างภาคีคู่พิพาท อันมีจุดมุ่งหมายเพื่อยุติการรบก็ดีหรือถ้าไม่อาจบรรลุความตกลงอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นนี้ก็ดี ประเทศที่กักคุมแต่ละฝ่ายจะได้จัดวางแผนการเพื่อส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม และปฏิบัติการตามแผนการนั้นโดยมิชักช้าตามหลักการที่ได้กำหนดไว้ในวรรคก่อน

ไม่ว่ากรณีใดในสองกรณีดังกล่าวแล้ว จะต้องแจ้งให้เชลยศึกทราบถึงระเบียบการต่าง ๆ ที่นำมาใช้นี้ด้วยในทุกกรณี ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมจะต้องเฉลี่ยเป็นส่วนตามความเป็นธรรมระหว่างประเทศที่กักคุมและประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ การแบ่งส่วนนี้จะต้องกระทำตามหลักดังต่อไปนี้ คือ

ก. ถ้าประเทศทั้งสองอยู่ติดกัน ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่จะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการส่งตัวกลับประเทศเดิม ตั้งแต่ชายแดนของประเทศที่กักคุม

ข. ถ้าประเทศทั้งสองไม่อยู่ติดกัน ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งเชลยศึกในอาณาเขตของตน จนถึงชายแดนของตน หรือถึงท่าลงเรือที่ใกล้ที่สุดกับอาณาเขตของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ ภาคีที่เกี่ยวข้องจะตกลงระหว่างกันเกี่ยวกับส่วนค่าใช้จ่ายอย่างอื่นในการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม เพื่อแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายนี้ระหว่างกันโดยเป็นธรรม การกระทำความตกลงนี้ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ จะถือเป็นข้ออ้างเพื่อหน่วงเหนี่ยวการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมด้วยประการใด ๆ มิได้

ข้อ ๑๑๙

การส่งตัวกลับประเทศเดิม จะต้องจัดทำโดยมีเงื่อนไขต่าง ๆ เช่นเดียวกับที่ได้วางไว้ในข้อ ๔๖ ถึง ๔๘ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เกี่ยวกับการย้ายเชลยศึก โดยคำนึงถึงบทบัญญัติเช่นข้อ ๑๑๘ และบทบัญญัติของวรรคต่อ ๆ ไปนี้ด้วย

ในการส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้น จะต้องคืนสิ่งของอันมีค่าอย่างหนึ่งอย่างใดที่ได้ยึดไว้จากเชลยศึกตาม ข้อ ๑๘ และเงินตราต่างประเทศสกุลใด ๆ ซึ่งยังมีได้เปลี่ยนเป็นเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมให้แก่เชลยศึก สิ่งของอันมีค่าและเงินตราต่างประเทศซึ่งมิได้คืนให้แก่เชลยศึกในเวลาส่งตัวกลับนั้นไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม จะต้องส่งไปยังสำนักงานสนเทศที่ได้ตั้งขึ้นตามข้อ ๑๒๒

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของส่วนตัว จดหมายและหีบห่อที่มีมาถึงเชลยศึกติดตัวไปได้ ผู้นำหนักของหีบห่อเดินทางเช่นว่านี้ อาจถูกจำกัดเท่าที่เชลยศึกแต่ละคนจะนำไปได้ตามสมควรถ้าเป็นการจำเป็นโดย พกติกการณแห่งการส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้น อย่างไรก็ตามเชลยศึกแต่ละคนจะต้องได้รับอนุญาตให้นำของไปได้ อย่างน้อยที่สุด ๒๕ กิโลกรัม

สิ่งของส่วนตัวอื่น ๆ ของเชลยศึกที่ถูกส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้น จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของประเทศที่กักคุม ที่จะจัดส่งไปให้เชลยศึกโดยทันทีหลังจากได้ทำความตกลงเกี่ยวกับการนี้กับประเทศที่เชลยศึก ลังกัตอยู่โดยการกำหนดการจัดระเบียบการขนส่งและการออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

เชลยศึกที่ยังรอการดำเนินคดีสำหรับความผิดทางอาญานั้น อาจจะต้องถูกกักคุมอยู่จนกระทั่งสิ้นสุดการ ดำเนินคดีเช่นที่กล่าวมาแล้ว และถ้าจำเป็นก็อาจต้องถูกกักคุมอยู่นกว่าจะได้รับโทษเสร็จสิ้นแล้ว ระเบียบปฏิบัติ เช่นเดียวกันนี้ให้เป็นอันใช้แก่เชลยศึกที่ถูกตัดสินลงโทษสำหรับความผิดทางอาญาแล้วด้วย

ภาคีคู่พิพาท จะต้องติดต่อกันและกันให้ทราบชื่อของเชลยศึก ซึ่งจะต้องถูกกักคุมอยู่จนกระทั่งสิ้นสุดการ ดำเนินคดี หรือจนกว่าจะได้รับโทษเสร็จสิ้นแล้ว

ให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้น โดยความตกลงระหว่างภาคีคู่พิพาท เพื่อทำการค้นหาเชลยศึกที่กระจัด กระจายอยู่ และเพื่อประกันให้การส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมได้เป็นไปโดยล่าช้า่น้อยที่สุดที่จะทำได้

หมวด ๓

การเสียชีวิตของเชลยศึก

ข้อ ๑๒๐

พินัยกรรมของเชลยศึก จะต้องจัดทำให้ถูกต้องตามเงื่อนไขแห่งความสมบูรณ์ตามกฎหมายแห่งประเทศ เดิมของเชลยศึก ซึ่งจะต้องแจ้งให้ประเทศที่กักคุมทราบถึงเงื่อนไขตามกฎหมายของเชลยศึกในเรื่องนี้ เมื่อเชลยศึก ร้องขอและในทุกกรณีหลังจากการเสียชีวิตของเชลยศึก จะต้องส่งพินัยกรรมไปยังประเทศที่คุ้มครองโดยไม่ชักช้า และส่งสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องไปยังสำนักงานตัวแทนกลางด้วย

ให้จัดส่งมรณบัตรตามแบบซึ่งผนวกแนบท้ายอนุสัญญานี้ หรือบัญชีรายชื่อของบุคคลทุกคนที่เสียชีวิตใน ขณะที่เป็นเชลยศึกซึ่งนายทหารผู้รับผิดชอบได้รับรองแล้วไปยังสำนักงานสนเทศสำหรับเชลยศึกซึ่งได้จัดขึ้น ตามข้อ ๑๒๒ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ มรณบัตรหรือบัญชีรายชื่อที่รับรองแล้วนี้ จะต้องแสดงรายการรูปพรรณ สัตถฐานดังที่ได้กล่าวไว้ในวรรคสามแห่งข้อ ๑๗ และต้องแสดงวันที่และสถานที่ที่เสียชีวิต เหตุที่ทำให้เสียชีวิต วันที่ และสถานที่ฝังศพ และรายการทั้งหลายที่จำเป็นแก่การแสดงให้รู้ถึงหลุมฝังศพด้วย

การฝังหรือเผาศพเชลยศึกนั้น จะต้องได้ทำการชันสูตรศพทางการแพทย์เสียก่อนเพื่อยืนยันการเสียชีวิต และเพื่อให้สามารถทำรายงานขึ้นได้ ตลอดจนเพื่อจัดการทำรูปพรรณสัณฐานขึ้นไว้ในกรณีจำเป็น

เจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะต้องจัดให้เชลยศึกซึ่งเสียชีวิตในขณะที่กำลังถูกจับกุมได้รับการฝังอย่างมีเกียรติ และถ้าเป็นไปได้ให้เป็นไปตามพิธีทางศาสนาของเชลยศึกนั้น และจัดให้สถานที่ฝังศพนั้น ๆ ได้รับความเคารพ ตลอดจนได้รับการบำรุงรักษาตามสมควร กับให้มีเครื่องหมายไว้เพื่อให้ค้นหาได้ตลอดเวลา และถ้าสามารถจัดทำได้แล้ว ให้ฝังศพเชลยศึกซึ่งสังกัดอยู่ในประเทศเดียวกันไว้ ณ สถานที่แห่งเดียวกัน

เชลยศึกที่เสียชีวิตนั้นจะต้องฝังไว้คนละหลุม นอกจากจะมีพฤติการณ์ที่จะหลีกเลี่ยงมิได้บังคับให้ต้องฝังรวมกัน ศพนั้นจะเผาได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุผลทางอนามัยบังคับ หรือโดยเหตุผลทางศาสนาของผู้เสียชีวิต หรือตามความประสงค์อันชัดแจ้งของผู้เสียชีวิตที่จะให้กระทำเช่นนั้น ในกรณีที่มีการเผา ให้ระบุข้อความพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในมรณบัตรของผู้ตาย

เพื่อที่จะให้ค้นหาหลุมฝังศพได้เสมอ ให้จัดทำบันทึกรายการของการฝังศพและหลุมฝังศพต่าง ๆ ไว้กับบริการทะเบียนหลุมฝังศพซึ่งประเทศที่กักคุมได้จัดทำขึ้น บัญชีรายชื่อหลุมฝังศพและรายการของเชลยศึกที่ถูกฝังไว้ในสุสานและที่อื่น ๆ นั้น ให้ส่งไปให้ประเทศที่เชลยศึกดังกล่าวสังกัดอยู่ ความรับผิดชอบในการดูแลรักษาหลุมฝังศพเหล่านี้ และความรับผิดชอบสำหรับบันทึกการเคลื่อนย้ายศพในภายหลังใด ๆ นั้น ให้ตกอยู่กับประเทศที่ควบคุมอาณาเขตนั้น หากว่าประเทศนั้นเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ บทบัญญัติเหล่านี้ให้ใช้กับกรณีของอัฐิ ซึ่งบริการทะเบียนหลุมฝังศพจะต้องเก็บไว้จนกว่าจะได้จัดการไปตามสมควรตามความประสงค์ของประเทศเจ้าของศพ

ข้อ ๑๒๑

ทุก ๆ ครั้งที่มีการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บอันร้ายแรงเกิดขึ้นแก่เชลยศึก หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นโดยการกระทำของทหารยาม หรือเชลยศึกอื่น หรือบุคคลอื่นใดรวมทั้งการเสียชีวิตที่ไม่ปรากฏสาเหตุอีกด้วยนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้มีการสอบสวนเป็นทางการโดยทันที

ให้ส่งคำบอกกล่าวในเรื่องนี้ไปยังประเทศที่คุ้มครองทันที ให้จัดทำคำให้การของพยานไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งเป็นเชลยศึกอยู่ และให้จัดส่งรายงานทั้งคำให้การเช่นว่านี้ไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ

ถ้าการสอบสวนแสดงให้เห็นความผิดของบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นทั้งปวง เพื่อให้มีการฟ้องร้องบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบดังกล่าว

ภาค ๕

สำนักงานสนเทศ และสมาคมบรรเทาทุกข์เชลยศึก

ข้อ ๑๒๒

เมื่อได้เกิดการพิพาทขึ้นและในทุกกรณีที่มีการยึดครอง ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องจัดตั้งสำนักงานสนเทศขึ้นเป็นทางการสำหรับเชลยศึกซึ่งอยู่ในอำนาจของตน ประเทศที่เป็นกลางหรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงคราม ซึ่งอาจได้รับบุคคลในประเภทหนึ่งประเภทใดตามที่ระบุไว้ในข้อ ๔ เข้าไว้ในอาณาเขตของตนนั้น จะต้องดำเนินการอย่างเดียวกันนี้แก่บุคคลเช่นว่านี้ ประเทศที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดให้สำนักงานสนเทศสำหรับเชลยศึกมีสถานที่ บริภัณฑ์ และเจ้าหน้าที่ตามที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติงานได้โดยมีประสิทธิภาพ ให้สำนักงานที่ว่ามีเสรีภาพที่จะใช้เชลยศึกทำงานในสำนักงานได้ภายใต้เงื่อนไขที่ได้วางไว้ในอนุสัญญานี้ ในหมวดที่ว่าด้วยการทำงานของเชลยศึก

ภายในระยะเวลาอันเร็วที่สุดที่จะทำได้ ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้สำนักงานของตนทราบ ข้อความตามที่ระบุอยู่ในวรรคสี่ ห้า และหก แห่งข้อนี้ เกี่ยวกับบุคคลที่เป็นศัตรูที่อยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดที่ระบุไว้ในข้อ ๔ ซึ่งได้ตกมาอยู่ในอำนาจของตน ประเทศที่เป็นกลางหรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงครามจะได้ดำเนินการอย่างเดียวกันนี้แก่บุคคลที่อยู่ในประเภทเช่นว่านี้ ซึ่งตนได้รับไว้ในอาณาเขตของตน

สำนักงานจะได้ส่งข่าวเช่นว่านี้ โดยวิธีที่เร็วที่สุดไปยังประเทศที่เกี่ยวข้องทันทีโดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง และโดยผ่านสำนักงานตัวแทนกลางที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๓ ด้วย

ข้อความนี้จะได้แจ้งให้ญาติสนิทที่เกี่ยวข้องทราบได้โดยรวดเร็ว ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ ๑๗ ข้อความเท่าที่สำนักงานสนเทศจะหาได้สำหรับเชลยศึกแต่ละคนนั้น จะต้องรวมถึงนามสกุล นามตัว ยศ หมายเลขประจำกองทัพบก ประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ สถานที่และวันเกิดโดยละเอียด ประเทศที่ตนสังกัด นามตัวของบิดา และนามเดิมของมารดา ชื่อและที่อยู่ของบุคคลที่จะต้องแจ้งข่าวไปให้ทราบ และตำบลที่อยู่ซึ่งจะได้ส่งจดหมายถึงเชลยศึกไปให้

สำนักงานสนเทศ จะต้องได้รับข่าวจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้าย การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม การหลบหนี การส่งตัวเข้าโรงพยาบาล และการเสียชีวิต ตลอดจนจะต้องส่งข่าวเช่นว่านี้ไปตามวิธีที่ได้ระบุไว้ในวรรคสามข้างต้นนี้

โดยนัยเดียวกัน ข่าวที่เกี่ยวกับสภาวะของสุขภาพของเชลยศึกซึ่งป่วยไข้อย่างร้ายแรงหรือบาดเจ็บสาหัสก็จะต้องแจ้งให้ทราบโดยสม่ำเสมอ และถ้าทำได้ให้แจ้งให้ทราบทุกสัปดาห์

นอกจากนั้น สำนักงานสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการตอบคำถามทั้งปวงที่ส่งมาอันเกี่ยวกับเชลยศึก รวมทั้งที่เกี่ยวกับเชลยศึกซึ่งได้เสียชีวิตในที่จับกุมให้ ถ้าสำนักงานไม่มีข้อความเช่นว่านั้นอยู่สำนักงานสนเทศสืบหาข้อความเพื่อตอบคำถามที่ส่งมานั้น

การติดต่อเป็นลายลักษณ์อักษรของสำนักงานนั้นนั้น จะต้องมียามือชื่อหรือตราประทับรับรองเป็นหลักฐาน นอกจากนี้ ให้สำนักงานสนเทศมีหน้าที่รวบรวมสิ่งของส่วนตัวอันมีค่า รวมทั้งจำนวนเงินนอกเหนือจากเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุม และบรรดาเอกสารที่มีความสำคัญสำหรับญาติสนิท ซึ่งเชลยศึกที่ถูกส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือได้รับการปล่อยตัวหรือที่ได้หลบหนีไป หรือที่เสียชีวิตได้ทิ้งไว้ และจะต้องจัดส่งสิ่งของอันมีค่าดังกล่าวแล้วไปยังประเทศที่เกี่ยวข้อง สำนักงานจะได้ส่งสิ่งของเหล่านี้ไปในหีบห่อที่ปิดผนึกประทับตรา พร้อมด้วยบันทึกรายการให้ข้อความอันชัดเจนและโดยละเอียดเกี่ยวกับรูปพรรณสัณฐานของผู้ที่เป็นเจ้าของสิ่งของเหล่านั้น รวมทั้งบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในหีบห่อนั้นโดยครบถ้วนด้วย สิ่งของส่วนตัวอื่น ๆ ของเชลยศึกเช่นว่านี้จะต้องส่งไปตามข้อตกลง ซึ่งได้กระทำขึ้นระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๒๓

ให้จัดตั้งสำนักงานตัวแทนสนเทศกลางสำหรับเชลยศึกขึ้นในประเทศที่เป็นกลาง หากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเห็นเป็นการจำเป็นจะเสนอให้ประเทศที่เกี่ยวข้องจัดตั้งสำนักงานตัวแทนเช่นว่านี้ขึ้นก็ได้

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานตัวแทนนี้ที่จะรวบรวมข่าวทั้งปวงอันเกี่ยวแก่เชลยศึก ซึ่งอาจได้รับมาโดยทางการหรือทางเอกชน และให้จัดส่งข่าวนั้นไปยังประเทศเดิมของเชลยศึกหรือไปยังประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

อัครภาคีสัญญาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งอัครภาคีที่คนชาติของตนได้รับประโยชน์จากบริการของ
สำนักงานตัวแทนกลาง พึงให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สำนักงานตัวแทนดังกล่าวแล้วตามความต้องการของ
สำนักงานตัวแทน

บทบัญญัติข้างต้นนี้ ห้ามมิให้ตีความโดยเป็นการจำกัด การดำเนินงานในด้านมนุษยธรรมของคณะ
กรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือของสมาคมบรรเทาทุกข์ต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๒๕

ข้อ ๑๒๔

สำนักงานสนเทศแห่งชาติ และสำนักงานตัวแทนสนเทศกลางจะต้องได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม
ไปรษณีย์ ตลอดจนการยกเว้นทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในข้อ ๗๔ รวมทั้งการยกเว้นค่าโทรเลขเท่าที่จะพึงทำได้ หรือ
อย่างน้อยที่สุดก็ให้เสียในอัตราอย่างต่ำมาก

ข้อ ๑๒๕

ภายใต้บังคับแห่งระเบียบการซึ่งประเทศที่กักคุมอาจเห็นจำเป็นที่จะต้องวางขึ้นเพื่อความมั่นคงของตน
หรือเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการอย่างอื่นตามสมควร ผู้แทนขององค์การทางศาสนา สมาคมบรรเทาทุกข์ หรือ
องค์การอื่นใดที่ให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกจะต้องได้รับความสะดวกที่จำเป็นทั้งปวงจากประเทศที่กล่าวนี้ เพื่อ
ตนเองหรือผู้แทนที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องแล้ว ในการเข้าเยี่ยมเชลยศึก แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับ
บรรเทาทุกข์ และพัสดุที่ส่งมาจากที่ใด ๆ เพื่อใช้ในการศาสนา การศึกษา หรือการพักผ่อนและเพื่อช่วยเหลือเชลย
ศึกในการจัดวางระเบียบสำหรับเวลาว่างของตนภายในค่าย สมาคมหรือองค์การเช่นนี้อาจตั้งขึ้นในอาณาเขตของ
ประเทศที่กักคุมหรือในประเทศอื่นใดก็ได้หรืออาจมีลักษณะเป็นกลางระหว่างประเทศก็ได้ ประเทศที่กักคุมอาจ
จำกัดจำนวนและสมาคม ตลอดจนองค์การซึ่งได้รับอนุญาตให้มีตัวแทนไปดำเนินกิจการในอาณาเขตและภายใต้
การควบคุมของตนได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปภายใต้เงื่อนไขว่าการจำกัดเช่นว่านี้ จะต้องไม่เป็นการขัดขวางแก่การ
ปฏิบัติเพื่อยังผลให้ดำเนินการบรรเทาทุกข์ได้อย่างเพียงพอแก่เชลยศึกทั้งหมด

ฐานะพิเศษของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในเรื่องนี้จะต้องเป็นที่รับรองและได้รับความเคารพ
ทุกเมื่อ

เมื่อได้มอบเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับบรรเทาทุกข์หรือวัสดุตามสิ่งของที่มุ่งประสงค์ดังกล่าวข้างต้นให้แก่
เชลยศึกแล้ว หรือหลังจากเวลานั้นเล็กน้อยแล้ว จะต้องจัดส่งใบรับของแต่ละครั้งซึ่งผู้แทนเชลยศึกได้ลงนามไว้
ไปยังสมาคมบรรเทาทุกข์หรือองค์การผู้ส่ง ในขณะเดียวกันให้เจ้าหน้าที่ปกครองซึ่งรับผิดชอบในการควบคุมเชลย
ศึกออกใบรับของเหล่านี้ให้ด้วย

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๒๖

ผู้แทนหรือตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปในที่ทุก ๆ แห่ง ที่มีเชลยศึกอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่ที่กักกัน สถานที่จำคุก และสถานที่ใช้แรงงาน และจะต้องได้รับอนุมัติให้เข้าไปในอาคารทุกแห่งซึ่งเชลยศึกอยู่ และต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปในที่ซึ่งเชลยศึกจะเดินทางจากไป ที่จะผ่าน และที่จะไปถึงเมื่อมีการย้ายเชลยศึกอีกด้วย ผู้แทนนี้อาจสัมภาษณ์เชลยศึก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเข้าสัมภาษณ์ผู้แทนของเชลยศึกเป็นการส่วนตัวตามลำพัง ซึ่งจะทำด้วยตนเองหรือโดยใช้ล่ามก็ได้

ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองจะต้องมีเสรีภาพเต็มที่ที่จะเลือกสถานที่ซึ่งตนประสงค์จะไปเยี่ยม ห้ามมิให้จำกัดเวลาและกำหนดครั้งคราวแห่งการเยี่ยม การเยี่ยมจะถูกห้ามเสียมิได้นอกจากเพื่อเหตุผลแห่งความจำเป็นทางทหารบังคับแต่ถึงกระนั้นจะห้ามได้ก็แต่เพียงเป็นการพิเศษและชั่วคราวเท่านั้น

ประเทศที่กักคุมและประเทศที่เชลยศึกดังกล่าวสังกัดอยู่ อาจยินยอมในกรณีที่เป็นกรจำเป็นให้เพื่อนร่วมชาติของเชลยศึกเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการเยี่ยมด้วยก็ได้

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณา และการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรม ซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕ และข้อต่อ ๆ ไปแห่งอนุสัญญานี้

ตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจะต้องได้รับสิทธิดังกล่าวข้างต้นนั้นด้วย การแต่งตั้งตัวแทนเช่นนี้จะต้องได้รับการเสนอขอความเห็นชอบจากประเทศที่กักคุมเชลยศึกเพื่อการเข้าเยี่ยมเชลยศึก

ข้อ ๑๒๗

อัครราชทูตผู้ทำสัญญารับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ ในประเทศของตนให้กว้างขวางที่สุดที่จะทำได้ ทั้งในยามสงบและยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้เข้าในโครงการศึกษาของทหาร และถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้กองทัพของตนและประชากรโดยทั่วไปได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้

เจ้าหน้าที่ทหาร หรือเจ้าหน้าที่อื่นใด ซึ่งในยามสงครามมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเชลยศึกจะต้องมีตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ และจะต้องได้รับการสอนเป็นพิเศษเกี่ยวกับบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญา

ข้อ ๑๒๘

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลเป็นทางการของอนุสัญญานี้ให้แก่กันและกัน โดยผ่านทางคณะมนตรีสหพันธ์รัฐสวิส และในระหว่างการสู้รบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ข้อ ๑๒๙

อัครภาคีผู้ทำสัญญาว่าจะตรากฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้โดยมีผลแก่บุคคลที่กระทำ หรือสั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงใด ๆ ต่ออนุสัญญาฉบับนี้ ดังได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงนั้น ๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ ไม่ว่าจะมิสัญชาติใด ขึ้นศาลของตน หากประสงค์และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครภาคีฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครภาคีฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ นอกเหนือไปจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณาและการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรม ซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕ และข้อต่อ ๆ ไปแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๑๓๐

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้หากได้กระทำต่อบุคคล หรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครอง คือการฆ่าโดยเจตนา การทรมาน หรือการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม รวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส หรือทำอันตรายแก่ร่างกายหรือสุขภาพอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การบังคับให้เชลยศึกเข้าประจำการในกองทหารของประเทศที่เป็นศัตรู หรือการกระทำโดยเจตนาให้เชลยศึกเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเป็นเที่ยงธรรมและตามระเบียบดังที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้

ข้อ ๑๓๑

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดปล่อยตนเองหรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเองหรืออัครภาคีอื่นที่มีอยู่เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้นมิได้

ข้อ ๑๓๒

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญานี้ขึ้นด้วยประการใด ๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในการสำหรับการสอบสวนแล้ว ภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่ง ซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลงและกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

หมวด ๒

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๓๓

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ตัวบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่ากัน
คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญานี้อย่างเป็นทางการเป็นภาษารัสเซียและ
ภาษาสเปน

ข้อ ๑๓๔

อนุสัญญานี้ให้เป็นอันใช้แทนอนุสัญญาฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๙ ในความสัมพันธ์
ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ ๑๓๕

ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งต้องผูกพันตามอนุสัญญากรุงเฮก ว่าด้วยกฎและระเบียบการ
สงครามทางบกไม่ว่าจะเป็นฉบับลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๖๔ หรือฉบับลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๐๗
ก็ตาม และซึ่งเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้แล้ว อนุสัญญาฉบับสุดท้ายนี้ให้ถือว่าเป็นส่วนที่ ๒ แห่งข้อบังคับที่ผนวกไว้
ท้ายอนุสัญญากรุงเฮกดังกล่าวข้างต้น

ข้อ ๑๓๖

อนุสัญญานี้ซึ่งลงวันที่วันนี้ เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๐ ในนามของประเทศที่
ได้มีผู้แทนไปในการประชุม ซึ่งได้เปิดขึ้น ณ กรุงเจนีวาเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๔๙ กับทั้งประเทศที่มีผู้
ผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้ แต่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๙

ข้อ ๑๓๗

อนุสัญญานี้จะต้องได้รับการให้สัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสารไว้ที่
กรุงเบอร์น

ให้จัดทำบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสารแต่ละฉบับไว้ และให้คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสส่งสำเนาอันรับรองว่า
ถูกต้องไปให้ประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๑๓๘

อนุสัญญาฉบับนี้ จะเป็นอันมีผลบังคับใช้เมื่อครบหกเดือนหลังจากที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารไว้แล้วไม่
น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไปอนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายเมื่อครบหกเดือนหลังจากที่
ได้มอบสัตยาบันสารแล้ว

ข้อ ๑๓๙

ตั้งแต่วันที่ผลบังคับใช้เป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใด ๆ ที่มีได้ลงนามไว้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญา
นี้ได้

ข้อ ๑๔๐

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิส และจะมีผลบังคับเมื่อครบหกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๑๔๑

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๒ และ ๓ จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสารที่ได้มอบไว้และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาท ก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งการสัตยาบันหรือการภาคยานุวัติใด ๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ ๑๔๒

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญานี้

การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิส ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสอง

การบอกเลิกจะมีผลเมื่อครบหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสทราบ อย่างไรก็ตามการบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะที่ประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใดๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสัญญาสันติภาพกันแล้ว และภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัว และการส่งตัวกลับประเทศเดิมของบุคคลที่ได้รับควบคุมครองจากอนุสัญญานี้ได้ยุติลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากจารีตประเพณีซึ่งเป็นที่รับรู้กันในระหว่างอารยชนจากกฎแห่งมนุษยธรรม และจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

ข้อ ๑๔๓

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญานี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติและการบอกเลิก ที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้ส่งมอบสารแสดงการได้รับมอบอำนาจเต็มของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้

ทำ ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ เป็นภาษาอังกฤษ และ ภาษาฝรั่งเศส ต้นฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสมาพันธ์รัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้วไปยังแต่ละรัฐที่ได้ลงนาม และรัฐที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้

ภาคผนวก ๑

แบบความตกลงเกี่ยวกับการส่งตัวเชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้กลับประเทศเดิมโดยตรง หรือการส่งตัวไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง (ดูข้อ ๑๑๐)

ข้อ ๑.

หลักการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมโดยตรง และการส่งตัวไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง

ก. การส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง

กรณีต่อไปนี้ต้องส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง

(๑) เชลยศึกทุกนายที่ได้รับความทุกข์ทรมานจากความพิการซึ่งเป็นผลมาจากการบาดเจ็บ อันเป็นผลให้เกิดการ สูญเสียแขนขา เป็นอัมพาต โรคเกี่ยวกับข้อต่อกระดูกหรือความพิการอย่างอื่น ๆ ในเมื่อความพิการนั้นเป็นการสูญเสียมือหรือเท้าข้างใดข้างหนึ่ง หรือก่อให้เกิดอาการพิการที่เท่าเทียมกับการสูญเสียมือหรือเท้าข้างใดข้างหนึ่ง

การวินิจฉัยโรคตามหลักทั่วไปในกรณีดังต่อไปนี้ต้องดำเนินการโดยปราศจากอคติ ความลำเอียง กรณีดังต่อไปนี้จะต้องนับว่าเท่าเทียมกับการสูญเสียมือหรือเท้าข้างใดข้างหนึ่ง

(ก) การสูญเสียมือข้างใดข้างหนึ่งหรือสูญเสียนิ้วมือทุกนิ้วหรือสูญเสียนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือข้างใดข้างหนึ่ง การสูญเสียเท้าข้างใดข้างหนึ่ง หรือสูญเสียนิ้วเท้าทุกนิ้วและสูญเสียกระดูกเท้าข้างใดข้างหนึ่ง

(ข) อาการข้อติด การสูญเสียเนื้อเยื่อกระดูก การมีแผลเป็นชนิดหดรั้ง อันเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวของข้อต่อกระดูกขนาดใหญ่ข้อใดข้อหนึ่งหรือของข้อกระดูกทุกข้อของมือข้างใดข้างหนึ่ง

(ค) ภาวะการเกิดข้อเทียมของหัวกระดูกขี้นยาว

(ง) ภาวะการผิดรูปร่างของกระดูกอันเนื่องมาจากกระดูกหักหรืออาการบาดเจ็บอื่นใด ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างสำคัญต่อการทำงานและผลกำลังในการแบกรับน้ำหนัก

(๒) เชลยศึกที่บาดเจ็บทุกนาย ที่อาการบาดเจ็บนั้นกลายสภาพเป็นอาการเรื้อรังจนถึงขั้นที่อาจวินิจฉัยได้ว่าแม้จะได้รับการบำบัดรักษาแล้วก็ไม่อาจหายขาดได้ภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รับบาดเจ็บ ดังตัวอย่างในกรณีต่อไปนี้

(ก) การมีหัวกระดูกสันหลังอยู่ในหัวใจ แม้คณะกรรมการแพทย์ผสมจะตรวจไม่พบอาการในขณะตรวจวินิจฉัยก็ตาม

(ข) มีสะเก็ดระเบิดที่เป็นโลหะฝังอยู่ในสมองหรือปอดแม้คณะกรรมการแพทย์ผสมจะไม่สามารถตรวจพบตำแหน่งของสะเก็ดระเบิดนั้นหรือปฏิกิริยาทั่วไปใด ๆ ในขณะตรวจวินิจฉัยก็ตาม

(ค) มีอาการกระดูกอักเสบติดเชื่อที่ยังไม่อาจวินิจฉัยได้ว่าจะหายได้ในปีถัดไปภายหลังจากการบาดเจ็บ และพิจารณาเสมือนว่าจะเป็นเหตุให้เกิดอาการข้อติด หรือสูญเสียความสามารถในการทำงานเทียบเท่ากับการสูญเสียมือหรือเท้าข้างใดข้างหนึ่ง

(ง) มีอาการบาดแผลทะลุ และอาการอักเสบชนิดมีหนองของข้อกระดูกข้อใหญ่

(จ) มีอาการบาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง โดยมีการสูญเสียชิ้นส่วนของกระดูกกระดูกสันหลังหรือกระดูกกระดูกสันหลังเคลื่อนที่

(ค) มีอาการบาดเจ็บหรือบาดเจ็บจากการถูกความร้อนที่บริเวณใบหน้า โดยมีอาการสูญเสียเนื้อเยื่อ และจากการถูกความร้อน การสูญเสียการทำงานของอวัยวะบนใบหน้า

(ข) มีอาการบาดเจ็บของกระดูกไขสันหลัง

(ช) มีอาการบาดเจ็บของเส้นประสาทส่วนปลาย ซึ่งผลที่เกิดเทียบเท่ากับการสูญเสียมือหรือเท้าข้างใดข้างหนึ่ง และการรักษาให้หายต้องใช้เวลานานกว่าหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รับบาดเจ็บ ตัวอย่างเช่นการบาดเจ็บของกลุ่มเครือข่ายเส้นประสาทของแขน (BRACHIAL PLEXUS) หรือกลุ่มเครือข่ายเส้นประสาทของเอวและก้นกบ (LUMBOSACRAL PLEXUS) เส้นประสาท MEDIAN หรือ SCIATIC เช่นเดียวกับอาการบาดเจ็บร่วมกันระหว่าง เส้นประสาทสองเส้น คือเส้นประสาท RADIAL กับ CUBITAL หรือเส้นประสาท LATERAL POPLITEAL (N.PERONEUS COMMUNIS) กับ MEDIAL POPLITEAL (N.TIBIALIS) ฯลฯ ส่วนอาการบาดเจ็บของเส้นประสาทแต่ละเส้น เช่น RADIAL(MUSCUCO-SPIRAL) CUBITAL, LATERAL หรือ MEDIAN POPLITEAL จะไม่เป็นเหตุผลพอสำหรับการส่งตัวกลับประเทศเดิมเว้นแต่อาการดังกล่าวจะก่อให้เกิดภาวะติดยึดตึงรั้งหรือทำให้เกิดความผิดปกติทางระบบประสาทอย่างร้ายแรง

(ฅ) มีอาการบาดเจ็บของระบบปัสสาวะอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถกลั้นปัสสาวะได้

(๓) เซลยศึกที่ป่วยใช้ทุกนายที่มีอาการเรื้อรัง ถึงขั้นที่วินิจฉัยได้ว่าไม่อาจหายได้ภายในหนึ่งปีนับจากเมื่อเริ่มเจ็บป่วยด้วยโรคนั้น ๆ แม้จะได้รับการบำบัดรักษาแล้วก็ตาม ดังตัวอย่างในกรณีต่อไปนี้

(ก) มีอาการของวัณโรคขั้นลุกลามของอวัยวะใด ๆ ซึ่งจากการวินิจฉัยโรคแล้ว ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้แต่อาการอาจทุเลาอย่างเป็นที่น่าพอใจหากได้รับการบำบัดรักษาในประเทศเป็นกลาง

(ข) มีอาการของเยื่อหุ้มปอดอักเสบเป็นหนอง

(ค) มีอาการของโรคร้ายแรงของอวัยวะในระบบทางเดินหายใจที่มีสาเหตุนอกจากวัณโรคสันนิษฐานได้ว่าไม่อาจจะรักษาให้หายขาด เช่น ภาวะลมปอดโป่งพองขั้นรุนแรง และจะมีอาการหลอดลมอักเสบ โรคหอบหืดเรื้อรัง โรคหลอดลมอักเสบร่วมด้วยหรือไม่ก็ตาม โรคหอบหืดเรื้อรัง โรคหลอดลมอักเสบเรื้อรังที่มีอาการต่อเนื่องมากกว่าหนึ่งปีในที่คุมขัง โรคหลอดลมโป่งพอง (BRONCHIECTASIS) เป็นต้น

(ง) มีอาการของโรคเรื้อรังชนิดร้ายแรงที่เกิดต่อระบบไหลเวียนของโลหิต เช่น โรคลิ้นหัวใจและกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบที่แสดงอาการของภาวะการไหลเวียนของกระแสโลหิตล้มเหลวระหว่างการถูกคุมขัง แม้ว่าคณะกรรมการแพทย์ผสมจะไม่สามารถตรวจพบอาการดังกล่าวมาก่อน เมื่อตรวจร่างกายครั้งแรก โรคที่เกิดต่อเยื่อหุ้มหัวใจและหลอดเลือด (โรค BUERGES'S DISEASE, อาการหลอดเลือดใหญ่โป่งพอง)

- (จ) มีอาการของโรคเรื้อรังชนิดร้ายแรงที่เกิดต่อระบบทางเดินอาหาร เช่น แผลในกระเพาะอาหารและลำไส้เล็ก ซึ่งเกิดร่วมกับภาวะแทรกซ้อนภายหลังการผ่าตัดกระเพาะอาหาร ในระหว่างการถูกคุมขัง กระเพาะอาหารอักเสบเรื้อรัง ลำไส้อักเสบหรือลำไส้ใหญ่อักเสบ ที่มีการแสดงอาการของโรคนานกว่าหนึ่งปี และมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายทั่วไป อย่างรุนแรง ภาวะตับแข็ง ภาวะผิดปกติเรื้อรังของถุงน้ำดี เป็นต้น
- (ฉ) มีอาการของโรคเรื้อรังชนิดร้ายแรงที่เกิดต่อระบบทางเดินปัสสาวะ เช่น โรคเรื้อรังของไต ที่ทำให้เกิดภาวะผิดปกติตามมา การถูกผ่าตัดเอาไตออกหนึ่งข้างเนื่องจากวัณโรคของไต หรือกรวยไต หรือกระเพาะปัสสาวะอักเสบเรื้อรัง ภาวะไตพอง (HYDRONEPHROSIS) หรืออาการไตอักเสบเป็นหนอง อาการของโรคภายในสตรีที่รุนแรงอื่น ๆ การตั้งครรภ์ ทั้งที่ปกติและไม่ปกติที่ไม่สามารถไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลางได้ เป็นต้น
- (ช) มีอาการของโรคเรื้อรังชนิดร้ายแรงของระบบประสาทส่วนกลางและส่วนปลาย เช่น โรคจิตและโรคจิตประสาทที่เกิดจากการถูกคุมขังขั้นรุนแรง ฯลฯ ซึ่งได้รับการตรวจพิสูจน์รับรองจากผู้เชี่ยวชาญ/จิตแพทย์ โรคลมชักที่ได้รับการตรวจพิสูจน์รับรองจากแพทย์ของ ค่ายเชลยนั้นๆ โรคหลอดเลือดในสมองตีบแข็ง (CEREBRAL ARTERIOSCLEROSIS) เส้นประสาทอักเสบเรื้อรังที่เป็นมานานเกินกว่าหนึ่งปี
- (ซ) มีอาการของโรคเรื้อรังชนิดร้ายแรงที่เกิดกับระบบประสาทที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงานของร่างกาย ซึ่งทำให้ความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจลดลงเป็นอย่างมาก น้ำหนักและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของร่างกายลดลงอย่างเห็นได้ชัด
- (ฌ) ตาบอดทั้งสองข้างหรือตาบอดข้างใดข้างหนึ่งในขณะที่การมองเห็นของอีกข้างหนึ่งน้อยกว่า ๑ แม้ว่าจะใช้แว่นตาช่วยแก้ไขแล้วก็ตาม การลดลงของการมองเห็นที่ไม่สามารถแก้ไขให้ดีขึ้นกว่า ๑/๒ เป็นอย่างน้อยในตาข้างใดข้างหนึ่ง ภาวะร้ายแรงทางจักษุวิทยา เช่น ต้อหิน ม่านตาอักเสบ CHOROIDIRIS ริดสีดวงตา เป็นต้น
- (ญ) มีอาการผิดปกติของการได้ยินต่าง ๆ ได้แก่ หูหนวกสนิทข้างใดข้างหนึ่ง โดยที่หูอีกข้างหนึ่งไม่สามารถได้ยินคำพูดด้วยเสียงดังปกติของที่อยู่ห่างออกไปหนึ่งเมตรได้ เป็นต้น
- (ฎ) มีอาการผิดปกติอย่างร้ายแรงของระบบการเผาผลาญอาหาร ได้แก่ เบาหวานที่ต้องรักษาด้วยอินซูลิน
- (ฏ) มีอาการผิดปกติอย่างร้ายแรงของต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ได้แก่ ไทรอยด์เป็นพิษ ภาวะต่อมไทรอยด์ทำงานน้อย ADDISON'S DISEASE, SIMMOND'S CACHEXIA, ภาวะ TETANY
- (ฐ) อาการผิดปกติเรื้อรังและรุนแรงมากของอวัยวะที่ทำหน้าที่สร้างเม็ดเลือด (ไขกระดูก)
- (ฑ) ภาวะที่ร่างกายได้รับสารพิษเรื้อรังอย่างรุนแรง เช่น ได้รับพิษจากสารตะกั่ว พิษจากปรอท ภาวะเสพติดสารมอร์ฟีน โคเคน พิษสุราเรื้อรัง ภาวะได้รับพิษจากก๊าซหรือรังสี เป็นต้น

(ฅ) อาการผิดปกติเรื้อรังของระบบการเคลื่อนไหวที่พบเห็นความผิดปกติในการทำงานได้ชัดเจน เช่น อาการข้อกระดูกอักเสบอย่างรุนแรงที่มีความทุพพลภาพเกิดขึ้นกับข้อนั้น ๆ อาการข้อกระดูกอักเสบหลายข้อเรื้อรังที่ลุกลามทางปฐมภูมิและทุติยภูมิ รูมาติซึมที่มีอาการรุนแรงเป็นต้น

(ณ) โรคผิวหนังเรื้อรังและรุนแรงที่ไม่ตอบสนองต่อการบำบัดรักษา

(ด) โรคมะเร็งใด ๆ

(ต) โรคติดเชื้อเรื้อรังรุนแรงต่าง ๆ ที่เป็นอยู่นานกว่าหนึ่งปีนับตั้งแต่ตรวจพบ เช่น มาเลเรียที่มีอาการทำงานผิดปกติของอวัยวะภายใน โรคท้องร่วงจากเชื้ออมีบา หรือแบคทีเรียที่มีภาวะผิดปกติอย่างรุนแรงมาก ซิฟิลิสของอวัยวะภายในชั้นตติยภูมิที่ต้องการรักษาโรคเรื้อน เป็นต้น

(ถ) ภาวะขาดวิตามิน

ข. การส่งตัวไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง

กรณีต่อไปนี้จะเหมาะสมถ้าส่งตัวไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง

(๑) เซลล์ที่ขาดเจ็บทุกนายซึ่งไม่อาจรักษาให้หายขาดได้ในที่คุมขัง แต่อาจจะบำบัดรักษาให้ทุเลาลงอย่างน่าพอใจ หากส่งตัวไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง

(๒) เซลล์ซึ่งได้รับทุกข์ทรมานจากอาการใด ๆ ของวัณโรค ไม่ว่าจะที่อวัยวะใด ๆ และการบำบัดรักษาในประเทศเป็นกลางอาจจะช่วยให้หายขาดหรืออย่างน้อยก็มีอาการทุเลาลงอย่างน่าพอใจ โดยมีข้อยกเว้นสำหรับวัณโรคขั้นเริ่มแรก ซึ่งอาจบำบัดรักษาในที่คุมขังได้

(๓) เซลล์ซึ่งได้รับทุกข์ทรมานจากอาการของโรคที่ต้องการบำบัดรักษา ได้แก่ระบบทางเดินหายใจ ระบบไหลเวียนของโลหิต ระบบทางเดินอาหาร ระบบประสาท ระบบการรับรู้ประสาทสัมผัส ระบบทางเดินปัสสาวะ และระบบอวัยวะสืบพันธุ์ ระบบผิวหนัง ระบบการเคลื่อนไหวของอวัยวะ ฯลฯ ที่การรักษาในประเทศเป็นกลางจะได้ผลดีกว่าการรักษาในที่คุมขัง

(๔) เซลล์ซึ่งสูญเสียไตด้วยการผ่าตัดในที่คุมขังด้วยสาเหตุที่มีสาเหตุจากวัณโรคของไตข้างนั้น กรณีมีอาการอักเสบติดเชื้อของกระดูก อยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาให้หายขาดหรืออาการยังทรงอยู่ โรคเบาหวานที่ไม่ต้องการการรักษาด้วยอินซูลิน

(๕) เซลล์ซึ่งได้รับทุกข์ทรมานจากสงครามหรือโรคประสาทจากการถูกคุมขังในกรณีโรคประสาทจากการถูกคุมขัง ซึ่งไม่อาจรักษาให้หายได้ภายในสามเดือนในการไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลางแล้ว หรือซึ่งด้วยระยะเวลาดังกล่าวไม่อาจเห็นได้ชัดเจนว่าจะมีทางรักษาให้หายขาดได้จะต้องส่งตัวเซลล์กลับประเทศเดิม

(๖) เซลล์ทุกนายที่ได้รับทุกข์ทรมานจากการที่ร่างกายได้รับสารพิษ(ก๊าซ โลหะ อัลคาลอยด์ ฯลฯ) ซึ่งมีแนวโน้มว่าการบำบัดรักษาในประเทศเป็นกลางจะเป็นการเหมาะสมและทำให้หายขาดได้

(๗) เซลล์สตรีทุกนายซึ่งตั้งครรภ์ หรือเป็นมารดาที่ต้องเลี้ยงดูทารก และเด็กเล็ก

ค. กรณีต่อไปนี้อาจจะไม่เหมาะสมในการส่งตัวไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง

(๑) ได้ตรวจและวินิจฉัยแล้วว่าเป็นโรคจิตประสาททุกประเภท

(๒) ระบบอวัยวะทั้งหมดหรือระบบการทำงานของประสาทเป็นโรคซึ่งไม่อาจรักษาให้หายได้

(๓) โรคระบาดทุกชนิดซึ่งอยู่ในระยะแพร่เชื้อ ยกเว้นวัณโรค

ข้อ ๒.

ข้อสังเกตทั่วไป

ก. เงื่อนไขที่กำหนดไว้นี้สมควรได้รับการแปลและประยุกต์ใช้ด้วยมโนธรรมที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภาวะผิดปกติหรือโรคทางระบบประสาทและทางจิตที่เกิดจากสงครามหรือการถูกคุมขังเช่นเดียวกับวัณโรคทุก ระยะจะต้องได้รับสิทธิเหนือผลประโยชน์ใด ๆ โดยการตีความอย่างกว้างขวางนั้น เซลยศึกซึ่งได้รับบาดเจ็บหลาย แห่งซึ่งบาดเจ็บดังกล่าวไม่เข้าข่ายที่จะได้รับการส่งตัวกลับประเทศเดิมจะต้องได้รับการพิจารณาด้วยจิตใจที่มี มโนธรรมว่ามีบาดเจ็บทางจิตใจอันเนื่องมาจากบาดเจ็บทางร่างกายหรือไม่

ข. ในกรณีที่ไม่มีปัญหาในการที่จะได้รับสิทธิในการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง (ถูกตัดขา ตาบอด หูหนวกสนิททั้งสองข้าง เป็นวัณโรคปอดระยะแสดงอาการ เป็นโรคจิตประสาท เป็นโรคมะเร็งระยะลุกลาม ฯลฯ) จะต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยและส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยแพทย์ประจำค่ายหรือโดย คณะกรรมการแพทย์ผสม ซึ่งแต่งตั้งโดยประเทศที่กักคุม

ค. อาการบาดเจ็บและโรคต่าง ๆ ซึ่งเป็นอยู่ก่อนสงคราม ตลอดจนอาการก็มิได้กำเริบหนักขึ้น เช่น อาการบาดเจ็บจากสงคราม (ครั้งก่อน) ซึ่งก็ได้ขัดกับการเข้ารับราชการทหาร ย่อมไม่ได้รับสิทธิในการส่งตัวกลับ ประเทศเดิม

ง. ข้อความในภาคผนวกนี้จะต้องได้รับการตีความและประยุกต์ใช้ในวิธิต่างเดียวกันในรัฐภาคีคู่พิพาท ทั้งปวง รัฐและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องอำนวยความสะดวกทั้งปวงที่จำเป็นแก่คณะกรรมการแพทย์ผสมในอันที่ จะปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์

จ. ตัวอย่างที่ระบุไว้ตามข้อ ๑. ข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเฉพาะกรณีเท่านั้น กรณีที่ไม่ตรงกับข้อความ ดังกล่าวก็จะต้องได้ (COUNTRIES PARTY TO THE CONFLICTS) รับการพิจารณาตัดสินด้วยมโนธรรม ของข้อ ๑๑๐ ของอนุสัญญาฉบับนี้ และโดยหลักการของข้อตกลงฉบับดังกล่าว

ภาคผนวก ๒

ระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการแพทย์ผสม

(ดูข้อ ๑๑๒)

คณะกรรมการแพทย์ผสมซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามข้อ ๑๑๒ แห่งอนุสัญญานี้จะต้องประกอบด้วยสมาชิกสามนาย สองนายจะต้องได้รับการแต่งตั้งมาจากประเทศเป็นกลาง นายที่สามจะได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายประเทศที่กักคุม หนึ่งในจำนวนนี้จะเป็นประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๒.

สมาชิกสองนายจากประเทศเป็นกลางจะได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่ตามความตกลงกับประเทศที่คุ้มครอง ตามคำร้องขอของประเทศที่กักคุม บรรดาสมาชิกดังกล่าวอาจมีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศของตนหรือประเทศเป็นกลางประเทศใด ๆ ก็ได้ หรือในเขตของประเทศที่กักคุมเอง

ข้อ ๓.

สมาชิกจากประเทศเป็นกลางจะต้องได้รับการให้ความยินยอมโดยภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแจ้งการให้ความยินยอมให้แก่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศและประเทศที่คุ้มครองทราบ ซึ่งในการแจ้งนี้จะเป็นผลให้สมาชิกจากประเทศเป็นกลางได้รับการยอมรับว่าได้รับการแต่งตั้งโดยถูกต้องแล้ว

ข้อ ๔.

อาจมีการแต่งตั้งสมาชิกผู้ช่วยในจำนวนที่พอเพียงเพื่อทดแทนสมาชิกตัวจริงในกรณีที่เกิดความจำเป็น สมาชิกผู้ช่วยอาจได้รับการแต่งตั้ง ในเวลาเดียวกันกับสมาชิกตัวจริง หรืออย่างน้อยโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้อ ๕.

ถ้าหากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศไม่อาจขอแต่งตั้งสมาชิกจากประเทศเป็นกลาง ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ประเทศที่คุ้มครองพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของเชลยศึกจะแต่งตั้งสมาชิกจากประเทศเป็นกลางแทน

ข้อ ๖.

สมาชิกจากประเทศเป็นกลางสองนายนี้ ถ้าสามารถกระทำได้ให้แต่งตั้งผู้ที่เป็นศัลยแพทย์หนึ่งนาย และอายุรแพทย์หนึ่งนาย

ข้อ ๗.

สมาชิกจากประเทศเป็นกลางจะต้องมีความเป็นอิสระอย่างเต็มที่ไมขึ้นอยู่กับภาคีคู่พิพาทฝ่ายใด ๆ ซึ่งภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกทั้งปวงในการปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์

ข้อ ๘.

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศอาจทำความตกลงกับประเทศที่กักคุมในขณะที่ทำการแต่งตั้งสมาชิกตามข้อ ๒. และข้อ ๔. แห่งระเบียบนี้ ในเรื่องตั้งข้อกำหนดวิธีการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งก็ได้

ข้อ ๙.

คณะกรรมการแพทย์ผสมอาจเริ่มต้นทำงานของตนในทันทีภายหลังจากที่ได้มีการแต่งตั้งสมาชิกจากประเทศเป็นกลางแล้ว และไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะต้องไม่เกินสามเดือนนับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

ข้อ ๑๐.

คณะกรรมการแพทย์ผสมอาจตรวจร่างการเคลยศึกทุกนายที่ได้กำหนดตั้งไว้แล้วตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑๓ แห่งอนุสัญญานี้ ซึ่งคณะกรรมการอาจจะเสนอให้ส่งตัวกลับประเทศเดิม ยกเลิกคำขอ หรืออ้างถึงการตรวจร่างกายครั้งก่อนก็ได้ คำตัดสินของคณะกรรมการจะกระทำได้โดยใช้เสียงข้างมาก

ข้อ ๑๑.

คำตัดสินของคณะกรรมการแพทย์ผสมในกรณีเฉพาะแต่ละกรณี จะต้องจัดส่งไปยังประเทศที่กักคุม ประเทศที่ให้ความคุ้มครอง และคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศภายในหนึ่งเดือนนับจากวันที่คณะกรรมการมาตรวจเยี่ยม คณะกรรมการแพทย์ผสมจะต้องแจ้งผลการตัดสินให้แก่เคลยศึกที่เข้ารับการตรวจทุกนายทราบ และจะต้องออกใบประกาศนียบัตรตามแบบที่แนบท้ายอนุสัญญานี้ให้แก่ผู้ที่จะถูกส่งตัวกลับประเทศเดิมด้วย

ข้อ ๑๒.

ประเทศที่กักคุมจะต้องปฏิบัติตามการตัดสินของคณะกรรมการแพทย์ผสมภายในสามเดือนนับแต่วันได้รับการแจ้งคำตัดสินเช่นนั้น

ข้อ ๑๓.

ถ้าไม่มีอายุรแพทย์จากประเทศเป็นกลางในประเทศที่คณะกรรมการแพทย์ผสมจะต้องไปปฏิบัติงาน และถ้าการแต่งตั้งแพทย์จากฝ่ายเป็นกลาง ซึ่งมีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศอื่นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถกระทำได้ ประเทศกักคุมซึ่งจะต้องปฏิบัติตามที่ได้ตกลงไว้กับประเทศที่ให้ความคุ้มครอง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการแพทย์ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการผสม ตามข้อ ๑,๒,๓,๔,๕ และ ๘ ของระเบียบนี้

ข้อ ๑๔.

คณะกรรมการแพทย์ผสมจะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นการถาวร และต้องตรวจเยี่ยมค่ายเคลยศึกแต่ละค่ายทุก ๆ ระยะเวลาไม่เกินหกเดือน

ระเบียบเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม

(ดูข้อ ๗๓)

ข้อ ๑.

ผู้แทนเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้แจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์ซึ่งส่งมาเป็นส่วนรวมซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของตนให้แก่เชลยศึกทุกคนซึ่งอยู่ในค่ายเชลยเดียวกับตน รวมทั้งผู้ที่อยู่ในโรงพยาบาลหรือในเรือนจำหรือสถานที่เพื่อการลงโทษทางอาญาอื่น ๆ

ข้อ ๒.

การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่ส่งมาเป็นส่วนรวมจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้บริจาคและ เป็นไปตามแผนซึ่งผู้แทนเชลยศึกได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามสิ่งของที่เป็นพัสดุทางการแพทย์จะต้องแจกจ่ายไปตามที่ได้ตกลงไว้กับนายทหารแพทย์อาวุโส และที่เหลืออาจจะแจกจ่ายไปยังโรงพยาบาลและสถานพยาบาลตามความต้องการของผู้ป่วยในสถานที่ดังกล่าวนั้น โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงคำแนะนำของผู้บริจาคเสมอไป ก็ได้ ภายใต้คำจำกัดความนี้การแจกจ่ายจะต้องกระทำโดยเที่ยงธรรมเสมอ

ข้อ ๓.

ผู้แทนเชลยศึกดังกล่าวหรือผู้ช่วยของผู้แทนเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้เดินทางไปยังจุดที่สิ่งของบรรเทาทุกข์ส่งมาถึงบริเวณใกล้เคียงกับค่ายของตน เพื่อที่ผู้แทนเชลยศึกหรือผู้ช่วยจะได้ตรวจสอบจำนวนและคุณภาพของสินค้าที่ได้รับและจะได้ทำรายงานโดยละเอียดแจ้งให้ผู้บริจาคทราบต่อไป

ข้อ ๔.

ผู้แทนเชลยศึกจะต้องได้รับเครื่องอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นเพื่อการตรวจสอบว่าการแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมในแผนกและกองต่าง ๆ ในค่ายเป็นไปตามคำแนะนำของตน

ข้อ ๕.

ผู้แทนเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้กรอกข้อความหรือดำเนินการให้ผู้แทนเชลยศึกของกอง แร่งงานหรือนายทหารแพทย์อาวุโสของสถานพยาบาลและโรงพยาบาลกรอกข้อความหรือกรอกแบบสอบถามตามความประสงค์ของผู้บริจาคเกี่ยวกับการจัดส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม (การแจกจ่าย ความต้องการ จำนวน ปริมาณ ฯลฯ) แบบฟอร์มดังกล่าวและแบบสอบถามจะต้องกรอกให้เรียบร้อยและจัดส่งไปยังผู้บริจาคโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๖.

เพื่อที่จะประกันว่าจะมีการปฏิบัติต่อสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่จัดส่งมาเป็นส่วนรวมอย่างถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์ ให้แก่เชลยศึกภายในค่ายและตอบสนองต่อความต้องการใด ๆ ที่อาจจะบังเกิดมีขึ้นเนื่องมาจากมีเชลยศึกใหม่เดินทางมาถึง ผู้แทนเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดเก็บสะสมสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่จัดส่งมาเป็นส่วนรวมให้พอเพียง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนี้ ผู้แทนเชลยศึกจะต้องมีคลังเก็บรักษาพัสดุที่เหมาะสมไว้ให้ใช้ได้ตลอดเวลา ประตูคลังเก็บรักษาพัสดุแต่ละคลังจะปิดด้วยกุญแจสองดอก โดยผู้แทนเชลยศึกและผู้บัญชาการค่ายเก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งดอก

ข้อ ๗.

เมื่อสิ่งบรรเทาทุกข์ที่จัดส่งมาเป็นส่วนรวมเป็นเสื้อผ้ามีจำนวนพอเพียงแล้ว เซลยศึกอาจมีเสื้อผ้าอย่างน้อยหนึ่งชุดไว้ในครอบครองได้ ถ้าเซลยศึกมีเสื้อผ้ามากกว่าหนึ่งชุด ผู้แทนเซลยศึกได้รับอนุญาตให้ยึดเสื้อผ้าส่วนที่เกินจากผู้ซึ่งมีเสื้อผ้าจำนวนมากที่สุด หรือมีวัสดุสิ่งของใด ๆ เกินหนึ่งชิ้น ถ้าเป็นการจำเป็น ทั้งนี้เพื่อที่จะนำไปแจกจ่ายให้แก่เซลยศึกที่มีน้อยกว่า แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามจะยึดเอาชุดชั้นใน ถุงเท้า และเครื่องใช้ประกอบ รองเท้าที่เป็นชุดที่สองของผู้ใดมิได้ เว้นแต่จะเป็นการยึดไปเพื่อมอบให้แก่ผู้ที่ไม่มียศ

ข้อ ๘.

อัครภาคีผู้ทำสัญญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กักคุมจะต้องอนุญาตตราบเท่าที่จะเป็นไปได้และต้องสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการดูแลประชาชน พลเรือน ให้มีการจัดซื้อสินค้าที่ผลิตขึ้นในอาณาเขตอัครภาคีผู้ทำสัญญาและประเทศที่กักคุม เพื่อการแจกจ่ายเป็นสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมแก่เซลยศึก ประเทศดังกล่าวจะต้องอนุญาตให้มีการโอนย้ายเงินทุนและมาตรการทางด้านการเงินอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องทาง เทคนิคและการบริหาร อันเป็นปกติธรรมดาของการจัดซื้อ จัดหาดังกล่าว

ข้อ ๙.

การบอกสถานะเงื่อนไขของข้อความดังกล่าวข้างต้นจะไม่ทำให้เซลยศึกเสียสิทธิในการรับสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่ส่งมาเป็นส่วนรวมก่อนที่เซลยศึกจะเดินทางมาถึง หรือในระหว่างการเคลื่อนย้ายหรือขัดขวางผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การใด ๆ มิให้ความช่วยเหลือแก่เซลยศึก ซึ่งมีความรับผิดชอบที่จะจัดส่งสิ่งของดังกล่าว ประกันว่าจะมีการแจกจ่ายสิ่งของให้แก่ผู้รับไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ เท่าที่คาดได้ว่าจะ เป็นผลสำเร็จ

ภาคผนวก ๔

ก. บัตรประจำตัว

(ดูข้อ ๔.)

<p>ขอสงวนสิทธิ์ในนามของประเทศไทย ๒๕๖๓-๒๕๖๔ ๒๕๖๕-๒๕๖๖ ๒๕๖๗-๒๕๖๘ ๒๕๖๙-๒๕๗๐ ๒๕๗๑-๒๕๗๒ ๒๕๗๓-๒๕๗๔ ๒๕๗๕-๒๕๗๖ ๒๕๗๗-๒๕๗๘ ๒๕๗๙-๒๕๘๐ ๒๕๘๑-๒๕๘๒ ๒๕๘๓-๒๕๘๔ ๒๕๘๕-๒๕๘๖ ๒๕๘๗-๒๕๘๘ ๒๕๘๙-๒๕๙๐ ๒๕๙๑-๒๕๙๒ ๒๕๙๓-๒๕๙๔ ๒๕๙๕-๒๕๙๖ ๒๕๙๗-๒๕๙๘ ๒๕๙๙-๒๖๐๐</p>		<p>ลายพิมพ์นิ้วมือ(ไม่บังคับ)</p>	<p>นิ้วชี้ขวา</p>
<p>ขอสงวนสิทธิ์ในนามของประเทศไทย</p>			<p>นิ้วชี้ซ้าย</p>
<p>๒๕๖๓-๒๕๖๔</p>	<p>๒๕๖๕-๒๕๖๖</p>	<p>๒๕๖๗-๒๕๖๘</p>	<p>๒๕๖๙-๒๕๗๐</p>

<p>รูปผู้ถือบัตร</p>	<p>(ชื่อประเทศและผู้มีอำนาจฝ่ายทหารผู้ออกบัตร)</p>		
	<p>บัตรประจำตัวสำหรับบุคคลซึ่งเข้าร่วมอยู่ในกองทัพ</p>		
	<p>ชื่อสกุล.....</p>	<p>ชื่อตัว.....</p>	
	<p>วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด .....</p>		
	<p>เข้าร่วมอยู่ในกองทัพในฐานะ .....</p>		
	<p>วันที่ออกบัตร .....ลายมือชื่อผู้ถือบัตร.....</p>		

หมายเหตุ ไปรษณียบัตรฉบับนี้จะต้องจัดทำเพื่อการเลือกใช้เป็นสองหรือสามภาษา ภาษาหนึ่งจะต้องเป็นภาษาสากล ขนาดจริงของไปรษณียบัตร คือ ๑๓ x ๑๐ เซ็นติเมตร และต้องพับได้ตามรอยเส้นประ

ภาคผนวก ๔
 ข. บัตรแสดงการถูกจับกุม
 (ดูข้อ ๗๐.)

ด้านหน้า

ไปรษณีย์เซลล์กัก	ยกเว้นค่าไปรษณียากร
บัตรแจ้งการถูกจับกุมสำหรับเซลล์กัก	
ค่าเดือน บัตรนี้จะต้องได้รับการกรอกให้สมบูรณ์โดยเซลล์กักแต่ละนายในทันทีที่ถูกจับกุมเป็นเซลล์กักและทุกครั้งที่ย้ายที่กักกัน บัตรนี้มีใช้บัตรพิเศษที่เซลล์กักแต่ละนายจะได้รับอนุญาตให้ส่งไปยังญาติของตน	สำนักงานตัวแทนกลางเซลล์กัก คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เจนีวา สวิสเซอร์แลนด์

ด้านหลัง

เขียนด้วยตัวบรรจงและใช้ตัวซึ่งอักษรใหญ่

๑. ถูกจับเป็นเซลล์กักของ กองทัพบกประเทศ.....

๒. ชื่อสกุล ..... ๓. ชื่อตัว ..... ๔. ชื่อบิดา .....

๕. วัน เดือน ปี เกิด ..... ๖. สถานที่เกิด .....

๗. ชั้นยศ .....

๘. หมายเลขประจำตัว .....

๙. ที่อยู่ของญาติพี่น้อง .....

๑๐. ถูกจับเป็นเซลล์กักเมื่อ..... หรือ .....
 หรือถูกย้ายมาจาก (ค่ายเซลล์หมายเลข, โรงพยาบาล ฯลฯ)

๑๑. (ก) สุขภาพดี ..... (ข.) ไม่ได้รับบาดเจ็บ ..... (ค.) หายดีแล้ว .....
 (ช) อยู่ระหว่างพักฟื้น ..... (จ.) ป่วยไข้ ..... (ฉ.) บาดเจ็บเล็กน้อย .....
 (ซ) บาดเจ็บสาหัส .....

๑๒. ภูมิลำเนาปัจจุบันของข้าพเจ้า คือเซลล์กักหมายเลข .....
 ชื่อค่ายเซลล์กัก .....

๑๓. วัน เดือน ปี ..... ๑๔. ลายมือชื่อ .....

ขีดฆ่าในส่วนไม่ต้องการ ห้ามเพิ่มเติมข้อความใด ๆ อ่านคำอธิบายด้านหลัง

หมายเหตุ แบบฟอร์มเอกสารนี้ควรทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเป็นภาษาของเซลล์กักเอง และเป็นภาษาของประเทศที่กักคุม ขนาดจริงของแบบฟอร์ม ๑๕ x ๑๐.๕ เซนติเมตร

ค. ไปรษณีย์บัตรเพื่อการติดต่อ และจดหมาย

(ดูข้อ ๗๑)

๑. ด้านหน้า

ไปรษณีย์บัตร

ไปรษณีย์ชื่อยศ	ยกเว้นค่าธรรมเนียมไปรษณีย์
ไปรษณีย์บัตร	กรุณาส่ง
ชื่อสกุล ชื่อตัวผู้ส่ง	.....
.....	.....
สถานที่และวัน เดือน ปีเกิด	ปลายทาง
.....	.....
หมายเลขประจำตัวชื่อยศ	ถนน
.....	ประเทศ
ชื่อค่ายกักกันชื่อยศ	จังหวัดหรือเขต
.....	.....
ประเทศต้นทางที่ส่งจดหมาย	
.....	
๒. ด้านหลัง	
ชื่อค่ายกักกันชื่อยศ	วัน เดือน ปี
.....	.....
.....	.....
.....	.....
เขียนบนเส้นประเท่านั้น และเขียนให้ชัดเจนอ่านออกเท่าที่จะทำได้	

หมายเหตุ แบบฟอร์มนี้จะต้องทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาของชื่อยศเอง และภาษาของประเทศที่กักคุม ขนาดจริงของแบบฟอร์ม ๑๕ x ๑๐ เซนติเมตร

ค. ไปรษณียบัตรเพื่อการติดต่อ และจดหมาย

(ดูข้อ ๗๑)

๒. จดหมาย

ไปรษณียบัตรเฉลยศึก

ยกเว้นค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ากร

กรุณาส่ง .....

สถานที่ .....

ถนน .....

ประเทศ .....

เขตหรือจังหวัด .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ แบบฟอร์มนี้จะต้องทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาของเฉลยศึกเอง และภาษาของประเทศที่กักคุม ขนาดปกติ ๑๕ x ๑๐.๕ เซ็นติเมตร

(ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ)	การแจ้งการเสียชีวิต ประเทศที่ถูกจับกุมคุมขังเชลยศึก
ชื่อสกุล และชื่อตัว	.....
- ชื่อตัวของบิดา	.....
- สถานที่และวันเดือนปีเกิด	.....
- สถานที่และวันเดือนปีที่เสียชีวิต	.....
- ยศและหมายเลขประจำตัว	.....
(ตามที่ระบุไว้ในแผ่นโลหะประจำตัว)	.....
- ภูมิลำเนาของญาติพี่น้อง	.....
- สถานที่และวันเวลาที่ถูกจับเป็นเชลยศึก	.....
- สาเหตุและสภาพการเสียชีวิต	.....
- สถานที่ฝังศพ	.....
- หลุมฝังศพมีเครื่องหมายแสดงไว้หรือไม่ และญาติจะมา	.....
ค้นหาหลุมศพได้ในภายหลังหรือไม่	.....
- ทรัพย์สินสิ่งของส่วนตัวของผู้เสียชีวิตนั้นประเทศที่กักคุม	.....
รักษาไว้หรือได้จัดส่งมาพร้อมกับบัตรแจ้งการเสียชีวิตแล้ว	.....
- ถ้ามีการจัดส่งได้ดำเนินการทางสำนักงานตัวแทนใด	.....
- บุคคลผู้ที่รับผิดชอบรักษาพยาบาลผู้ตายขณะเจ็บป่วย หรือใน	.....
เวลาใกล้สิ้นใจ(แพทย์ พยาบาล อนุศาสนาจารย์ เพื่อนเชลยศึก	.....
สามารถที่จะระบุไว้ ณ ที่นี้ หรือในกระดาษที่แนบ	.....
ทั้งสถานการณ์ของการเสียชีวิตและการฝังได้หรือไม่	.....
วันที่ตราประทับ และลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

หมายเหตุ แบบฟอร์มนี้ควรทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเป็นภาษาของเชลยศึกเอง และภาษาของประเทศที่กักคุม ขนาดจริงของแบบฟอร์มนี้ ๒๑ x ๓๐ เซนติเมตร

ภาคผนวกที่ ๔

จ. หนังสือสำคัญการส่งตัวกลับประเทศเดิม

(ดูภาคผนวก II ข้อ II)

หนังสือสำคัญการส่งตัวกลับประเทศเดิม

วันเดือนปี

ค่ายกักกันเชลยศึก

โรงพยาบาล

ชื่อสกุล

ชื่อตัว

วันเดือนปีเกิด

ยศ

หมายเลขประจำตัวในกองทัพ

หมายเลขประจำตัวเชลยศึก

บาดเจ็บ - โรค

คำตัดสินของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการแพทย์ผสม

A ส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง

B ส่งไปพักอาศัยในประเทศเป็นกลาง

NC ตรวจร่างกายใหม่โดยคณะกรรมการชุดต่อไป

ภาคผนวกที่ ๕ (ดูข้อ ๖๓)

วิธีดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งจ่ายเงินโดยเช็คไปยังประเทศของตนเอง

(ดูข้อ ๖๓)

- ก. ใบแจ้งความดังที่กล่าวไว้ในข้อ ๖๓ วรรค ๓ นั้น ให้แสดงรายการดังต่อไปนี้คือ
๑. หมายเลขตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ ยศ ชื่อสกุล ชื่อตัว ของเช็คซึ่งเป็นผู้ส่งจ่าย
  ๒. ชื่อและที่อยู่ของผู้รับเงินในประเทศที่เช็คสังกัด
  ๓. จำนวนเงินที่ส่งจ่ายในสกุลเงินของประเทศ ซึ่งเช็คถูกกักกุมอยู่
- ข. เช็คจะต้องลงลายมือชื่อในใบแจ้งความนี้ หากเช็คเขียนหนังสือไม่เป็นให้เช็คที่นั้นลงแกงได้ โดยมีพยานรับรองและผู้แทนเช็คลงนามรับรองอีกครั้งหนึ่ง
- ค. ผู้บัญชาการค่ายจะต้องแนบใบรับรองว่าเช็คที่นั้นมีเงินในบัญชีไม่ต่ำกว่าจำนวนที่เช็คผู้ส่งจ่ายแนบไปกับใบแจ้งความด้วย
- ง. ใบแจ้งความนี้อาจทำในรูปรายการได้ รายการแต่ละแผ่นจะต้องมีผู้แทนเช็คลงนามเป็นพยาน และผู้บัญชาการค่ายลงนามรับรองอีกครั้งหนึ่ง

อนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการคุ้มครองพลเรือนในเวลาสงคราม
ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๔๙๒)

อนุสัญญาเจนีวา
เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม
ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๒

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูต ที่ได้จัดให้มีขึ้น ณ กรุงเจนีวา ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ถึงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ (พ.ศ. ๒๔๙๒) เพื่อจัดทำอนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ได้ตกลงกัน ดังต่อไปนี้

ภาค ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญานี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ ๒

นอกจากบทบัญญัติที่จะต้องใช้อย่างบังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญานี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใดซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่ายหรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดากรณีการยึดครองอาณาเขตบางส่วนหรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่าการยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะมีได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ก็ตาม ประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ยิ่งกว่านั้นบรรดาประเทศดังกล่าวแล้วยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ ๓

ในกรณีที่การพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีความผูกพันที่จะใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

ก. บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการสู้รบโดยตรงรวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการต่อสู้เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ไม่ว่าพฤติการณ์ใด ๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่ เชื้อชาติ ศิวนศาสนา หรือลัทธิ ความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้นเป็นอันห้ามและคงห้ามต่อไปไม่ว่าในกาลและเทศะใด คือ

๑. การประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทำทารุณกรรม และการทรมาน

๒. การจับตัวไปเป็นประกัน

๓. การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้าและเสื่อมทรามต่ำช้า

๔. การตัดสินลงโทษและการปฏิบัติตามคำตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบอันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรมซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะละเว้นเสียได้

ข. ให้รวบรวมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดเช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศอาจเสนอบริการของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่น ๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้บังคับอีกด้วย โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้จะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ ๔

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้ ได้แก่บรรดาผู้ซึ่งขณะหนึ่งและในลักษณะอย่างใดก็ตามในกรณีพิพาทหรือยึดครอง ได้ตกอยู่ในอำนาจของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งหรือของประเทศที่ยึดครองอันบุคคลเหล่านั้นมิใช่เป็นคนชาติ

คนชาติของประเทศซึ่งไม่มีความผูกพันตามอนุสัญญาฉบับนี้ย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ คนชาติของประเทศที่เป็นกลางซึ่งตกอยู่ในอาณาเขตของประเทศที่เป็นฝ่ายในสงครามและคนชาติของประเทศที่เป็นฝ่ายร่วมในสงคราม ไม่นับว่าเป็นบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองในขณะที่ประเทศอันบุคคลดังกล่าวเป็นคนชาติ มีผู้แทนทางทูตตามปกติ อยู่ในประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นตกอยู่ในอำนาจ

แต่บทบัญญัติแห่งภาค ๒ นั้น ย่อมใช้บังคับได้กว้างกว่าดังที่ได้นิยามไว้ใน ข้อ ๑๓

บรรดาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในสนามรบ มีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ หรือ ตามอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บป่วยไข้และเรือต้องอับปาง มีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ หรือ ตามอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ นั้นมิให้ถือว่าเป็นบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามความหมายแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๕

หากว่าภายในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ภาคีคู่พิพาทฝ่ายนั้นมีเหตุอันเป็นที่พอใจว่าบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองผู้ใดเป็นผู้ที่ต้องสงสัยอย่างแน่นอนว่าได้กระทำหรือเกี่ยวข้องในการกระทำการต่าง ๆ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงของประเทศนั้นแล้ว ผู้นั้นเป็นอันไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องบรรดาลิทธิและ

เอกสิทธิตามอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งถ้าได้ใช้ในทางที่เป็นคุณแก่บุคคลผู้นั้นแล้ว จะทำให้ความมั่นคงแห่งรัฐดังกล่าว เสื่อมเสียไป

หากว่าภายในอาณาเขตยึดครอง บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองผู้ใดต้องถูกกักคุมในฐานะที่เป็น**จารบุรุษ** หรือผู้ก่อวินาศกรรม หรือในฐานะที่เป็นบุคคลต้องสงสัยอย่างแน่นอนว่าได้กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงแห่งประเทศที่ยึดครองแล้ว ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อความมั่นคงทางทหาร ให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นได้ สละสิทธิในการติดต่อตามอนุสัญญาฉบับนี้

อย่างไรก็ตาม ในแต่ละกรณี ให้บุคคลเช่นว่านี้ได้รับผลปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม และในกรณีที่มีการฟ้องร้องห้ามมิให้ตัดสิทธิของบุคคลดังกล่าวในอันที่จะได้รับการพิจารณาโดยเที่ยงธรรมตามระเบียบดังที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้กับทั้งต้องให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิทธิและเอกสิทธิของผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้อย่างเต็มที่ในเร็ววันที่สุดโดยไม่ขัดกับความมั่นคงของประเทศหรือของประเทศที่ยึดครองแล้วแต่กรณี

ข้อ ๖

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันเริ่มแรกที่เกิดมีกรณีพิพาทหรือยึดครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังระบุไว้ในข้อ ๒

ในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท อนุสัญญาฉบับนี้เป็นอันเลิกใช้บังคับเมื่อการปฏิบัติต่าง ๆ ของทหารได้ยุติลงโดยทั่วไปแล้ว

ในกรณีอาณาเขตที่ถูกยึดครอง อนุสัญญาฉบับนี้เป็นอันเลิกใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งปี นับแต่การปฏิบัติต่าง ๆ ของทหารได้ยุติลงโดยทั่วไปแล้ว อย่างไรก็ตามตลอดเวลาที่ยึดครองนั้น ประเทศที่ยึดครองมีข้อผูกพันตราบเท่าที่ประเทศนั้นพึงใช้อำนาจและหน้าที่ในการปกครองในอาณาเขตดังกล่าวแล้วนั้น ตามบทบัญญัติในข้อต่าง ๆ แห่งอนุสัญญานี้คือข้อ ๑ ถึง ๑๒, ๒๗, ๒๘ ถึง ๓๔, ๔๗, ๔๘, ๕๑, ๕๒, ๕๓, ๕๔, ๖๑ ถึง ๗๗, ๑๔๓

บรรดาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองนั้น หากจะมีการปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือการกลับถิ่นฐานภายหลังวันเช่นว่านั้นแล้วก็ควรให้ได้รับประโยชน์ตามอนุสัญญาฉบับนี้ ในระหว่างระยะเวลานั้นต่อไป

ข้อ ๗

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ ๑๑, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๓๖, ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๓๒, ๑๓๓, และ๑๔๔ แล้ว บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงพิเศษอื่น ๆ สำหรับเรื่องทั้งปวงซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากก็ได้ ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันจะเป็นผลเสื่อมเสียแก่ฐานะของผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามที่ได้นิยามไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้หรือก่อกัดสิทธิต่าง ๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่าง ๆ เช่นว่านี้ ตราบเท่าที่อนุสัญญานี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงดังกล่าวแล้ว หรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นภายหลัง หรือเมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่าง ๆ ที่ดีกว่ามาใช้แก่บุคคลเหล่านั้น

ข้อ ๘

บรรดาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร จะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญานี้ และตามความตกลงพิเศษต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อน ในกรณีที่มีความตกลงพิเศษ เช่นว่านั้น หาได้ไม่

ข้อ ๙

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาท เพื่อการนี้ นอกจากพนักงานทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งตัวแทนจากคนชาติของตนหรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ตัวแทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการของผู้แทนหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครอง ไม่ว่าในกรณีใด จะกระทำการเกินหน้าที่ของตนตามอนุสัญญานี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศที่ตนไปปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๑๐

บทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญานี้ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรม ซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด ที่รับจะกระทำเพื่อคุ้มครองบุคคลพลเรือนและเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้น โดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวง อันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญานี้ให้แก่องค์การระหว่างประเทศใด ๆ ซึ่งให้หลักประกันทั้งปวงในความไม่ลำเอียงและในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อผู้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้มิได้รับประโยชน์ หรือถูกระงับมิให้ได้รับประโยชน์อีกต่อไปไม่ว่าเพราะเหตุใดจากการปฏิบัติการของประเทศที่คุ้มครองหรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอประเทศที่เป็นกลางประเทศหนึ่งประเทศใด หรือองค์การหนึ่งองค์การใด เช่นว่านั้น เข้ารับหน้าที่ทั้งหลายอันประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญานี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองได้ตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอ หรือรับสนองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นต้น ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งข้อนี้ที่จะเข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรม ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญานี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใด หรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอตนเองเพื่อการนี้จะต้องปฏิบัติการด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาท ซึ่งผู้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้สังกัดอยู่ และจะต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควร และจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่าง ๆ จะทำความตกลงพิเศษใด ๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพแม้เพียงชั่วคราวก็ดี ในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตน โดยผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่งในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อได้อนุสัญญาฉบับนี้ มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้บังคับแก่องค์การต่าง ๆ ที่เข้ามาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

บทบัญญัติแห่งข้อนี้ให้ขยายและปรับใช้แก่กรณีที่คนชาติของประเทศที่เป็นกลาง ซึ่งอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง หรือซึ่งตกอยู่ในอาณาเขตของประเทศที่เป็นฝ่ายในสงคราม ซึ่งประเทศที่บุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่ไม่มีผู้แทนทางการทูตตามปกติประจำอยู่

ข้อ ๑๒

ในกรณีที่เป็นกรณีเห็นว่าเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการขัดแย้งกันในระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้ หรือการตีความบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่เกิดขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศจะเป็นโดยการเชื้อเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการริเริ่มของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับความคุ้มครองก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลาง อันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตน เพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลางหรือที่ได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ภาค ๒

ความคุ้มครองโดยทั่วไปแก่ประชากรต่อผลแห่งสงครามบางประการ

ข้อ ๑๓

บทบัญญัติในภาค ๒ ย่อมคลุมถึงประชากรทั้งปวงของประเทศที่พิพาทกัน โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งซึ่งสืบเนื่องมาแต่เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา หรือความคิดเห็นในทางการเมือง และย่อมมุ่งหมายที่จะบรรเทาความทุกข์ทรมานอันเกิดแต่สงคราม

ข้อ ๑๔

ในยามสงบ บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญา และภายหลังเมื่อได้เกิดการสู้รบขึ้นแล้ว บรรดาอัครภาคีดังกล่าว นั้นอาจจัดตั้งเขตโรงพยาบาล และเขตปลอดภัย ตลอดจนจัดตั้งเขตพื้นที่ที่มีระเบียบขึ้นในอาณาเขตของตน และถ้าหากมีความจำเป็นเกิดขึ้นอาจจัดตั้งขึ้นในเขตที่ยึดครอง เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้และผู้ชรา เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี สตรีมีครรภ์และมารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า ๗ ปี ให้พ้นจากภัยสงคราม

เมื่อมีการสู้รบเกิดขึ้นและระหว่างที่ทำการสู้รบกันอยู่นั้น ภาคีที่เกี่ยวข้องอาจทำความตกลงกันเพื่อรับรองเขตและท้องที่ที่ได้จัดตั้งขึ้นนั้นเพื่อการนี้ ภาคีดังกล่าวแล้วอาจเพิ่มเติมบทบัญญัติของร่างความตกลงที่ได้ผนวกไว้ทำอนุสัญญาฉบับนี้โดยการแก้ไขตามที่เห็นว่าจำเป็นก็ได้

ประเทศที่คุ้มครองและคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจะได้รับเชิญเพื่อให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งและการรับรองเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาลและสำหรับความปลอดภัยเหล่านี้

ข้อ ๑๕

ภาคีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยผ่านประเทศที่เป็นกลางหรือองค์การมนุษยธรรมแห่งใดก็ตามอาจเสนอต่อภาคีฝ่ายปฏิบัติให้จัดตั้งขึ้นในภูมิภาคที่มีการต่อสู้กัน ซึ่งเขตที่เป็นกลางเพื่อให้บุคคลดังต่อไปนี้หลบภัยจากผลของสงครามก็ได้ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างใด ๆ คือ

ก. พลรบหรือผู้ที่มีไข้พลรบ ซึ่งบาดเจ็บ และป่วยไข้

ข. บุคคลพลเรือน ซึ่งมีได้มีส่วนในการสู้รบ และซึ่งขณะที่มีถิ่นที่อยู่อยู่ในเขตนั้น มิได้กระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการทหาร

เมื่อภาคีที่เกี่ยวข้องตกลงเห็นพ้องกันในที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การบริหาร การส่งอาหาร และการควบคุมดูแลเขตที่เป็นกลางตามที่ได้เสนอขึ้นนั้นแล้ว ให้ผู้แทนของภาคีคู่พิพาทจัดทำความตกลงและลงนามกันเป็นลายลักษณ์อักษร ความตกลงนั้นให้กำหนดเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาที่จะให้ดำรงไว้ซึ่งความเป็นกลางแห่งเขตนั้นด้วย

ข้อ ๑๖

ให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ตลอดจนผู้ทุพพลภาพ และสตรีมีครรภ์ได้รับการพิจารณาเพื่อความคุ้มครองและเคารพเป็นพิเศษ

ตราบเท่าที่ความจำเป็นในทางการทหารเปิดช่องให้ ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องอำนวยความสะดวกแก่การที่จะค้นหาผู้ที่เสียชีวิต หรือบาดเจ็บ กับให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยจากเรืออัปปาง และบุคคลอื่นที่ตกอยู่ในอันตรายอย่างร้ายแรง และต้องให้ความคุ้มครองแก่บุคคลเหล่านั้น ต่อการถูกปล้นสดมภ์และการปฏิบัติอันเลวทราม

ข้อ ๑๗

ภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามจัดทำความตกลงเฉพาะท้องถิ่น เพื่อการขนย้ายผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ ผู้ชรา เด็ก และสตรีที่คลอดบุตรออกจากเขตที่ถูกปิดหรือถูกล้อมไว้ และเพื่อจัดให้บรรพชิตแห่งศาสนาต่าง ๆ พนักงานแพทย์และบริภัณฑ์ทางการแพทย์ได้ผ่านไปสู่เขตนั้น ๆ ได้

ข้อ ๑๘

โรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลรักษา ผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตรนั้น ห้ามมิให้ใช้เป็นจุดแห่งการโจมตีไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ แต่จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองจากภาคีคู่พิพาทตลอดไป

รัฐที่เป็นภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้บรรดาโรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนมีหนังสือสำคัญแสดงว่าเป็นโรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนและแสดงว่าสิ่งก่อสร้างที่ครอบครองอยู่นั้น มิได้ใช้เพื่อประโยชน์อื่นใด ซึ่งทำให้โรงพยาบาลเหล่านี้เสียสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามความในข้อ ๑๕

โรงพยาบาลฝายพลเรือนจะต้องจัดให้มีเครื่องหมายติดไว้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ แต่ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐแล้วเท่านั้น

ตราบเท่าที่ความจำเป็นในทางการทหารเปิดช่องให้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดที่แสดงว่าเป็นสถานพยาบาลฝายพลเรือนนั้นเห็นได้โดยชัดเจนแก่กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพเรือ ของฝ่ายศัตรูเพื่อป้องกันการกระทำของฝ่ายศัตรูอันอาจเกิดขึ้นได้

โดยเหตุที่อันตรายอาจเกิดขึ้นแก่โรงพยาบาลซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับจุดทางทหารได้ จึงเป็นการสมควรที่จะให้ โรงพยาบาลเช่นว่านั้น ไปตั้งอยู่ ณ สถานที่ที่ไกลที่สุดที่จะไกลได้จากจุดที่วันั้น

ข้อ ๑๙

ความคุ้มครองที่โรงพยาบาลฝายพลเรือนมีสิทธิที่จะได้รับนั้น จะไม่ระงับไปเว้นแต่จะใช้สถานที่นั้นนอก หน้าที่ในทางมนุษยธรรม เพื่อกระทำการอันเป็นอันตรายแก่ฝ่ายศัตรู อย่างไรก็ตาม ความคุ้มครองจะระงับได้ ก็ต่อเมื่อได้รับคำเตือนตามสมควร โดยกำหนดระยะเวลาอันเหมาะสมตามควรแก่กรณี และคำเตือนเช่นว่านั้นได้ถูก ทอดทิ้งละเลยเสีย

ผู้ป่วยไข้และบาดเจ็บที่เป็นผู้สังกัดในกองทัพ ได้รับการรักษาพยาบาลอยู่ในโรงพยาบาลเหล่านี้ก็ดี หรือ การที่มีอาวุธเบาและกระสุนอันได้มาจากพลรบเช่นว่านั้น ซึ่งยังมีได้มอบให้แก่เจ้าหน้าที่ก็ดี มิให้ถือว่าเป็นการ กระทำอันเป็นอันตรายต่อฝ่ายศัตรู

ข้อ ๒๐

บุคคลซึ่งโดยปกติทำงานโดยเฉพาะในหน้าที่ดำเนินการและบริหารกิจการของโรงพยาบาลฝายพลเรือน รวมตลอดถึงเจ้าหน้าที่ที่ทำการค้นหา ขนย้าย ขนส่งและดูแลรักษาบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บและป่วยไข้ ผู้ทุพพล- ภาพ และสตรีที่คลอดบุตรนั้น จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง

ภายในอาณาเขตที่ยึดครองและในเขตที่มีการปฏิบัติการทางทหาร พนักงานดังกล่าวข้างต้นจะต้องมี หลักฐาน โดยใช้บัตรประจำตัวรับรองฐานะของตนมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและประทับตราของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และจะต้องมีผ้าพันแขนป้องกันน้ำได้ ซึ่งได้ประทับตราแล้ว สวมไว้ที่แขนซ้ายในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วย ผ้าพันแขน นี้ให้รัฐเป็นผู้ออกให้และต้องมีเครื่องหมายตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๓๘ แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและ ป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

พนักงานอื่น ๆ ที่ทำงานในหน้าที่ดำเนินการ และบริหารกิจการของโรงพยาบาลฝายพลเรือน จะต้องได้รับ ความเคารพและคุ้มครอง และมีสิทธิที่จะสวมผ้าพันแขนตามที่บัญญัติไว้ และภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อนี้ ซึ่งตนจะต้องปฏิบัติในขณะที่กระทำการตามหน้าที่นั้น ๆ ได้ บัตรประจำตัวนั้นจะต้องแสดงถึงหน้าที่ซึ่งตนจะต้อง ปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินกิจการของโรงพยาบาลแต่ละแห่งจะต้องพร้อมอยู่เสมอในอันที่จะแสดงบัญชีรายนาม ของพนักงานดังกล่าว อันครบถ้วนแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศหรือของผู้ยึดครอง

ข้อ ๒๑

ขบวนพาหนะหรือรถไฟพยาบาลทางบก หรือเรือที่จัดไว้โดยเฉพาะทางทะเลเพื่อบรรทุกบุคคลพลเรือน ที่บาดเจ็บ และป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตรจะต้องได้รับความเคารพ และคุ้มครองเช่นเดียวกับ โรงพยาบาล ตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๘ และจะต้องจัดทำเครื่องหมาย ด้วยความเห็นชอบของรัฐโดยแสดง เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ ของอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ใน กองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ข้อ ๒๒

อากาศยานที่ใช้เฉพาะในการขนย้ายบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บและป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่ คลอดบุตร หรือในการขนส่งพนักงานแพทย์ และบริภัณฑ์ทางการแพทย์นั้นจะต้องไม่ถูกโจมตี แต่จะต้องได้รับ ความเคารพในขณะที่ทำการบินในระดับความสูง ในเวลาและตามเส้นทางการบินที่ได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะ ระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

อากาศยานเหล่านั้นอาจมีเครื่องหมายอันเด่นชัด แสดงไว้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ ของอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ทำการบินเหนืออาณาเขตของฝ่ายศัตรูหรือที่ฝ่ายศัตรู ยึดครอง

อากาศยานเช่นว่านั้นจะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดิน เมื่อได้มีการร่อนลงตามคำสั่งดังกล่าวนี้ อากาศยานพร้อมด้วยผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้น อาจทำการบินต่อไปได้หลังจากได้มีการตรวจสอบแล้ว หากมีการ ตรวจสอบเช่นนั้น

ข้อ ๒๓

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องยอมให้บรรดาการส่งพัสดุทางการแพทย์และสำหรับโรงพยาบาล ตลอดจนวัตถุที่จำเป็นแก่พิธีกรรมทางศาสนาเพื่อใช้โดยเฉพาะสำหรับบุคคลพลเรือนของอัครภาคีผู้ทำสัญญา อีกฝ่ายหนึ่ง ผ่านไปได้โดยเสรีแม้ว่าอัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นปฏิปักษ์กับตนก็ตามทั้งจะต้องอนุญาตให้การ ส่งอาหารที่จำเป็น เครื่องนุ่งห่ม และยาบำรุงสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี สตรีมีครรภ์และสตรีที่คลอดบุตร ผ่านไปได้โดยเสรีเช่นเดียวกัน

พันธกรณีของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งที่จะต้องยอมให้มีการส่งสิ่งของดังกล่าวในวรรคก่อนผ่านไปได้ โดยเสรีนั้น ให้อยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไขว่าอัครภาคีฝ่ายนี้ มีความพอใจว่าจะไม่มีเหตุผลอันร้ายแรงที่จะทำให้เกรงว่า

- ก. สิ่งของที่ส่งนั้นอาจถูกเบี่ยงเบนไปจากจุดหมายปลายทาง หรือ
- ข. การควบคุมจะไม่ได้ผล หรือ
- ค. ประโยชน์อันแน่นอนจะตกเป็นของกำลังทางทหารหรือทางเศรษฐกิจของฝ่ายศัตรู โดยการสับ เปลี่ยนการส่งสิ่งของดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีฉะนั้นฝ่ายศัตรูจะต้องเป็นผู้จัดส่งหรือต้องผลิต หรือโดยการปล่อยวัสดุ บริการ หรือความสะดวกเช่นนั้น ซึ่งมีฉะนั้นฝ่ายศัตรูจะต้องเป็นผู้จัดหาเพื่อทำการผลิตสิ่งของเช่นนั้น

ประเทศที่ยอมให้มีการส่งสิ่งของผ่านไปได้ดังกล่าวในวรรคแรกของข้อนี้อาจให้อนุญาตเช่นนั้นโดยมีเงื่อนไขว่า การแจกจ่ายแก่บุคคลที่จะได้รับประโยชน์จากการนั้นจะต้องกระทำภายใต้ความควบคุม ณ ที่ซึ่งโดยประเทศที่คุ้มครองก็ได้

สิ่งของเช่นนั้นจะต้องจัดส่งไปโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้และประเทศที่อนุญาตให้ส่งผ่านโดยเสรีนั้น มีสิทธิที่จะกำหนดระเบียบการทางเทคนิค เพื่อใช้ในการอนุญาตให้ส่งผ่านก็ได้

ข้อ ๒๔

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการตามที่จำเป็น เพื่อจัดประกันให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ซึ่งเป็นกำพร้า หรือต้องแยกจากครอบครัวเพราะผลแห่งสงคราม จะไม่ถูกละทิ้งให้หาเลี้ยงตนเอง การประกอบพิธีกรรมในทางศาสนา และการศึกษาของเด็กนั้นจะต้องได้รับความสะดวกในทุกพฤติการณ์ การศึกษาจะต้องอยู่ในความมอบหมายของบุคคลที่มีประเพณีวัฒนธรรมอย่างเดียวกันเท่าที่สามารถจะทำได้

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวก ในอันที่จะให้รับเด็กเช่นนั้นไว้ในประเทศที่เป็นกลางตลอดระยะเวลาที่พิพาทกันด้วยความยินยอมของประเทศที่คุ้มครองถ้ามี และภายใต้การควบคุมตามสมควรเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหลักที่ได้กล่าวไว้ในวรรคแรก

นอกจากนั้นภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามจัดให้บรรดาเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี มีเครื่องหมายโดยแขน แผ่นโลหะประจำตัวหรือด้วยวิธีอื่น

ข้อ ๒๕

บรรดาบุคคลผู้อยู่ในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท หรือในอาณาเขตที่ถูกยึดครองโดยฝ่ายนั้น จะได้รับความช่วยเหลือในการส่งข่าวคราวที่มีสภาพเป็นการส่วนตัวอย่างแท้จริงไปยังสมาชิกแห่งครอบครัวของตนได้ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดก็ตามและที่จะรับข่าวคราวจากบุคคลเหล่านั้น จดหมายโต้ตอบนี้จะต้องจัดส่งไปโดยเร็วและปราศจากการหน่วงเหนี่ยวอันไม่จำเป็น

ถ้าเนื่องจากผลแห่งพฤติการณ์เป็นการยากลำบาก หรือพันวิสัยที่จะแลกเปลี่ยนจดหมายโต้ตอบระหว่างครอบครัวโดยวิธีการไปรษณีย์ธรรมดาได้ ให้ภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องขอร้องไปยังผู้เป็นสื่อที่เป็นกลาง อาทิ เช่น สำนักงานตัวแทนกลางตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๔๐ และจะต้องปรึกษากับผู้เป็นสื่อนั้น กำหนดวิธีที่จะจัดประกันให้ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนได้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยความร่วมมือของสภาภาษาชาติ(หรือสภาชีกวงเดือนแดง หรือสภาสิงห์โตแดงและดวงอาทิตย์)

ถ้าหากว่าภาคีคู่พิพาทเห็นเป็นการจำเป็นที่จะให้มีการจำกัดการส่งจดหมายโต้ตอบระหว่างครอบครัว ข้อจำกัดเช่นนั้นจะมีได้แต่เพียงบังคับให้ใช้แบบข้อความมาตรฐาน อันมีถ้อยคำที่เลือกใช้ได้โดยเสรี ๒๕ คำและจำกัดให้ส่งแบบข้อความเหล่านี้ได้เดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๖

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่าย จะต้องอำนวยความสะดวกแก่การสอบถามซึ่งได้รับจากสมาชิกแห่งครอบครัวที่ต้องแยกย้ายกัน เนื่องจากการสงคราม เพื่อจัดให้มีการติดต่อระหว่างกันและกันได้อีก และเพื่อจัดให้พบปะกัน ถ้าหากกระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องส่งเสริมกิจการขององค์การที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ หากว่าตนยอมรับและองค์การเหล่านั้นยอมปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของตน

ฐานะและการปฏิบัติของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง

หมวด ๑

บทบัญญัติอันพึงใช้ร่วมกันสำหรับอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท

และอาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ ๒๗

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพในตัวตน เกียรติยศ สิทธิในทางครอบครัว การเชื่อถือและปฏิบัติทางศาสนา และจรรยาบรรณที่ประเพณี จะต้องได้รับผลปฏิบัติ อย่างมีมนุษยธรรมในทุกโอกาส และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับความคุ้มครองต่อบรรดาการประทุษร้ายใด ๆ หรือการขู่ขู่จะประทุษร้าย และต่อการถูกเหยียดหยามและความอยากสอดรู้สอดเห็นของประชาชน

สตรีจะต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษต่อการทำลายเกียรติยศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการข่มขืนกระทำชำเรา การบังคับให้เป็นโสเภณี หรือการอนาจารใด ๆ

โดยไม่เป็นการเสียสิทธิตามบทบัญญัติเกี่ยวกับสภาวะแห่งสุขภาพ อายุและเพศ บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองทั้งปวงจะต้องได้รับการปฏิบัติจากภาคีคู่พิพาทซึ่งตนตกอยู่ในอำนาจโดยลักษณะอย่างเดียวกัน โดยมีต้องคำนึงถึงความแตกต่างอันเป็นผลเสียมเสี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา หรือความคิดเห็นในทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม ภาคีคู่พิพาทอาจจัดวางระเบียบการ เพื่อการควบคุมและเพื่อความปลอดภัยอันเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง เท่าที่จำเป็นเพราะผลแห่งสงคราม

ข้อ ๒๘

ห้ามมิให้ใช้ตัวบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองเป็นเครื่องป้องกัน เพื่อให้สถานที่จุดใดจุดหนึ่ง หรือเขตใดเขตหนึ่งพ้นจากการปฏิบัติทางการทหาร

ข้อ ๒๙

ภาคีคู่พิพาทที่อาจมีบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองอยู่ในอำนาจของตนต้องรับผิดชอบสำหรับการปฏิบัติของตัวแทนของตนแก่บุคคลเหล่านั้นโดยไม่ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบเฉพาะตัวซึ่งอาจมีได้

ข้อ ๓๐

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง จะต้องได้รับความสะดวกทุกประการ ในอันที่จะร้องเรียนต่อประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ สภากาชาด (สภาซึ่งวงเดือนแดง, สภาสิงห์โตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติของประเทศที่บุคคลเหล่านั้นอยู่ตลอดจนต่อองค์การใด ๆ ที่อาจให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลเหล่านั้นได้ บรรดาองค์การทั้งหลายที่กล่าวนี้จะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงเพื่อการนั้นจากเจ้าหน้าที่ภายในขอบเขตแห่งความจำเป็นทางทหารหรือเพื่อความมั่นคง นอกจากการเยี่ยมของผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองและของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๓ แล้ว ประเทศที่กักคุมหรือยึดครองจะต้องอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดที่จะกระทำได้ แก่การเยี่ยมบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง โดยผู้แทนขององค์การอื่น อันมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือทางจิตใจ หรือให้การบรรเทาทุกข์ทางวัตถุแก่บุคคลเหล่านั้น

ข้อ ๓๑

ห้ามมิให้ปฏิบัติการข่มขู่บีบบังคับด้วยกำลังกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อสืบทราบข้อความจากบุคคลเหล่านั้นหรือจากบุคคลอื่น

ข้อ ๓๒

อัครภาคีผู้ทำสัญญาตกลงกันโดยเฉพาะเจาะจงว่า แต่ละฝ่ายจะต้องห้ามมิให้การดำเนินการใด ๆ อันมีลักษณะที่จะก่อให้เกิดความทรนทางร่างกาย หรือกำจัดเผ่าพันธุ์โดยวิธีใด ๆ แห่งบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในอำนาจของตน ข้อห้ามนี้มีใช้จะใช้บังคับเกี่ยวกับฆาตกรรม การทรน การทำโทษทางร่างกาย การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด และการทดลองทางแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์อันไม่เป็นการจำเป็นแก่การรักษาพยาบาลแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองเท่านั้น แต่ใช้บังคับตลอดถึงการกระทำอื่นใด อันเป็นการทารุณโหดร้ายไม่ว่าจะได้กระทำลงโดยตัวแทนฝ่ายพลเรือนหรือทหารก็ตาม

ข้อ ๓๓

ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง สำหรับความผิดที่บุคคลนั้นมีได้กระทำด้วยตนเอง การลงอาญาแก่บุคคลเป็นหมู่ ๆ รวมกันตลอดจนบรรดาการกระทำที่เป็นการขู่เข็ญ หรือที่เป็นที่น่าหวาดกลัวนั้นเป็นอันห้ามมิให้กระทำ

ห้ามมิให้ทำการปล้นสดมภ์

ห้ามมิให้ทำการอันเป็นการตอบแทนแก่แก่นต่อบุคคล ที่ได้รับความคุ้มครองและทรัพย์สินของบุคคลเหล่านี้

ข้อ ๓๔

ห้ามมิให้ทำการจับตัวไปเป็นประกัน

หมวด ๒

คนต่างด้าวในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๓๕

บรรดาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งประสงค์จะออกไปเสียจากอาณาเขตเมื่อเริ่มเกิดการพิพาทหรือในระหว่างการพิพาทนั้น มีสิทธิที่จะออกไปได้ เว้นแต่การออกไปนั้นจะเป็นการขัดกับประโยชน์ของประเทศนั้น การร้องเรียนเพื่อขอออกไปจากอาณาเขตดังกล่าวแล้วของบุคคลเหล่านี้ จะต้องได้รับการพิจารณาตามวิธีการที่มีอยู่ตามระเบียบและจะต้องวินิจฉัยโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ บุคคลผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ออกไปเช่นนั้นอาจนำเงินติดไปกับตนเท่าที่จำเป็น เพื่อเดินทางและอาจนำสิ่งของและวัตถุสำหรับใช้ส่วนตัวไปได้โดยปริมาณพอสมควร

ถ้าหากว่าบุคคลเช่นนั้น ไม่ได้ได้รับอนุญาตให้ออกไปจากอาณาเขต บุคคลผู้นั้นมีสิทธิขอให้ศาลที่มีอำนาจหรือคณะกรรมการฝ่ายการปกครองที่ประเทศกักคุมได้ตั้งขึ้นเพื่อการนั้นพิจารณาการปฏิบัติเช่นนั้นใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้

เมื่อมีการร้องขอ เว้นแต่จะมีเหตุผลขัดข้องเกี่ยวกับความมั่นคงหรือมีบุคคลที่เกี่ยวข้องคัดค้าน จะต้องแจ้งให้ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองทราบเหตุผลในการปฏิเสธคำขอเพื่อออกไปจากอาณาเขต และแจ้งให้ทราบนามของบรรดาบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปจากอาณาเขตโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้

ข้อ ๓๖

การอนุญาตให้ออกไปจากอาณาเขตตามความในข้อก่อน จะต้องกระทำโดยมีเงื่อนไขอันพึงพอใจเกี่ยวกับความปลอดภัย การอนามัย การสุขาภิบาลและอาหาร บรรดาค่าใช้จ่ายในการนี้นับแต่จุดแรกที่ออกจากอาณาเขตของประเทศที่กักคุมให้ตกเป็นของประเทศปลายทาง หรือในกรณีที่เกี่ยวกับการพักอยู่ในประเทศที่เป็นกลางให้ตกเป็นของประเทศที่คนชาติของตนได้รับประโยชน์ ในเมื่อมีความจำเป็นอาจกำหนดรายละเอียดในทางปฏิบัติเพื่อการย้ายออกไปจากอาณาเขตนั้นไว้ โดยความตกลงกันเป็นพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

บทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ไม่เป็นการตัดสิทธิสำหรับความตกลงพิเศษเช่นนั้น ซึ่งอาจกระทำขึ้นระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน และการส่งตัวกลับประเทศเดิม ซึ่งคนชาติของตนที่ตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรู

ข้อ ๓๗

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งถูกกักตัวอยู่ในระหว่างดำเนินการหรือต้องได้รับโทษอันเป็นการตัดเสรีภาพ จะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมในระหว่างที่ถูกกักตัวอยู่นั้น

เมื่อถูกปล่อยตัวแล้ว บุคคลเหล่านั้นอาจร้องขอเพื่อออกไปจากอาณาเขตตามที่บัญญัติไว้ในข้อก่อน ๆ ได้

ข้อ ๓๘

ภายในข้อยกเว้นแห่งระเบียบการพิเศษที่อนุญาตไว้ตามอนุสัญญาฉบับนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามข้อ ๒๗ และ ๔๑ สภาวะแห่งบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะคงเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้โดยบทบัญญัติที่เกี่ยวกับคนต่างด้าวในยามสงบไม่ว่าในกรณีใดก็ตามบุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับสิทธิดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ก. จะต้องได้รับความช่วยเหลือในอันที่จะได้รับการบรรเทาทุกข์เป็นรายตัวหรือเป็นหมู่คณะตามแต่ที่จะมีผู้ส่งไปยังบุคคลเหล่านั้น

ข. หากมีความจำเป็นเกี่ยวกับสภาวะแห่งสุขภาพของตน บุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับการรักษาพยาบาล และได้รับการปฏิบัติในโรงพยาบาลเท่าเทียมกับคนชาติของประเทศที่เกี่ยวข้อง

ค. จะต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและได้รับความอนุเคราะห์ในทางจิตใจจากบรรพชิตตามความเชื่อถือนของตน

ง. ถ้าหากว่าอยู่ ณ เขตโดยเฉพาะที่อาจได้รับอันตรายจากสงคราม บุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับอนุญาตให้ย้ายไปจากเขตนั้นเท่าเทียมกับคนชาติของประเทศที่เกี่ยวข้อง

จ. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี สตรีมีครรภ์ และมารดาของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๗ ปี จะต้องได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่ดีกว่าเช่นเดียวกับคนชาติของประเทศที่เกี่ยวข้องได้รับ

ข้อ ๓๙

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองผู้ซึ่งต้องสูญเสียการทำงานที่ได้ประโยชน์เพราะผลแห่งสงคราม จะต้องได้รับโอกาสที่จะต้องแสวงหากิจการงานเพื่อค่าจ้างได้ ภายในบังคับแห่งเหตุผลในทางความมั่นคง และตามบทบัญญัติแห่ง

ข้อ ๔๐ โอกาสเช่นนั้นจะต้องเป็นไปโดยเท่าเทียมกัน กับที่ได้ให้แก่คนชาติของประเทศที่บุคคลเหล่านั้นเข้าไปอยู่ในอาณาเขต

เมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งใช้วิธีการ เพื่อควบคุมบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองคนใดคนหนึ่ง อันเป็นผลให้ผู้นั้นไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคคลเช่นนั้นถูกขัดขวางโดยอ้างเหตุผลแห่งความมั่นคง มิให้แสวงหาการงานเพื่อรับจ้างในสภาพอันสมควร ภาคีฝ่ายนั้นจะต้องจัดประกันในอันที่จะเลี้ยงดูบุคคลนั้นตลอดจนผู้ที่ต้องพึ่งพิงผู้นั้นด้วย

ไม่ว่าในกรณีใด ๆ บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง อาจจะได้รับเงินเบี้ยเลี้ยงจากประเทศของตนจากประเทศที่คุ้มครองหรือจากสมาคมบรรเทาทุกข์ที่กล่าวไว้ในข้อ ๓๐ ได้

ข้อ ๔๐

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองอาจถูกบังคับให้ทำงานได้ก็แต่เพียงเท่าเทียมกับคนชาติแห่งภาคีคู่พิพาทที่ตนเข้าไปอยู่ในอาณาเขตเท่านั้น

ถ้าหากว่าบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองมีสัญชาติศัตรู บุคคลเหล่านั้นอาจถูกบังคับให้ทำงานก็แต่เฉพาะเท่าที่จำเป็นตามปกติ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเลี้ยงดู ที่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การขนส่งและสุขภาพของมนุษย์เท่านั้น ซึ่งไม่เป็นงานอันเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการในทางทหาร

ในกรณีดังกล่าวใน ๒ วรรคก่อน บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองที่ถูกบังคับให้ทำงาน จะต้องได้รับประโยชน์ในเงื่อนไขในการทำงานและการคุ้มครองอันตรายเช่นเดียวกับคนงานแห่งชาตินั้น ๆ เฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับค่าจ้าง เวลาทำงาน เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องมือ การฝึกหัดงานที่ได้เคยรับมาและค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุและโรคร้ายไข้เจ็บอันเกิดจากอาชีพการงาน

ถ้าหากว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องได้รับอนุญาตที่จะใช้สิทธิทำคำร้องตามข้อ ๓๐ ได้

ข้อ ๔๑

ถ้าหากว่าประเทศที่มีบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองอยู่ เห็นว่าระเบียบการควบคุมตามที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ยังไม่เพียงพอ จะอาศัยระเบียบการควบคุมอื่น ๆ ที่ร้ายแรงนอกเหนือกว่าการกำหนดสถานที่ให้บุคคลเหล่านั้นอยู่หรือการกักกันตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๔๒ และ ๔๓ หาได้ไม่

การนำบทบัญญัติในข้อ ๓๔ วรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลที่ถูกบังคับให้ออกไปจากถิ่นที่อยู่ตามปกติ โดยอาศัยคำสั่งโดยใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้ กำหนดสถานที่ให้ไปอยู่ ณ ที่อื่นใดนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องปฏิบัติตามหลักเกี่ยวกับมาตรฐานแห่งสวัสดิภาพตามที่ได้กำหนดไว้ในภาค ๓ หมวด ๔ ของอนุสัญญานี้

ข้อ ๔๒

การกักกันหรือการกำหนดสถานที่อยู่แก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองนั้น จะสั่งให้กระทำได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นอย่างแท้จริงเพื่อความมั่นคงของประเทศที่กักคุมเท่านั้น

ถ้าบุคคลใดร้องขอโดยสมัครใจ โดยผ่านผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง ให้กักกันตน และถ้าหากว่าตามสถานะของบุคคลผู้นั้น เกิดมีความจำเป็นต้องกระทำเช่นนี้ ก็ให้ประเทศที่บุคคลดังกล่าวตกอยู่ในอำนาจทำการกักกันได้

ข้อ ๔๓

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองผู้ใดถูกกักกันหรือกำหนดสถานที่ให้อยู่มีสิทธิที่จะขอให้ศาลที่มีอำนาจหรือคณะกรรมการฝ่ายปกครองที่ประเทศที่กักคุมได้ตั้งขึ้น เพื่อการนั้นพิจารณาใหม่โดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ถ้าการกักกันหรือการกำหนดสถานที่ให้อยู่ยังคงมีอยู่ต่อไป ศาลหรือคณะกรรมการฝ่ายปกครองจะต้องพิจารณากรณีของบุคคลเช่นว่านั้นเป็นระยะ ๆ และอย่างน้อยที่สุดปีละ ๒ ครั้ง เพื่อแก้ไขให้คำวินิจฉัยเดิมให้เป็นผลดีขึ้น ถ้าหากว่าพฤติการณ์เปิดช่องให้

เว้นไว้แต่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะคัดค้าน ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบนามของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งถูกกักกัน หรือกำหนดสถานที่ให้อยู่ หรือซึ่งถูกปล่อยตัวจากการกักกันหรือสถานที่ที่กำหนดให้อยู่โดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ภายใต้บังคับแห่งเงื่อนไขเช่นเดียวกัน จะต้องแจ้งคำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการดังกล่าวในวรรคแรกของข้อนี้ให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้เช่นเดียวกัน

ข้อ ๔๔

ในการใช้ระเบียบการควบคุมดังกล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่กักคุมจะถือว่า ผู้หลบภัยซึ่งตามข้อเท็จจริงมิได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาลใด ๆ เป็นคนต่างด้าวที่เป็นศัตรู โดยมูลฐานแต่เพียงว่าเป็นผู้มีสัญชาติโดยนิตินัยของรัฐที่เป็นศัตรูเท่านั้นหาได้ไม่

ข้อ ๔๕

ห้ามมิให้ย้ายตัวบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองไปยังประเทศที่มีได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้โดยไม่มีข้อยกเว้นที่ไม่ขัดขวางแก่การที่จะส่งตัวบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองกลับประเทศเดิม หรือกลับสู่ประเทศที่บุคคลนั้นมีถิ่นที่อยู่หลังจากการสู้รบได้ยุติลงแล้ว

ประเทศที่กักคุมจะย้ายตัวบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองได้ ก็เพื่อส่งไปยังประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้เท่านั้นและก็ต่อเมื่อประเทศที่กักคุมพอใจแล้วว่าประเทศผู้รับตัวพร้อมและสามารถที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ ถ้าหากว่าบุคคลได้รับความคุ้มครองถูกย้ายตัวไปตามพฤติการณ์เช่นว่านั้นแล้ว ความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ตกอยู่แก่ประเทศที่รับตัวบุคคลนั้นไว้ตลอดเวลาที่บุคคลนั้นอยู่ในความควบคุมของตน อย่างไรก็ตามถ้าประเทศนั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เฉพาะที่สำคัญประการใด เมื่อได้รับแจ้งจากประเทศที่ให้ความคุ้มครองแล้ว ประเทศที่ทำการย้ายตัวบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองไปจะต้องจัดการให้เป็นผล เพื่อแก้ไขสถานการณ์นั้นหรือจะต้องขอร้องให้ส่งตัวบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองนั้นกลับคืนไป คำขอร้องเช่นว่านี้จะต้องได้รับการปฏิบัติตาม

ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องไม่ถูกย้ายตัวไปยังประเทศที่ตนมีเหตุผลที่จะเกรงกลัวต่อการถูกประหารชีวิตเพราะความคิดเห็นในทางการเมืองหรือความเลื่อมใสในทางศาสนาของตน บทบัญญัติข้อนี้ไม่เป็นการขัดขวางแก่การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งได้กระทำกันไว้ก่อนที่การสู้รบได้เกิดขึ้น

ข้อ ๔๖

ตราบทเท่าที่ยังมิได้เพิกถอนไปก่อนแล้วระเบียบการกักตมที่ได้นำมาใช้เกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องยกเลิกไปโดยเร็วที่สุดหลังจากการสู้รบได้ยุติลงแล้ว

ระเบียบการกักตักที่กระทบถึงทรัพย์สินของบุคคลเหล่านี้จะต้องยกเลิกไปตามกฎหมายของประเทศที่
กักคุมโดยเร็วที่สุดหลังจากการสู้รบได้ยุติลงแล้ว

หมวด ๓

อาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ ๔๗

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองจะไม่เสียไป ซึ่งประโยชน์ตามอนุสัญญาฉบับ
นี้ ไม่ว่าจะในกรณีหรือโดยวิธีใด ๆ เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงในสถาบันหรือในการปกครองของอาณาเขตดังกล่าว
อันเป็นผลของการยึดครองอาณาเขต หรือเนื่องจากข้อตกลงอันได้ทำขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่แห่งอาณาเขตที่ถูก
ยึดครองและประเทศที่ยึดครอง หรือเนื่องจากประเทศที่ยึดครองนั้นได้รวมอาณาเขตที่ยึดครองนั้นทั้งหมดหรือ
บางส่วนเข้าไปในประเทศของตน

ข้อ ๔๘

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งมีใช้คนชาติของประเทศซึ่งต้องถูกยึดครองอาณาเขต อาจอ้างสิทธิในอันที่
จะออกจากอาณาเขตนั้นได้ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งข้อ ๓๕ และคำสั่งวินิจฉัยในการนี้จะต้องเป็นไปตามวิธีการ
ซึ่งประเทศที่ยึดครองจะได้กำหนดขึ้นตามข้อที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น

ข้อ ๔๙

การบังคับย้ายเอกชนหรือหมู่คณะรวมตลอดทั้งการเนรเทศบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองออกจากอาณาเขต
ที่ถูกยึดครองไปยังอาณาเขตของประเทศที่ยึดครอง หรือไปยังประเทศอื่นใดไม่ว่าจะเป็นอาณาเขตที่ถูกยึดครอง
หรือไม่ก็ตาม เป็นอันห้ามมิให้กระทำ ไม่ว่าด้วยเจตนาใด ๆ

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจจัดการอพยพทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของเขตหนึ่งเขตใดก็ได้ ถ้าหากมี
ความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชากรหรือมีเหตุผลอันจำเป็นทางทหาร การอพยพเช่นว่านี้ จะกระทำโดย
พรากบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองออกไปนอกอาณาเขตที่ยึดครองหาได้ไม่ เว้นแต่จะมีเหตุผลในทางปฏิบัติซึ่งจะทำ
ให้เป็นการพันวิสัยที่จะหลีกเลี่ยงการพรากเช่นนี้เสียได้ บุคคลที่ต้องอพยพเช่นว่านี้จะต้องถูกย้ายกลับสู่บ้านเดิม
ของตน เมื่อการสู้รบในเขตนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

ประเทศที่ยึดครองที่ทำการย้าย หรืออพยพ จะต้องจัดการเท่าที่สามารถจะทำได้ในทางปฏิบัติ เพื่อจัดหา
ที่พักอาศัยอันเหมาะสมเพื่อรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองเพื่อให้การย้ายได้กระทำไปในลักษณะอันเป็นที่พึงพอใจ
เกี่ยวกับอนามัย สุขภาพ ความปลอดภัย และอาหาร และจะมีให้บุคคลในครอบครัวเดียวกันต้องแยกจากกัน

ประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับทราบการแจ้งถึงการย้ายและการอพยพในทันทีที่ได้มีการย้าย หรืออพยพ
ขึ้น

ประเทศที่ยึดครองจะไม่กักคุมบุคคล ที่ได้รับความคุ้มครองไว้ในอาณาเขตที่อาจได้รับอันตรายแห่ง
สงครามโดยเฉพาะ เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชากรหรือมีเหตุผลอันจำเป็นทางทหาร

ประเทศที่ยึดครองจะต้องไม่ทำการเนรเทศ หรือย้ายส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งประชากรที่เป็นพลเรือนของตน
เข้าไปในอาณาเขตที่ตนยึดครอง

ประเทศที่ยึดครองด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่แห่งประเทศและแห่งท้องถิ่น จะต้องอำนวยความสะดวก
สะดวกเพื่อให้กิจการของสถาบันทั้งหลายอันจัดไว้เพื่อการบริบาลและการศึกษาของเด็ก ได้ดำเนินการไปด้วยดี

ประเทศที่ยึดครองจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นทั้งหมด เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำรูปพรรณ
หลักฐานของเด็ก และจดทะเบียนผู้ที่เป็นบิดามารดาเด็ก ไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะต้องไม่ทำการเปลี่ยนแปลงฐานะ
ส่วนตัวของบุคคลเหล่านั้น และจะต้องไม่ลงทะเบียนเอาบุคคลเหล่านี้เข้าในคณะหรือองค์การใดซึ่งขึ้นอยู่กับ

ถ้าหากว่าสถาบันแห่งท้องถิ่นมีอยู่ไม่เป็นการเพียงพอกับการนี้ ประเทศที่ยึดครองจะต้องจัดการให้การ
เลี้ยงดู และการศึกษาแก่เด็กผู้เป็นกำพร้าหรือต้องแยกจากบิดามารดาของตนเนื่องจากการสงครามและเป็นผู้ที่ไม่
ได้รับการดูแลอย่างเพียงพอจากญาติสนิทหรือเพื่อน ทั้งนี้หากเป็นไปได้ให้จัดทำโดยบุคคลอันมีสัญชาติ ภาษาและ
ศาสนาเดียวกับบุคคลเหล่านั้น

แผนกพิเศษแผนกหนึ่งของสำนักงานที่จัดตั้งขึ้นตามข้อ ๑๓๖ จะต้องทำหน้าที่ดำเนินการที่จำเป็นทั้งหมด
ในอันที่จะจัดทำรูปพรรณหลักฐานของเด็กผู้ซึ่งรูปพรรณหลักฐานยังเป็นที่สงสัยอยู่ รายละเอียดเกี่ยวกับบิดามารดา
หรือญาติสนิทอื่น ๆ ถ้าสามารถรู้ได้จะต้องจดบันทึกไว้

ประเทศที่ยึดครองจะไม่ขัดขวางต่อการใช้ระเบียบการให้สิทธิที่ดีกว่าใดๆ อันเกี่ยวกับอาหาร การรักษา
พยาบาล หรือการป้องกันต่อผลของสงครามซึ่งอาจมีใช้อยู่ก่อนการยึดครองเพื่อประโยชน์ของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า
สิบห้าปี สตรีมีครรภ์และมารดาของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าเจ็ดปี

ประเทศที่ยึดครองจะต้องไม่บังคับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ให้ต้องเข้าประจำในกองทัพ หรือหน่วย
ช่วยรบของตน ห้ามมิให้ทำการบังคับหรือโฆษณาโดยหวังจะให้มีการอาสาโดยสมัครใจ

ประเทศที่ยึดครองจะต้องไม่บังคับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองให้ทำงาน เว้นแต่บุคคลเหล่านั้นมีอายุเกิน
สิบแปดปี และให้ทำเฉพาะงานซึ่งมีความจำเป็นเพื่อความต้องการของกองทัพที่เข้าทำการยึดครอง หรือเพื่อบริการ
อันเป็นสาธารณูปโภคหรือเพื่อการเลี้ยงดู ที่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การขนส่งหรือสุขภาพของประชากรแห่งประเทศที่
ถูกยึดครองนั้น บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องไม่ถูกบังคับให้มีหน้าที่ต้องทำงานใด ๆ ซึ่งทำให้เกิดพันธกรณี
แก่ตนที่จะต้องมีส่วนในการรบพุ่งทางทหาร ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองบังคับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองให้ใช้
เครื่องมืออุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเพื่อยังความปลอดภัยแก่สถานที่ที่บุคคลเหล่านั้นต้องทำงานตามที่ถูกเกณฑ์
นั้น

งานนี้จะต้องกระทำก็แต่เฉพาะในอาณาเขตที่ถูกยึดครองซึ่งบุคคลที่ถูกเกณฑ์ให้ทำงานนั้นอยู่ บุคคลเช่น
ว่านี้แต่ละคนจะต้องให้อยู่ในที่ทำงานอันเป็นประจำโดยปกติเท่าที่สามารถจะทำได้ คนงานจะต้องได้รับค่าจ้างอัน
สมควร และงานนั้นจะต้องได้ส่วนสัมพันธ์กับกำลังแรง และสติปัญญาความสามารถของบุคคลเหล่านั้น กฎหมายที่
ใช้บังคับในประเทศที่ถูกยึดครองอันว่าด้วยเงื่อนไขการทำงานและการคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับค่าจ้าง
เวลาทำงาน เครื่องมือการฝึกงานในขั้นแรกและค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุ และโรคร้ายอันเกิด
จากอาชีพการงานจะต้องใช้บังคับแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งได้รับมอบให้ทำงานตามหน้าที่ได้กล่าวไว้ในข้อนี้

ห้ามมิให้ใช้การเรียกเกณฑ์แรงงาน เป็นสาเหตุเพื่อระดมคนงาน เข้าในองค์การอันมีลักษณะในทางการทหาร หรือกิจการทหาร

ข้อ ๕๒

สัญญา ความตกลง หรือข้อบังคับใด ๆ จะต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิของคนงาน ไม่ว่าจะโดยสมัครใจหรือไม่ และไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ในอันที่จะร้องเรียนต่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง เพื่อที่จะขอให้ประเทศดังกล่าวนั้นยื่นมือเข้าเกี่ยวข้อง

ห้ามมิให้กำหนดระเบียบการใด ๆ อันมุ่งหมายจะก่อให้เกิดการว่างงานหรือจำกัดโอกาสของคนงานในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เพื่อจะเป็นการจูงใจให้ทำงานให้แก่ประเทศที่ยึดครอง

ข้อ ๕๓

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครอง ทำลายทรัพย์สินอันเป็นสิ่งทรมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นของส่วนตัวหรือส่วนรวมของเอกชน หรือของรัฐหรือขององค์การสาธารณะ หรือขององค์การสังคม หรือสหกรณ์ เว้นแต่การทำลายนั้นเป็นการจำเป็นโดยแท้เพื่อการปฏิบัติทางการทหาร

ข้อ ๕๔

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองเปลี่ยนฐานะของข้าราชการหรือผู้พิพากษาในอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้น หรือลงโทษหรือกระทำการใดอันเป็นการใช้อำนาจบังคับหรือเลือกปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าวแล้ว เพราะบุคคลเหล่านั้นไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการฝืนใจตนเอง

การห้ามนี้ไม่เป็นการขัดต่อการที่จะใช้ข้อ ๕๑ วรรคสอง และไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของประเทศที่ยึดครองในอันที่จะปลดข้าราชการออกจากตำแหน่งเสียได้

ข้อ ๕๕

ประเทศที่ยึดครองมีหน้าที่อย่างเต็มความสามารถที่จะทำได้ในอันที่จะจัดให้มีอาหารและเวชภัณฑ์สำหรับประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นต้องนำเข้ามาซึ่งเสบียงอาหาร พัสตุทางการแพทย์ และสิ่งของอื่น ๆ อันจำเป็นในเมื่อไม่มีสิ่งของเหล่านี้เพียงพอในอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้น

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองเรียกเกณฑ์เสบียงอาหาร สิ่งของต่าง ๆ หรือสิ่งอุปกรณ์ทางการแพทย์ อันมีอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เว้นแต่เพื่อใช้สำหรับกองทหารที่ทำการยึดครอง และสำหรับพนักงานฝ่ายปกครองและทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของประชากรที่เป็นพลเรือนด้วย ภายในบังคับบทบัญญัติของอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่น ๆ ประเทศที่ยึดครองจะต้องดำเนินการหาหรือให้มีการทดแทนอันเป็นธรรมสำหรับสิ่งของที่เรียกเกณฑ์ไปนั้น

ประเทศที่คุ้มครองมีเสรีภาพที่จะตรวจสอบสถานะของอาหารและสิ่งอุปกรณ์ทางการแพทย์ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองได้ไม่ว่าเวลาใดเว้นแต่จะมีการห้ามไว้ชั่วคราวเพราะความจำเป็นเกี่ยวกับการทหาร

ข้อ ๕๖

ประเทศที่ยึดครองมีหน้าที่อย่างเต็มความสามารถที่จะทำได้ ที่จะจัดให้มีและบำรุงรักษาไว้ซึ่งหน่วยที่จัดตั้งและบริการทางการแพทย์และทางการแพทย์ ตลอดจนการสาธารณสุขและอนามัยของประชาชนในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง ด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ของประเทศและของท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้และปฏิบัติ

ตามวิธีการบำบัดและป้องกันเท่าที่จำเป็นเพื่อต่อสู้กับการลุกลามของเชื้อโรคติดต่อและโรคระบาด พนักงานแพทย์
ทุกประเภทจะต้องได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการตามหน้าที่ของตน

ถ้าได้จัดให้มีโรงพยาบาลขึ้นใหม่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองและถ้าองค์การเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกยึดครอง
มิได้ทำการอยู่ ณ ที่นั้น หากเป็นการจำเป็นเจ้าหน้าที่ที่ยึดครองจะต้องให้ความรับรองแก่โรงพยาบาลนั้นตามที่
บัญญัติไว้ในข้อ ๑๘ ในพหุติการณ้อย่างเดียวกันนี้ เจ้าหน้าที่ที่ยึดครองจะต้องให้ความรับรองแก่พนักงานและ
ยานพาหนะสำหรับการขนส่งของโรงพยาบาลตามความในข้อ ๒๐ และ ๒๑ ด้วย

ในการนำระเบียบการสุขภาพและอนามัยมาใช้ และการปฏิบัติตามระเบียบการนี้ ประเทศที่ยึดครองจะ
ต้องคำนึงถึงความรู้สึกในทางศีลธรรมและจรรยาของพลเมืองแห่งอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้นด้วย

ข้อ ๕๗

ประเทศที่ยึดครองอาจเรียกเกณฑ์โรงพยาบาลพลเรือนได้เป็นการชั่วคราวและเฉพาะในกรณีที่เป็น
อันรีบด่วน เพื่อทำการรักษาพยาบาลทหารที่ต้องบาดเจ็บและป่วยไข้ และโดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องดำเนินการเท่าที่
จำเป็นในระยะเวลาอันสมควรเพื่อการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยและเพื่อจัดหาสถานที่สำหรับการพยาบาลไว้ตาม
ความต้องการของประชากรที่เป็นพลเรือน

วัสดุและคลังพัสดุของโรงพยาบาลพลเรือนนั้น จะเรียกเกณฑ์เอาไปไม่ได้ถ้าหากว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อความ
ต้องการของประชากรที่เป็นพลเรือน

ข้อ ๕๘

ประเทศที่ยึดครองจะต้องอนุญาตให้บรรพชิตทางศาสนาได้ไปให้ความช่วยเหลือในทางจิตใจแก่บรรดา
ศาสนิกชนของตนได้

ประเทศที่ยึดครองจะต้องรับจัดส่งหนังสือและสิ่งของอันจำเป็นในทางศาสนาให้ และจะต้องอำนวยความสะดวก
สะดวกในการแจกจ่ายสิ่งของเหล่านี้ในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ ๕๙

ถ้าหากว่าประชากรทั้งหมดหรือบางส่วนในอาณาเขตที่ถูกยึดครองไม่ได้รับเครื่องอุปโภคบริโภคพอเพียง
ประเทศที่ยึดครองจะต้องยอมให้จัดโครงการบรรเทาทุกข์ขึ้นสำหรับประชากรดังกล่าวนั้น และจะต้องอำนวยความสะดวก
สะดวกแก่บุคคลเหล่านั้นทุกวิถีทางที่สามารถจะทำได้

โครงการเช่นว่านี้ ซึ่งอาจจัดทำขึ้นโดยรัฐหรือองค์การมนุษยธรรมอันไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่น คณะ
กรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องจัดให้มีการส่งเสบียงอาหารเวชภัณฑ์และเครื่อง
นุ่งห่ม

ภาคีผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายจะต้องยอมให้การส่งสิ่งของเหล่านี้ผ่านไปได้อย่างเสรี และจะต้องให้ความคุ้มครอง
แก่สิ่งของเหล่านี้ด้วย

อย่างไรก็ดี ประเทศที่อนุญาตให้ส่งสิ่งของผ่านไปยังอาณาเขตที่ถูกยึดครองโดยภาคีคู่พิพาทฝ่ายปฏิบัติ
ได้โดยเสรีนั้นมีสิทธิที่จะตรวจค้นสิ่งของนั้น และที่จะกำหนดเวลาและทางที่จะให้ผ่าน รวมทั้งจะต้องได้รับเหตุผล
อันเป็นที่พอใจโดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง ว่าสิ่งของเหล่านี้จะได้นำไปเพื่อบรรเทาทุกข์ประชากรผู้ขัดสนและจะไม่
ใช้เพื่อประโยชน์ของประเทศที่ยึดครองนั้น

ข้อ ๖๐

สิ่งของบรรเทาทุกข์ที่ส่งไปนั้น จะไม่เป็นการปลดปล่อยประเทศที่ยึดครองจากความรับผิดชอบอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๕๕, ๕๖ และ ๕๘ ประเทศที่ยึดครองจะนำเอาสิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์ไปใช้ในประการอย่างอื่น ผิดความประสงค์ที่ได้มุ่งหมายไว้ไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นอันรีบด่วนเพื่อประโยชน์ของประชากรในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง และด้วยความเห็นชอบของประเทศที่คุ้มครอง

ข้อ ๖๑

การแจกจ่ายสิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์ตามที่กล่าวไว้ในข้อก่อน ๆ นั้น จะต้องกระทำด้วยความร่วมมือ และอยู่ในความควบคุมดูแลของประเทศที่คุ้มครอง หน้าที่นี้จะเป็นอันตกลงกันระหว่างประเทศที่ยึดครองและประเทศที่คุ้มครอง มอบหมายให้แก่ประเทศที่เป็นกลางประเทศหนึ่งหรือคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดก็ได้

สิ่งของที่ส่งไปให้นี้ จะต้องได้รับยกเว้นจากค่าภาษี หรือค่าธรรมเนียมศุลกากรทั้งปวงในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของอาณาเขตนั้นประเทศที่ยึดครองจะต้องอำนวยความสะดวกในอันที่จะแจกจ่ายสิ่งของที่ส่งมานี้โดยเร็ว

ภาคีสัญญาทุกฝ่ายจะต้องพยายามอย่างยิ่งที่จะอนุญาตให้สิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์ที่ผ่าน และขนส่งโดยไม่คิดมูลค่าไปยังอาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ ๖๒

เว้นแต่เป็นความจำเป็นยิ่งเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคง บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองในอาณาเขตที่ถูกยึดครองจะต้องได้รับอนุญาตให้รับสิ่งของที่เอกชนส่งมาบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้นได้

ข้อ ๖๓

ภายในบังคับแห่งระเบียบการชั่วคราวซึ่งได้กำหนดเป็นกรณีพิเศษเพื่อความมั่นคงของประเทศที่ยึดครอง

ก. สภากาชาด (สภาชั่งวงเดือนแดง สภาสีหิโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติที่ได้มีการรับรองแล้ว สามารถจะปฏิบัติกิจการตามหลักของกาชาดดังที่ได้นิยามไว้โดยที่ประชุมกาชาดระหว่างประเทศ สมาคมบรรเทาทุกข์อื่น ๆ ก็จะได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการอันเกี่ยวกับมนุษยธรรมได้ภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกัน

ข. ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงในตัวแทนงานหรือองค์ประกอบของสภาและสมาคมเหล่านี้ ซึ่งเป็นการเสียหายแก่กิจการดังกล่าวแล้วก็ได้

หลักการอย่างเดียวกันนี้ ให้นำมาใช้กับกิจการและพนักงานขององค์การพิเศษอันไม่มีลักษณะในทางการทหารซึ่งได้มีอยู่แล้ว หรือจะได้ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ที่จะยังความเป็นอยู่ของประชากรที่เป็นพลเรือน โดยรักษาไว้ซึ่งบริการอันจำเป็นเกี่ยวกับสาธารณสุขโรคโดยการแจกจ่ายเครื่องบรรเทาทุกข์ และโดยจัดตั้งการช่วยเหลือจากภัยอันตราย

ข้อ ๖๔

กฎหมายอาญาของอาณาเขตที่ถูกยึดครองจะต้องคงใช้บังคับอยู่เว้นแต่เท่าที่จะถูกยกเลิกหรือพักใช้โดยประเทศที่ยึดครองในกรณีที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของตน หรือเป็นการขัดต่อการใช้อุสัญญาฉบับนี้ ภายในบังคับ

แห่งข้อพิจารณาข้อหลังนี้และเพื่อความจำเป็นให้การดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีได้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม ศาลในอาณาเขตที่ถูกยึดครองยังคงมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคความผิดตามที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติไว้
อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจให้พลเมืองของอาณาเขตที่ถูกยึดครองปฏิบัติตามบทบัญญัติอันเป็น
หลักสาระสำคัญในอันที่จะช่วยให้ประเทศที่ยึดครองได้ปฏิบัติตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อที่จะรักษา
การปกครองของอาณาเขตนั้นให้ดำเนินไปโดยมีระเบียบ และเพื่อความมั่นคงของประเทศยึดครอง รวมทั้งผู้สังกัด
และทรัพย์สินของกองทัพหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองของฝ่ายที่ยึดครอง กับทั้งสถานที่และเส้นทางคมนาคมซึ่งใช้อยู่
ด้วย

ข้อ ๖๕

บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาที่ได้ตราขึ้นโดยประเทศที่ยึดครองนั้นห้ามมิให้ใช้บังคับก่อนที่ได้ประกาศ
และได้โฆษณาให้พลเมืองทราบแล้วในภาษาของบุคคลเหล่านั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาเหล่านี้จะใช้บังคับให้
มีผลย้อนหลังไม่ได้

ข้อ ๖๖

ในกรณีที่ได้มีการละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาซึ่งประเทศที่ยึดครองได้ประกาศใช้ตามความในข้อ
๖๔ วรรคสอง ประเทศที่ยึดครองอาจส่งตัวผู้ต้องหาไปพิจารณายังศาลทหารอันไม่มีลักษณะเป็นการเมืองที่ตั้งขึ้น
โดยถูกต้องตามระเบียบโดยมีเงื่อนไขว่าศาลนั้นจะต้องนั่งพิจารณาในประเทศที่ถูกยึดครอง ศาลอุทธรณ์ก็ควรจะ
ต้องนั่งพิจารณาในประเทศที่ถูกยึดครองด้วย

ข้อ ๖๗

ศาลจะต้องใช้บังคับแต่เพียงบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนการกระทำผิดได้เกิดขึ้น และจะ
ต้องเป็นไปตามหลักทั่วไปของกฎหมายโดยเฉพาะในหลักที่ว่าโทษนั้นจะต้องได้ส่วนสัมพันธ์กับความผิดศาลจะต้อง
คำนึงถึงข้อที่ว่า ผู้ต้องหานั้นมิใช่เป็นบุคคลในสัญชาติของประเทศที่ยึดครองนั้นด้วย

ข้อ ๖๘

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งกระทำผิดโดยเจตนาเฉพาะที่จะให้เสียหายแก่ประเทศที่ยึดครองนั้น
แต่ความผิดนั้นยังไม่ถึงกับเป็นการมุ่งร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายของบุคคลที่สังกัดในกองทัพ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ปกครองของฝ่ายที่ยึดครองหรือไม่เป็นอันตรายต่อชนหมู่มากอย่างร้ายแรง หรือไม่เป็นการเสียหายอันร้ายแรงแก่
ทรัพย์สินของกองทัพ หรือองค์การปกครองของฝ่ายที่ยึดครอง หรือแก่สิ่งปลูกสร้างซึ่งฝ่ายยึดครองใช้อยู่ จะต้อง
รับโทษโดยถูกกักกันหรือจำคุกอย่างธรรมดา แต่กำหนดระยะเวลาในการให้กักกันหรือจำคุกจะต้องได้ส่วนสัมพันธ์
กับความผิดที่ได้กระทำขึ้นนั้น อนึ่ง การกักกันหรือการจำคุกสำหรับความผิดเช่นนี้จะต้องเป็นระเบียบการตัด
เสรีภาพเพียงอย่างเดียวที่ใช้แก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ศาลตามที่ระบุไว้ตามข้อ ๖๖ ของอนุสัญญาฉบับนี้
อาจใช้ดุลยพินิจที่จะสั่งเปลี่ยนโทษจำคุกให้เป็นการกักกันโดยมีกำหนดระยะเวลาเท่ากันก็ได้

บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาที่ได้ประกาศใช้โดยประเทศที่ยึดครองตามข้อ ๖๔ และข้อ ๖๕ อาจวางโทษ
ประหารชีวิตแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองได้เฉพาะแต่ในกรณีที่ผู้นั้นมีความผิดฐานกระทำจرائمหรือวินาศ
กรรมอย่างร้ายแรงต่อสิ่งปลูกสร้างทางทหารของประเทศที่ยึดครองหรือความผิดฐานฆาตกรรมต่อบุคคลคนเดียว

หรือหลายคนโดยเจตนา แต่ความผิดเช่นนั้นจะต้องมีโทษถึงประหารชีวิตตามกฎหมายของอาณาเขตที่ถูกยึดครองซึ่งเป็นอันใช้อยู่แล้วก่อนที่ได้เริ่มการยึดครอง

* การลงโทษประหารชีวิตแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะกระทำได้อีกต่อเมื่อศาลได้ทราบแล้วโดยเฉพาะในข้อที่ว่าผู้ต้องหาได้เป็นพลเมืองของประเทศที่ยึดครอง และเพราะฉะนั้นผู้นั้นจึงไม่มีหน้าที่ที่จะต้องสวมักดีต่อประเทศนั้นแต่อย่างใดเลย

ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม ห้ามมิให้ทำการลงโทษประหารชีวิตแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ในขณะที่กระทำความผิด

ข้อ ๖๙

ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ระยะเวลาระหว่างที่บุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองซึ่งเป็นผู้ต้องหา ต้องถูกจับกุมระหว่างรอการพิจารณาหรือการลงโทษนั้นจะต้องคิดหักจากกำหนดโทษจำคุกตามคำพิพากษา

ข้อ ๗๐

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองทำการจับกุม ฟ้อง และลงโทษบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองเพราะการใด ๆ ที่ได้กระทำไป หรือ เพราะความคิดเห็นอันได้แสดงออกก่อนการเข้ายึดครอง หรือระหว่างที่มีการหยุดชั่วคราวในการเข้ายึดครองนั้นเว้นแต่เป็นการละเมิดกฎหมายและประเพณีการสงคราม

พลเมืองของประเทศที่ยึดครอง ผู้ซึ่งหลบพำนักอยู่ในอาณาเขตของรัฐที่ถูกยึดครองก่อนที่การสู้รบได้เกิดขึ้นนั้น จะต้องไม่ถูกจับกุม ฟ้อง ลงโทษ หรือเนรเทศจากอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เว้นแต่สำหรับความผิดซึ่งได้กระทำขึ้นหลังจากได้เกิดการสู้รบขึ้นแล้วหรือสำหรับความผิดตามกฎหมายสามัญอันได้กระทำขึ้นก่อนที่การสู้รบได้เกิดขึ้น ซึ่งตามกฎหมายของรัฐที่ถูกยึดครองยอมให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในยามสงบ

ข้อ ๗๑

ห้ามมิให้ศาลที่มีอำนาจของประเทศที่ยึดครองทำการพิพากษาลงโทษใด ๆ เว้นแต่จะได้มีการพิจารณาตามระเบียบแล้ว

บุคคลผู้ต้องหาซึ่งถูกฟ้องโดยประเทศที่ยึดครองนั้น จะต้องได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมิชักช้าด้วยภาษาที่ตนเข้าใจถึงรายละเอียดแห่งข้อที่ตนถูกกล่าวหา และจะต้องนำตัวไปดำเนินการพิจารณาโดยเร็วเท่าที่จะทำได้ ประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับทราบการแจ้งถึงการดำเนินคดีซึ่งประเทศที่ยึดครองได้กล่าวหาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองในกรณีที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาอันเป็นความผิดที่มีโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป ประเทศที่คุ้มครองอาจขอทราบไม่ว่าเวลาใดถึงสถานะแห่งการพิจารณาเช่นนั้น อนึ่ง ประเทศที่คุ้มครองมีสิทธิที่จะขอให้เสนอรายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับการดำเนินคดีดังกล่าว และการดำเนินคดีอื่น ๆ ซึ่งประเทศที่ยึดครองได้กล่าวหาต่อบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง

การแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบตามที่บัญญัติในวรรคสองข้างต้นจะต้องจัดส่งไปทันที และไม่ว่าในกรณีใดก็ตามจะต้องส่งให้ถึงประเทศที่คุ้มครองภายในสามสัปดาห์ก่อนวันนัดพิจารณาครั้งแรก ถ้าหากว่าเมื่อเริ่มการพิจารณาไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในข้อนี้ครบถ้วนแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการพิจารณาต่อไป การแจ้งดังกล่าวจะต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ก. ลักษณะรูปพรรณสัณฐานของผู้ต้องหา
- ข. ที่พักอาศัยหรือที่คุมขัง
- ค. รายละเอียดแห่งข้อกล่าวหา (โดยระบุบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาซึ่งยกขึ้นอ้าง)
- ง. ชื่อศาลที่จะต้องนั่งพิจารณาคดี
- จ. สถานที่และวันที่จะนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก

ข้อ ๗๒

บุคคลผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะเสนอหลักฐานอันจำเป็นแก่การต่อสู้คดีของตนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะอ้างพยานบุคคลและทั้งมีสิทธิที่จะเลือกหาทนายความผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยเหลือ ซึ่งมีสิทธิที่จะเข้าเยี่ยมตนได้โดยเสรี และต้องได้รับความสะดวกเท่าที่จำเป็นแก่การเตรียมการต่อสู้คดี

ถ้าผู้ต้องหาไม่เลือกหาทนายความ ประเทศที่คุ้มครองอาจหาทนายความให้ ถ้าผู้ต้องหาถูกฟ้องในคดีร้ายแรงและไม่มีประเทศที่คุ้มครองดำเนินการ ประเทศที่ยึดครองจะเป็นผู้หาทนายความให้โดยได้รับความยินยอมของผู้ต้องหา

เว้นแต่ตนจะสละสิทธิโดยเสรี ผู้ต้องหาจะต้องมีล่ามช่วยหนึ่งนายทั้งในชั้นการไต่สวน และในระหว่างการศึกษาในศาล ผู้ต้องหาที่มีสิทธิไม่ว่าเวลาใดที่จะคัดค้านล่ามและขอให้เปลี่ยนตัวได้

ข้อ ๗๓

บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้ ผู้นั้นจะต้องได้รับแจ้งให้ทราบโดยชัดแจ้งว่าตนมีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ รวมทั้งกำหนดเวลาซึ่งจะพึงปฏิบัติตามดังกล่าวนี้

ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การอุทธรณ์ในกรณีกฎหมายซึ่งศาลใช้นั้นไม่มีบทบัญญัติในเรื่องอุทธรณ์ บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องทุกข์คัดค้านคำวินิจฉัยและการลงโทษไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศที่ยึดครอง

ข้อ ๗๔

ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองมีสิทธิที่จะเข้าไปนั่งฟังการพิจารณาคดีของบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองใดๆ นอกจากจะมีเหตุผลพิเศษอันจะต้องพิจารณาเป็นการลับเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศที่ยึดครอง ซึ่งในกรณีเช่นนี้จะต้องแจ้งไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ ให้ส่งคำแจ้งเกี่ยวกับวันและสถานที่ซึ่งจะทำการพิจารณาไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ

คำพิพากษาใดซึ่งมีการลงโทษประหารชีวิตหรือโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป จะต้องส่งไปยังประเทศที่คุ้มครองโดยเร็วเท่าที่จะทำได้พร้อมด้วยเหตุผลประกอบคำพิพากษานั้น การแจ้งนั้นจะต้องอ้างถึงการแจ้งซึ่งทำขึ้นตามข้อ ๗๑ และในกรณีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ให้แจ้งชื่อของสถานที่ซึ่งจะใช้ลงโทษตามคำพิพากษานั้น ให้ศาลเก็บบันทึกหลักฐานแห่งคำพิพากษานอกจากที่กล่าวข้างบนนี้ไว้ เพื่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองตรวจสอบได้ในกรณีที่คำพิพากษามีโทษถึงประหารชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่สองปีหรือกว่านั้นขึ้นไป ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์จะต้องไม่เริ่มนับจนกว่าประเทศที่คุ้มครองจะได้รับแจ้งคำพิพากษานั้นแล้ว

ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม ห้ามมิให้ตัดสิทธิของบุคคลซึ่งถูกพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตในอันที่จะยื่นคำร้องขอภัยโทษหรือบรรเทาโทษ

ห้ามมิให้ดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาให้ประหารชีวิต จนกว่ากำหนดระยะเวลาจะได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนนับแต่วันที่ประเทศที่คุ้มครองได้รับแจ้งคำพิพากษาอันถึงที่สุดยืนยันการลงโทษประหารชีวิตหรือคำสั่งให้ยกเรื่องราวขอภัยโทษหรือบรรเทาโทษนั้น

กำหนดระยะเวลาหกเดือนที่รอการบังคับตามคำพิพากษาให้ประหารชีวิตนั้นอาจลดลงมาได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการฉุกเฉินอันสำคัญทำให้เกิดการรวมกำลังอันเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศที่ยึดครองหรือของกำลังทหารแห่งประเทศนั้นโดยมีเงื่อนไขในทุกกรณีว่าประเทศที่คุ้มครองจะได้รับแจ้งการย่นระยะเวลาดังกล่าว และจะต้องมีเวลาและโอกาสพอสมควรเพื่อทำการคัดค้านต่อเจ้าหน้าที่ที่ยึดครองผู้มีอำนาจเกี่ยวกับคำพิพากษาโทษประหารชีวิตเช่นนั้น

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดจะต้องถูกกักขังอยู่ในประเทศที่ถูกยึดครองและถ้าต้องคำพิพากษาให้ลงโทษ จะต้องได้รับโทษตามคำพิพากษาในประเทศนั้น ถ้าสามารถจะทำได้ให้แยกบุคคลดังกล่าวจากผู้ถูกกักขังอื่น ๆ และให้ได้รับการดูแลในทางอาหารและทางอนามัยเพียงพอในอันที่จะให้มีสุขภาพดีและซึ่งอย่างน้อยที่สุดให้เท่ากับที่จะพึงได้รับในเรือนจำในประเทศที่ถูกยึดครอง

บุคคลดังกล่าวจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลตามความจำเป็นเกี่ยวกับสภาวะแห่งสุขภาพของตน

บุคคลดังกล่าวมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือในทางจิตใจตามที่ตนพึงต้องการด้วย

สตรีจะต้องแยกให้อยู่ต่างหาก และให้อยู่ในความดูแลของสตรีโดยตรง

ผู้เยาว์จะต้องได้รับการพิจารณาให้ได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษตามสมควรสำหรับผู้เยาว์

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งถูกกักขังจะต้องมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมจากตัวแทนของประเทศที่คุ้มครอง และของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๓

บุคคลเช่นนี้จะต้องมีสิทธิที่จะได้รับพัสดุหีบห่อเพื่อบรรเทาทุกข์เดือนละหีบหนึ่งเป็นอย่างน้อย

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งตกเป็นผู้ต้องหาว่าได้กระทำความผิด หรือถูกศาลตัดสินลงโทษในอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้น เมื่อการยึดครองได้สิ้นสุดลงแล้วจะต้องส่งตัวให้แก่เจ้าหน้าที่ในอาณาเขตที่ได้รับการปลดปล่อยเป็นเสรีแล้วนั้นพร้อมด้วยบันทึกสำนวนความที่เกี่ยวข้อง

ถ้าประเทศที่ยึดครองพิจารณาเห็นเป็นการจำเป็นเนื่องจากเหตุผลอันสำคัญยิ่งเกี่ยวกับความมั่นคงในอันที่จะจัดการเพื่อความปลอดภัยของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ประเทศนั้นจะทำได้อย่างมากที่สุดก็แต่เพียงกำหนดสถานที่ให้อยู่หรือทำการกักกันเท่านั้น

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่ให้อยู่หรือทำการกักกันนั้น จะต้องกระทำตามวิธีการตามระเบียบซึ่งประเทศที่ยึดครองจะได้กำหนดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ วิธีการนี้ให้กำหนดสิทธิที่จะอุทธรณ์สำหรับ

ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย การอุทธรณ์จะต้องได้รับการวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่คำวินิจฉัยยืนตามคำวินิจฉัยเดิม จะต้องได้รับการตรวจพิจารณาใหม่เป็นระยะ ๆ หากเป็นไปได้ทุกหกเดือนโดยองค์การผู้มิอำนาจซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยประเทศดังกล่าวนั้น

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองที่ต้องอยู่ในสถานที่กำหนดและโดยผลแห่งการนี้จำต้องออกจากบ้านของตน จะต้องได้รับประโยชน์โดยสมบูรณ์ตามข้อ ๓๙ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

หมวด ๔

ข้อบังคับสำหรับปฏิบัติแก่ผู้ถูกกักกัน

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๗๙

ภาคีคู่พิพาทจะต้องไม่กักกันบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองนอกจากตามบทบัญญัติข้อ ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๖๘ และ ๗๘

ข้อ ๘๐

ให้ผู้ถูกกักกันคงมีความสามารถในทางแพ่งโดยสมบูรณ์และสามารถใช้สิทธิเกี่ยวกับการนั้นตามควรแก่ฐานะของตน

ข้อ ๘๑

ภาคีคู่พิพาทซึ่งกักกันบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง จะต้องผูกพันที่จะเลี้ยงดูบุคคลดังกล่าวโดยไม่คิดมูลค่า และต้องให้การรักษายาบาลตามความจำเป็นเกี่ยวกับสภาวะแห่งสุขภาพของบุคคลเหล่านั้น

ห้ามมิให้หักเบียดเลี้ยง เงินเดือน หรือสิทธิเรียกร้องของผู้ถูกกักกันไว้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวนี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ซึ่งต้องพึ่งพิงผู้ถูกกักกัน ถ้าหากบุคคลเหล่านี้เช่นว่านั้นไม่มีรายได้พอเพียงหรือไม่สามารถหาเลี้ยงชีพได้

ข้อ ๘๒

ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้ผู้ถูกกักกันอยู่ด้วยกันโดยอนุโลมตามสัญชาติ ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีของเขาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ถูกกักกันซึ่งเป็นคนชาติของประเทศเดียวกันจะต้องไม่ถูกแยกกันเพียงแต่เพราะเหตุที่มีภาษาต่างกันเท่านั้น

ตลอดระยะเวลาแห่งการกักกัน สมาชิกแห่งครอบครัวเดียวกันและโดยเฉพาะบิดามารดากับบุตร จะต้องจัดให้อยู่ในสถานที่กักกันเดียวกัน เว้นแต่เป็นการจำเป็นที่จะต้องแยกกันเป็นการชั่วคราวโดยเหตุผลในทางการทำงาน สุขภาพ หรือเพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนที่ ๔ ของหมวดนี้ ผู้ถูกกักกันอาจร้องขอให้นำบุตรซึ่งถูกปล่อยให้โดยมีเสรีภาพโดยไม่ได้รับความดูแลของบิดามารดามาร่วมกับตนได้

หากเป็นไปได้ผู้ถูกกักกันซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน จะต้องจัดให้อยู่ในบ้านเดียวกัน และต้องจัดให้อยู่แยกจากผู้ถูกกักกันอื่น ๆ ตลอดทั้งให้ความสะดวกตามที่จำเป็นแก่การครองชีพของครอบครัว

ส่วนที่ ๒

สถานที่กักกัน

ข้อ ๘๓

ประเทศที่กักคุมจะต้องไม่จัดตั้งสถานที่กักกันขึ้นในเขตที่อาจได้รับอันตรายจากสงครามโดยเฉพาะ ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ข้อความอันเป็นประโยชน์ทั้งปวงเกี่ยวกับสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสถานที่กักกันแก่ประเทศที่เป็นศัตรูโดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง

หากไม่เป็นการขัดกับเหตุผลทางทหารแล้ว ค่ายกักกันจะต้องมีอักษร IC เป็นเครื่องหมาย โดยติดตั้งไว้ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนจากทางอากาศในเวลากลางวัน อย่างไรก็ตาม ประเทศที่เกี่ยวข้องอาจตกลงกันใช้แบบเครื่องหมายอย่างอื่นก็ได้ ห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายอย่างเดียวกับที่กล่าวนี้สำหรับสถานที่อื่นนอกจากค่ายกักกัน

ข้อ ๘๔

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้อยู่อาศัยและได้รับการปกครองแยกจากเชลยศึก และแยกจากบุคคลซึ่งถูกตัดอิสรภาพด้วยประการอื่น

ข้อ ๘๕

ประเทศที่กักคุมจะต้องผูกพันในอันที่จะจัดการทั้งปวงตามที่จำเป็นและที่พึงทำได้นับแต่เริ่มการกักกันเป็นต้นไป เพื่อให้บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองได้อยู่ในอาคารหรือที่พักอันให้ประกันทุกทางเท่าที่จะทำได้เกี่ยวกับอนามัยและสุขภาพและจัดหาเครื่องป้องกันอันพอเพียงจากความร้ายแรงแห่งอากาศและผลของการสงคราม ไม่ว่าในกรณีใดห้ามมิให้ตั้งสถานที่กักกันถาวรในเขตที่จะเสียสุขภาพ หรือในที่ซึ่งมีอากาศเป็นอันตรายต่อผู้ถูกกักกัน ในทุกกรณีหากที่ซึ่งบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองได้ถูกกักกันเป็นการชั่วคราวอยู่ในเขตที่จะเสียสุขภาพ หรือมีอากาศเป็นอันตรายต่อสุขภาพของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง จะต้องย้ายบุคคลผู้นั้นไปอยู่ ณ สถานที่กักกันอันเหมาะสมกว่านั้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่พฤติการณ์จะพึงอำนวยให้ อาคารที่กล่าวแล้วนั้นจะต้องป้องกันอย่างเต็มที่มิให้ชั้นให้ได้รับความอบอุ่นและแสงสว่างพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่พระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น สถานที่ซึ่งจัดให้เป็นที่หลับนอนจะต้องให้กว้างขวางพอเพียง และให้อากาศถ่ายเทได้อย่างดีและผู้ถูกกักกันจะต้องมีที่นอนอันเหมาะสมและผ้าห่มนอนอย่างพอเพียงโดยคำนึงถึงอากาศ และอายุ เพศ และสภาวะแห่งสุขภาพของผู้ถูกกักกัน

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการสุขาอันถูกต้องตามกฎหมายแห่งสุขอนามัยไว้สำหรับใช้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน และจะต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จะต้องจัดให้ผู้ถูกกักกันมีน้ำและสบู่อย่างพอเพียงสำหรับชำระร่างกายเป็นประจำวันและสำหรับซักเสื้อผ้าส่วนตัวทั้งจะต้องจัดสถานที่และอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เพื่อการนี้ฝักบัวอาบน้ำหรืออ่างที่อาบน้ำจะต้องจัดไว้ให้ด้วย จะต้องมีการกำหนดเวลาตามที่จำเป็นไว้สำหรับการซักฟอกและทำความสะอาด

ในเมื่อจำเป็น โดยถือเป็นระเบียบการพิเศษและชั่วคราว ในอันที่จะจัดให้สตรีผู้ถูกกักกันซึ่งมิใช่สมาชิกในครอบครัวเดียวกันอยู่ในสถานที่กักกันเดียวกับบุรุษ จะต้องจัดให้มีสถานที่หลับนอนและความสะดวกเกี่ยวกับการสุขาแยกไว้สำหรับสตรีผู้ถูกกักกันนั้นต่างหาก

ข้อ ๘๖

ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาอาคารอันเหมาะสมเพื่อให้ผู้ถูกกักกันได้ใช้ในการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาของตน ไม่ว่าจะเป็นลัทธิศาสนาใดก็ตาม

ข้อ ๘๗

จะต้องจัดให้มีร้านจำหน่ายสิ่งของขึ้นในสถานที่กักกันทุกแห่ง เว้นแต่ในกรณีทีอาจจัดหาความสะดวกอย่างอื่นให้ได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะให้ผู้ถูกกักกันได้สามารถหาซื้ออาหารและสิ่งของซึ่งใช้ประจำวัน รวมทั้งสบู่และยาสูบในราคาที่ไม่สูงกว่าราคาตลาดแห่งท้องถิ่นเพื่อที่จะให้เป็นอยู่และความสะดวกสบายส่วนตัวยิ่งขึ้น

ถ้าไรซึ่งบังเกิดขึ้นจากร้านจำหน่ายสิ่งของนี้ให้นำเข้าบัญชีของทุนสวัสดิการซึ่งจะจัดตั้งขึ้นสำหรับแต่ละสถานที่กักกันและจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกักกันซึ่งประจำอยู่ในสถานที่กักกันเช่นว่านั้น ให้คณะกรรมการผู้ถูกกักกันซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามข้อ ๑๐๒ มีสิทธิที่จะตรวจสอบการดำเนินการของร้านจำหน่ายสิ่งของและของกองทุนดังกล่าวนี้ได้

เมื่อสถานที่กักกันต้องปิดลง ให้โอนยอดเงินคงเหลือของกองทุนสวัสดิการไปยังกองทุนสวัสดิการของสถานที่กักกันอื่นสำหรับผู้ถูกกักกันซึ่งมีสัญชาติเดียวกันหรือถ้าไม่มีสถานที่เช่นว่านี้ ก็ให้โอนไปยังกองทุนสวัสดิการกลางซึ่งจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกักกันทั้งปวงที่ยังคงเหลืออยู่ในความควบคุมของประเทศที่กักคุม ในกรณีการปล่อยโดยทั่วไป ให้ประเทศที่กักคุมเก็บรักษาถ้าไรดังกล่าวไว้เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘๘

ในสถานที่กักกันทุกแห่งอันอาจถูกโจมตีทางอากาศ และอาจได้รับอันตรายอื่นเนื่องในการสงคราม จะต้องจัดให้มีที่หลบภัยโดยจำนวนและลักษณะอันพอเพียงที่จะป้องกันได้เท่าที่จำเป็น ในกรณีที่มีสัญญาณภัยจะต้องปล่อยให้ผู้ถูกกักกันเข้าไปในที่หลบภัยโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เว้นแต่ผู้ซึ่งยังคงเหลืออยู่เพื่อป้องกันสถานที่ของตนให้พ้นจากอันตรายดังกล่าวแล้ว ระเบียบการป้องกันใดซึ่งได้จัดให้มีขึ้นเพื่อสงเคราะห์ประชากรให้นำมาใช้แก่ผู้ถูกกักกันด้วย

ในสถานที่กักกันจะต้องจัดการให้มีวิธีการป้องกันตามสมควรจากอันตรายเพลิงไหม้

ส่วนที่ ๓

อาหารและเครื่องนุ่งห่ม

ข้อ ๘๙

การปันส่วนอาหารประจำวันสำหรับผู้ถูกกักกันจะต้องมีปริมาณ คุณภาพและประเภท อย่างพอเพียงในอันที่จะบำรุงผู้ถูกกักกันให้มีสุขภาพดี และเพื่อป้องกันการขยายตัวของโรคขาดอาหาร ทั้งให้คำนึงถึงอาหารพิเศษตามประเพณีของผู้ถูกกักกันด้วย

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับปัจจัยซึ่งอาจนำไปปรุงอาหารเพิ่มเติมที่มีอยู่ได้

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับน้ำบริโภคอย่างพอเพียง จะต้องอนุญาตให้สูบยาสูบได้

ผู้ถูกกักกันซึ่งทำงานจะต้องได้รับการปันส่วนเพิ่มเติมโดยให้ได้ส่วนสัมพันธ์กับชนิดของงานที่ทำ

สตรีมีครรภ์และมารดาให้นมบุตร และเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีจะต้องได้รับอาหารเพิ่มเติมโดยให้ได้ส่วน
สัมพันธ์กับความต้องการของร่างกายของบุคคลดังกล่าวนั้น

ข้อ ๕๐

✓
ขณะเมื่อนำเข้าไปควบคุม ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการจัดหาเครื่องนุ่งห่ม รองเท้า
และเสื้อผ้าชั้นในสำหรับผลัดเปลี่ยนที่จำเป็น และต่อจากนั้นจะต้องได้รับความสะดวกในการจัดหาสิ่งของเพิ่มเติม
ตามต้องการ หากผู้ถูกกักกันผู้ใดไม่มีเครื่องนุ่งห่มพอเพียง โดยคำนึงถึงสภาพของอากาศและไม่สามารถจัดหาได้
ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาให้โดยไม่คิดมูลค่า

เครื่องนุ่งห่มซึ่งประเทศที่กักคุมจัดหาให้แก่ผู้ถูกกักกัน และเครื่องหมายภายนอกซึ่งประทับติดอยู่ที่เสื้อผ้า
ของผู้ถูกกักกันนั้น จะต้องไม่เป็นที่น่าอับอายหรือทำให้ต้องถูกเยาะเย้ย

คนงานจะต้องได้รับเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการทำงานรวมทั้งเครื่องนุ่งห่มซึ่งใช้เพื่อป้องกันตาม
ความจำเป็นแห่งลักษณะของงานนั้นด้วย

ส่วนที่ ๔

สุขภาพและการรักษาพยาบาล

ข้อ ๕๑

สถานที่กักกันทุกแห่งจะต้องมีสถานที่พยาบาลอันพอเพียงภายใต้การอำนวยการของแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งผู้ถูกกักกันจะได้รับการรักษาพยาบาลได้ตามความจำเป็นกับทั้งจะต้องมีอาหารตามความเหมาะสมด้วย ผู้ป่วย
เป็นโรคติดต่อและโรคจิตจะต้องจัดแยกไว้อีกแผนกหนึ่งต่างหาก

สตรีซึ่งคลอดบุตร และผู้ถูกกักกันซึ่งเจ็บป่วยเนื่องจากโรคร้ายแรง หรือซึ่งมีอาการอันจำเป็นต้องได้รับ
การรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ ต้องทำการผ่าตัดหรือต้องอยู่ในความดูแลรักษาในโรงพยาบาล จะต้องอนุญาตให้อยู่
ในสถานที่ซึ่งจะให้การรักษาพยาบาลอันพอเพียงได้ และต้องได้รับการดูแลรักษาไม่เลวกว่าที่ได้ให้แก่พลเมืองทั่วไป

ผู้ถูกกักกันจะขอให้พนักงานแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกันทำการรักษาก็ได้ความความพอใจ

ผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกขัดขวางในการที่จะให้เจ้าหน้าที่แพทย์ทำการตรวจเมื่อได้รับคำขอ เจ้าหน้าที่แพทย์
ของประเทศที่กักคุมจะต้องออกไปรับรองเป็นทางการแสดงลักษณะแห่งโรคหรือบาดแผล ตลอดถึงระยะเวลาและ
ลักษณะของการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้ถูกกักกันทุกคนซึ่งได้รับการรักษาพยาบาลมาแล้ว สำเนาใบรับรองนี้จะต้องส่ง
ไปยังสำนักงานตัวแทนกลางตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๔๐

การรักษาพยาบาล รวมทั้งการจัดหาเครื่องมือใด ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อบำรุงรักษาให้ผู้ถูกกักกันมีอนามัยดี โดย
เฉพาะอย่างยิ่งฟันเทียมและเครื่องใช้เทียมอื่น ๆ และแว่นตา จะต้องไม่คิดมูลค่ากับผู้ถูกกักกัน

ข้อ ๕๒

การตรวจทางการแพทย์แก่ผู้ถูกกักกัน จะต้องกระทำอย่างน้อยเดือนละครั้ง วัตถุประสงค์ในการตรวจนี้
โดยเฉพาะก็เพื่อที่จะควบคุมสภาวะทั่วไปทางสุขภาพ โภชนาการ และความสะอาดของผู้ถูกกักกัน และตรวจหาโรค
ติดต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัณโรค ไข้จับสั่นและกามโรค การตรวจเช่นนี้โดยเฉพาะให้รวมถึงการชั่งน้ำหนักตัว
ของผู้ถูกกักกันแต่ละคนและการตรวจโดยทางรังสีวิทยาอย่างน้อยปีละครั้ง

ส่วนที่ ๕

กิจการที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญา และร่างกาย

ข้อ ๑๓๓

ผู้ถูกกักกันจะต้องมีเสรีภาพอย่างกว้างขวางเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในทางศาสนาของตน รวมทั้งการเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมตามความเลื่อมใสของตน โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ถูกกักกันจะต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่เจ้าหน้าที่กักคุมได้วางไว้

นักบวชทางศาสนาที่ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการในพิธีศาสนาแก่บรรดาศาสนิกชนของตนได้โดยเสรี เพื่อการนี้ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการด้วยความเป็นธรรมในการแบ่งแยกให้นักบวชเหล่านี้ไปประจำสถานที่กักกันซึ่งมีผู้ถูกกักกันที่พูดภาษาเดียวกันและนับถือศาสนาเดียวกันอยู่ ถ้านักบวชดังกล่าวแล้วมีจำนวนน้อยเกินไป ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น ตลอดจนพาหนะสำหรับขนส่งเพื่อให้นักบวชเหล่านี้ได้ย้ายจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง และนักบวชเหล่านี้จะต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปเยี่ยมผู้ถูกกักกันซึ่งอยู่ในโรงพยาบาลได้ด้วย นักบวชทางศาสนาจะต้องได้รับเสรีภาพในการติดต่อทางจดหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการศาสนาของตนกับเจ้าหน้าที่ทางศาสนาของประเทศที่กักคุม และเท่าที่จะกระทำได้ กับองค์การศาสนาระหว่างประเทศอันมีความเลื่อมใสในศาสนาเดียวกับตน การติดต่อทางจดหมายดังกล่าวนี้จะต้องไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของส่วนจำกัดดังได้ระบุไว้ในข้อ ๑๐๗ แต่อย่างไรก็ดี จะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของข้อ ๑๑๒

เมื่อผู้ถูกกักกันไม่ได้มีโอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือจากนักบวชตามลัทธิศาสนาของตน หรือจำนวนนักบวชมีจำนวนน้อยเกินไป เจ้าหน้าที่ทางศาสนาของท้องถิ่นที่นับถือศาสนาเดียวกันอาจตกลงกับประเทศที่กักคุม แต่งตั้งบรรพชิตแห่งศาสนาเดียวกันกับผู้ถูกกักกันขึ้น หรือถ้าเป็นวิธีการอันอาจทำได้ในทางหลักศาสนา ก็อาจแต่งตั้งนักบวชในศาสนาที่คล้ายคลึงกันหรืออาจแต่งตั้งบุคคลธรรมดาซึ่งมีคุณสมบัติในทางนั้นก็ได้ บุคคลดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย บุคคลที่ถูกแต่งตั้งนั้น ๆ จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งประเทศที่กักคุมได้วางไว้เพื่อประโยชน์ในทางวินัยและความมั่นคง

ข้อ ๑๓๔

ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งเสริมกิจการที่เกี่ยวกับสติปัญญาการศึกษาและการพักผ่อน การกีฬาและการเล่นแข่งขันระหว่างผู้ถูกกักกัน โดยปล่อยให้ผู้ถูกกักกันได้มีเสรีภาพในอันที่จะเข้าร่วมในกิจการเหล่านั้นหรือไม่ก็ตาม ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการเท่าที่จะปฏิบัติได้ทั้งปวงเพื่อให้ได้ผลในกิจการดังกล่าวแล้วนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดหาอาคารสถานที่อันเหมาะสมให้

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงเท่าที่จะกระทำได้ เพื่อที่จะได้ดำเนินการศึกษาต่อหรือได้เลือกศึกษาในวิชาแขนงใหม่ เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการศึกษา และจะต้องอนุญาตให้ได้เข้าโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือภายนอกสถานที่กักกันก็ตาม

ผู้ถูกกักกันจะต้องมีโอกาสสำหรับกายบริหาร การกีฬาและการเล่นแข่งขันกลางแจ้ง เพื่อการนี้ จะต้องจัดหาสถานที่กลางแจ้งไว้ให้เพียงพอในสถานที่กักกันทุกแห่ง สำหรับเด็กและเยาวชนนั้นจะต้องจัดสวนสนามเล่นไว้เป็นพิเศษ

ประเทศที่กักคุมจะต้องไม่ใช่ผู้ถูกกักกันให้ทำงานเหมือนหนึ่งคนงาน เว้นแต่ผู้ถูกกักกันประสงค์เช่นนั้น ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้ใช้งานซึ่งเป็นการกระทำโดยบังคับแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งมิได้ถูกกักกัน อันเป็นการละเมิดข้อ ๔๐ และ ๕๑ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ และห้ามมิให้ใช้งานซึ่งมีลักษณะอันเป็นการเสื่อมทรามต่ำช้า และเป็นที่ยับอายขายหน้า

ภายหลังที่ได้ทำงานเป็นระยะเวลา ๖ สัปดาห์แล้ว ผู้ถูกกักกันอาจที่จะหยุดการทำงานได้ไม่ว่าในขณะใด แต่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อน ๘ วัน

บทบัญญัติดังกล่าวนี้จะไม่กระทบกระเทือนสิทธิของประเทศที่กักคุมที่จะใช้แพทย์ ทันตแพทย์ที่ถูกกักกันเท่าที่เกี่ยวกับความสามารถในวิชาชีพของบุคคลเหล่านั้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้ถูกกักกันรวมกันหรือในอันที่จะใช้ผู้ถูกกักกันทำงานในทางปกครอง และในทางบำรุงรักษาสถานที่กักกันและจัดให้บุคคลเหล่านั้นเข้าทำงานในโรงครัว หรือทำงานคหกรรมอื่น ๆ หรือเรียกร้องให้บุคคลเหล่านั้นทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ถูกกักกันจากภัยทางอากาศหรือภัยอื่น ๆ อันเกิดจากการสงครามก็ได้ แต่อย่างไรก็ดี ผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกเรียกร้องให้ทำงานซึ่งตามความเห็นของเจ้าหน้าที่แพทย์ บุคคลผู้นั้นมีสภาพร่างกายไม่เหมาะสมที่จะกระทำ

ประเทศที่กักคุมจะต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในบรรดาเงื่อนไขของการทำงานการรักษาพยาบาล การจ่ายค่าจ้างและจัดให้ผู้ถูกกักกันได้รับค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุและโรคร้ายอันเกิดจากอาชีพการงาน มาตรฐานซึ่งได้กำหนดไว้สำหรับเงื่อนไขในการทำงานดังกล่าวแล้วและสำหรับค่าทดแทนจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของประเทศและการปฏิบัติตามที่คงมีใช้อยู่ และไม่ว่าในกรณีใดจะต้องไม่อยู่ในระดับต่ำกว่าที่ใช้อยู่สำหรับงานชนิดเดียวกันและอยู่ในตำบลเดียวกัน ค่าจ้างแรงงานจะต้องกำหนดให้ตามมูลฐานแห่งความเป็นธรรม ตามความตกลงพิเศษระหว่างผู้ถูกกักกันกับประเทศที่กักคุม และบรรดานายจ้างที่มีในประเทศที่กักคุม ถ้ามี นายจ้างเช่นว่านี้ โดยคำนึงถึงพันธกรณีของประเทศที่กักคุม ที่จะต้องจัดการเลี้ยงดูผู้ถูกกักกันโดยไม่คิดมูลค่า และให้การรักษาพยาบาลอันจำเป็นแก่สภาวะแห่งสุขภาพของบุคคลเหล่านั้น ผู้ถูกกักกันที่ถูกใช้ให้ทำงานเป็นประจำ ดังที่ระบุไว้ในวรรค ๓ ของข้อนี้ จะต้องได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมจากประเทศที่กักคุม เงื่อนไขของงาน มาตรฐาน ค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุและโรคร้าย อันเกิดจากอาชีพการงานตามที่ได้จัดให้ทำดังกล่าวแล้ว นั้น จะต้องไม่อยู่ในระดับต่ำกว่าที่ใช้อยู่สำหรับงานชนิดเดียวกันและอยู่ในตำบลเดียวกัน

กองแรงงานทุกกองเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่กักกันและขึ้นการบังคับบัญชาที่สถานที่กักกัน เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศที่กักคุม และผู้บัญชาการสถานที่กักกันจะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ผู้บัญชาการสถานที่กักกันจะต้องเก็บรายชื่อของกองแรงงาน ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา อันเป็นรายชื่อฉบับล่าสุด และจะต้องส่งรายชื่อนั้นไปยังผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และผู้แทนองค์การเพื่อมนุษยธรรมอื่น ๆ ซึ่งอาจมาเยี่ยมสถานที่กักกันนั้น

ส่วนที่ ๖

ทรัพย์สินส่วนบุคคลและรายได้ทางการเงิน

ข้อ ๔๗

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้มีเครื่องใช้ส่วนตัวได้ เงินสกุลต่าง ๆ เช็ค พันธบัตร ฯลฯ และสิ่งของมีค่าในความครอบครองของผู้ถูกกักกันจะถูกยึดเอาไปไม่ได้ เว้นแต่จะมีกฎระเบียบวางไว้ให้ปฏิบัติเช่นนั้น และเมื่อยึดไปแล้วก็ต้องออกไปรับไว้ให้

จำนวนเงินที่นำเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ถูกกักกันทุกคนเป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อ ๔๘ จำนวนเงินดังกล่าวจะต้องไม่ถูกแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลอื่นใด เว้นแต่จะมีกฎหมายของอาณาเขตที่กักกันผู้ถูกกักกันกำหนดไว้ หรือผู้ถูกกักกันให้ความยินยอม

เครื่องใช้ส่วนตัวดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดซึ่งเป็นของส่วนตัว หรือของมีค่าทางจิตใจจะถูกยึดไม่ได้

สตรีจะถูกค้นตัวได้ก็แต่โดยสตรีด้วยกันเท่านั้น

เมื่อมีการปล่อยตัวหรือส่งตัวกลับประเทศเดิม ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับคืนสิ่งของ เงินตรา หรือของมีค่าอื่น ๆ ซึ่งได้นำมาจากตนในระหว่างถูกกักกัน และจะต้องได้รับคืนเงินตราที่เหลือตามบัญชีเงินฝากซึ่งได้รักษาไว้ตามข้อ ๔๘ เว้นแต่สิ่งของบางอย่าง หรือจำนวนเงินซึ่งประเทศที่กักคุมได้เก็บไว้ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในกรณีที่ทรัพย์สินของผู้ถูกกักกัน ถูกเก็บไว้ตามกฎหมายดังกล่าวแล้วนั้น ผู้เป็นเจ้าของจะต้องได้รับใบรับที่แสดงรายละเอียดไว้

ห้ามยึดบรรดาบัตรประจำตัว หรือบัตรครอบครัวซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้ถูกกักกันโดยมิได้ออกใบรับให้ไม่ว่าในเวลาใด จะปล่อยให้ผู้ถูกกักกันปราศจากสิ่งซึ่งบัตรประจำตัวหาได้ไม่ ถ้าผู้ถูกกักกันไม่มีบัตรเช่นนั้นเจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะต้องออกเอกสารพิเศษให้แก่ผู้ถูกกักกัน เพื่อจะได้ใช้แทนบัตรประจำตัวตลอดเวลาที่ถูกกักกัน

ผู้ถูกกักกันอาจจะเก็บเงินไว้กับตัวได้จำนวนหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นเงินสด หรือบัตรชื่อของเพื่อจะได้สามารถซื้อของได้

ข้อ ๔๘

บรรดาผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับเบี้ยเลี้ยงตามระยะเวลาเป็นประจำ เป็นจำนวนพอเพียง เพื่อให้สามารถซื้อสินค้าและสิ่งของ เช่นยาสูบ เครื่องสำอาง ฯลฯ เบี้ยเลี้ยงดังกล่าวนี้อาจจ่ายให้ในรูปสินเชื่อหรือบัตรชื่อของ

นอกจากนี้ ผู้ถูกกักกันอาจจะได้รับเบี้ยเลี้ยงจากประเทศที่ตนสวมักกักตั้งอยู่ จากประเทศที่คุ้มครองจากองค์การที่อาจให้ความช่วยเหลือแก่ตน หรือจากครอบครัวของตน หรือจากรายได้แห่งทรัพย์สินของตนตามกฎหมายของประเทศที่กักคุม เงินเบี้ยเลี้ยงซึ่งจ่ายโดยประเทศที่ตนสวมักกักตั้งอยู่ จะต้องมีความเท่ากันสำหรับผู้ถูกกักกันแต่ละประเภท (ผู้ทุพพลภาพ คนป่วย สตรีมีครรภ์ ฯลฯ) แต่การแบ่งเงินโดยประเทศดังกล่าวแล้ว และการแจกจ่ายเงินโดยประเทศที่กักคุมนั้นห้ามมิให้ทำโดยการเลือกปฏิบัติระหว่างผู้ถูกกักกันอันเป็นการต้องห้ามตามข้อ ๒๗ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศที่กักคุมจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากขึ้นตามระเบียบสำหรับผู้ถูกกักกันทุก ๆ คน เพื่อที่จะได้นำเงินเบี้ยเลี้ยงดังกล่าวในอนุสัญญาฉบับนี้ ค่าจ้างที่ได้รับและเงินที่มีผู้ส่งมาให้ไปเข้าบัญชี ตลอดจนจำนวนเงินที่ได้เอามา

จากผู้ถูกกักกันนั้นซึ่งอาจมีได้ตามกฎหมายแห่งอาณาเขตที่กักกันนั้น ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายที่ใช้อยู่ในอาณาเขตเช่นนั้น ในอันที่จะส่งเงินไปยังครอบครัวของตน หรือยังบุคคลอื่นซึ่งต้องพึ่งพิงตนด้วย ผู้ถูกกักกันอาจจะเบิกเงินตามความจำเป็นจากบัญชีเงินฝากเพื่อใช้สอยส่วนตัวภายในวงเงินที่ประเทศที่กักคุมได้กำหนดไว้ และจะต้องได้รับความสะดวกตามสมควรไม่ว่าเวลาใดในอันที่จะขอดูและขอสำเนาบัญชีเงินฝากของตน รายการแถลงบัญชีนี้จะต้องส่งให้ประเทศที่คุมครองในเมื่อร้องขอ และจะต้องติดตามถูกกักกันไปในเมื่อมีการย้าย

ส่วนที่ ๗

การปกครองและวินัย

ข้อ ๙๙

สถานที่กักกันทุก ๆ แห่งจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งได้คัดเลือกมาจากกองทหารประจำการ หรือพนักงานประจำฝ่ายปกครองพลเรือนของประเทศที่กักคุม เจ้าหน้าที่แห่งสถานที่กักกันจะต้องมีสำเนาอนุสัญญาฉบับนี้เป็นภาษาทางการหรือภาษาใดภาษาหนึ่งของประเทศของตนและจะต้องรับผิดชอบในการที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ คณะเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับการศึกษาบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ และบรรดาระเบียบการในการปกครองซึ่งได้จัดให้มีขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามอนุสัญญานี้

ตัวบทของอนุสัญญาฉบับนี้และตัวบทความตกลงพิเศษซึ่งได้ทำขึ้นตามอนุสัญญานี้จะต้องนำไปตีตีประกาศไว้ภายในสถานที่กักกันในภาษาที่ผู้ถูกกักกันเข้าใจ หรือต้องอยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน

ข้อบังคับ คำสั่ง คำแจ้งความ และประกาศทุกชนิดจะต้องแจ้งให้ผู้ถูกกักกันทราบ และตีตีประกาศไว้ภายในสถานที่กักกันในภาษาที่ผู้ถูกกักกันเข้าใจ

คำสั่งและข้อบังคับทุกฉบับที่แจ้งแก่ผู้ที่ถูกกักกันเป็นรายตัว จะต้องเป็นภาษาที่ผู้ถูกกักกันเข้าใจเช่นเดียวกัน

ข้อ ๑๐๐

ระเบียบวินัยในสถานที่กักกันจะต้องไม่ขัดกับหลักมนุษยธรรม และไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ จะต้องไม่มีข้อบังคับที่กำหนดให้ผู้ถูกกักกันได้รับความเหน็ดเหนื่อยแก่ร่างกายอันเป็นอันตรายแก่สุขภาพหรือต้องรับเคราะห์ในทางร่างกายหรือจิตใจ ห้ามมิให้กระทำเครื่องหมายโดยการสักหรือพิมพ์รอย หรือทำเครื่องหมายบนร่างกาย

โดยเฉพาะห้ามมิให้มีการขียนยามและการเรียกชื่อโดยใช้ระยะเวลา การลงโทษโดยการให้ปฏิบัติกายบริหารแบบทหาร หรือการลดจำนวนอาหารที่ปันส่วน

ข้อ ๑๐๑

ผู้ถูกกักกันยอมมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งตนอยู่ใต้อำนาจเกี่ยวกับเงื่อนไขของการกักกันซึ่งตนต้องปฏิบัติ

ผู้ถูกกักกันจะต้องมีสิทธิที่จะร้องเรียนโดยปราศจากข้อกีดกันโดยผ่านทางคณะกรรมการผู้ถูกกักกันได้อีกด้วย หรือถ้าหากตนพิจารณาเห็นว่าเป็นการจำเป็นจะร้องเรียนโดยตรงต่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง เพื่อชี้แจงให้ผู้แทนนั้นได้ทราบถึงข้อที่ตนมีเหตุจะต้องกล่าวหาเกี่ยวกับสภาพแห่งการกักกันนั้น ๆ

คำร้องทุกข์และคำกล่าวหาเหล่านี้จะต้องจัดส่งไปโดยพลัน และปราศจากการแก้ไขและถึงแม้ว่าคำกล่าวหา
นี้ปรากฏว่าไม่มีมูล ก็จะไม่เป็นเหตุให้ลงโทษได้

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันอาจส่งรายงานเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ในสถานที่กักกัน และความ
ต้องการของผู้ถูกกักกันไปยังผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง

ข้อ ๑๐๒

ในสถานที่กักกันทุกแห่ง ให้ผู้ถูกกักกันมีเสรีภาพในการเลือกตั้งโดยวิธีลงคะแนนลับทุก ๆ ระยะ ๖ เดือน
เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อเป็นผู้แทนของตนในการติดต่อกับประเทศที่ทำการกักกุม ประเทศที่คุ้มครอง
คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และองค์การอื่นซึ่งอาจให้ความช่วยเหลือแก่ตน กรรมการในคณะนั้นมีสิทธิ
ได้รับเลือกตั้งใหม่ได้

ผู้ถูกกักกันซึ่งได้รับเลือกตั้งแล้วจะเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ก็ต่อเมื่อการเลือกตั้งนั้นได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่
ของประเทศที่กักกุมแล้ว ถ้าไม่อนุมัติหรือมีการถอยถอนกรรมการก็ต้องแจ้งเหตุผลไปยังประเทศที่คุ้มครองที่
เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐๓

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องเพิ่มพูนความเป็นอยู่ในทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญาของผู้ถูกกักกัน
โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้ถูกกักกันตกลงกันจะตั้งวิธีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้คณะกรรมการ
ผู้ถูกกักกันมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับองค์การนี้เพิ่มขึ้นจากหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายตามบทบัญญัติอื่น ๆ ของ
อนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๑๐๔

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกเรียกร้องให้ทำงานอื่นอีก ถ้าหากว่าการเรียกร้องนั้น
จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับความลำบากมากขึ้น

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันอาจแต่งตั้งผู้ช่วยจากบรรดาผู้ถูกกักกัน ตามที่เห็นว่าเป็นการ
จำเป็นคณะกรรมการจะต้องได้รับความสะดวกทางปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับเสรีภาพในการเคลื่อนไหว
บางประการตามความจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของตน(การเยี่ยมกองแรงงาน การรับเครื่องอุปโภคบริโภค ฯลฯ)

โดยนัยเดียวกัน กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการติดต่อ
ทางไปรษณีย์และโทรเลขกับเจ้าหน้าที่ที่กักกุมประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศตัวแทนของ
คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และจากองค์การที่อาจให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกัน กรรมการซึ่งอยู่ใน
กองแรงงานจะต้องได้รับความสะดวกเช่นเดียวกันในการติดต่อดังกล่าวมานั้นจะต้องไม่ถูกจำกัดและไม่ถือเป็นส่วน
หนึ่งของส่วนจำกัดดังได้ระบุไว้ในข้อ ๑๐๗

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันซึ่งถูกโยกย้าย จะต้องได้มีเวลาอันสมควร เพื่อแจ้งให้ผู้ที่จะมา
แทนตนได้ทราบถึงกิจการประจำวันของตน

ส่วนที่ ๘

ความสัมพันธ์กับภายนอก

ข้อ ๑๐๕

ในทันทีที่ได้กักกันบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งไปยังประเทศซึ่งผู้ถูกกักกัน
สวามิภักดิ์อยู่ และประเทศที่คุ้มครองเพื่อให้ทราบถึงระเบียบการต่าง ๆ ที่ได้จัดวางขึ้นเพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติใน
ส่วนนี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งไปยังภาคีที่เกี่ยวข้องถึงการแก้ไขระเบียบการนั้นในภายหลังด้วย

ข้อ ๑๐๖

นับแต่เมื่อถูกกักกัน หรืออย่างช้าที่สุดต้องไม่เกินหนึ่งสัปดาห์นับแต่วันที่มาถึงสถานที่กักกัน และเช่นเดียวกับ
กรณีที่มีการป่วยไข้หรือโยกย้ายไปยังสถานที่กักกันแห่งอื่น หรือไปยังโรงพยาบาล จะต้องให้ผู้ถูกกักกันทุก ๆ
คนสามารถส่งบัตรแจ้งการถูกกักกันโดยตรงไปยังครอบครัวของตนทางหนึ่ง และอีกทางหนึ่งส่งโดยตรงไปยัง
สำนักงานตัวแทนกลางตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๐ ถ้าหากกระทำได้ให้ทำตามแบบที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญา
ฉบับนี้ เพื่อแจ้งให้ญาติพี่น้องทราบถึงการที่ถูกกักคุม ตำบลที่อยู่ และสภาวะแห่งสุขภาพของตน ให้ส่งบัตรแจ้งการ
ถูกกักกันดังกล่าวแล้วไปโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ และจะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้ด้วยประการใด ๆ

ข้อ ๑๐๗

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งและรับจดหมายและไปรษณียบัตร ถ้าประเทศที่กักคุมเห็นเป็นการ
จำเป็นจะจำกัดจำนวนจดหมายและไปรษณียบัตรที่ผู้ถูกกักกันแต่ละคนจะส่งไปจำนวนดังกล่าวนั้น สำหรับ
จดหมายจะต้องไม่น้อยกว่าสองฉบับ และสำหรับไปรษณียบัตร จะต้องไม่น้อยกว่าสี่ฉบับต่อเดือน จดหมายและ
ไปรษณียบัตรที่จะส่งนั้นให้มีข้อความตามแบบที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้ให้ใกล้เคียงที่สุดที่จะทำได้
ถ้าจะต้องการจำกัดจำนวนจดหมายซึ่งส่งมายังผู้ถูกกักกัน ประเทศที่ผู้ถูกกักกันสวามิภักดิ์อยู่เท่านั้นเป็นผู้ที่จะออก
คำสั่งจำกัดจำนวนนั้น ๆ ได้ ทั้งนี้อาจเป็นโดยคำร้องขอของประเทศที่กักคุม จดหมายและไปรษณียบัตรเหล่านั้น
จะต้องจัดส่งไปภายในระยะเวลาอันสมควร และจะต้องไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือยึดไว้โดยเหตุผลทางวินัย

ผู้ถูกกักกันซึ่งไม่ได้รับข่าวคราวจากครอบครัวเป็นเวลานาน หรือเห็นว่าเป็นการพ้นวิสัยที่จะได้รับข่าวคราว
จากญาติพี่น้อง หรือที่จะส่งข่าวไปยังบุคคลดังกล่าวนั้นโดยทางไปรษณีย์ธรรมดา รวมทั้งบุคคลที่อยู่ห่างไกลมาก
จากบ้านของตน จะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งโทรเลขได้ โดยตนเองเป็นผู้เสียค่าส่งโดยใช้เงินตราตามสกุลที่ตนมีอยู่
สำหรับกรณีอันเป็นที่รับรองว่าเป็นการด่วน ผู้ถูกกักกันจะต้องได้ประโยชน์จากบทบัญญัตินี้เช่นเดียวกัน

โดยปกติการโต้ตอบจดหมาย ของผู้ถูกกักกันจะต้องกระทำเป็นภาษาของผู้ถูกกักกันเอง ภาคีคู่พิพาทจะ
อนุญาตให้ทำการโต้ตอบจดหมายเป็นภาษาอื่นก็ได้

ข้อ ๑๐๘

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ได้รับหีบห่ออันส่งมาเป็นรายบุคคลหรือส่งมาเป็นส่วนรวม โดยทาง
ไปรษณีย์หรือทางอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหีบห่อที่บรรจุอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เวชภัณฑ์ รวมทั้งหนังสือและวัตถุที่ใช้ใน
การสัการบูชา การศึกษาและการพักผ่อนตามที่บุคคลนั้นประสงค์ การส่งสิ่งของเช่นว่านี้ไม่ทำให้ประเทศที่กักคุม
หลุดพ้นจากพันธกรณีซึ่งตนมีอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นทางการทหารที่จะต้องจำกัดจำนวนสิ่งของเช่นนั้น จะต้องแจ้งให้ประเทศที่
คุ้มครองและคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกัน และรับผิดชอบ
ในการส่งสิ่งของนั้น ๆ ทราบภายในเวลาอันสมควร

เงื่อนไขในการส่งหีบห่อเป็นรายบุคคลและเป็นส่วนรวมนั้น ถ้าหากจำเป็นจะต้องเป็นไปตามความตกลง
พิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวทำให้ผู้ถูกกักกันได้รับเครื่องอุปโภค
บริโภคที่ส่งมาบรรเทาทุกข์นี้โดยล่าช้า หีบห่อที่บรรจุเครื่องนุ่งห่มและอาหารจะต้องไม่มีหนังสือบรรจุรวมอยู่ด้วย
เวชภัณฑ์สำหรับบรรเทาทุกข์นั้นโดยปกติจะต้องส่งเป็นหีบห่อที่ส่งมาเป็นส่วนรวม

ข้อ ๑๐๙

ในกรณีที่ไม่มีความตกลงพิเศษระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับเงื่อนไขในการรับและการแจกจ่ายสิ่งของ
บรรเทาทุกข์อันส่งมาเป็นส่วนรวมแล้ว ให้ใช้ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์ส่วนรวมที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญา
นี้บังคับ

ความตกลงพิเศษดังบัญญัติไว้ข้างต้น จะต้องไม่จำกัดสิทธิของคณะกรรมการผู้ถูกกักกันในอันที่จะเข้า
ครอบครองสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนที่รวมที่ส่งมาสำหรับผู้ถูกกักกัน และในอันที่จะรับแจกจ่ายและจำหน่ายสิ่ง
ของนั้นเพื่อประโยชน์ของผู้รับ

นอกจากนั้น ความตกลงเช่นนี้จะต้องไม่จำกัดสิทธิของผู้แทนแห่งประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการ
กาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การอื่นใดที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกันซึ่งรับผิดชอบในการส่งสิ่งของอันเป็น
ส่วนรวมนั้น ๆ ในอันที่จะควบคุมดูแลการแจกจ่ายให้แก่ผู้รับ

ข้อ ๑๑๐

สิ่งของบรรเทาทุกข์ทั้งปวงที่ส่งมาให้ผู้ถูกกักกันนั้น จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีขาเข้า ภาษีศุลกากร
และค่าภาระติดพันอื่น ๆ

วัตถุทั้งปวงที่ส่งทางไปรษณีย์รวมทั้งหีบห่อสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่ส่งเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ ไม่ว่าจะส่งโดยตรง
หรือส่งผ่านสำนักงานสนเทศดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๓๖ และสำนักงานตัวแทนสนเทศกลางดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๐
จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ ทั้งในประเทศต้นทางและปลายทางและในประเทศที่อยู่
ระหว่างทางเพื่อการนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกเว้นที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาไปรษณีย์สากล ค.ศ. ๑๙๔๗ และ
ความตกลงต่าง ๆ ของสหภาพไปรษณีย์สากล เพื่อประโยชน์ของบุคคลพลเรือนที่มีสัญชาติศัตรูที่ถูกกักคุมอยู่ใน
ค่ายหรือเรือนจำพลเรือนนั้น ให้ขยายไปถึงบุคคลผู้ถูกกักกันอื่นซึ่งได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้
ประเทศที่มีได้ลงนามในความตกลงต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะต้องผูกพันที่จะต้องยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้ใน
พฤติการณ์อย่างเดียวกัน

ค่าขนส่งของบรรเทาทุกข์ที่มุ่งหมายจะส่งให้แก่ผู้ถูกกักกันซึ่งส่งผ่านที่ทำการไปรษณีย์ไม่ได้เพราะมีน้ำหนัก
มากเกินไปหรือสาเหตุอื่น ให้ตกอยู่กับประเทศที่กักคุมสำหรับอาณาเขตทั้งปวงที่อยู่ภายใต้การควบคุมของประเทศ
นั้น ประเทศอื่น ๆ ที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องเป็นผู้เสียค่าขนส่งในอาณาเขตของตน

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการขนส่งเช่นนี้ ซึ่งความในวรรคก่อน ๆ คลุมไม่ถึง ให้คิดเอาจากผู้ส่ง

อัครภาคีผู้ทำสัญญา จะต้องพยายามลดค่าโทรเลขที่ผู้ถูกกักกันส่งหรือที่ส่งไปยังผู้ถูกกักกันลงเท่าที่จะ
กระทำได้

ข้อ ๑๑๑

ถ้าการปฏิบัติการทางทหารขัดขวางประเทศที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่จัดให้มีการส่ง
ถึงไปรษณีย์ และสิ่งของบรรเทาทุกข์ดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๖, ๑๐๗, ๑๐๘, และ ๑๑๓ แล้ว ประเทศที่คุ้มครองที่
เกี่ยวข้อง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การอื่นใดที่ได้รับความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทอาจจัดให้
ทำการขนส่งของเช่นว่านี้โดยวิธีที่เหมาะสมก็ได้ (โดยรถไฟ ยานยนต์ เรือ หรืออากาศยาน ฯลฯ) เพื่อการนี้
อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องพยายามจัดหาพาหนะสำหรับการขนส่งเช่นว่านี้ให้ และอนุญาตการจราจรโดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง โดยการออกหนังสือคุ้มครองอันจำเป็นให้

การขนส่งเช่นว่านี้อาจใช้สำหรับขนส่งของดังต่อไปนี้ได้ด้วย คือ

ก. จดหมาย บัญชีรายชื่อ และรายงานที่ได้ตอบกันระหว่างสำนักงานตัวแทนสนเทศกลางดังกล่าว
ในข้อ ๑๔๐ และสำนักงานสนเทศแห่งชาติดังกล่าวในข้อ ๑๓๖

ข. จดหมายและรายงานเกี่ยวกับผู้ถูกกักกัน ซึ่งประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่าง
ประเทศ หรือองค์การช่วยเหลือผู้ถูกกักกันอื่นใดอันเป็นการโต้ตอบกับผู้แทนของตน หรือกับภาคีคู่พิพาท

บทบัญญัติดังกล่าวมานี้ไม่เป็นการจำกัดสิทธิของภาคีคู่พิพาทที่จะจัดหาวิธีการขนส่งอย่างอื่นตามที่ตน
เห็นว่าดีกว่าหรือยกเลิกวิธีการออกหนังสือคุ้มครองให้สำหรับวิธีการขนส่งดังกล่าวแล้ว ภายใต้เงื่อนไขที่จะได้เป็นที่
ตกลงซึ่งกันและกัน

ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้วิธีการขนส่งเช่นว่านี้ ให้ภาคีคู่พิพาทซึ่งคนชาติของตนได้ประโยชน์จากการนั้น
เป็นผู้เสีย โดยถือเฉลี่ยตามส่วนแห่งความสำคัญแห่งสิ่งของที่ส่ง

ข้อ ๑๑๒

การตรวจจดหมายที่ส่งไปยังผู้ถูกกักกัน หรือที่ผู้ถูกกักกันส่งไปจะต้องกระทำโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้
การตรวจหีบห่อที่มีความมุ่งหมายจะส่งไปให้ผู้ถูกกักกันนั้นจะต้องไม่กระทำในลักษณะที่จะทำให้สิ่งของที่
บรรจุเสื่อมเสียไป การตรวจให้กระทำต่อหน้าผู้รับหรือต่อหน้าผู้ถูกกักกันด้วยกัน ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้รับโดย
เรียบร้อยแล้ว การส่งมอบของซึ่งส่งมาเป็นรายบุคคลหรือของอันเป็นส่วนรวมให้ผู้ถูกกักกันนั้นจะต้องไม่หน่วง
เหนี่ยวไว้โดยอ้างถึงความยุ่งยากในการตรวจ

การห้ามส่งจดหมายใด ๆ ซึ่งภาคีคู่พิพาทได้สั่งห้าม โดยเหตุผลทางทหารหรือทางการเมืองก็ตาม จะต้อง
เป็นเพียงชั่วคราว และมีระยะเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

ข้อ ๑๑๓

ประเทศที่กักคุมจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรสำหรับการส่งพินัยกรรม ไปมอบฉันทะ หนังสือ
มอบอำนาจ หรือเอกสารอื่นใดที่มุ่งหมายจะส่งมายังผู้ถูกกักกันหรือที่ผู้ถูกกักกันส่งไป โดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง
หรือสำนักงานตัวแทนกลาง ดังบัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๐ หรือโดยวิธีอื่นตามความต้องการ

ในทุกกรณี ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความสะดวกแก่ผู้ถูกกักกันในการทำและการรับรองความถูกต้อง
ตามกฎหมายแห่งเอกสารเช่นว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยอมให้ผู้ถูกกักกันปรึกษาหารือกับทนายความได้

ข้อ ๑๑๔

ประเทศที่กักคุม จะต้องอำนวยความสะดวกทั้งปวงแก่ผู้ถูกกักกันเพื่อให้สามารถจัดการทรัพย์สินของตน แต่การกระทำทั้งนี้ จะต้องไม่ขัดกับสภาพแห่งการกักกันและกฎหมายที่ใช้อยู่ เพื่อการนี้ ประเทศดังกล่าวอาจยอมให้ผู้ถูกกักกันออกจากสถานกักกันไปได้ในกรณีรีบด่วนและหากเป็นการกระทำได้ตามพฤติการณ์

ข้อ ๑๑๕

ในทุกกรณี ซึ่งผู้ถูกกักกันเป็นคู่ความในคดีในศาลใด ๆ ถ้าผู้ถูกกักกันนั้นร้องขอ ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการให้ศาลได้ทราบถึงการกักคุมบุคคลผู้นั้น และจะต้องจัดประกันตามที่จำเป็นภายในขอบเขตแห่งกฎหมายเพื่อที่จะป้องกันมิให้บุคคลผู้นั้นต้องเสียเปรียบในทางใด ๆ เนื่องจากเหตุที่ตนถูกกักกันในข้อที่เกี่ยวกับการเตรียมและดำเนินคดีของตนหรือที่เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาใด ๆ ของศาล

ข้อ ๑๑๖

ผู้ถูกกักกันทุกคน จะต้องได้รับอนุญาตให้พบปะผู้มาเยี่ยมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งญาติพี่น้องที่สนิท โดยที่ กำหนดระยะเวลาอันเป็นประจำและบ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ไปเยี่ยมบ้านของตนเท่าที่จะจัดทำได้ในกรณีรีบด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีการเสียชีวิตหรือเจ็บป่วยอย่างหนักของญาติพี่น้อง

ส่วนที่ ๙

การลงโทษทางอาญาและทัณฑ์ทางวินัย

ข้อ ๑๑๗

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในส่วนนี้ กฎหมายที่ใช้อยู่ในอาณาเขตที่กักคุมจะคงเป็นอันใช้บังคับต่อไปแก่ผู้ถูกกักกันซึ่งกระทำความผิดในระหว่างถูกกักกัน

ถ้ามีกฎหมายทั่วไป ข้อบังคับหรือคำสั่งกำหนดให้การใด ๆ ที่ผู้ถูกกักกันกระทำมีโทษทางอาญา ซึ่งการกระทำเช่นเดียวกันนี้หากกระทำโดยบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ถูกกักกันเป็นอันไม่มีโทษทางอาญาแล้ว การกระทำเช่นว่านี้จะต้องได้รับแต่เพียงทัณฑ์ทางวินัยเท่านั้น

ห้ามมิให้ลงโทษทางอาญาผู้ถูกกักกันเกินกว่าหนึ่งครั้ง สำหรับการกระทำอันเดียวกันหรือข้อหาอันเดียวกัน

ข้อ ๑๑๘

ในการลงโทษทางอาญา ศาลหรือเจ้าหน้าที่จะต้องคำนึงให้มากที่สุดถึงข้อที่ว่า จำเลยมิได้เป็นคนชาติของประเทศที่กักคุม ศาลหรือเจ้าหน้าที่มีเสรีภาพที่จะลดหย่อนผ่อนโทษทางอาญาดังระบุไว้สำหรับความผิดซึ่งผู้ถูกกักกันตกเป็นจำเลย และเพื่อการนี้ศาล หรือเจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องใช้อัตราโทษขั้นต่ำตามที่บัญญัติไว้

ห้ามมิให้ทำการจำคุกในสถานที่ซึ่งไม่มีแสงอาทิตย์และโดยทั่วไปห้ามมิให้กระทำการทรมานโหดร้ายทุกชนิด ผู้ถูกกักกันที่ได้รับทัณฑ์ทางวินัย หรือโทษทางอาญาตามคำพิพากษาของศาลแล้วจะต้องได้รับการปฏิบัติ โดยไม่แตกต่างจากผู้ถูกกักกันอื่น ๆ

กำหนดระยะเวลาที่กักคุมระหว่างพิจารณาซึ่งผู้ถูกกักกันได้รับนั้น จะต้องคิดหักจากโทษคุมขังใด ๆ ไม่ว่า จะเป็นทัณฑ์ทางวินัย หรือโทษทางอาญาตามคำพิพากษาของศาลซึ่งตนจะต้องรับ

คณะกรรมการผู้ถูกกักกัน จะต้องได้รับแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินพิจารณาคดีอันกระทำต่อผู้ถูกกักกันซึ่งตนเป็นผู้แทนตลอดจนผลแห่งการพิจารณานั้น

ข้อ ๑๑๙

ทัณฑ์ทางวินัยอันพึงปรับใช้แก่ผู้ถูกกักกันมีดังต่อไปนี้ คือ

๑. ปรับไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบของค่าจ้างซึ่งผู้ถูกกักกันจะพึงได้รับตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๙๕ โดยมีระยะเวลาไม่เกินกว่าสามสิบวัน
๒. งดเอกสิทธิที่ให้ไว้นอกเหนือการปฏิบัติดังบัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้
๓. ให้ทำงานออกแรงไม่เกินกว่าวันละสองชั่วโมงเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสถานที่กักกัน
๔. การคุมขัง

ไม่ว่ากรณีใด ทัณฑ์ทางวินัยจะต้องไม่เป็นไปอย่างร้ายมนุษยธรรมหรือทารุณ หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ถูกกักกัน การลงทัณฑ์ทางวินัยให้คำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพแห่งอนามัยของผู้ถูกกักกันด้วย

กำหนดระยะเวลาการลงทัณฑ์คราวเดียวอย่างมากที่สุดไม่ว่ากรณีใดจะต้องไม่เกินกว่าสามสิบวันต่อเนื่องกัน แม้ว่าผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับทัณฑ์สำหรับการละเมิดทางวินัยหลายประการในขณะที่สั่งลงทัณฑ์นั้น ไม่ว่าการละเมิดเช่นนั้นจะเป็นการติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๒๐

ผู้ถูกกักกันซึ่งถูกจับได้หลังจากที่หลบหนี หรือพยายามหลบหนีจะต้องได้รับทัณฑ์ทางวินัยเท่านั้น สำหรับการกระทำที่ว่าเป็นถึงแม้ว่าจะเป็นความผิดซ้ำก็ดี

โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งข้อ ๑๑๘ วรรค ๓ ผู้ถูกกักกันที่ถูกลงทัณฑ์เพราะเหตุหลบหนี หรือพยายามหลบหนีอาจจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมเป็นพิเศษโดยมีเงื่อนไขว่าการควบคุมเช่นนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อสถานะแห่งสุขภาพของบุคคลเหล่านั้น และเป็นการกระทำในสถานกักกันแห่งใดแห่งหนึ่ง ทั้งจะไม่ทำให้ต้องยกเลิกความคุ้มครองอันหนึ่งอันใดที่อนุสัญญาฉบับนี้ได้ให้ไว้

ผู้ถูกกักกันซึ่งช่วยเหลือให้มีการหลบหนี หรือพยายามหลบหนีจะต้องได้รับทัณฑ์สำหรับการกระทำนี้เพียงทางวินัยเท่านั้น

ข้อ ๑๒๑

การหลบหนี หรือพยายามหลบหนี ถึงแม้เป็นความผิดที่กระทำซ้ำก็ได้ จะต้องไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมเพื่อเพิ่มทัณฑ์ให้หนักขึ้นในคดีที่ผู้ถูกกักกันต้องหาว่ากระทำความผิดในระหว่างหลบหนี

ภาคีคู่พิพาท จะต้องจัดประกันให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจใช้ความปรานีในการวินิจฉัยว่า จะสมควรลงทัณฑ์ทางวินัย หรือลงโทษทางอาญาตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดต่อเนื่องกับการหลบหนีไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๒๒

การกระทำซึ่งเป็นความผิดต่อวินัยนั้น จะต้องทำการสอบสวนทันที ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับโดยเฉพาะแก่กรณีหลบหนี หรือพยายามหลบหนี ผู้ถูกกักกันที่ถูกจับได้หลังจากการหลบหนีนั้น ให้ส่งไปให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในกรณีความผิดต่อวินัย การคุมขังผู้ถูกกักกันทั้งปวงระหว่างรอการพิจารณานั้นจะต้องลดให้เหลือน้อยที่สุดและจะต้องไม่เกินกว่าสิบสี่วันไม่ว่าในกรณีใด กำหนดระยะเวลาแห่งการคุมขังนี้ จะต้องหักออกจากโทษคุมขังตามคำพิพากษาของศาล

บทบัญญัติแห่งข้อ ๑๒๔ และ ๑๒๕ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ถูกกักกันซึ่งถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณาสำหรับความผิดต่อวินัย

ข้อ ๑๒๓

โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่อำนาจศาล และเจ้าหน้าที่ชั้นสูง ผู้บัญชาการสถานที่กักกันหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าพนักงานซึ่งเข้ารับหน้าที่แทน หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจทางวินัยเท่านั้นจะเป็นผู้ที่ส่งลงทัณฑ์ทางวินัยได้

ก่อนตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัยใด ๆ ผู้ถูกกักกันที่ต้อหาจะต้องได้ทราบข้อความโดยละเอียดเกี่ยวกับความผิดที่ทำให้ตนถูกกล่าวหา และจะต้องได้มีโอกาสชี้แจงความประพฤติและต่อสู้คดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับอนุญาตให้เรียกพยานและถ้าจำเป็นก็ให้จัดหาล่ามผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยได้ คำตัดสินนั้น จะต้องอ่านให้ฟังต่อหน้าผู้ต้องหาและกรรมการคนใดคนหนึ่งของคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน

ระยะเวลาระหว่างเวลาตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัย และการบังคับตามคำตัดสินนั้นจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเดือน เมื่อผู้ถูกกักกันถูกตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัยเป็นกรณีใหม่จะต้องให้ระยะเวลาอย่างน้อยสามวันล่วงหน้าไประหว่างการบังคับโทษสองคราวใด ๆ หากว่ากำหนดทัณฑ์รายใดรายหนึ่งมีระยะเวลาสิบวัน หรือกว่านั้นขึ้นไป

ให้ผู้บัญชาการสถานที่กักกันรักษาสมุดรายการลงทัณฑ์ทางวินัยไว้ซึ่งผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองจะตรวจดูได้

ข้อ ๑๒๔

ไม่ว่าในกรณีใด ผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกย้ายไปยังสถานที่เพื่อการลงโทษ (เรือนจำ ทัณฑ์สถาน เรือนจำมหันตโทษ ฯลฯ) เพื่อรับทัณฑ์ทางวินัย

สถานที่ ๆ ใช้ในการลงทัณฑ์ทางวินัยจะต้องมีลักษณะถูกต้องตามหลักสุขอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีเครื่องใช้ในการนอนอย่างเพียงพอ ผู้ถูกกักกันที่ต้องรับทัณฑ์จะต้องสามารถรักษาตัวของเขาให้อยู่ในสภาพที่สะอาด

สตรีผู้ถูกกักกันซึ่งต้องโทษทางวินัย จะต้องคุมขังไว้ในสถานที่ ๆ แยกต่างหากไม่ปะปนกับชายผู้ถูกกักกัน และจะต้องอยู่ในความปกครองดูแลของสตรีโดยตรง

ข้อ ๑๒๕

ผู้ถูกกักกันที่ถูกตัดสินลงทัณฑ์ทางวินัย จะต้องได้รับอนุญาตให้บริหารร่างกายและอยู่กลางแจ้งได้อย่างน้อยวันละสองชั่วโมง

ถ้าผู้ถูกกักกันขอร้อง จะต้องยอมให้ได้รับการตรวจของแพทย์ทุกวัน ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับการดูแลรักษาตามความจำเป็นแห่งสภาวะแห่งสุขภาพของตน และถ้าจำเป็นก็ให้ย้ายไปอยู่สถานพยาบาลของสถานที่กักกันหรือโรงพยาบาล

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้อ่าน เขียน ตลอดจนส่งและรับจดหมายด้วย อย่างไรก็ตาม หีบห่อ และเงินที่ส่งไปจะเก็บรักษาไว้จนกว่าจะครบกำหนดทัณฑ์ก็ได้ ในระหว่างนั้นให้มอบของที่ส่งไปเช่นนี้แก่คณะกรรมการผู้ถูกกักกันเพื่อรักษาไว้ ซึ่งถ้ามีของสดเสียได้อยู่ในหีบห่อนั้นแล้ว ก็ให้คณะกรรมการผู้ถูกกักกันมอบให้แก่สถานพยาบาลต่อไป

ห้ามมิให้ผู้ถูกกักกันที่ต้องรับทัณฑ์ทางวินัย ถูกตัดประโยชน์แห่งบทบัญญัติแห่งข้อ ๑๐๗ และข้อ ๑๔๓ ของอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๑๒๖

บทบัญญัติแห่งข้อ ๗๑ ถึงข้อ ๗๖ ให้ใช้บังคับโดยอนุโลมแก่กระบวนการพิจารณาคดีในการฟ้องร้องผู้ถูกกักกันซึ่งอยู่ในอาณาเขตของประเทศที่กักคุม

ส่วนที่ ๑๐

การย้ายผู้ถูกกักกัน

ข้อ ๑๒๗

การย้ายผู้ถูกกักกัน จะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมเสมอ ตามหลักทั่วไปให้กระทำการย้ายโดยทางรถไฟ หรือพาหนะสำหรับขนส่งอย่างอื่น และอย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในลักษณะเหมือนกับที่ขนส่งทหารของประเทศที่กักคุม ในการย้ายที่ตั้ง ถ้าโดยกรณีพิเศษถ้าการย้ายเช่นนี้จะต้องเดินไป จะพึงกระทำได้ก็ต่อเมื่อผู้ถูกกักกันมีสภาวะแห่ง สุขภาพสมบูรณ์ดีและจะต้องไม่ให้เป็นการเหน็ดเหนื่อยมากเกินไป

ในระหว่างทำการย้ายนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาที่พัก และอาหารที่มีปริมาณ คุณภาพ และ ประเภทให้เป็นที่พอเพียงแก่ผู้ถูกกักกันที่จะสุขภาพที่ดีได้ กับทั้งเครื่องนุ่งห่มอันจำเป็น ที่หลบภัยอันสมควร การรักษาพยาบาลเท่าที่จำเป็นอีกด้วย ประเทศที่กักคุมจะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรที่จะจัดให้มีความปลอดภัยระหว่างทำการย้าย และจะต้องทำบัญชีรายชื่อผู้ถูกกักกันที่ถูกย้ายทั้งปวงโดยครบถ้วนก่อนจะออกเดินทางไป

ผู้ถูกกักกันที่ป่วยไข้ บาดเจ็บ หรือทุพพลภาพและสตรีที่คลอดบุตรจะต้องไม่ถูกย้าย ถ้าการเดินทางอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของบุคคลเหล่านั้น

ถ้าแนวรบเคลื่อนเข้าใกล้สถานที่กักกัน ผู้ถูกกักกันในสถานที่ดังกล่าวนี้จะต้องไม่ถูกย้าย นอกจากการย้ายจะกระทำได้ในสภาพปลอดภัยเพียงพอหรือถ้าคงอยู่ ณ ที่นั้นจะเป็นการเสี่ยงภัยมากกว่าการย้ายไป

เมื่อทำการวินิจฉัยเกี่ยวกับการย้ายผู้ถูกกักกัน ประเทศที่กักคุมจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถูกกักกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะไม่ทำการใด ๆ ให้เพิ่มความยุ่งยากให้แก่การส่งกลับไปสู่ประเทศเดิมหรือส่งกลับไปยัง บ้านของบุคคลเหล่านั้น

ข้อ ๑๒๘

ในกรณีที่มีการย้าย ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับทราบการแจ้งเป็นทางการถึงการออกเดินทางและตำบลที่อยู่ ทางไปรษณีย์ใหม่ การแจ้งให้ทราบเช่นว่านั้น จะต้องบอกล่วงหน้าให้มีเวลาพอที่จะรวบรวมสิ่งของเดินทาง และแจ้ง ให้ญาติที่สนิททราบ

ผู้ถูกกักกันต้องได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของส่วนตัว จดหมายและหีบห่อ ซึ่งส่งมาให้ตนติดตัวไปด้วย
นำหีบห่อเดินทางเช่นว่านี้จะถูกกักตักก็ได้ ถ้าเป็นการจำเป็นโดยพฤติการณ์แห่งการย้ายนั้น แต่จะต้องไม่น้อย
กว่าคนละยี่สิบห้ากิโลกรัมไม่ว่าในกรณีใด

จดหมายและหีบห่อ ซึ่งส่งไปยังสถานที่กักกันเดิมนั้น ให้ส่งต่อไปให้ผู้ถูกกักกันโดยไม่ชักช้า

ผู้บัญชาการสถานที่กักกัน จะต้องดำเนินการอันจำเป็นโดยทำความตกลงกับคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน
เพื่อจัดให้ทำการขนส่งทรัพย์สินส่วนรวมของ ผู้ถูกกักกันและสิ่งของซึ่งผู้ถูกกักกันไม่สามารถเอาติดตัวไปด้วย
เพราะเหตุที่มีข้อกักกำหนดขึ้นไว้ตามความในวรรคสอง

ส่วนที่ ๑๑

การเสียชีวิต

ข้อ ๑๒๙

พันธกรรมของผู้ถูกกักกันนั้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นผู้เก็บรักษาไว้เพื่อให้ปลอดภัย และในเมื่อผู้ถูก
กักกันเสียชีวิตลง ให้ส่งพันธกรรมไปให้บุคคลที่ผู้ถูกกักกันได้ระบุไว้ก่อนแล้วนั้นโดยไม่ชักช้า

การเสียชีวิตของผู้ถูกกักกันทุก ๆ ราย จะต้องมิแพ้ยับรองและให้ออกมรณบัตรแสดงผลและ
เหตุการณ์ซึ่งทำให้เกิดการเสียชีวิตนั้น

การเสียชีวิตนั้น จะต้องจัดทำบันทึกขึ้นเป็นทางการและให้จดทะเบียนไว้ตามระเบียบเกี่ยวกับการนั้นซึ่งใช้
บังคับในอาณาเขตซึ่งสถานที่กักกันตั้งอยู่และให้ส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องของบันทึกนี้โดยไม่ชักช้าไปให้ประเทศ
ที่คุ้มครอง และสำนักงานตัวแทนกลางที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๔๐ นั้นด้วย

ข้อ ๑๓๐

เจ้าหน้าที่ฝ่ายกักคุมจะต้องจัดให้ผู้ถูกกักกันซึ่งเสียชีวิตลงระหว่างที่ถูกกักกันนั้นได้รับการฝัง
อย่างมีเกียรติ ถ้าเป็นไปได้ให้ทำตามพิธีศาสนาของผู้ถูกกักกันนั้น ๆ และจัดให้ที่ฝังศพนั้น ๆ ได้รับความเคารพ
และได้รับการบำรุงรักษาตามสมควร กับให้มีเครื่องหมายในลักษณะที่จะให้จำได้เสมอ

ผู้ถูกกักกันที่ถึงการเสียชีวิตนั้น จะต้องฝังไว้คนละหลุม นอกจากจะมีพฤติการณ์ที่จะหลีกเลี่ยงมิได้บังคับ
ให้ต้องฝังรวมกัน ศพนั้นจะเผาได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุผลทางสุขอนามัยบังคับหรือโดยเหตุผลทางศาสนาของผู้มรณะหรือ
ตามความประสงค์อันชัดแจ้งของผู้เสียชีวิตที่จะให้กระทำเช่นนั้น ในกรณีที่มีการเผาศพให้ระบุข้อความนี้พร้อมด้วย
เหตุผลไว้ในมรณบัตรของผู้เสียชีวิต เจ้าหน้าที่ฝ่ายกักคุมจะต้องรักษาอัฐิไว้ให้ปลอดภัย และเมื่อญาติสนิทของ
ผู้เสียชีวิตร้องขอ ก็ให้ส่งไปให้โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในทันทีที่จะทำได้ตามพฤติการณ์ และต้องไม่ช้ากว่าเมื่อการสู้รบได้สิ้นสุดลงแล้ว ประเทศที่กักคุมจะต้อง
ส่งบัญชีที่ฝังศพของผู้ถูกกักกันที่เสียชีวิตไปให้ประเทศที่ผู้ถูกกักกันที่เสียชีวิตสังกัดอยู่โดยผ่านทางสำนักงาน
สนเทศซึ่งได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓๖ บัญชีเหล่านี้จะต้องมีรายการทั้งหมดเท่าที่จำเป็นเพื่อแสดงรูปพรรณสัณฐานของ
ผู้ถูกกักกันที่เสียชีวิตรวมทั้งตำบลที่อันชัดเจนของที่ฝังศพนั้น ๆ ด้วย

ข้อ ๑๓๑

ทุก ๆ ครั้งที่มีการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บอันร้ายแรงเกิดขึ้นแก่ผู้ถูกกักกัน หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้น โดยการกระทำของทหารยามหรือผู้ถูกกักกันอื่นหรือบุคคลอื่นใดรวมทั้งการเสียชีวิตซึ่งไม่ปรากฏสาเหตุอีกด้วยนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้มีการสอบสวนเป็นทางการโดยทันที

ให้ส่งคำบอกกล่าวในเรื่องนี้ไปยังประเทศที่คุมครองทันที ให้จดค่าให้การของพยานไว้และให้จัดทำรายงานและส่งรายงานรวมทั้งคำพยานนั้นไปให้ประเทศที่คุมครองที่กล่าวแล้วนั้น

ถ้าการสอบสวนแสดงให้เห็นความผิดของบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้มีการฟ้องร้องบุคคลผู้ต้องรับผิดดังกล่าว

ส่วนที่ ๑๒

การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม และการพักอาศัย

ในประเทศที่เป็นกลาง

ข้อ ๑๓๒

ผู้ถูกกักกันทุกคนจะต้องถูกปล่อยตัวโดยประเทศที่กักคุมในทันทีที่ไม่มีเหตุอันจำเป็นที่จะกักกันตัวไว้ต่อไป

นอกจากนี้ ในระหว่างที่มีการสู้รบอยู่นั้น ภาคิคูพิพาตจะต้องพยายามที่จะทำความตกลงเพื่อการปล่อยตัว การส่งตัวกลับไปประเทศเดิม การส่งตัวกลับไปถิ่นที่อยู่ หรือการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง สำหรับผู้ถูกกักกันบางประเภทโดยเฉพาะเด็ก สตรีที่มีครรภ์ และมารดาซึ่งมีทารกและเด็ก ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนผู้ถูกกักกันซึ่งได้รับการกักคุมมาเป็นเวลานานแล้ว

ข้อ ๑๓๓

การกักกันจะต้องสิ้นสุดลงโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ ภายหลังที่การสู้รบได้ยุติลงแล้ว

ผู้ถูกกักกันในอาณาเขตของภาคิคูพิพาตซึ่งได้ถูกดำเนินคดีฟ้องร้องทางอาญาสำหรับความผิดอันมิใช่ความผิดที่ต้องรับโทษฐานผิดวินัยโดยเฉพาะนั้น อาจถูกกักคุมไว้จนกว่าจะได้รับโทษครบถ้วนแล้วได้ บทบัญญัติเช่นว่านี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ถูกกักกันซึ่งได้เคยถูกพิพากษาโทษตัดอิสรภาพมาก่อนแล้ว

โดยความตกลงระหว่างประเทศที่กักคุมและประเทศที่เกี่ยวข้องอาจมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นหลังจากที่การสู้รบหรือการยึดครองอาณาเขตได้สิ้นสุดลงแล้ว เพื่อค้นหาผู้ถูกกักกันที่กระจัดกระจายอยู่

ข้อ ๑๓๔

เมื่อการสู้รบได้ยุติลงแล้ว อัครภาคิผู้ทำสัญญาจะต้องพยายามที่จะจัดการให้ผู้ถูกกักกันได้กลับไปอยู่ถิ่นที่อยู่ครั้งสุดท้ายของตน หรืออำนวยความสะดวกในการส่งตัวกลับไปประเทศเดิมของตน

ข้อ ๑๓๕

ประเทศที่กักคุมจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการที่ส่งตัวผู้ถูกกักกันที่ถูกปล่อยตัวแล้วกลับไปยังถิ่นที่อยู่ในขณะที่ถูกกักกันนั้น หรือถ้าถูกควบคุมตัวระหว่างเดินทางหรืออยู่ในทะเลหลวง ก็ให้เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่อไป หรือในการส่งตัวกลับไปยังที่ที่เริ่มออกเดินทาง

ในกรณีที่ประเทศกักคุมไม่ยอมอนุญาตให้ผู้ถูกกักกันที่ถูกปล่อยตัวแล้ว ซึ่งเป็นผู้ที่ได้เคยมีภูมิลำเนา
ประจำอยู่ในอาณาเขตของตนก่อนได้อยู่ต่อไป ประเทศที่กักคุมนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อส่งตัวผู้ถูกกักกันนั้น
กลับประเทศเดิม แต่อย่างไรก็ดี ถ้าผู้ถูกกักกันเลือกที่จะกลับไปประเทศของตนในความรับผิดชอบของตนเองหรือ
ตามคำสั่งของรัฐบาลของประเทศซึ่งตนสวมักคุมอยู่แล้ว ประเทศที่กักคุมจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
หลังจากที่ออกไปจากอาณาเขตของตนแล้ว ประเทศที่กักคุมไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งตัวกลับไปประเทศ
เดิม สำหรับผู้ถูกกักกันผู้ซึ่งถูกกักกันตามคำขอร้องของตนเอง

ถ้าผู้ถูกกักกันได้ถูกย้ายตามความในข้อ ๔๕ ประเทศที่ย้ายและที่รับตัวไว้จะต้องตกลงกำหนดส่วนของ
ค่าใช้จ่ายดังกล่าวข้างต้นซึ่งแต่ละประเทศจะต้องเสีย

ข้อความที่กล่าวแล้วนั้นไม่กระทบกระเทือนถึงข้อตกลงพิเศษซึ่งอาจจะได้ทำระหว่างภาคีคู่พิพาท เกี่ยวกับการ
แลกเปลี่ยนและการส่งตัวกลับประเทศเดิมสำหรับคนชาติของตนซึ่งอยู่ในอำนาจของศัตรู

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

หมวด ๔

สำนักงานสนเทศและสำนักงานตัวแทนกลาง

ข้อ ๑๓๖

เมื่อได้มีการพิพาทขึ้น และในทุกกรณีที่มีการยึดครอง ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องจัดตั้งสำนักงาน
สนเทศขึ้นเป็นทางการ เพื่อรับผิดชอบในการรับและส่งข่าวเกี่ยวกับบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในอำนาจ
ของตน

ภายในระยะเวลาอันสั้นที่สุด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้สำนักงานสนเทศของตนทราบถึง
ระเบียบการซึ่งตนได้กำหนดขึ้นเกี่ยวกับบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในความควบคุมเกินกว่าสองสัปดาห์
ผู้ซึ่งถูกกำหนดสถานที่ให้อยู่หรือซึ่งถูกกักกัน อนึ่งภาคีที่กล่าวนี้จะต้องให้กระทรวงทบวงกรมของตนซึ่งเกี่ยวข้อง
กับเรื่องเหล่านั้นแจ้งให้สำนักงานที่กล่าวแล้วทราบทันทีถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกี่ยวกับบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครอง
เหล่านี้ เช่น การย้าย การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม การหลบหนี การรับเข้าโรงพยาบาล การเกิด
และการเสียชีวิต

ข้อ ๑๓๗

สำนักงานแห่งชาติแต่ละแห่งจะต้องส่งข่าวเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองไปให้ประเทศซึ่งบุคคลที่
กล่าวแล้วนั้นเป็นคนชาติ หรือประเทศที่บุคคลเหล่านั้นมีถิ่นที่อยู่โดยทันที โดยทางที่เร็วที่สุดโดยผ่านทางประเทศที่
คุ้มครองและทางสำนักงานตัวแทนกลาง ตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๐ ด้วย สำนักงานเหล่านี้จะต้องตอบบรรดา
ข้อสอบถามทั้งปวงที่พึงได้รับมาเกี่ยวกับบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองนั้น

สำนักงานสนเทศเหล่านี้จะต้องส่งข่าวเกี่ยวกับบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองเว้นไว้แต่ว่าการส่งข่าวนั้นจะ
เป็นการเสียหายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติพี่น้องของบุคคลดังกล่าวนั้น แม้ในกรณีเช่นนั้นก็ดี จะไม่แจ้งข่าวนั้นแก่
สำนักงานตัวแทนกลางไม่ได้ ซึ่งเมื่อได้รับแจ้งให้ทราบถึงพฤติการณ์แล้ว สำนักงานตัวแทนกลางจะได้ใช้ความระมัด
ระวังตามที่จำเป็นดังที่ระบุไว้ในข้อ ๑๔๐ การติดต่อเป็นลายลักษณ์อักษรของสำนักงานใด ๆ จะต้องมียามมือชื่อ
หรือประทับตรารับรองเป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๓๘

ข่าวซึ่งสำนักงานแห่งชาติได้รับและส่งไปนั้น จะต้องมิลักษณะที่จะชี้ให้ทราบรูปพรรณสัณฐานของบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองได้โดยถูกต้อง และที่จะแจ้งให้ญาติสนิททราบได้โดยเร็ว ข่าวเกี่ยวกับบุคคลแต่ละคนนั้น อย่างน้อยจะต้องมีนามสกุล นามตัว สถานที่เกิดและวันเกิด สัญชาติ ถิ่นที่อยู่สุดท้าย และตำหนิ นามตัวของบิดา และนามเดิมของมารดา และได้ดำเนินการปฏิบัติแก่ผู้นั้นในวันใด สถานที่ใด และในสภาพอย่างไร พร้อมทั้งสถานที่ที่จะส่งหนังสือไปให้ผู้นั้น กับนามและสถานที่ของผู้ที่จะต้องแจ้งไปให้ทราบด้วย

โดยนัยเดียวกัน ข่าวเกี่ยวกับสภาวะแห่งสุขภาพของผู้ถูกกักกันซึ่งป่วยหนักหรือบาดเจ็บอย่างสาหัสก็จะต้องแจ้งให้ทราบโดยสม่ำเสมอ และถ้าทำได้ ให้แจ้งให้ทราบทุกสัปดาห์

ข้อ ๑๓๙

อนึ่ง สำนักงานสนเทศแห่งชาติแต่ละแห่งจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมสิ่งของส่วนตัวอันมีค่า ซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓๖ ได้ทิ้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งได้ถูกส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือถูกปล่อยตัวหรือผู้ที่ได้หลบหนีหรือเสียชีวิต สำนักงานสนเทศจะต้องส่งของที่มีค่าดังกล่าวแล้วไปให้ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง หรือถ้าจำเป็นก็ให้ส่งผ่านทางสำนักงานตัวแทนกลาง สิ่งของเหล่านั้นให้สำนักงานจัดส่งไปเป็นห่อปิดผนึก ประทับตราพร้อมด้วยบันทึกรายการให้ข้อความอันชัดเจนและโดยละเอียดเกี่ยวกับรูปพรรณสัณฐานของผู้ที่เป็นเจ้าของสิ่งของเหล่านั้นรวมทั้งบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในห่อหุ้มนั้นโดยครบถ้วนด้วย การรับและส่งสิ่งของที่มีค่าเหล่านั้นให้จัดทำเป็นบันทึกรายละเอียดเก็บรักษาได้

ข้อ ๑๔๐

ให้จัดตั้งสำนักงานตัวแทนสนเทศกลางสำหรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ถูกกักกันขึ้นในประเทศที่เป็นกลาง หากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเห็นเป็นการจำเป็น จะเสนอให้ประเทศที่เกี่ยวข้องจัดตั้งสำนักงานตัวแทนเหล่านั้นขึ้นก็ได้ ซึ่งอาจเป็นสำนักงานเดียวกันกับที่จัดให้มีขึ้นตามข้อ ๑๒๓ แห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานตัวแทนนี้ที่จะรวบรวมบรรดาข่าวชนิดที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๓๖ ซึ่งอาจได้รับมาโดยทางการหรือทางเอกชน และให้จัดส่งไปให้ประเทศเดิมหรือประเทศที่เป็นที่อยู่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ เว้นไว้แต่ในกรณีที่มีการส่งข่าวไปนั้นจะเป็นที่เสียหายแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่กล่าวแล้วนั้น หรือแก่ญาติพี่น้องของบุคคลเหล่านั้น สำนักงานที่ว่านี้จะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวง ตามสมควรจากภาคีคู่พิพาทในการส่งข่าวนั้น ๆ

อัครภาคีผู้ทำสัญญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัครภาคีที่คนชาติได้รับประโยชน์จากบริการของสำนักงานตัวแทนกลางพึงให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สำนักตัวแทนที่กล่าวแล้วตามความต้องการของสำนักงานตัวแทน

บทบัญญัติข้างต้นนี้ห้ามมิให้ตีความโดยเป็นการจำกัดกิจการในด้านมนุษยธรรมของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือของสมาคมบรรเทาทุกข์ต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๔๒

ข้อ ๑๔๑

สำนักงานสนเทศแห่งชาติ และสำนักงานตัวแทนสนเทศกลาง จะต้องได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ ทั้งหมดตลอดจนการยกเว้นทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๑๐ รวมทั้งการยกเว้นค่าโทรเลขเท่าที่จะพึงทำได้ หรืออย่างน้อยก็ให้เสียในอัตราอย่างต่ำมาก

ภาค ๔

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๔๒

ภายใต้บังคับแห่งระเบียบการซึ่งประเทศที่กักคุมเห็นจำเป็นที่จะต้องจัดวางขึ้นเพื่อความมั่นคงของตนหรือเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการอย่างอื่นตามสมควร ผู้แทนขององค์การทางศาสนา สมาคมบรรเทาทุกข์หรือองค์การอื่นใดที่ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องได้รับจากประเทศเหล่านี้ซึ่งบรรดาความสะดวกต่าง ๆ สำหรับตนเองหรือตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องแล้วในอันที่จะเยี่ยมบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับบรรเทาทุกข์ และวัสดุที่ส่งมาจากที่ใด ๆ เพื่อใช้ในการศึกษา การพักผ่อน หรือการศาสนา หรือเพื่อช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ ในการจัดวางระเบียบสำหรับเวลาว่างของตนภายในที่กักกันนั้น สมาคมหรือองค์การเช่นนี้อาจตั้งขึ้นในอาณาเขตของประเทศที่กักคุม หรือในประเทศอื่นใดก็ได้ หรืออาจมีลักษณะเป็นองค์การระหว่างประเทศก็ได้

ประเทศที่กักคุมอาจจำกัดจำนวนสมาคมและองค์การซึ่งได้รับอนุญาตให้มีตัวแทนไปดำเนินกิจการในอาณาเขตและภายใต้ความควบคุมของตนได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นไปภายใต้เงื่อนไขว่าการจำกัดเช่นนี้จะต้องไม่เป็นการขัดขวางแก่การปฏิบัติ เพื่อยังผลให้ดำเนินการบรรเทาทุกข์ได้อย่างเพียงพอแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองทั้งปวง

ฐานะพิเศษของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในเรื่องนี้จะต้องเป็นที่รับรองและได้รับความเคารพทุกเมื่อ

ข้อ ๑๔๓

ผู้แทนหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับอนุญาตให้ไปในสถานที่ทุก ๆ แห่ง ที่มีบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่กักกัน สถานที่กักคุม และสถานที่ทำงาน บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับอนุมัติให้เข้าไปในอาคารทุกแห่งที่มีบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองอยู่ และอาจสัมภาษณ์บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองโดยลำพัง ซึ่งจะทำโดยตนเองหรือโดยใช้ล่ามก็ได้

การเยี่ยมเหล่านี้จะห้ามเสียมิได้ เว้นไว้แต่ว่าจะมีเหตุผลจำเป็นในทางทหารบังคับ แต่ถึงกระนั้นก็จะห้ามได้ก็แต่เพียงเป็นการพิเศษและชั่วคราวเท่านั้น ห้ามมิให้จำกัดเวลาเยี่ยมและกำหนดครั้งคราวแห่งการเยี่ยม

ผู้แทนหรือตัวแทนเช่นนั้นจะต้องมีเสรีภาพเต็มที่ที่จะเลือกสถานที่ ๆ ตนประสงค์จะไปเยี่ยมประเทศที่
กักคุมหรือประเทศที่ยึดครอง ประเทศที่คุ้มครองและเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น ประเทศอันเป็นแหล่งเดิมของผู้ที่จะได้
รับการเยี่ยมอาจยินยอมให้เพื่อนร่วมชาติของผู้ที่ถูกกักกันมีส่วนในการเยี่ยมนั้นด้วยก็ได้

ตัวแทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจะต้องได้รับสิทธิดังกล่าวข้างต้นนั้นด้วยการแต่งตั้ง
ตัวแทนเช่นนั้น จะต้องเสนอให้ได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ปกครองอาณาเขตที่ตัวแทนจะไปทำหน้าที่นั้น

ข้อ ๑๔๔

อัครราชทูตผู้ทำสัญญารับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในประเทศของตนให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่
จะทำได้ ทั้งในยามสงบและยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้ไว้ในโครงการศึกษา
ของทหาร และถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้ประชากรโดยทั่วไปได้ทราบหลักการแห่ง
อนุสัญญานี้

เจ้าหน้าที่พลเรือน ทหาร ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งในยามสงครามมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่ได้
รับความคุ้มครอง จะต้องมีความรู้ตัวบทแห่งอนุสัญญานี้และจะต้องได้รับการสอนเป็นพิเศษเกี่ยวกับบทบัญญัติต่าง ๆ
แห่งอนุสัญญา

ข้อ ๑๔๕

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลอย่างเป็นทางการของอนุสัญญาฉบับนี้ให้กันและกัน โดยผ่านทางคณะ
มนตรีสหพันธ์สวิสและในระหว่างการสู้รบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
ซึ่งตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ข้อ ๑๔๖

อัครราชทูตผู้ทำสัญญารับที่จะตรากฎหมายที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้อย่างมีผล
แก่บุคคลที่กระทำหรือสั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงใด ๆ ต่ออนุสัญญาฉบับนี้ดังได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ที่ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการ
ละเมิดอันร้ายแรงนั้น ๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใดขึ้นศาลของตน หากประสงค์และเป็นไป
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครราชทูตฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครราชทูตอีกฝ่ายหนึ่งที่
เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครราชทูตฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใด ๆ อันขัดต่อ
บทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งการคุ้มครองในการพิจารณาและการต่อสู้คดี
โดยเป็นธรรม ซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕ และข้อต่อ ๆ ไปแห่ง
อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

ข้อ ๑๔๗

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ หากได้กระทำ
ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้ความคุ้มครองคือ การฆ่าโดยเจตนา การทรมานหรือการปฏิบัติอย่าง
ไร้มนุษยธรรมรวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส หรือทำอันตรายแก่

ร่างกายหรือสุขภาพอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การเนรเทศหรือการย้ายผู้ได้รับความคุ้มครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการกักขังบุคคลเช่นว่านั้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การบังคับให้ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองเข้าประจำการในกองทหารของประเทศที่เป็นศัตรูหรือการกระทำโดยเจตนาให้ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยเที่ยงธรรมและตามระเบียบดังที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ การจับตัวไปเป็นประกันและการทำลายและริบทรัพย์สินอย่างกว้างขวางโดยไม่มี ความจำเป็นทางทหารและซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และโดยพลการ

ข้อ ๑๔๘

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดเปลื้องตนเอง หรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเองหรืออัครภาคีอื่นมีอยู่ เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนหน้าหาได้ไม่

ข้อ ๑๔๙

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งจะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใด ๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในวิธีการสำหรับการสอบสวนแล้ว ภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลง และกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

หมวด ๒

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๕๐

อนุสัญญาฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ดัวยบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่าเทียมกัน คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญานี้เป็นทางการเป็นภาษารัสเซียและภาษาสเปน

ข้อ ๑๕๑

อนุสัญญานี้ซึ่งลงวันที่วันนี้ เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๐ ในนามของประเทศที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมซึ่งได้จัดให้มีขึ้น ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๔๙

ข้อ ๑๕๒

อนุสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับการให้สัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสารไว้ที่กรุงเบอร์น

ให้จัดทำบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสารแต่ละฉบับไว้ และให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องไปให้ประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๑๕๓

ฉบับนี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้หกเดือนหลังจากที่ได้มีการส่งมอบสัตยาบันสารไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ
แต่นั้นไป อนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายหกเดือนหลังจากได้ส่งมอบ
สัตยาบันสารแล้ว

ข้อ ๑๕๔

ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งต้องผูกพันตามอนุสัญญากรุงเฮก ว่าด้วยกฎและประเพณีการสงคราม
ทางบกไม่ว่าจะเป็นฉบับลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๖๔ หรือฉบับลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๐๗
ก็ตาม และซึ่งเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ อนุสัญญาฉบับสุดท้ายนี้จะเป็นข้อความเพิ่มเติมหมวด ๒ และ ๓
ของข้อบังคับที่ได้ผนวกไว้ทำอนุสัญญากรุงเฮกที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น

ข้อ ๑๕๕

ตั้งแต่วันที่มิมีผลบังคับใช้เป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใด ๆ ที่มีได้ลงนามไว้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญา
ฉบับนี้ได้

ข้อ ๑๕๖

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิสและมีผลจะบังคับใช้
หกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบจากแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ได้ลงนามไว้หรือที่ได้แจ้งการ
ภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ ๑๕๗

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๒ และ ๓ จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสารที่ได้มอบไว้ และการ
ภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาท ก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธ์สวิส
จะต้องแจ้งการให้สัตยาบันหรือการภาคยานุวัติใด ๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ ๑๕๘

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้
การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธ์สวิสซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาล
ของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งปวง

การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสทราบ อย่างไรก็ตาม การบอกเลิก
ซึ่งได้แจ้งไปในขณะประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใด ๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสัญญาสันติภาพ
กันแล้ว และภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม และการกลับตั้งถิ่นฐานของ
บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญานี้ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณี
ซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากจารีต
ประเพณี ซึ่งเป็นที่รับรู้กันในระหว่างอารยชน จากกฎแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญาฉบับนี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิกที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้ส่งมอบสารแสดงว่าเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจเต็มจากประเทศของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้

ทำ ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสต้นฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสมาพันธ์รัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว ไปยังแต่ละประเทศที่ได้ลงนามและประเทศที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้

ภาคผนวกที่ ๑

ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัย ตลอดจนตำบลสถานที่ตั้งสำหรับการรักษาพยาบาล

ข้อ ๑

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยจะต้องสงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่ระบุไว้ในข้อ ๒๓ แห่งอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ และในข้อ ๑๔ แห่งอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ และสำหรับพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้จัดการและทำหน้าที่ในทางปกครองเขตและสถานที่ตั้งเหล่านี้ ตลอดจนดูแลรักษาบุคคลที่รวมอยู่ในที่นั้น

อย่างไรก็ดีบุคคลที่มีเคหะสถานอยู่ประจำภายในเขตเช่นนี้ให้มีสิทธิที่จะอยู่ในที่นั้นได้

ข้อ ๒

ห้ามมิให้บุคคลใดที่พักอาศัยอยู่ในเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยไม่ว่าในฐานะใด ๆ ก็ตามทำงานอย่างใดไม่ว่าภายในหรือภายนอกเขตนั้นอันเกี่ยวกับการปฏิบัติทางทหารหรือการผลิตวัสดุสิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสงครามโดยตรง

ข้อ ๓

ประเทศที่จัดตั้งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยขึ้นนั้นจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อห้ามมิให้บุคคลทุกคนที่ไม่มีสิทธิพักอาศัยหรือเข้าไปในเขตนั้นล่องล่ำเข้าไปในเขตดังกล่าว

ข้อ ๔

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยนั้นจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้ คือ

- ก. จะต้องมิอาณาเขตแต่เพียงส่วนน้อยซึ่งอยู่ในพื้นที่ปกครองของประเทศที่ได้จัดตั้งเขตนั้นขึ้น
- ข. จะต้องมิประชากรเบาบางเมื่อเทียบส่วนกับที่พักอาศัยที่จะพึงจัดให้ได้
- ค. จะต้องตั้งอยู่ห่างไกลและปราศจากเป้าหมายทางทหารหรือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หรือสถานที่ตั้งทางฝ่ายปกครองที่มีความสำคัญ
- ง. จะต้องไม่ตั้งอยู่ในเขตซึ่งเป็นที่คาดหมายได้แน่ชัดว่าจะมีความสำคัญในการดำเนินการสงคราม

ข้อ ๕

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยนั้นจะต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- ก. บรรดาเส้นทางคมนาคมและยานพาหนะขนส่งที่อยู่ในครอบครองนั้นจะต้องไม่นำไปใช้ในการขนส่งพนักงานหรือวัสดุอุปกรณ์ทางทหาร แม้จะเป็นแต่เพียงการส่งผ่านก็ตาม
- ข. ไม่ว่าในกรณีใดเขตที่วางนั้นจะต้องไม่มีการป้องกันทางทหาร

ข้อ ๖

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยทั้งปวงต้องทำเครื่องหมายโดยมีแถบเส้นทแยงสีแดงลาดอยู่บนพื้นสีขาวตั้งอยู่บนอาคารและบริเวณภายนอก

เขตที่สงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ที่นั้นอาจมีเครื่องหมายเป็นรูปกาชาด (สีวงเดือนแดง สิงห์โตแดงและดวงอาทิตย์) บนพื้นสีขาวก็ได้

เขตเหล่านี้ในเวลากลางคืนอาจมีเครื่องหมายเช่นเดียวกันโดยใช้แสงไฟเป็นเครื่องหมายแสดงตามความเหมาะสมก็ได้

ข้อ ๗

ประเทศต่าง ๆ จะต้องส่งบัญชีแจ้งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยทั้งปวงในอาณาเขตที่ตนปกครองอยู่ไปให้อัครราชทูตผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายในยามสงบหรือเมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ทั้งจะต้องแจ้งเพิ่มเติมให้ทราบถึงเขตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในเมื่อกำลังทำการสู้รบอยู่ด้วย

ในทันทีที่ภาคีฝ่ายปฏิบัติได้รับคำบอกกล่าวดังกล่าวข้างต้นแล้วให้ถือว่าเขตที่ว่านั้นได้จัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องแล้ว

อย่างไรก็ดีถ้าภาคีฝ่ายปฏิบัติพิจารณาเห็นว่ามิได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตามความตกลงฉบับนี้ ตนอาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับรองเขตดังกล่าวได้ โดยส่งคำบอกกล่าวเช่นนั้นไปยังภาคีที่รับผิดชอบต่อเขตที่ว่านั้นโดยทันที หรือจะยอมรับรองเขตเช่นว่านั้นโดยใช้วิธีการควบคุมตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๘ ก็ได้

ข้อ ๘

ประเทศใดก็ตามเมื่อได้ยอมรับรองเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยเขตหนึ่งหรือหลายเขตที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยภาคีฝ่ายปฏิบัติแล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะร้องขอให้มีการควบคุมโดยคณะกรรมการพิเศษคณะหนึ่งหรือหลายคณะโดยมีประสงค์เพื่อให้ทราบแน่ว่าเขตเหล่านั้น ได้ปฏิบัติเป็นไปตามเงื่อนไขและพันธกรณีต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในความตกลงนี้

เพื่อการนี้บรรดากรรมการแห่งคณะกรรมการพิเศษจะมีสิทธิเข้าไปในเขตต่าง ๆ ได้ทุกเมื่อโดยเสรี และอาจเข้าไปพักอาศัยอยู่เป็นการประจำก็ได้ กรรมการจะต้องได้รับความสะดวกทุกประการในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจตราของตน

ข้อ ๙

หากคณะกรรมการพิเศษสังเกตเห็นข้อเท็จจริงใดซึ่งพิจารณาเห็นว่าขัดต่อบทบัญญัติแห่งความตกลงนี้ คณะกรรมการนั้นจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเหล่านั้นแก่ประเทศที่ปกครองเขตที่ว่านั้นทันที และจะได้กำหนดระยะเวลาห้าวันเพื่อให้จัดการแก้ไขเรื่องนั้นเสีย คณะกรรมการจะต้องแจ้งความให้ประเทศที่ยอมรับรองเขตนั้นทราบด้วย

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลานั้นแล้ว หากประเทศที่ปกครองเขตนั้นยังมิได้ปฏิบัติตามข้อดังกล่าว ภาคีฝ่ายปฏิบัติอาจประกาศว่าตนเป็นอันหมดความผูกพันตามความตกลงนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับเขตที่ว่านั้น

ข้อ ๑๐

ประเทศใด ๆ ที่ได้จัดตั้งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยขึ้นเขตหนึ่งหรือหลายเขตก็ตาม และภาคีฝ่ายปฏิบัติทั้งหลายก็ได้รับทราบการแจ้งถึงการมีอยู่แห่งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยดังกล่าวแล้วนั้น จะได้แต่งตั้งหรือให้ประเทศที่คุ้มครองหรือประเทศอื่นที่เป็นกลางแต่งตั้งบุคคลที่สมควรจะได้รับเลือกเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิเศษต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๘ และ ๙

ข้อ ๑๑

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใด ๆ ก็ตาม ห้ามมิให้ใช้เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยเป็นจุดสำหรับการโจมตีเขตนั้น ๆ จะต้องได้รับความคุ้มครองและเคารพจากภาคีคู่พิพาททุกเมื่อ

ข้อ ๑๒

ในกรณีที่มีการยึดครองอาณาเขตใด ๆ เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตนั้น ๆ จะคง
ได้รับความเคารพและคงใช้เช่นนั้นต่อไป

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงความมุ่งประสงค์ของเขตเช่นนั้นได้ โดยมีเงื่อนไข
ว่าจัดการด้วยประการที่โปร่งแล้วเพื่อประกันความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในเขตนั้น

ข้อ ๑๓

ความตกลงฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาสถานที่ตั้งซึ่งประเทศต่างๆ อาจใช้เพื่อความมุ่งประสงค์อย่างเดียวก
ันกับเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยด้วย

๑๓

๑๔

๑๕

ภาคผนวกที่ ๒

ร่างกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม

ข้อ ๑

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้แจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมาอันอยู่ในความรับผิดชอบของตนให้แก่ผู้ถูกกักกันทุกคน ซึ่งในทางปกครองอยู่ในอุปการะของสถานกักกันของคณะกรรมการดังกล่าว รวมทั้งบรรดาผู้ถูกกักกันที่อยู่ในโรงพยาบาลหรือในเรือนจำหรือทัณฑสถานอื่น ๆ ก็ได้

ข้อ ๒

การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมานั้นให้จัดการตามคำสั่งของผู้มอบให้ และตามแผนการซึ่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการจ่ายพัสดุทางการแพทย์นั้น ชอบที่จะต้องทำไปโดยความตกลงกับนายแพทย์อาวุโสและนายแพทย์นั้นทั้งที่โรงพยาบาลและสถานพยาบาลอาจงดเว้นการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวนี้ได้ หากเป็นการจำเป็นแก่คนไข้ของตน ภายในขอบเขตดังได้กำหนดไว้ การแจกจ่ายจะต้องจัดทำไปด้วยความเป็นธรรมเสมอไป

ข้อ ๓

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน จะต้องได้รับอนุญาตให้ไปยังสถานีรถไฟ หรือสถานที่อื่น ๆ ซึ่งสิ่งของบรรเทาทุกข์มาถึงอันตั้งอยู่ใกล้สถานที่กักกันของตนเพื่อสามารถตรวจตราปริมาณและคุณภาพของสิ่งของที่ได้รับ และเพื่อจัดทำรายงานละเอียดในเรื่องนี้สำหรับผู้มอบให้

ข้อ ๔

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกที่จำเป็น เพื่อตรวจตราว่าการแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมในหน่วยรองและหน่วยย่อยต่าง ๆ แห่งสถานที่กักกันของตนนั้นได้ทำไปตามคำสั่งของตนหรือไม่

ข้อ ๕

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้กรอกและจัดให้กรรมการของคณะกรรมการผู้ถูกกักกันในกองแรงงานหรือนายแพทย์อาวุโสแห่งสถานพยาบาลและโรงพยาบาลกรอกแบบหรือแบบสอบถามต่าง ๆ ที่จะส่งให้ผู้ให้เกี่ยวข้องกับสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม (การแจกจ่าย ความต้องการ ปริมาณ ฯลฯ) แบบฟอร์มและสอบถามเช่นว่านี้ เมื่อได้กรอกเสร็จแล้วให้จัดส่งไปให้ผู้มอบให้โดยมิชักช้า

ข้อ ๖

เพื่อจัดให้การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมแก่บรรดาผู้ถูกกักกันในสถานที่กักกันของตนเป็นไปด้วยความสม่ำเสมอ และเพื่อเผชิญกับความจำเป็นซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะมีผู้ถูกกักกันรุ่นใหม่มาถึง คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและรักษาสีของบรรเทาทุกข์ส่วนรวมเป็นส่วนสำรองไว้ให้เพียงพอก็ได้ เพื่อการนี้คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องมีโรงเก็บของไว้ใช้ตามสมควร โรงเก็บของแต่ละแห่งจะต้องมีกุญแจสองชุด คณะกรรมการผู้ถูกกักกันเก็บรักษากุญแจไว้ชุดหนึ่ง และผู้บัญชาการสถานที่กักกันเก็บรักษากุญแจไว้อีกชุดหนึ่ง

ข้อ ๗

อัครภาคีผู้ทำสัญญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กักคุมจะต้องอนุญาตเท่าที่จะพึงกระทำได้และภายใต้ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดหาเครื่องอุปโภคและบริโภคให้แก่ประชากรในอันที่จะจัดซื้อสิ่งของต่าง ๆ ที่จะต้องผลิตขึ้นในอาณาเขตของตนเพื่อแจกจ่ายบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมของผู้ถูกกักกัน ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องอำนวยความสะดวกในการโอนเงินและในการดำเนินการตามวิธีการคลัง ซึ่งมีลักษณะในทางเทคนิคหรือในทางปกครองที่ใช้เกี่ยวกับการจัดซื้อดังกล่าวนั้น

ข้อ ๘

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนั้นจะไม่เป็นอุปสรรคต่อสิทธิของผู้ถูกกักกันที่จะรับสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมก่อนที่ตนได้มาถึงสถานที่กักกันหรือในระหว่างการย้าย หรือจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง หรือคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การทางมนุษยธรรมอื่นใด ซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกันและเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดส่งสิ่งของเช่นนั้น ในอันที่จะทำการแจกจ่ายสิ่งของดังกล่าวแก่ผู้รับด้วยวิธีการอื่นใดซึ่งตนเห็นว่าเหมาะสม

อัครภาคีผู้ทำสัญญา
๑. อัครภาคีผู้ทำสัญญา
๒. อัครภาคีผู้ทำสัญญา
๓. อัครภาคีผู้ทำสัญญา
๔. อัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ ๘ - (ประเทศผู้คุ้มครองและประเทศผู้กักกัน)		
ประเทศผู้คุ้มครอง ๑	(ผู้กักกัน) ประเทศผู้กักกัน ๒	ประเทศผู้คุ้มครอง ๓
๑	๒	๓
๔	๕	๖
๗	๘	๙
๑๐	๑๑	๑๒
๑๓	๑๔	๑๕
๑๖	๑๗	๑๘
๑๙	๒๐	๒๑
๒๒	๒๓	๒๔
๒๕	๒๖	๒๗
๒๘	๒๙	๓๐

ไปรษณีย์สำหรับผู้ถูกกักกันพลเรือน ไปรษณียบัตร	ยกเว้นไปรษณียากร
<p>สำคัญ</p> <p>บัตรนี้จะต้องให้ผู้ถูกกักกันแต่ละคนกรอกข้อความในทันทีที่ถูกกักกัน และทุก ๆ ครั้งที่มีผู้เปลี่ยนตำบลที่อยู่ของตน โดยถูกย้ายไปยังสถานที่กักกันแห่งอื่น หรือไปยังโรงพยาบาล</p> <p>บัตรนี้มิได้เป็นเช่นเดียวกับบัตรพิเศษ ซึ่งผู้ถูกกักกันแต่ละคนได้รับอนุญาตให้ส่งไปยังญาติของตน</p>	<p>สำนักงานตัวแทนสหประชาชาติกลางสำหรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง</p> <p>คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ</p>

เขียนให้ชัดเจนและใช้อักษรใหญ่ - ๑ สัญชาติ		
๒. สกุล	๓. นามตัว (เขียนเต็ม)	๔. นามตัวของบิดา
.....		
๕. วัน เดือน ปีเกิด	๖. สถานที่เกิด	
๗. อาชีพ		
๘. ที่อยู่ก่อนถูกกักกัน		
๙. ที่อยู่ของญาติสนิท		
.....		
๑๐. ถูกกักกัน เมื่อ (หรือ) มาจาก (โรงพยาบาล ฯลฯ) เมื่อ		
๑๑. สภาวะแห่งสุขภาพ		
๑๒. ที่อยู่ปัจจุบัน		
๑๓. วัน เดือน ปี	๑๔. ลายมือชื่อ	
*ให้ขีดฆ่าข้อความที่ไม่ใช้-อย่าเพิ่มเติมหมายเหตุใด ๆ - ดูคำอธิบายในบัตรอีกด้านหนึ่ง		

ด้านหลัง

(ขนาดของบัตรกักกุม - ๑๐ x ๑๕ ซม.)

ในบริการของผู้ถูกกักกันพลเรือน
ยกเว้นไปรษณีย์การ

กรุณาส่ง.....

ถนน และ เลขที่

สถานที่จุดหมายปลายทาง (เขียนตัวอักษรใหญ่)

จังหวัด หรือ เขต

ประเทศ (เขียนอักษรพิมพ์)

(ขนาด ๒๑ x ๓๑-๓๒ เซนติเมตร)

ศูนย์บัญชาการ

๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒

๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒

๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒๒

ไปรษณียากรบัตรสำหรับผู้ถูกกักกันพลเรือน

ผู้ส่ง
นามสกุลและนามตัว
วันที่และสถานที่เกิด
ตำบลของสถานที่กักกัน
(ขนาดของจดหมาย-๒๕ x ๑๕ ซม.)

ไปรษณียบัตร
กรุณาส่ง.....
ถนน และ เลขที่
สถานที่จุดหมายปลายทาง
จังหวัดหรือเขต
ประเทศ (อักษรพิมพ์)

๑๕ ซม.

ด้านหลัง

วันที่.....

ให้เขียนบนบรรทัดที่จุดไว้เท่านั้น และเขียนให้ชัดเจนเท่าที่จะเป็นไปได้

กฎหมายสงคราม (LAW OF WAR) เป็นกฎหมายระหว่างประเทศแขนงหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศแพนคอดีเมือง (PUBLIC INTERNATIONAL LAW) ใน อทร.๘๓๐๕ นี้จะหมายความถึงกฎซึ่งใช้บังคับการประพฤติปฏิบัติของผู้เป็นฝ่ายในสงคราม (BELLIGERENT) ในกรณีเกิดการพิพาทกันด้วยอาวุธ (THE RULES GOVERNING THE ACTUAL CONDUCT OF ARMED CONFLICT OR JUS IN BELLO) เท่านั้น มิได้หมายรวมถึงกฎซึ่งใช้บังคับในการอ้างเหตุในการพิพาทกันด้วยอาวุธ (THE RULES GOVERNING THE RESORT TO ARMED CONFLICT OR JUS AD BELLUM) ด้วย

แนวความคิดเรื่องกฎหมายสงครามเกิดจากความเพียรพยายามของนักปราชญ์ราชบัณฑิต รัฐบุรุษ และนักการทหารทั่วโลกมานับเป็นพันปีแล้ว บ้างก็อยู่ในรูปของหลักปฏิบัติเช่น ในยุคนครรัฐของกรีก (ประมาณ ๘๐๐ - ๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาล) มีกฎว่านักรบกรีกจะต้องไม่ใส่ยาพิษลงในบ่อน้ำและไม่ทำร้ายข้าศึกที่หลบหนีเข้าไปในโบสถ์วิหาร ตลอดจนไม่ฆ่าพระและนักบวชอีกด้วย บ้างก็อยู่ในรูปของกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมายมูธรรมศาสตร์ของอินเดีย (THE LAWS OF MANU, THE GREATEST OF ANCIENT HINDU CODES) เขียนขึ้นเมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ก็บัญญัติห้ามนักรบฮินดูใช้ลูกธนูอาบยาพิษ และแม้แต่ในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ประมาณ ๗๐๐ กว่าปีมาแล้ว ในหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ บรรทัดที่ ๓๑ ก็ยังจารึกไว้ว่า "...ได้ข้าเลือกข้าเสียหัวฟุ้งหัวรบก็ตี บ่ฆ่าบ่ตี..." ซึ่งหมายความว่ากองทัพสุโขทัยนั้น เมื่อรบชนะข้าศึกแล้วจะไม่ฆ่าไม่ทำร้ายเชลยศึก อันเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านอารยธรรมและมนุษยธรรมของกรุงสุโขทัยอย่างถึงขีดสุดมาเป็นเวลาช้านานแล้ว มิได้น้อยหน้าชาติใด ๆ ทางตะวันตกเลย

กฎหมายสงครามได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนถึงยุคกลางในทวีปยุโรปช่วงระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ ก็ได้มีนักปราชญ์ราชบัณฑิตทางกฎหมายและนักการเมืองนักการทหารหลายท่านได้แต่งตำราที่ว่าด้วยกฎหมายสงครามขึ้น เช่น FRANCISCUS DE VICTORIA, PIERINO BELLI, (ค.ศ.1505 - 1575) BALTHAZAR AYALA, ALBERICO GENTILI (ค.ศ.1552 - 1608) และ HUGO GROTIUS (ค.ศ.1583 - 1645) เป็นต้น

กฎหมายสงคราม (LAW OF WAR) หรือกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ (LAW OF ARMED CONFLICT) หรือกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมนุษยธรรม (INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW) นั้น เป็นกฎหมายประเภทเดียวกัน ซึ่งนอกจากจะประกอบด้วยกฎหมายจารีตประเพณีที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ในส่วนที่เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรนั้น นักกฎหมายสงครามยังนิยมแบ่งกฎหมายสงครามออกเป็นกฎหมายเจนีวา (GENEVA TYPE OF LAW) กฎหมายเฮก (HAGUE TYPE OF LAW) และกฎหมายผสม (MIXED LAW) ซึ่งกฎหมายเจนีวาหรือกฎหมายเฮกนั้นมิได้มุ่งหมายจะใช้ชื่อของกรุงเจนีวาหรือกรุงเฮกอันเป็นสถานที่ลงนามในกฎหมายฉบับนั้น ๆ เป็นเครื่องหมายประเภทของกฎหมายและมิได้ถือเป็นสาระสำคัญหรือมีผลทางด้านกฎหมายแต่อย่างใด แต่จะถือเอาเนื้อหาใจความของตัวกฎหมายนั้นเองเป็นเครื่องหมายได้แก่

๑. กฎหมายเจนีวาจะมุ่งหมายถึงด้านมนุษยธรรม (HUMANITARIAN) ที่บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่พลรบ (COMBATANT) ของทุกเหล่าทัพ ซึ่งบาดเจ็บป่วยไข้หรือถูกกันออกจากการสู้รบ (HORS DE COMBAT) แล้ว นอกจากนั้นยังมุ่งให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ตกอยู่ในอำนาจของข้าศึกเช่นเชลยศึกหรือประชาชนพลเรือนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสู้รบ ซึ่งตกอยู่ในเขตยึดครองของข้าศึกเป็นต้น กฎหมายเจนีวานั้นฉบับแรกที่เป็นหลักแต่เดิม ได้แก่ อนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บในกองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้นลง ๒๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๘๖๔ อันเป็นผลงานจากความอุตสาหะพยายามของ JEAN HENRI DUNANT เลขาธิการของสมาคมสวัสดิการสาธารณะเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการ ๕ นาย และสมาคมดังกล่าว ๆ ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในปัจจุบัน อนุสัญญาฉบับแรกนี้ได้ถูกแทนที่โดยอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้น ลง ๖ กรกฎาคม ค.ศ.๑๙๐๖ และได้ถูกแทนที่โดยอนุสัญญาเจนีวาชื่อเดียวกันลง ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ.๑๙๒๙ และในที่สุดได้กลายมาเป็นอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสภาวะดีขึ้น (G I) กับอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก (G III) ทั้ง ๒ ฉบับลง ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และได้นำลงพิมพ์ไว้ใน อทร. ๘๓๐๕ นี้แล้ว ส่วนอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม (G IV) ลง ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ นั้น มีความมุ่งหมายจะให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนพลเรือนผู้ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสงครามแต่ตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูมิให้ต้องได้รับบาดเจ็บล้มตายทุกข์ทรมานและได้รับการปฏิบัติอย่างโหดร้ายเลวทรามอย่างเช่นที่เคยได้รับในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับการนำลงพิมพ์ไว้ใน อทร.๘๓๐๕ นี้เช่นเดียวกัน

๒. ส่วนกฎหมายเฮกจะหมายถึงกฎเกณฑ์และพฤติกรรมในการรบ โดยได้มีการประชุม THE INTERNATIONAL PEACE CONFERENCE ที่กรุงเฮก (THE HAGUE) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ใน ค.ศ.๑๘๙๙ ซึ่งเป็นครั้งแรกและผู้แทนนานาชาติรวมทั้งผู้แทนประเทศสยามได้ร่วมกันลงนามเมื่อ ๑๙ กรกฎาคม ค.ศ.๑๘๙๙ ใน HAGUE CONVENTION (3) FOR THE ADAPTATION OF MARITIME WARFARE OF PRINCIPLES OF THE GENEVA CONVENTION OF 22 AUGUST 1864 และประเทศสยามได้ให้สัตยาบันเมื่อ ๑๒ มีนาคม ค.ศ.๑๙๑๐ อนุสัญญากรุงเฮก (3) ค.ศ.๑๘๙๙ นี้ได้ถูกแทนที่โดยอนุสัญญากรุงเฮก (5) ค.ศ.๑๙๐๗ ซึ่งมีชื่อเดียวกัน ซึ่งต่อมาได้ถูกแทนที่โดยอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้และเรือต้องอับปางมีสภาวะดีขึ้น (G II) ลง ๑๒ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันตลอดจนได้รับการจัดพิมพ์ลงไว้ใน อทร.๘๓๐๕ นี้แล้ว ส่วนกฎหมายเฮกอื่น ๆ ได้แก่ 1899 HAGUE DECLARATION (2) CONCERNING ASPHYXIATING GASES และ 1899 HAGUE DECLARATION (3) CONCERNING EXPANDING BULLETS ก็ได้ตลอดจน THE SECOND INTERNATIONAL PEACE CONFERENCE ซึ่งได้ก่อให้เกิด 1907 HAGUE CONVENTION IV จนถึง 1907 HAGUE CONVENTION XIII ก็ตีประเทศสยามก็ได้เข้าเป็นภาคีกฎหมายเฮกที่กล่าวมานี้ทุกฉบับและยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

๓. ส่วนกฎหมายผสมนั้นตัวอย่างเช่นอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยการให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธ ค.ศ.๑๙๕๔ นั้นประเทศไทยก็ได้เข้าเป็นภาคีแล้วเช่นกัน เว้นแต่พิธีสาร

ฉบับที่ I และ II ต่อท้ายอนุสัญญาเจนีวาทั้ง ๔ ฉบับ (PROTOCOLS I, II ADDITIONAL TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949) ซึ่งนานาชาติได้ลงนามในกรรมสารสุดท้าย (FINAL ACT) เมื่อ ๑๐ มิถุนายน ค.ศ.๑๙๗๗ นั้น ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพิจารณาการเข้าเป็นภาคีอยู่ก็นับเป็นกฎหมายผสมเช่นกัน

ด้วยเหตุที่ชนชาติไทยได้มีแนวความคิดทางด้านมนุษยธรรมตั้งแต่แรกเริ่ม และประเทศสยามก็ตีประเทศไทยก็ตีได้เข้าเป็นภาคีในกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับด้านมนุษยธรรมมาโดยตลอด ประมวลกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ.๒๔๕๔ จึงได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มีใจความสรุปได้ว่า "ในเวลาสงคราม ผู้ใดกระทำความผิดฐานปราศจากความเมตตาแก่ผู้ที่ถูกอาวุธบาดเจ็บหรือแก่ผู้ที่ย่วยเจ็บในกองทัพฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือปล้นทรัพย์แย่งทรัพย์ใด ๆ แล้วจะเป็นเหตุเพิ่มโทษให้สูงขึ้นกว่าการกระทำผิดต่อชีวิตร่างกายและต่อทรัพย์ในยามปกติอีกกึ่งหนึ่งหรือถ้าใช้ธงกาชาดหรือเครื่องหมายกาชาดโดยผิดข้อบังคับแห่งหนังสือสัญญานานาประเทศ ซึ่งทำกันที่เมืองเจนีวาเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ค.ศ.๑๙๐๖ ก็จะต้องรับโทษทางอาญาด้วย" อีกประการหนึ่งในอนุสัญญาเจนีวาทั้ง ๔ ฉบับ (G I - G IV) มีข้อความเหมือนกันอยู่ข้อหนึ่งคือ "ภาคีรับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ในประเทศของตนให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ทั้งในยามสงบและยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้เข้าไปในโครงการศึกษาของทหารและถ้าเป็นไปได้ให้รวมไว้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้กองทัพของตนและประชากรโดยทั่วไปได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้....." ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเจนีวาทั้ง ๔ ฉบับแล้วเมื่อ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๗ (ค.ศ.๑๙๕๔) อนุสัญญาทั้ง ๔ ฉบับจึงมีผล ใช้บังคับระหว่างประเทศไทยกับประเทศทั้งหลายที่เป็นภาคีตั้งแต่วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๘ เป็นต้นไป ซึ่งนอกจากอนุสัญญาดังกล่าวจะผูกพันและก่อให้เกิดพันธกรณีต่อประเทศไทย ตลอดจนถึงประชาชนชาวไทย ทั้งทหารและพลเรือน ในอันที่จะต้องปฏิบัติตามแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารทุกพรรคเหล่า ทุกชั้นยศ และทุกนาย ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายดังกล่าวอย่างต้องแท้ครบถ้วน เนื่องจากเป็นกฎหมายประจำอาชีพของทหารอย่างหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจในการเรียนการสอนของทหารในยามสงบ และใช้ปฏิบัติจริงในยามสงคราม นี่คือเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องจัดพิมพ์อนุสัญญาเจนีวาทั้ง ๔ ฉบับดังกล่าวลงใน อทร.๘๓๐๕ นี้ และในอนาคตผู้ที่ละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวอาจต้องตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาระหว่างประเทศได้ เนื่องจากที่ประชุมเจรจาเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ(INTERNATIONAL CRIMINAL COURT) สำหรับพิจารณาดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่ต้องหาว่าทำการสังหารหมู่ประชาชนพลเรือน ก่ออาชญากรรมทำลายมนุษยชาติ ม้าล้างเผ่าพันธุ์ (GENOCIDE) อาชญากรรมสงคราม หรือรุกรานดินแดนประเทศอื่นแล้ว เมื่อ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑ ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี นอกจากนั้น กฎหมายว่าด้วยสงครามทางเรือในปัจจุบันเริ่มมีแนวความคิดที่ว่าในอนาคตคู่สงครามจะต้องไม่ทำการรบโดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในทะเลจนอาจนำมาซึ่งสภาพบังคับ (ENFORCEMENT) ที่เข้มงวดรุนแรง เช่น ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามต่อสิ่งแวดล้อมก็เป็นได้

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการจัดแบ่งว่ากฎหมายฉบับใดจะเป็น GENEVA TYPE OF LAW และฉบับใดจะเป็น HAGUE TYPE OF LAW ตลอดจนฉบับใดจะเป็น MIXED LAW นั้น มิได้ถือเป็นสาระสำคัญและไม่มี

ผลทางด้านกฎหมายอีกเหตุผลหนึ่งก็เพราะกฎหมายบางฉบับในปัจจุบันได้พัฒนาตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจนยากที่จะจัดเข้าแบบหนึ่งแบบใดได้ เช่น 1981 UNITED NATIONS CONVENTION ON PROHIBITIONS OR RESTRICTION ON THE USE OF CERTAIN CONVENTIONAL WEAPONS WHICH MAY BE DEEMED TO BE EXCESSIVELY INJURIOUS OR TO HAVE INDISCRIMINATE EFFECTS ซึ่งเริ่มตั้งแต่ PROTOCOL I ระบุห้ามใช้ระเบิดที่มีสะเก็ดระเบิดทำด้วยวัสดุที่มีโซโลหะซึ่งเมื่อฝังเข้าไปในร่างกายมนุษย์แล้ว ไม่สามารถตรวจจับได้ด้วยรังสีเอ็กซ์เรย์จนถึงฉบับล่าสุด PROTOCOL IV ห้ามใช้ BLINDING LASER WEAPONS เป็นต้น และอีกฉบับหนึ่งได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิต และเคลื่อนย้ายทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และการทำลาย ลงนามกันเมื่อ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๐ ณ กรุงออกตาดา ประเทศแคนาดา ซึ่งประเทศไทยก็ได้ร่วมลงนามด้วยแล้วนั้น ก็นับเป็นอนุสัญญาอีกฉบับหนึ่งที่น่าสนใจ และมีผลกระทบต่อประเทศไทยพอสมควร

จากการที่กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงครามมีมากมายหลายฉบับบ้างก็อยู่ในรูปของอนุสัญญา บ้างก็อยู่ในรูปของปฏิญญา ฯลฯ จึงไม่สามารถนำมาลงพิมพ์บรรจุอยู่ใน อทร.๘๓๐๕ ได้ครบหมดทุกฉบับ แต่ประเทศไทยก็ได้เข้าเป็นภาคีกฎหมายสงครามส่วนใหญ่ดังได้กล่าวแล้ว ฝ่ายวิชาการ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง จึงได้นำเฉพาะรายชื่อกฎหมายสงครามบางฉบับที่น่าสนใจมาจัดพิมพ์ไว้ในผนวกแนบท้าย อทร.๘๓๐๕ เพื่อให้ผู้สนใจจะได้ติดตามศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองต่อไป

อนึ่งการจัดทำ อทร.๘๓๐๕ นี้เป็นการเรียบเรียง ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมด้วยอนุสัญญาเจเนวาทั้ง ๔ ฉบับเดิมที่เป็นคำแปลภาษาไทยซึ่งมีการแปลไว้แล้วเมื่อครั้งที่มีการประกาศใช้อนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยสงครามทั้ง ๔ ฉบับ เมื่อ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๘๘ และสภาผู้แทนราษฎรได้ตราพระราชบัญญัติบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาเจเนวาดังกล่าว เมื่อ ๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๘๘ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุวัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาทั้ง ๔ ฉบับที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีดังได้กล่าวแล้ว ส่วนปัญหาในการจัดทำคือการเทียบเคียงคำแปลด้วยภาษาไทยกับตัวบทต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะคำศัพท์ที่เป็น TECHNICAL TERMS ทางทหารซึ่งยุ่งยากพอสมควรประกอบกับเป็นการดำเนินการอย่างเร่งรีบเพราะมีเวลาจำกัดจึงอาจมีข้อบกพร่องขึ้นได้ อย่างไรก็ตามหากท่านผู้อ่านมีความสงสัยในความถูกต้องของคำแปลขอได้กรุณาตรวจสอบกับตัวบทต้นฉบับภาษาอังกฤษเสมอ นอกจากนั้นเมื่อท่านผู้อ่านพบเห็นข้อบกพร่องที่ดีหรือมีความประสงค์จะให้ความเห็นเพิ่มเติม ตลอดจนมีข้อชี้แนะประการใด ๆ ก็ดีขอได้กรุณาแจ้งให้ฝ่ายวิชาการ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูงทราบ เพื่อจักได้นำไปปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมการจัดทำ อทร.๘๓๐๕ ในโอกาสต่อไปก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ในการนี้คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. ด้านการศึกษาชั้นสูง สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ได้ใช้เอกสารตำราทางด้านวิชากฎหมายสงครามของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นหลักในการจัดทำและเรียบเรียง อทร.๘๓๐๕ นี้ขึ้น จึงขอขอบพระคุณทั้งสามสถาบันที่ได้ช่วยให้การเผยแพร่ส่วนหนึ่งของกฎหมายสงครามเป็นรูปธรรมขึ้นในกองทัพเรือในครั้งนี้ และหวังในความอนุเคราะห์เช่นนี้อีกในโอกาสต่อไป

คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร. ด้านการศึกษาชั้นสูง
สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง

1. 1856 PARIS DECLARATION RESPECTING MARITIME LAW
2. 1868 ST.PETERSBURG DECLARATION RENOUNCING THE USE, IN TIME OF WAR, OF EXPLOSIVE PROJECTILES UNDER 400 GRAMMES WEIGHT
3. 1899 HAGUE DECLARATION 2 CONCERNING ASPHYXIATING GASES
4. 1899 HAGUE DECLARATION 3 CONCERNING EXPANDING BULLETS
5. 1907 HAGUE CONVENTION IV RESPECTING THE LAWS AND CUSTOMS OF WAR ON LAND
6. 1907 HAGUE CONVENTION V RESPECTING THE RIGHTS AND DUTIES OF NEUTRAL POWERS AND PERSONS IN CASE OF WAR ON LAND
7. 1907 HAGUE CONVENTION VI RELATING TO THE STATUS OF ENEMY MERCHANT SHIPS AT THE OUTBREAK OF HOSTILITIES
8. 1907 HAGUE CONVENTION VII RELATING TO THE CONVERSION OF MERCHANT SHIPS INTO WARSHIPS
9. 1907 HAGUE CONVENTION VIII RELATIVE TO THE LAYING OF AUTOMATIC SUBMARINE CONTACT MINES
10. 1907 HAGUE CONVENTION IX CONCERNING BOMBARDMENT BY NAVAL FORCES IN TIME OF WAR
11. 1907 HAGUE CONVENTION XI RELATIVE TO CERTAIN RESTRICTIONS WITH REGARD TO THE EXERCISE OF THE RIGHT OF CAPTURE IN NAVAL WAR
12. 1907 HAGUE CONVENTION XIII CONCERNING THE RIGHT AND DUTIES OF NEUTRAL POWERS IN NAVAL WAR
13. 1923 HAGUE RULES OF AERIAL WARFARE
14. 1925 GENEVA PROTOCOL FOR THE PROHIBITION OF THE USE IN WAR OF ASPHYXIATING, POISONOUS OR OTHER GASES, AND OF BACTERIOLOGICAL METHODS OF WARFARE
15. 1936 LONDON PROCES-VERBAL RELATING TO THE RULES OF SUBMARINE WARFARE SET FORTH IN PART IV OF THE TREATY OF LONDON OF 22 APRIL 1930
16. 1946 JUDGEMENT OF THE INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL AT NUREMBURG : EXTRACTS ON CRIMES AGAINST INTERNATIONAL LAW

17. 1948 UNITED NATIONS CONVENTION ON THE PREVENTION AND PUNISHMENT OF THE CRIME OF GENOCIDE
18. 1949 GENEVA CONVENTION I FOR THE AMELIORATION OF THE CONDITION OF THE WOUNDED AND SICK IN ARMED FORCES IN THE FIELD
19. 1949 GENEVA CONVENTION II FOR THE AMELIORATION OF THE CONDITION OF WOUNDED, SICK AND SHIPWRECKED MEMBERS OF ARMED FORCES AT SEA
20. 1949 GENEVA CONVENTION III RELATIVE TO THE TREATMENT OF PRISONERS OF WAR
21. 1949 GENEVA CONVENTION IV RELATIVE TO THE CIVILIAN PERSONS IN TIME OF WAR
22. 1954 HAGUE CONVENTION FOR THE PROTECTION OF CULTURAL PROPERTY IN THE EVENT OF ARMED CONFLICT
23. 1954 HAGUE PROTOCOL FOR THE PROTECTION OF CULTURAL PROPERTY IN THE EVENT OF ARMED CONFLICT
24. 1977 GENEVA PROTOCOL I ADDITIONAL TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949, AND RELATING TO THE PROTECTION OF VICTIMS OF INTERNATIONAL ARMED CONFLICTS
25. 1977 GENEVA PROTOCOL II ADDITIONAL TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949, AND RELATING TO THE PROTECTION OF VICTIMS OF NON-INTERNATIONAL ARMED CONFLICTS
26. 1978 RED CROSS FUNDAMENTAL RULES OF INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW APPLICABLE IN ARMED CONFLICTS
27. 1981 UNITED NATIONS CONVENTION ON PROHIBITIONS OR RESTRICTION ON THE USE OF CERTAIN CONVENTIONAL WEAPONS WHICH MAY BE DEEMED TO BE EXCESSIVELY INJURIOUS OR TO HAVE INDISCRIMINATE EFFECTS
  - PROTOCOL ON NON-DETECTABLE FRAGMENTS (PROTOCOL I)
  - PROTOCOL ON PROHIBITIONS OR RESTRICTIONS ON THE USE OF MINES, BOOBY TRAPS AND OTHER DEVICES (PROTOCOL II)
  - PROTOCOL ON PROHIBITIONS OR RESTRICTIONS ON THE USE OF INCENDIARY WEAPONS (PROTOCOL III)
  - PROTOCOL ON BLINDING LASER WEAPONS (PROTOCOL IV)

28. CONVENTION ON THE PROHIBITION OF THE DEVELOPMENT, PRODUCTION,
STOCKPILING AND USE OF CHEMICAL WEAPONS AND ON THEIR
DESTRUCTION

